KAMU HİZMETLERİ VE KAMUSAL HAKLARA ERİŞİM

KONGRE BİLDİRİ ÖZETLERİ E-KİTABI

II. ULUSLARARASI
KAMU YÖNETİMİ KONGRESİ
30-31 EKİM 2025, ANKARA

Kamu Yönetimi Derneği

KAMU HİZMETLERİ VE KAMUSAL HAKLARA ERİŞİM

PUBLIC SERVICES AND ACCESS TO PUBLIC RIGHTS

II. ULUSLARARASI
KAMU YÖNETİMİ KONGRESİ
30-31 EKİM 2025, ANKARA

II. INTERNATIONAL

PUBLIC ADMINISTRATION CONGRESS

OCTOBER 30-31 2025, ANKARA

KONGRE BİLDİRİ ÖZETLERİ E-KİTABI

BOOK OF ABSTRACTS

Kamu Yönetimi Derneği

Public Administration Association

II. Uluslararası Kamu Yönetimi Kongresi
II. International Public Administration Congress

Kongre Bildiri Özetleri Kitabı
Book of Abstracts

30-31 Ekim 2025, Kamu Yönetimi Derneği - Ankara
October 30-31 2025, Public Administration Association – Ankara

Yayın Koordinasyonu/Publication Coordination
Nuray E. Keskin

Yayına Hazırlayan/Prepared by
Cuma Yıldırım, Meryem Çakır Kantarcıoğlu

Kamu Yönetimi Derneği Yayınları
Balgat Mah. Ceyhun Atıf Kansu Cad. No. 36/6
Çankaya/Ankara
Basım Tarihi: Ekim 2025

www.kamuyonetimi.org.tr

kongre@kamuyonetimi.org.tr

kamuyonetimidernegi

@ky_dernegi

e-ISBN: 978-625-98890-2-3

Bu kitabın her hakkı saklıdır. Bu yayının tümü veya bir bölümü izin alınmaksızın çoğaltılamaz, basılıp yayınlanamaz, kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.

Bu kitapta yer alan yazılarda öne sürülen görüşler yazarların kişisel görüşleridir; yazılar ile ilgili her türlü sorumluluk yazarlara aittir.

II. KAMU YÖNETİMİ KONGRESİNE ÇAĞRI

"Kamu Hizmetleri ve Kamusal Haklara Erişim"

30-31 Ekim 2025, Ankara - Türkiye

Kamu hizmetleri, toplumsal düzenin sağlanması, ihtiyaçların karşılanması ve refahın artırılması amacıyla sunulan hizmetlerin bütünüdür. Kamu yönetimi, temel olarak bu hizmetlerin kamu yararı çerçevesinde düzenlenmesi, planlanması ve sunulması için vardır. Toplumsal hak mücadelelerinin kazanımlarıyla birlikte genişleyen kamu hizmetleri, yalnızca ihtiyaçların karşılanmasını değil, bu ihtiyaçların hak olarak tanımlanmasını da içerir.

Kamusal haklar, bireylerin toplumun bir parçası olmaktan kaynaklanan, anayasa tarafından güvence altına alınmış haklarıdır. Toplumun ortak yararını gözeten kamusal haklar, bireylerin toplumun eşit bir üyesi olmasını sağlar ve insan onuruna uygun bir yaşam sürebilmeleri için gerekli hizmetlere erişimini de garanti eder. Kamusal haklara erişimin sağlanması ve geliştirilmesi kamu hizmetinin, kamu hizmeti de toplumun temelidir. Bununla birlikte, artan özelleştirme ve piyasalaştırma eğilimleri, kamu hizmetlerinin alanını daraltmış ve kamusal haklara erişimde önemli güçlüklere yol açmıştır. Ekonomik krizler, doğal afetler, gelir dağılımındaki adaletsizlik, göç hareketleri ve nüfus artışıyla birleşen bu süreç, kamu hizmetlerinin kapsamını, niteliğini ve etkinliğini yeniden düşünmeyi zorunlu hale getirmiştir. Bugün kamu yönetiminin en temel görevi, kamusal hakları adalet ve eşitlik ilkeleri temelinde herkes için erişilebilir kılmak ve kamu hizmetlerini bu hedef çerçevesinde güçlendirerek yeniden örgütlemektir.

Kamu Hizmetleri ve Kamusal Haklara Erişim temasıyla 30-31 Ekim 2025 tarihinde Ankara'da düzenlenecek olan II. Uluslararası Kamu Yönetimi Kongresi kamu hizmetinin ve kamusal haklara erişimin tarihsel, toplumsal ve yönetsel bağlamda yeniden ele alınmasını amaçlamaktadır. Bu kapsamda Kongremiz; kamu hizmetlerinin tarihsel dönüşümünü ve mevcut durumunu analiz ederek yeni bir çerçeve sunan, kamu hizmetlerinin özünü ortaya çıkararak kamu yararını görünür kılan, kamu hizmetlerini kamu kaynağının kullanılması, bütçe ve bütçelemeye dair değişiklikler, kamu personeli ve denetim unsurlarıyla değerlendiren, kamu hizmetlerinin eşitlik ve adalet ilkeleri temelinde yaygınlaştırılması ve niteliğinin artırılmasına yönelik öneriler geliştiren, farklı ülkelerdeki başarılı uygulama örneklerini paylaşarak karşılaştırmalı bir perspektif sunan, kamu hizmetleri ile toplumsal ihtiyaçlar arasındaki ilişkiyi toplumsal refah ve kamu yararı temelinde yeniden tanımlayan tüm çalışmalara açıktır.

II. Uluslararası Kamu Yönetimi Kongresi, *Kamu Hizmetleri ve Kamusal Haklara Erişim* teması çerçevesinde çalışan akademisyenleri, politika yapıcıları, uygulayıcıları ve kamu hizmetlerine dair araştırmalar yürüten tüm kesimleri bir araya getirmeyi hedeflemektedir**.** Çalışmalarını bireysel ya da ekip (panel) olarak sunmak isteyen herkesi, II. Uluslararası Kamu Yönetimi Kongresi'nde birikimlerini ve düşüncelerini paylaşmaya davet ediyoruz.

II. Uluslararası Kamu Yönetimi Kongresi'nde sunulacak bildirilerin çağrı metninde ve ekinde belirtilen temalarla ilişkili olması beklenmektedir.

CALL FOR THE II INTERNATIONAL PUBLIC ADMINISTRATION CONGRESS

"Public Services and Access to Public Rights"

October 30-31, 2025 Ankara - Türkiye

Public services can be broadly defined as the comprehensive range of services provided to ensure social order, meet societal needs, and enhance social welfare. Public administration exists to organize, plan, and deliver these services in the public interest. Emerging from long-standing struggles for social rights, public services not only address essential needs but also establish what constitutes basic rights.

Public rights are constitutionally guaranteed entitlements that individuals possess by virtue of their participation in society. These rights, grounded in the collective interest, ensure equality among members of society and guarantee access to the services necessary for a dignified life. The foundation of public service lies in safeguarding and enhancing access to public rights, making public service a cornerstone of society. However, increasing trends of privatization and marketization have significantly narrowed the scope of public services, creating substantial barriers to accessing public rights. Coupled with economic crises, natural disasters, income inequality, migration, and population growth, these challenges underscore the urgent need to reconsider the scope, quality, and effectiveness of public services. Today, the primary mission of public administration is to ensure inclusive access to public rights, rooted in the principles of justice and equality, and to reorganize and strengthen public services to meet this objective.

To address these pressing issues, the II International Public Administration Congress, themed *"Public Services and Access to Public Rights,"* will be held in Ankara on 30–31 October 2025. The congress seeks to re-examine public services and access to public rights within their historical, social, and administrative contexts.

This congress welcomes studies that analyze the historical evolution and current state of public services; highlight the essence of public services by emphasizing public interest; examine public services through the lens of public resources, budgeting, personnel, and oversight; develop recommendations for expanding and improving public services based on equality and justice; share comparative insights from successful practices across different countries; redefine the relationship between public services and social needs with a focus on social welfare and the public interest.

The II International Public Administration Congress aims to gather academics, policymakers, practitioners, and researchers engaged in public service studies under the framework of the themes mentioned below. We invite individuals and teams (panels) to present their research, insights, and experiences at the congress.

II. KAMU YÖNETİMİ KONGRESİNE ÇAĞRI

"Kamu Hizmetleri ve Kamusal Haklara Erişim"

KAMUSAL HAKLAR		KAMU HİZMETLERİ		KAVRAMLAR
Barınma Hakkı		Afetlerle İlgili Hizmetler		Adalet-Eşitlik-Hakkaniyet
Beslenme Hakkı		Bağımlılıkla Mücadele Hizmetleri		Asgari Yaşam Gereklilikleri
Bilgi Edinme Hakkı		Bakım Hizmetleri		Bedelsizlik
Bilim ve Sanat Hakkı		Bankacılık Hizmetleri		Dayanıklılık
Bütçe Hakkı		Beledi Hizmetler		Sosyal ve Dayanışma Ekonomisi
Çalışma Hakkı		Biyolojik Çeşitliliğin Korunması		Denetim
Çevre Hakkı		Cezaevi Hizmetleri		Devletleştirme-Belediyeleştirme
Çocuk Hakları		Çocuklara Yönelik Hizmetler		Ekolojik Kriz-İklim Değişikliği
Dijital Haklar		Dijital Hizmetler		Etkinlik-Etkililik-Verimlilik
Dilekçe Hakkı		Din Hizmetleri		Gelir Dağılımı
Dinlenme Hakkı		Doğanın Korunması		Hesapverebilirlik-Şeffaflık
Doğa Hakkı		Eğitim Hizmeti		Heterarşi
Düşünceyi Açıklama ve Yayma Hakkı		Enerji Hizmetleri		Hizmet Modelleri-Tasarım
Eğitim Hakkı		Engellilere Yönelik Hizmetler		Hizmet Standartları-Kalite
Enerjiye Ulaşım Hakkı		Gençlere Yönelik Hizmetler		İhtiyaç
Engelli Hakları		Göçmenlere Yönelik Hizmetler		İnsan Onuru
Güvenlik Hakkı		Hayvanların Korunması		İnsana Yakışır İş
Grev Hakkı		İç Güvenlik Hizmetleri		İnsani Kriz
Haber Alma Hakkı		Kadınlara Yönelik Hizmetler		Kamu Gücü
Hakların Geliştirilmesi		Kamu Hizmeti Teorisi		Kamu Yararı
Hakların Korunması		Kamu Hizmetinin Dönüşümü		Kamu Taşımacılığı
İnsani Yardım Hakkı		Kamu Hizmetlerinin Finansmanı		Kamulaştırma
İşçi Hakları		Kamu Hizmetlerinin Geliştirilmesi		Kapasite Geliştirme
Kadın Hakları		Kamu Hizmetinin Sunumu		Kapsayıcılık
Kamu Denetçisine Başvurma Hakkı		Kırsal Hizmetler		Karmaşık Sistemler-Karmaşıklık
Kişisel Yaşamın Gizliliği Hakkı		Kültür ve Sanat Hizmetleri		Katılım
Kamu Hizmetine Girme Hakkı		Kütüphanecilik Hizmetleri		Koordinasyon
Kent Hakkı		Sağlık Hizmeti		Liyakat
Kıyılardan Yararlanma Hakkı		Sigortacılık Hizmetleri		Merkezileşme-Yerelleşme
Kültürel Haklar		Sivil Toplumla İlişkiler		Müşterekler
Kültürel Yaşama Katılma Hakkı		Sosyal Güvenlik Hizmetleri		Özelleştirme
Mülkiyet Hakkı		Sosyal Hizmetler		Özerklik
Mülteci Hakları		Su Hizmetleri		Performans

Sağlık Hakkı		Şiddetle Mücadele		Siber Güvenlik-Veri Güvenliği
Sendika Hakkı		Tarım ve Hayvancılık Hizmetleri		Sorumlu Üretim-Sorumlu Tüketim
Seyahat Hakkı		Telekomünikasyon Hizmetleri		Süreklilik
Siyasal Haklar		Turizm Hizmetleri		Sürdürülebilir Kalkınma
Sosyal Haklar		Ulaşım Hizmetleri		Tarafsızlık
Sosyal Güvenlik Hakları		Yaban Hayatının Korunması		Teknoloji-Dijital Dönüşüm
Spor Hakkı		Yaşlanma ve Kamu Hizmeti		Temel Gelir
Su Hakkı		Yaşlılara Yönelik Hizmetler		Temiz Enerji
Temsil Hakkı				Toplumsal Cinsiyet Eşitliği
Toplu Sözleşme Hakkı				Toplumsal Eşitsizlikler
Tüketici Hakları				Vatandaş Odaklılık
Ulaşım Hakkı				Veri Analitiği-Veri Odaklılık
Yaşam Hakkı				Yaşam Kalitesi
Yaşlı Hakları				Yenilikçilik
Yönetime Katılma Hakkı				Yeşil Dönüşüm
Yurttaş Hakları				Yoksulluk-Yoksunluk
*Alfabetik olarak sıralanmıştır.				

CALL FOR THE II INTERNATIONAL PUBLIC ADMINISTRATION CONGRESS

"Public Services and Access to Public Rights"

PUBLIC RIGHTS		PUBLIC SERVICE		CONCEPTS
Budget Right		Addiction Prevention Services		Accountability-Transparency
Citizenship Rights		Ageing and Public Service		Audit
Consumer Rights		Agriculture and Livestock Services		Autonomy
Cultural Rights		Animal Protection Services		Basic Income
Digital Rights		Banking Services		Capacity Development
Economic Rights		Care Services		Centralisation-Localisation
Labour Rights		Culture and Art Services		Citizen Orientation
Political Rights		Digital Services		Clean Energy
Promotion of Rights		Education Services		Coordination
Property Rights		Energy Services		Commons
Protection of Rights		Financing of Public Services		Complex Systems-Complexity
Refugee Rights		Health Services		Continuity
Right to Access to Energy		Improvement of Public Services		Cyber Security-Data Security
Right to Apply to the Ombudsman		Insurance Services		Data Analytics-Data Orientation
Right to Benefit from Coasts		Internal Security Services		Decent Work for all
Right to the City		Judicial Services		Efficiency-Effectiveness-Productivity
Rights of the Child		Library Services		Ethics
Right to Collective Bargaining		Services for Migrants and Refugees		Free Services
Right to Education		Municipal Services		Gender Equality
Right to Enter Public Service		Protection of Nature		Green Transformation
Right to the Environment		Prison and Correctional Services		Heterarchy
Right to Freedom of Opinion and Expression		Protection of Biological Diversity		Human Dignity
Right to Food		Protection of Wildlife		Humanitarian Crisis
Right to Health		Public Service Delivery		Impartiality
Right to Housing		Public Service Theory		Inclusiveness
Right to Humanitarian Aid		Relations with Civil Society		Income Distribution
Right to Life		Religious Services		Innovation
Rights of Nature		Rural Services		Justice-Equality-Equity
Right to Obtain Information		Services for Children		Merit
Right to Participate in Government		Services for Persons with Disabilities		Minimum Living Requirements
Right to Participate in Cultural Life		Services for Senior Citizens		Nationalisation-Municipalisation
Rights of Persons with Disabilities		Services for Women		Participation
Right to Petition		Services Related to Disasters		Performance
Right to Privacy of Personal Life		Social Security Services		Poverty-Deprivation
Right to the Protection of Law		Social Services		Privatisation

Right to Receive Information		Struggle Against Violence		Public Ownership
Right of Representation		Telecommunication Services		Public Interest
Right to Rest		Tourism Services		Public Power
Right to Science and Art		Transformation of Public Service		Public Transportation
Right to Security		Transportation Services		Quality of Life
Right to Sports		Water Services		Resilience
Right to Strike		Youth Services		Responsible Production-Responsible Consumption
Right to Transportation				Service Models-Design
Right to Travel				Service Standards-Quality
Right to Water				Social Needs
Right to Work				Social Inequalities
Senior Citizen Rights				Solidarity
Social Rights				Sustainable Development
Social Security Rights				Technology-Digital Transformation
Trade Union Rights				
Women Rights				
***Sorted alphabetically.**				

BİLİM KURULU*

Prof. Dr. Muhittin Acar, Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Argun Akdoğan, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Prof. Dr. Özgür Arun, Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. Birgül Ayman Güler, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Kemal Bayırbağ, Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Richard Common, University of Nottingham (Birleşik Krallık)
Prof. Dr. Can Umut Çiner, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet Alpay Dikmen, Dünya Barış Üniversitesi
Prof. Dr. Cengiz Ekiz, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Prof. Dr. Hacer Tuğba Eroğlu, Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Ömer Faruk Gençkaya, İstanbul Medipol Üniversitesi
Prof. Dr. Hanafy M. Holail, Alexandria University (Mısır)
Prof. Dr. Koray Karasu, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Naci Karkın, Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Koç, Toronto Metropolitan University (Kanada)
Prof. Dr. Aylin Çiğdem Köne, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Yasemin Mamur Işıkçı, Giresun Üniversitesi
Prof. Dr. Oytun Meçik, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Murat Okçu, Süleyman Demirel Üniversitesi
Prof. Dr. Gökhan Orhan, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Uğur Ömürgönülşen, Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Barış Övgün, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Uğur Sadioğlu, Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Aamir Saeed, The University of the Punjab (Pakistan)
Prof. Dr. Meral Sağır Öztoprak, Yeditepe Üniversitesi
Prof. Dr. Seriye Sezen, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Savaş Zafer Şahin, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Mihriban Şengül, İnönü Üniversitesi
Prof. Colin Talbot, Emeritus, The University of Manchester (Birleşik Krallık)
Prof. Dr. Gülbiye Yenimahalleli Yaşar, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. A. Kutsal Yeşilkağıt, Leiden University (Hollanda)
Prof. Dr. Yılmaz Üstüner, Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Mete Yıldız, Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Recep Aydın, Hitit Üniversitesi
Doç. Dr. Emre Akçagündüz, Trakya Üniversitesi
Doç. Dr. Fulya Akyıldız, Uşak Üniversitesi
Doç. Dr. Esmeray Alacadağlı, Bayburt Üniversitesi
Doç. Dr. Ceray Aldemir, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet Barbak, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi
Doç. Dr. Barış Gençer Baykan, Yeditepe Üniversitesi
Doç. Dr. Sevim Budak, İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Selim Çapar, Türk İdari Araştırmalar Vakfı
Doç. Dr. Levent Demirelli, Beykent Üniversitesi
Doç. Dr. Serkan Doru, Akdeniz Üniversitesi
Doç. Dr. Vehbi Alpay Günal, Akdeniz Üniversitesi

* Bilim Kurulu, ünvana ve soyadına göre alfabetik olarak sıralanmıştır.

Doç. Dr. Evren Haspolat, Türkiye Belediyeler Birliği
Doç. Dr. Ezgi Seçkiner Bingöl, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Doç. Dr. Sevinç Soyocak, Hitit Üniversitesi
Doç. Dr. Aslı Şahankaya Adar, Beykent Üniversitesi
Doç. Dr. Nur Şat, Hitit Üniversitesi
Doç. Dr. Nilay Yavuz, Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Deniz Yıldırım, Türkiye Belediyeler Birliği
Doç. Dr. Cemil Yıldızcan, Galatasaray Üniversitesi
Doç. Dr. Aslı Yılmaz Uçar, Universiteit Leiden (Hollanda)
Doç. Dr. Ozan Zengin, Ankara Üniversitesi
Dr. Adil Çamur, Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. Cemil Eren Fırtın, University of Gothenburg (İsveç)
Dr. Diğdem Soyaltın Coella, University of Aberdeen (Birleşik Krallık)
Dr. Kohei Suzuki, Universiteit Leiden (Hollanda)
Dr. Hande Tek Turan, Yeditepe Üniversitesi
Dr. Lütfi Yalçın, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi

SCIENTIFIC COMMITTEE*

Professor Muhittin Acar, Hacettepe University
Assoc. Prof. Emre Akçagündüz, Trakya University
Professor Argun Akdoğan, Ankara Social Sciences University
Assoc. Prof. Fulya Akyıldız, Uşak University
Assoc. Prof. Esmeray Alacadağlı, Bayburt University
Assoc. Prof. Ceray Aldemir, Muğla Sıtkı Koçman University
Professor Özgür Arun, Akdeniz University
Assoc. Prof. Recep Aydın, Hitit University
Professor Birgül Ayman Güler, Ankara University
Assoc. Prof. Ahmet Barbak, İzmir Katip Çelebi University
Professor Mustafa Kemal Bayırbağ, Middle East Technical University
Assoc. Prof. Barış Gençer Baykan, Yeditepe University
Assoc. Prof. Sevim Budak, İstanbul University
Professor Richard Common, University of Nottingham
Assist. Prof. Adil Çamur, Dokuz Eylül University
Assoc. Prof. Selim Çapar, Türk İdari Araştırmalar Vakfı
Professor Can Umut Çiner, Ankara University
Assoc. Prof. Levent Demirelli, Beykent University
Professor Ahmet Alpay Dikmen, World Peace University
Assoc. Prof. Serkan Doru, Akdeniz University
Assoc. Prof. Cengiz Ekiz, Bolu Abant İzzet Baysal University
Professor Hacer Tuğba Eroğlu, Selçuk University
Assist. Prof. Cemil Eren Fırtın, University of Gothenburg
Professor Ömer Faruk Gençkaya, İstanbul Medipol University
Assoc. Prof. Vehbi Alpay Günal, Akdeniz University
Assoc. Prof. Evren Haspolat, Union of Municipalities of Turkiye
Professor Hanafy M. Holail, Alexandria University
Professor Koray Karasu, Ankara University
Professor Naci Karkın, Pamukkale University
Professor Mustafa Koç, Toronto Metropolitan University
Professor Aylin Çiğdem Köne, Muğla Sıtkı Koçman University
Assoc. Prof. Yasemin Mamur Işıkçı, Giresun University
Professor Oytun Meçik, Eskişehir Osmangazi University
Professor Murat Okçu, Süleyman Demirel University
Professor Gökhan Orhan, Bandırma Onyedi Eylül University
Professor Uğur Ömürgönülşen, Hacettepe University
Professor Barış Övgün, Ankara University
Professor Uğur Sadioğlu, Hacettepe University
Professor Aamir Saeed, The University of the Punjab
Professor Meral Sağır Öztoprak, Yeditepe University
Assoc. Prof. Ezgi Seçkiner Bingöl, Niğde Ömer Halisdemir University
Professor Seriye Sezen, Ankara University
Assist. Prof. Diğdem Soyaltın Coella, University of Aberdeen
Assoc. Prof. Sevinç Soyocak, Hitit University
Assist. Prof. Kohei Suzuki, Universiteit Leiden
Assoc. Prof. Aslı Şahankaya Adar, Beykent University
Professor Savaş Zafer Şahin, Ankara Hacı Bayram Veli University

* The Scientific Committee is listed alphabetically by last name.

Assoc. Prof. Nur Şat, Hitit University
Professor Mihriban Şengül, İnönü University
Professor Colin Talbot, Emeritus Professor at the University of Manchester
Assist. Prof. Hande Tek Turan, Yeditepe University
Professor Yılmaz Üstüner, Middle East Technical University
Assist. Prof. Lütfi Yalçın, Bandırma Onyedi Eylül University
Assoc. Prof. Nilay Yavuz, Middle East Technical University
Professor Gülbiye Yenimahalleli Yaşar, Ankara University
Professor A. Kutsal Yeşilkağıt, Leiden University
Assoc. Prof. Deniz Yıldırım, Union of Municipalities of Turkiye
Professor Mete Yıldız, Hacettepe University
Assoc. Prof. Cemil Yıldızcan, Galatasaray University
Assoc. Prof. Aslı Yılmaz Uçar, Universiteit Leiden
Assoc. Prof. Ozan Zengin, Ankara University

KONGRE TARİHİ ve YERİ

30-31 Ekim 2025

ODTÜ Mezunları Derneği Vişnelik Tesisi, Ankara

BİLDİRİLERİN YAYIMLANMASI

- Kongre programında, özeti kabul edilen ve 30 Eylül 2025 tarihine kadar tam metni gönderilen bildirilere yer verilecektir.
- Programda yer alan bildirilerin özetleri etkinlik tarihinde Kamu Yönetimi Derneği'nin web sitesine e-kitap olarak yüklenecektir.

CONGRESS DATE and PLACE

30-31 October 2025

METU Alumni Association Visnelik Facility, Ankara

PUBLICATIONS OF PAPERS

- The congress program will include papers whose abstracts are accepted and full text is sent until September 30, 2025
- The abstracts of the papers in the program will be uploaded as an e-book to the website of the Public Administration Association on the date of the event.

DÜZENLEME KURULU

Nuray Ertürk Keskin, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Sonay Bayramoğlu Özuğurlu (E.), Ankara Üniversitesi
Songül Demirel Değirmenci, Hitit Üniversitesi
Fatma Eda Çelik, EPHE – PSL Université
Hakan Akın, İstinye Üniversitesi
Cuma Yıldırım, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Sezgin Sezgin, Kırklareli Üniversitesi
Tülay Demir, Artvin Çoruh Üniversitesi
Erol Uğraş Öçal, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Meryem Çakır Kantarcıoğlu, Dicle Üniversitesi
Bulut Doğan, Artvin Çoruh Üniversitesi
Hülya Özçağlar Eroğlu, Karabük Üniversitesi
Şulenur Özkan Erdoğan, Bağımsız Araştırmacı
Hilal Kara, Queen's University
Serhat Saatci, Hitit Üniversitesi
Oğuzhan Koca, Ankara Üniversitesi
Kubilay Tuğlu, Polis Akademisi-Ankara Üniversitesi
Serkan Korkmaz, İzmir Büyükşehir Belediyesi

ORGANIZING COMMITEE

Nuray Ertürk Keskin, Ondokuz Mayıs University

Sonay Bayramoğlu Özuğurlu (E.), Ankara University

Songül Demirel Değirmenci, Hitit University

Fatma Eda Çelik, EPHE – PSL Université

Hakan Akın, İstinye University

Cuma Yıldırım, Ondokuz Mayıs University

Sezgin Sezgin, Kırklareli University

Tülay Demir, Artvin Çoruh University

Erol Uğraş Öçal, Erzincan Binali Yıldırım University

Meryem Çakır Kantarcıoğlu, Dicle University

Bulut Doğan, Artvin Çoruh University

Hülya Özçağlar Eroğlu, Karabük University

Şulenur Özkan Erdoğan, Independent Researcher

Hilal Kara, Queen's University

Serhat Saatci, Hitit University

Oğuzhan Koca, Ankara University

Kubilay Tuğlu, Police Academy–Ankara University

Serkan Korkmaz, İzmir Metropolitan Municipality

İÇİNDEKİLER

Açılış Konuşması / Opening Speech

Kongre Düzenleme Kurulu Adına Sonay Bayramoğlu Özuğurlu 9

Açılış Bildirisi / Keynote Speech

Popülizm, Otoriterleşme ve Devlet: Liberal Demokrasilerde Bürokrasinin Muhafız Rolü 11

Populism, Authoritarianism, and the State: The Guardian Role of Bureaucracy in Liberal Democracies 12

Açılış Oturumu: Kamusal Haklar / Opening Session: Public Rights

Belediye Şirketleri Kamusal Hizmet Üretebilir mi? Kamusallığın Ölçümüne Dair Kavramsal ve Yöntemsel Bir Çerçeve 14

Can Municipal Corporations Produce Public Services? A Conceptual and Methodological Framework for Measuring Publicness 15

Çocuk Refahında Adaletin Üç Boyutu: Kamusal Hizmetlere Eşit Erişimi Sağlamada Dönüştürücü Politika Yaklaşımları 16

Three Dimensions of Justice in Child Welfare: Transformative Policy Approaches for Equal Access to Public Services 17

Birinci Gün - Birinci Oturum: Kamu Hizmeti / Day 1 - Session 1: Public Service

Neoliberal Kamusallığın Krizi: Hak, Politika ve Hizmet Üçgeninde Yeniden Yapılanma Perspektifleri 19

The Crisis of Neoliberal Publicness: Prospects for Restructuring in the Triangle of Rights, Policy, and Service 20

Kamu Hizmetlerinde Güvenilirlik Neden Temel İlkedir? 21

Why is Reliability a Basic Principle in Public Service? 22

Kamu Hizmetlerinin Eşitlik İlkesi Temelinde Örgütlenmesi: İskandinav Ülkelerinde Genel Görünüm 23

Organizing Public Services Based on the Principle of Equality: General Outlook in Scandinavian Countries 24

Temel Kamu Hizmetlerinin Genişleyen Anlamı ve Belediyelerin Rolü: Antalya Büyükşehir Belediyesi Örneği 25

The Expanding Meaning of Basic Public Services and the Role of Municipalities: The Example of Antalya Metropolitan Municipality 26

Birinci Gün - Birinci Oturum: Halk Sağlığı / Day 1 - Session 1: Public Health

Sağlık Hakkı Bağlamında HPV Aşılamasında Etkin Bir Kamu Politikası Uygulanması Mümkün Mü? Türkiye Örneği Üzerinden Bir Değerlendirme 28

Is It Possible To Implement An Effective Public Policy in HPV Vaccination Within The Context Of The Right To Health? An Evaluation On The Example Of Türkiye 30

Sağlıkta Neoliberal Dönüşümün Cinsiyete Dayalı Eşitsizliklerle Kesişimi: Kamusal Bir Hak Olarak Sağlığın Yeniden Düşünülmesi 32

Neoliberal Transformation in Healthcare and Its Intersection with Gender Inequalities: Reclaiming Health as a Public Right 34

Sağlık Hizmetlerine Erişim Hakkı Bağlamında Dil ve Konuşma Terapisi: Türkiye'de ve Dünyada Hizmet Sunum Örnekleri 36

Speech And Language Therapy Within The Right To Access Health Services: Service Delivery Examples From Turkiye And Around The World 37

Kamusal Bir Hak Olarak Ruh Sağlığı İyiliği: Karşılaştırmalı Perspektiften Türkiye'de Toplum Ruh Sağlığı Politikalarındaki Boşlukların Eleştirel Bir Analizi 38

Mental Well-Being as a Public Right: A Critical Analysis of the Gaps in Turkey's Community Mental Health Policies from a Comparative Perspective 39

Birinci Gün - Birinci Oturum: İklim Değişikliği / Day 1 - Session 1: Climate Change

Türkiye'de İklim Değişikliği Politikası: İklim Kanunu'nun Değerlendirilmesi 41

Climate Change Policy in Türkiye: Evaluation of Climate Law 42

Biyopolitika ve Yönetimsellik Perspektifinden Türkiye'deki İklim Eylem Planları: Büyükşehir Belediyeleri Üzerinden Bir Söylem Analizi 43

Reframing Climate Local Action Plans Through Biopolitics and Governmentality: A Discourse Analysis of Metropolitan Municipalities in Turkiye 44

Somut Kültürel Miras Alanlarında İklim Krizi Kaynaklı Zararlar Bakımından Devlet Sorumluluğu: İnsan Hakları Mekanizmalarının Kararları Çerçevesinde Bir Değerlendirme 45

State Responsibility in Climate Crisis Induced Damages to Tangible Cultural Heritage Sites: A Human Rights Framework 47

Ulusal Literatürde "Çevre Hakkı" ile İlgili Yayımlanmış Çalışmalara Yönelik İçerik Analizi 48

Content Analysis of Published Studies on "Environmental Right" in National Literature 50

Birinci Gün - İkinci Oturum: Yurttaşlar Hiyerarşisinde Kamusal Haklar

Day 1 - Session 2: Public Rights in the Hierarchy of Citizenship

Yurttaşlığın Krizi, Otoriterleşme ve Kamusal Alanın Yeniden İnşası: Cumhuriyetçi ve Radikal Demokratik Bir Tartışma 53

The Crisis of Citizenship, Authoritarianism, and the Reconstruction of the Public Sphere: A Republican and Radical Democratic Discussion 54

Kamusal Haklara Erişimde Yurttaşlık Hiyerarşisi ve İhtiyaçlar Mücadelesi: Feminist Bir Sorgulama 55

Citizenship Hierarchy and the 'Struggle Over Needs' in Access to Public Rights: A Feminist Enquiry 56

Sömürge Dönemlerinden Günümüze Latin Amerika'da Yurttaşlık Hiyerarşisi 58

Citizenship Hierarchy in Latin America from the Colonial Period to the Contemporary Era 59

Yurttaşlığın En Alt Basamağında: Türkiye'de Göçmen Kökenli Yurttaşların Hiyerarşik Statüsü ve Haklara Erişim Sorunu 61

At the Margins of Citizenship: Hierarchical Status and Rights Access of Migrant-Origin Citizens in Turkey 62

Türk Sağının "Öteki"ye Karşı Hak Anlayışı 63

The Turkish Right's Conception of Rights Toward the "Other" 64

Birinci Gün - İkinci Oturum: Eğitim Hizmeti / Day 1 - Session 2: Educational Services

Sığınmacıların Eğitim Hizmetlerine Erişiminde Sivil Toplumun Tamamlayıcı Rolünün İncelenmesi: SGDD/ASAM Örneği 66

Examining the Complementary Role of Civil Society in Asylum Seekers' Access to Education Services: SGDD/ASAM Case 67

Türkiye'de Çıraklık Eğitimi Üzerine Eleştirel Kamu Politikası Analizi: Almanya ve Norveç Karşılaştırmasıyla Sorunlar ve Çözüm Önerileri 68

A Critical Public Policy Analysis of Apprenticeship Education in Turkey: Problems and Policy Proposals in Comparison with Germany and Norway 69

Bir İdeolojik Aygıt Olarak Eğitim ve Köy Enstitüleri: 2000'ler Türkiye'si Üzerine Seçim Sonuçları Temelli Bir Okuma 70

Education as an Ideological Apparatus and the Village Institutes: An Analysis of Turkey in the 2000s Through the Lens of Electoral Outcomes 71

Kamusal Haklara Erişimde Muhtarlıkların Rolü: Temsil, Bilgilendirme ve Yönlendirme İşlevlerinin Güçlendirilmesi İçin Bir Model Önerisi: Muhtar Akademileri 72

The Role of Muhtars in Access to Public Rights: A Model Proposal to Strengthen the Functions of Representation, Information, and Guidance — Muhtar Academies 73

Kamu Yönetimi Lisans Programları Neden ve Kimler Tarafından Tercih Ediliyor? YÖK ATLAS (2022-2024) Verileri Üzerinden Bir İnceleme 74

Why and by Whom Are Preferred to Public Administration Undergraduate Programs? An Analysis Based on YÖK ATLAS Data (2022–2024) 75

Birinci Gün - İkinci Oturum: Yerel Hizmetlere Erişim

Day 1 - Session 2: Access to Local Public Services

Kent Hakkının Dijital Yüzü: Ankara Büyükşehir Belediyesi Örneğinde Akıllı Kent Söyleminin Sosyopolitik Eleştirisi 77

The Digital Face of the Right to the City: A Sociopolitical Critique of the Smart City Discourse in the Case of Ankara Metropolitan Municipality 79

Yerel Yönetimlerde Dijital Haklar ve Kamusal Erişim: Konya Büyükşehir Belediyesi Sosyal Yardım Hizmetleri Üzerine Bir Analiz 81

Digital Rights and Public Access in Local Governments: An Analysis of Social Assistance Services of Konya Metropolitan Municipality 82

Türkiye'de Sokak Hayvanları: Yerel Yönetim Uygulamaları Üzerinden Ekonomi Politik Bir İnceleme 83

The Stray Animal Phenomenon in Turkey: A Political Economy Perspective on Local Government Practices 84

İyi Yönetişim İlkelerinin Yerel Diplomasi Faaliyetlerine Yansıması ve Önemi: Trabzon Büyükşehir Belediyesi Örneği 85

Reflection and Importance of Good Governance Principles on Local Diplomacy Activities: The Case of Trabzon Metropolitan Municipality 87

Dijitalleşen Kamu Hizmetleri ve Akıllı Şehir Yaklaşımı: Türkiye'de Yerel Yönetimler Üzerine Bir İnceleme 89

Digitalizing Public Services and the Smart City Approach: An Analysis on Local Governments in Türkiye 90

Birinci Gün - Üçüncü Oturum: Hakların Geliştirilmesi / Day 1 - Session 3: Promotion of Rights

Demokrasi Endekslerinde AB, OECD, BRICS Ülkeleri Arasında Türkiye'nin Yerinin Değerlendirilmesi 92

Assessing Turkey's Position Among EU, OECD, and BRICS Countries In Democracy Indices 93

Çoklu Krizler Çağında Demokrasinin Çıkmazına Bir Çözüm Önerisi: Yaratıcı Kentler 94

A Proposal to Resolve the Deadlock of Democracy in the Age of Multiple Crises: Creative Cities 96

Afet Risk Yönetim Sürecinde Vatandaş Katılımı 98

Citizen Participation In Disaster Risk Management Process 100

Belediyelerde Demokratikleşme Fırsatı: Katılımcı Bütçe ve Doğrudan Demokrasi 102

Opportunity for Democratisation in Municipalities: Participatory Budget and Direct Democracy 104

Yugoslavya Sosyalist Federal Cumhuriyeti'nden Türkiye'ye Göç ve Yurttaşlık Hakları: Tarihsel Süreçte Bir Eşitsizlik Deneyimi 106

Citizenship Rights of Immigrants Who Migrated from the Socialist Federal Republic of Yugoslavia to Turkey: An Experience of Inequality in the Historical Process 108

Birinci Gün - Üçüncü Oturum: Kamu Personeli / Day 1 - Session 3: Public Personnel

Türkiye'de Kamu Personel Yönetiminin Teşkilatlanması ve Dijitalleşme Sürecinde Personel Eğitimi: Genel Bir Değerlendirme 111

The Organization of Public Personnel Management in Turkey and Personnel Training in the Digitalization Process: A General Assessment 112

Türkiye'de Kamu Görevlileri Sendikacılığının Kamu Personel Sistemi ve Kamu Personelinin Özlük Haklarına Yansımaları: Toplu Sözleşme Hükümleri Üzerinden Bir Analiz 113

Reflections of Public Sector Unionism on the Public Personnel System and the Personal Rights of Public Servants in Türkiye: An Analysis of Collective Agreement Provisions 115

Belediyelerde Değişen Personel Yapısı ve İş Görme Süreçlerine Etkileri 117

Changing Personnel Structure in Municipalities and Its Effects 118

Belediyelerin Zabıta Memuru İstihdamında Yerel Yönetimler Programı Mezunlarını Görme(me)si 119

Municipalities do (not) see Local Governments Programme Graduates in the Employment of Municipal Police Officers 120

Birinci Gün - Üçüncü Oturum: Dijital Hizmetler / Day 1 - Session 3: Digital Services

Siberuzay Yönetişimi Out, Siber Merkezileşme In: Türk Kamu Yönetiminde Amorf Dijitalleşme 122
Cyberspace Governance Out, Cyber Centralization In: Amorphous Digitalization of Turkish Public Administration 123
Türkiye'nin Dijital Devlet Stratejisinde Yönetim Yükü ve Kırılgan Kesimler 124
Administrative Burden and Vulnerable Groups in Türkiye's Digital Government Strategy 125
Dijitalleşen İtfaiye Eğitimleri: Sanal Gerçeklik Tabanlı Afet ve Yangın Bilinciyle Sürdürülebilir Toplumsal Dirençlilik 126
Digitalizing Firefighting Training: Sustainable Social Resilience with Virtual Reality-Based Disaster and Fire Awareness 127
Bir Kamu Hizmeti Olarak Siber Güvenlik 128
Cyber Security as a Public Service 129
Rusya Federasyonu'nda Dijitalleşme ve E-Devlet Politikaları 130
Digitalization and E-Government Policies in the Russian Federation 131

İkinci Gün - Birinci Oturum: Adalet / Day 2 - Session 1: Justice

Bilgi Edinme Hakkının Anlamı: Aktör Merkezli Bir Yaklaşım 133
Making Sense of the Right to Information: An Actor-Centered Approach 134
Vatandaşın Devletle Teması: Türkiye'de Bilgi Edinme Mekanizmalarının Kurumsal ve Siyasal Analizi 135
Citizen–State Contact: An Institutional and Political Analysis of Information Access Mechanisms in Türkiye 136
"Sivil Ölüleştirme" Politikasının Adalete ve Kamu Hizmetlerine Erişim Üzerine Etkisi 137
The Impact of the 'Civil Death' Policy on Access to Justice and Public Services 138
Küreselleşme Bağlamında Post-Diaspora Olgusu 139
The Phenomenon of Post-Diaspora in the Context of Globalization 140
Gizli Tanıklık Kurumunun Türk Ceza Yargılamasındaki Uygulamaları; Kamu Politikası Döngüsü Perspektifinden Eleştirel Bir İnceleme 141
The Practises of the Confidential Witness Institution In Turkish Criminal Proceedings: A Critical Analysis From The Perspective of the Public Policy Cycle 142

İkinci Gün - Birinci Oturum: Çocukların Hakları / Day 2 - Session 1: The Rights of Children

Çocukların Politik Katılımı: Görünmez Aktörlerden Hak Öznesine 144
Children's Political Participation: From Invisible Actors to Rights-Bearing Subjects 145
İklim Adaleti ve Kamusal Haklara Erişim: Gelecek Kuşakların Hakkı Üzerine Bir Değerlendirme 146
Climate Justice and Access to Public Rights: An Assessment of the Rights of Future Generations 147
Küçük Tabutta Büyük Kamu Hakkı: Türkiye'de Çocuk İşçi Cinayetleri 148
A Great Public Right in Small Coffins: Child Labor Murders in Turkey 149
Türkiye'de Çocuk Suçluluğu Hakkındaki Kamu Politikaları: Mevcut Yasal Düzenlemeler ve Uygulamaların Etkinliği 150
Public Policies on Juvenile Delinquency in Turkey: Effectiveness of Current Legal Regulations and Practices 151

İkinci Gün - Birinci Oturum: Kamu Hizmetinin Dönüşümü

Day 2 - Session 1: Transformation of Public Service

Osmanlı – Türkiye Tarihsel Gerçekliğinde Adalet Yönetiminin Kamu Hizmeti Biçimini Alışı 153
The Emergence of Administration of Justice as a Public Service during the Historical Formation of Modern State of the Ottoman Empire and the Republic of Turkey 155

Ana-Çocuk Sağlığı Hizmetlerinin Tarihi 157

History of Maternal and Child Health Services 158

Posta Hizmetlerinde Yaklaşım Dönüşümü: Kamu Hizmetinden Evrensel Hizmete Geçiş 159

Transition from Public Service to Universal Service 161

Elektronik Haberleşme Hizmetlerinin Kamu Hizmeti Niteliği: Türkiye'de Mobil İletişim (GSM) Sektörü Üzerine Bir Değerlendirme 163

The Public Service Nature of Electronic Communications Services: An Assessment of the Mobile Communications (GSM) Sector in Turkey 165

İkinci Gün - Birinci Oturum: Doğanın Korunması / Day 2 - Session 1: Protection of Nature

Ekolojik Sorunların Çözümü İçin Kamunun Doğa(l)laşması 168

Naturalization of the Public for the Solution of Ecological Problems 169

Ormanların Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı ve Bu Amaçlara Ulaşmanın Önündeki Başlıca Engeller: Türkiye Açısından Bir Değerlendirme 171

The Contribution of Forests to Sustainable Development Goals and Major Challenges in Achieving Them: An Assessment from Türkiye Perspective 172

Yeşil Dönüşüm ve Bölgesel Kalkınma: İzmir Kalkınma Ajansı Örneği 173

The Green Transformation and Regional Development: The Case of İzmir Development Agency 175

Normatif Yönetişimden Pratik Zorunluluğa: Kastamonu Entegre Katı Atık Yönetimi Deneyimi 177

From Normative Governance to Practical Necessity: The Kastamonu Integrated Solid Waste Management Experience 178

İkinci Gün - İkinci Oturum: Hükümet Sistemi / Day 2 - Session 2: System of Government

Türkiye'de Kamu Yönetiminde Koordinasyon: Cumhurbaşkanlığı Sistemi 180

Coordination in Public Administration in Türkiye: Presidential System 181

Cumhurbaşkanlarının Meclis Açılış Konuşmaları Üzerine Bir İnceleme 182

An Analysis of the Presidents' Parliamentary Opening Speech 183

Does the Government System Matter for the Politics of Structural Choice? The Case of Turkey in Transition from Parliamentary to Presidential System (1983 – 2025) 184

Yapısal Tercihlerde Hükümet Sistemi Önemli mi? Parlamenter Sistemden Başkanlık Sistemine Geçiş Sürecinde Türkiye Örneği (1983-2025) 185

Türkiye'de Muhalefet Partilerinin Politika Yapım Sürecindeki Rolü: 67. Hükümet Dönemi Örneği 186

The Role of Opposition Parties in the Policy-Making Process in Turkey: The Case of the 67th Government Term 187

İkinci Gün - İkinci Oturum: Kentsel Hizmetler / Day 2 - Session 2: Urban Services

Türkiye'de Yerel Gıda Sistemlerinin İnşasında Belediyeler: Örnek Uygulamalar ve Dirençlilik Kavramı Çerçevesinde Bir Tartışma 189

Municipalities in the Construction of Local Food Systems in Turkey: A Discussion within the Framework of Case Studies and the Concept of Resilience 190

Türkiye'de Kentleşmeye Dayalı Birikimin Şubat 2023 Depremleri Bağlamındaki Sonuçları 191

The Consequences of Urbanization-Based Accumulation in Turkey in the Context of the February 2023 Earthquakes 193

Afetlere Dirençli Kentler ve Toplumlar: Kentsel ve Toplumsal Dirençlilik Üzerine Bir Değerlendirme 195

Disaster Resilient Cities and Communities: An Assessment on Urban and Community Resilience 196

Erişilebilirliğin ve Hareketliliğin Düzenlenmesi: ODTÜ Çalışanları ve Kampüs Erişilebilirliği Örneği 197

Accessibility and Mobility: The case of METU Employees and Campus Accessibility 199

İkinci Gün - İkinci Oturum: Dijital Dönüşüm / Day 2 - Session 2: Digital Transformation

Yapay Zekânın Ekonomideki Etkileri: Sosyal Devlet Anlayışının Evrimi 201

The Economic Impacts of Artificial Intelligence: The Evolution of Welfare State 202

Kamu Hizmetinde Yapay Zekanın Rolü: Dijital Yönetişim Üzerine Eleştirel Bir Analiz 203

The Role of Artificial Intelligence in Public Service: A Critical Analysis of Digital Governance 204

AB Yapay Zekâ Yasası: Çevre Koruma Açısından Bir Değerlendirme 206

EU Artificial Intelligence Act: An Assessment of Environmental Protection Aspects 207

Yapay Zekâ Çağında Devletin Heterarşik Dönüşümü: Algoritmik Egemenlik ve Post-Dijital Devlet Paradigmasının Kamu Yönetimi Araştırma Nesnesine Etkisi 208

The Heterarchical Transformation of the State in the Age of Artificial Intelligence: The Impact of Algorithmic Sovereignty and Post-Digital State Paradigm on the Research Object of Public Administration 209

İkinci Gün - İkinci Oturum: Kamu Hizmetinin Geliştirilmesi

Day 2 - Session 2: Enhancement of Public Service

Sürdürülebilir Kalkınma ve Mülki İdare Amirleri 211

Sustainable Development and Territorial Administrators 213

Kamu Hizmetlerinin İyileştirilmesinde Stratejik Yönetim Kullanılabilir mi? 215

Can Strategic Management Be Used to Improve Public Services? 216

Kamu Yönetiminin ve Kamu Hizmetlerinin Stratejik Yönetim Çerçevesinde Yeni Trendler Dikkate Alınarak Geliştirilmesi ve Dönüşümü 218

Development and Transformation of Public Administration and Public Services within the Strategic Management Framework Taking into Account New Trends 220

"Değişkenlik Ve Uyarlama" İlkesinin Sınırları Kapsamında Engelli Bir Bireyin Kamu Hizmetinde İstihdamının Kısıtlanması ile Erişilebilirliğinin Engellenmesi Üzerine Örnek Vaka ve Yargı Kararlarının Değerlendirilmesi 222

Evaluation of a Sample Case and Judicial Decisions on the Restriction of Employment and Prevention of Accessibility of a Disabled Individual in Public Service within the Limits of the Principle of "Variability and Adaptation" 223

Kamu Yönetiminin Yok Olan Kalesi TODAİE 224

The Vanishing Fortress of Public Administration TODAIE 225

İkinci Gün - Üçüncü Oturum: Kamu Yararı / Day 2 - Session 3: Public Interest

Kamusal Erişim Sorunu: Türkiye'de Kırsal Müştereklerin Geleceği 227

"Public Services and Access to Public Rights" The Problem of Public Access: The Future of Rural Commons in Turkey 228

Maden Tahsisi ve Ekolojik Kamu Yararı: İkizköy ve Akbelen Ormanı Örnekleri 229

Mining Allocation and Ecological Public Interest: The Cases of İkizköy and Akbelen Forest 231

Üstün Kamu Yararı Tartışmaları Bağlamında Türkiye'de Çevre Hakkının Anayasal Etkililiği 233

The Constitutional Effectiveness of the Right to a Healthy Environment in Türkiye in the Context of Debates on Superior Public Interest 234

Acele Kamulaştırmada Kamu Yararı ve Mülkiyet Hakkı Dengesi 235

The Balance Between Public Interest and Property Rights in Urgent Expropriation 236

İkinci Gün - Üçüncü Oturum: Afetlerle İlgili Hizmetler

Day 2 - Session 3: Disaster-Related Services

Afet Yönetimi mi, Risk Kültürü mü? Türkiye ve Fransa'da Bir Kamu Hizmeti Olarak Afete Hazırlık Yaklaşımlarının Karşılaştırılması 238

Disaster Management or Risk Culture? Comparing Approaches to Disaster Preparedness as a Public Service in Turkey and France 240

Afet Sonrası Yeniden İnşa ve Kent Hakkı: 2020 Elazığ Depremi Örneği 241

Post-Disaster Reconstruction and Urban Right: The 2020 Elazığ Earthquake Case 242

Deprem Sonrası İyileştirme Aşamasında Hatay Büyükşehir Belediyesi Neler Yapıyor? 243

What is Hatay Metropolitan Municipality Doing in the Post-Earthquake Recovery Phase? 244

Uluslararası Afet Yönetim Politikaları Bağlamında Risk Azaltma Yaklaşımları 246

Risk Reduction Approaches in the Context of International Disaster Management Policies 247

Arazi Düzenlemelerinde Afet Yönetim Planlarının Kurumsallaşmasının Kamusal Harcamalar Üzerindeki Etkisi: Önleyici ve Koruyucu Yaklaşıma Dayalı Bir Değerlendirme 248

The Impact of Institutionalizing Disaster Management Plans in Land Use Regulations on Public Expenditures: An Evaluation Based on Preventive and Protective Approaches 249

İkinci Gün - Üçüncü Oturum: Eşitlik / Day 2 - Session 3: Equality

Ütopyada ve Distopyada Modern Yönetim Düşüncesinin İzleri: Kadın ve Özgürlük 251

Traces of Modern Administrative Thought in Utopia and Dystopia: Women and Freedom 252

Yaşam Hakkı ve İç Güvenlik Hizmetlerine Erişim: Türkiye'de Kadına Karşı Şiddetle Mücadele 253

The Right to Life and Access to Internal Security Services: Combating Violence Against Women in Türkiye 254

Kadın Hakları Açısından Kamu Hizmetlerinde Kapsayıcı Politikalar ve Kent Konseyleri: Balıkesir Büyükşehir Kent Konseyi Örneği 255

Inclusive Policies and City Councils in Public Services in the Context of Women's Rights: The Case of Balikesir Metropolitan City Council 256

İklim Değişikliği ve Kadın Konusunda Yapılmış Akademik Çalışmaların Bibliyometrik Analizi 257

Bibliometric Analysis of Academic Studies on Climate Change and Women 258

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kararlarında Cinsiyete Dayalı Ayrımcılığın "Erkek" Özelinde İncelenmesi 259

Analysis of Gender-Based Discrimination in the Decisions of the Human Rights and Equality Institution of Turkey within the Scope of the Concept of "Men" 260

İkinci Gün - Üçüncü Oturum: Kentli Hakları / Day 2 - Session 3: Urban Rights

Kamunun Farklı Halleri: Kent Lokantaları 262

Different States of The Public: City Restaurants 263

Büyükşehir Belediyelerinin Engellilere Yönelik Hizmetlerinin Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı Çerçevesinde İncelenmesi 264

Investigation of Metropolitan Municipalities' Services for Disabled People within the Framework of the National Action Plan on Disability Rights 265

Enformel Koşullarda Midyecilik Mesleğinde Sosyal Güvenlik, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği: Sahadan İzlenimler 266

Social Security, Occupational Health and Safety in the Mussel Farming Occupation under Informal Conditions: Impressions from the Field 268

Eskişehir Gençlik Meclislerinin Kentli Hakları Algısı 270

Perception of the Right To The City Among Eskişehir Youth Councils 271

İkinci Gün - Dördüncü Oturum: Yoksulluk / Day 2 - Session 4: Poverty

Kent Yoksulluğu Çerçevesinde Mekânsal Ayrışma Örneği: Erzincan Hocabey Mahallesi Örneği 273

A Case Study of Spatial Segregation within the Framework of Urban Poverty: Sample of Hocabey Neighborhood Erzincan 274

Türkiye'de Tarım Destekleme Politikalarının Etkinliği ve Kırsal Yoksullukla Mücadelede Kamu Yönetiminin Rolü 275

The Effectiveness of Agricultural Support Policies in Türkiye and the Role of Public Administration in Combating Rural Poverty 276

Neoliberal Dönüşüm Bağlamında Öğrenci Yoksulluğu ve Prekaryalaşma Eğilimleri 277
Student Poverty and Precariation Trends in the Context of Neoliberal Transformation 279
Belediyelerin Sosyal Politikadaki Rolü Üzerine Eleştirel Bir Değerlendirme 281
A Critical Evaluation of the Role of Municipalities in Social Policy 282

İkinci Gün - Dördüncü Oturum: Yaşam Kalitesi / Day 2 – Session 4: Quality of Life

Kentsel Kamusal Mekânlarda Gözden Kaçan Bir Hak: Eğlence Hakkı 284
An Overlooked Right in Urban Public Spaces Right to Entertainment 285
Beton Ormanlarda Yeşil Umut: Kentsel Spor Hakkına Eşit Erişim ve Katılım Olanakları 286
Green Hope in Concrete Jungles: Equal Access and Participation Opportunities in Urban Sports 287
Spor Hakkına Erişimde Hukuk, Örgüt ve Politika 288
Law, Organization, and Policy in Access to the Right to Sport 289
Sanatçı Merkezli Kültür Politikasını Örgütlemek 290
Structuring a Cultural Policy Centered on the Artist 291

İkinci Gün - Dördüncü Oturum: Bürokrasinin Siyasallaşması

Day 2 - Session 4: Politicization of Bureaucracy

Patronaj Atamaları Söylemsel Meşrulaştırma Stratejisi Olarak "Yasallık": 1983-2023 Arası Türkiye Örneği Üzerine Söylemsel Tarihsel Analiz 293
"Legality" as Discursive Legitimation Strategy in Bureaucratic Patronage Appointments: Discourse Historical Analysis of the Case of Turkey Between 1983 and 2023 294
Türkiye'de 1983-2018 Yılları Arasında Görev Yapan Bürokratların Görev Süreleri (Kalıcılığı) Üzerine Ampirik Bir Değerlendirme 295
An Empirical Evaluation on the Tenure (Permanence) of Bureaucrats Serving in Turkey Between 1983-2018 296
Bürokrasinin Siyasallaşmasının Belirleyicileri Bakımından Uzun Dönemli (Büyük) Veri Ne Söylüyor? 1984–2024 Yılları Arasında Türkiye'de Üst Düzey Bürokratların Atanma/Görevden Alma Kararlarına İlişkin Bir Araştırma Projesinin Bulguları 297
What does the Longitudinal Data say about the Determinants of the Politicization of Bureaucracy? The Results of a Research Project on the Appointment/Dismissal Decisions of Senior Level Bureaucrats in Turkey between 1984 and 2024 299

İkinci Gün - Dördüncü Oturum: Denetim / Day 2 - Session 4: Auditing

Kamu Denetçisine Başvurma Hakkının Dünya ve Türkiye'de Gelişimi 301
The Development of Right to Refer to the Ombudsman in the World and Türkiye 302
Kamu Yönetiminin Çocuk Hakları Bağlamında Denetimi: Çocuk Ombudsmanlığı 303
Auditing Public Administration in the Context of Children's Rights: Children's Ombudsman 304
Lunapark ve Benzeri Yerlerin Denetimleri Üzerine Bir İnceleme 305
A Study on the Inspection of Amusement Parks and Similar Entertainment Venues 306
Depremden Doğan Zararların İdari Yargıda Tazmini 307
Compensation for Damages Caused by Earthquakes Before Administrative Courts 308

AÇILIŞ KONUŞMASI

Kongre Düzenleme Kurulu Adına: Sonay Bayramoğlu Özuğurlu

Günaydın,

"Kamu Hizmetleri ve Kamusal Haklara Erişim" başlıklı II. Uluslararası Kamu Yönetimi Kongresine hoş geldiniz. Bu serin Ankara sabahında her birinizi sevgiyle ve saygıyla selamlıyorum.

Kendi adıma ve Kongremizin düzenleme kurulu üyeleri adına bugün burada bizimle birlikte olan herkese, her birinize ayrı ayrı teşekkür ederim.

Kamu Yönetimi Derneği, 2022 yılının başında kuruldu. Kamu yönetimi alanında eğitim ve araştırma ile ilgili etkinlikler düzenlemek, kamu yönetimi araştırmacıları arasında mesleki dayanışma ve iş birlikleri geliştirmek amacıyla yola çıktık. Bu yolda çalışmaya devam ediyoruz. Kamu Yönetimi Kongresi de kurumsallaşmasını istediğimiz faaliyetlerden biri. İlkini 2023 senesinde gerçekleştirdik.

Derneğimizin gerçekleştirdiği çalışmalardan birkaç cümle ile söz etmek istiyorum. 2024'te "Yapay Zekâ ve Kamu Hizmetleri Çalıştayı"nı online olarak gerçekleştirdik. Yine online "Yazarlarla Sohbet" serisi düzenledik. Ayrıca, kamu yönetimi ve siyaset bilimi alanında doktora yapmış akademisyenlerin deneyimlerini paylaştıkları "Publicast Podcast" serisi yayınlandı. Doç. Dr. Nur ŞAT'ın genel yayın yönetmenliğinde "Teknoloji ve Kamu Yönetimi Bülteni TABLET" 17 sayı yayınlandı. Son olarak "Publicus -Kamu Yönetimi Araştırmaları Dergisi"nden söz etmeliyim. Sıfırdan başlayarak her aşamayı büyük bir titizlikle yürüten Editörler Kurulu ve Yayın Kurulu üyelerine, derginin editörü Fatma Eda Çelik'in nezdinde huzurunuzda teşekkür ederim.

İçinde bulunduğumuz ekonomik koşullarda Kongre organizasyonunu, bağımsız bir biçimde destek almadan yapmak gerçekten güç. Biz iki destekle bağımsız kalabiliyoruz. Üyelerimizin aidatları ve kongre katılımcılarının bildiri tam metinleriyle birlikte gönderdikleri dayanışma katkıları. Üyelerimize ve katılımcılara bu destek için teşekkür ediyoruz.

Kamu Yönetimi Kongresini hayal eden, tasarlayan, adım adım inşa eden Düzenleme Kurulundaki sevgili arkadaşlarım ve sevgili Dernek Başkanımız Nuray Ertürk Keskin'e çok teşekkür ederim. Çok yorulduklarını biliyorum. Ancak bu çabalarımız sayesinde bir aradayız.

Kamu Yönetimi Kongresinin bu yılki başlığı "Kamu Hizmetleri ve Kamusal Haklara Erişim." Bu kavramlar, kamu yönetiminin merkezi çalışma alanlarından biridir. Eğitim gibi, sağlık gibi hizmetlerin bireylere ulaştırılması, toplumsal hak mücadelelerinin sonucudur. Kamusal haklar, bireylerin toplumun parçası olmasından kaynaklanan güvence altına alınmış haklarıdır. Bu çerçevede geleceğe daha umutlu bakabilmek için hangi hakların kamusal hak olarak tanımlanacağı büyük önem taşır.

Kamusal haklara erişim ise toplumsal eşitsizliği gidermede belirleyici bir kavramdır. Kamusal haklara erişimin önündeki engellerin farkına varmak, bunları kamu politikaları haline dönüştürmek, varsa dezavantajlı grupların bu haklara erişimini sağlamak, kamu yönetiminin görevidir.

Doğal afetler, pandemiler ve iklim krizi gibi insani krizlerle karşı karşıya kalacağımız zamanlar, kamu hizmetlerine erişimde olası eşitsizlikleri gidermek ve özellikle kırılgan nüfus gruplarına bu hizmetlerin sunulmasını sağlayabilmek için kamu yönetiminin hazır olması gerekmektedir.

Kamusal hizmetler ve kamusal haklara erişimde eşitliğin sağlanması, insanın yaşadığı topluma yönelik umudunu yeşertir. Bu nedenle bile kamu yönetiminin ne kadar belirleyici bir güce sahip olduğunu görmek gerekir.

Bugün ve yarın 26 ayrı oturumda 110 bildiri, kamu hizmetleri ve kamusal haklara erişim konusunda bizlere fikir açıcı ve yol gösterici düşünceler iletecekler. Hem bildiri sahiplerine hem de oturum başkanlarına Düzenleme Kurulu adına teşekkür ederim.

Son olarak Prof. Dr. Kutsal Yeşilkağıt'a davetimizi kabul ederek Hollanda'dan Ankara'ya geldikleri için çok teşekkür ediyorum. Var olun.

Saygılarımla sözlerime son veriyorum.

AÇILIŞ BİLDİRİSİ / KEYNOTE SPEECH

Popülizm, Otoriterleşme ve Devlet: Liberal Demokrasilerde Bürokrasinin Muhafız Rolü

A. Kutsal Yeşilkağıt[1]

Özet

Batılı liberal demokrasilerde son on yıllarda yükselen popülizm ve otoriterleşme dalgasının bürokratik kurumlar üzerindeki etkileri ile kamu yönetimi bilimine ilişkin metodolojik ve normatif sonuçları incelenmektedir. İlk olarak, popülizmin "halk" adına aracısız temsil iddiasının uzmanlık bilgisini değersizleştirme, liyakat düzenlerini aşındırma, üst kademe atamalarında partizanlaşmayı artırma ve denge–denetim mekanizmalarını baypas etme gibi yollarla idari düzenekleri nasıl dönüştürdüğü tartışılmaktadır. İkinci olarak, demokratik yönetişimi korumada bürokrasinin potansiyeli (Guardian State) analiz edilmekte; hukukun üstünlüğüne bağlılık, tarafsızlık ve eşitlik ilkeleri, etik altyapılar, şeffaflık ve hesap verebilirlik araçları, kanıta dayalı politika üretimi, kurumsal bellek ve profesyonel normların hangi koşullarda kurumsal dayanıklılık üretebildiği ortaya konmaktadır. Bu çerçevede "tarafsızlık" ile "anayasal sadakat" arasındaki gerilim, idari özerkliğin kapsamı ve meşru itiraz, uyarı ve ifşa (whistleblowing) gibi uygulamaların kurumsal–normatif sınırları ile riskleri değerlendirilmektedir. Son olarak, bu çözümleme, kamu yönetimi disiplini açısından yeni bir araştırma yönünü de gündeme getirmektedir: Otoriterleşme baskıları altında, seçilmemiş kurumların —özellikle bürokrasinin— demokrasi ile hukuk devleti arasındaki dengeyi nasıl etkilediği, demokratik kalitenin sürekliliğine hangi koşullarda katkı sunduğu ve demokratik-hukuk devleti yeniliklerinin meşruiyetini hangi normatif temeller üzerinde koruyabildiği yeniden düşünülmelidir. Bu çerçevede, bürokrasinin demokrasinin ve hukuk devletinin "muhafızı" olarak oynayabileceği rol, yalnızca teorik değil, aynı zamanda ampirik olarak da incelenmesi gereken bir mesele olarak ortaya çıkmaktadır. Böylece popülizm–bürokrasi ilişkisi yalnızca erozyonun hikâyesi olarak değil, demokratik idarenin yeniden inşasına yönelik normatif ve analitik bir çerçeve olarak kavramsallaştırılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *popülizm, otoriterleşme, bürokratik dayanıklılık, demokratik yönetişim, hukukun üstünlüğü.*

[1] *Prof. Dr., Leiden Üniversitesi, Kamu Yönetimi Enstitüsü, a.k.yesilkagit@fgga.leidenuniv.nl*

Populism, Authoritarianism, and the State: The Guardian Role of Bureaucracy in Liberal Democracies

A. Kutsal Yeşilkağıt[1]

Abstract

This article examines the impact of the recent wave of populism and authoritarianism on bureaucratic institutions in Western liberal democracies, as well as the methodological and normative implications for the field of public administration. First, it explores how populism's claim to unmediated representation "on behalf of the people" transforms administrative structures by devaluing expert knowledge, undermining meritocratic systems, increasing partisanship in senior appointments, and bypassing checks and balances. Second, it analyzes the potential of bureaucracy to act as a guardian of democratic governance (the "Guardian State"), highlighting the conditions under which adherence to the rule of law, principles of impartiality and equality, ethical frameworks, transparency and accountability mechanisms, evidence-based policymaking, institutional memory, and professional norms can foster institutional resilience. Within this framework, the tension between "neutrality" and "constitutional loyalty," the scope of administrative autonomy, and the institutional-normative boundaries and risks of practices such as legitimate dissent, warnings, and whistleblowing are critically assessed. Finally, the analysis calls for a new research agenda in public administration: under conditions of authoritarian pressure, how do unelected institutions—particularly the bureaucracy—affect the balance between democracy and the rule of law, under what circumstances do they contribute to the continuity of democratic quality, and on what normative grounds can innovations in democratic rule-of-law governance be sustained? In this context, the role of bureaucracy as a "guardian" of democracy and the rule of law emerges not only as a theoretical concern but also as an empirical question. Thus, the relationship between populism and bureaucracy is conceptualized not merely as a story of erosion, but as a normative and analytical framework for the reconstruction of democratic governance.

Keywords: *populism, authoritarianism, bureaucratic resilience, democratic governance, rule of law.*

[1] *Prof. Dr., Institute of Public Administration, Leiden University,* a.k.yesilkagit@fgga.leidenuniv.nl

AÇILIŞ OTURUMU

30.10.2025 11:00-12:00 Vişnelik Salonu

Kamusal Haklar

Oturum Başkanı: **Ömer Faruk Gençkaya**

Belediye Şirketleri Kamusal Hizmet Üretebilir mi? Kamusallığın Ölçümüne Dair Kavramsal ve Yöntemsel Bir Çerçeve
Can Municipal Corporations Produce Public Services? A Conceptual and Methodological Framework for Measuring Publicness
Ayşecan Hazal Ak Yıldırım

Çocuk Refahında Adaletin Üç Boyutu: Kamusal Hizmetlere Eşit Erişimi Sağlamada Dönüştürücü Politika Yaklaşımları
Three Dimensions of Justice in Child Welfare: Transformative Policy Approaches for Equal Access to Public Services
Feyza Kalav İdrisoğlu

Belediye Şirketleri Kamusal Hizmet Üretebilir mi? Kamusallığın Ölçümüne Dair Kavramsal ve Yöntemsel Bir Çerçeve[1]

Ayşecan Hazal Ak Yıldırım[2]

Özet

Metropoliten alanlarda giderek yaygınlaşan belediye şirketleri, kentsel hizmetlerin sunumunda önemli aktörler haline gelmektedir. Bu kurumsal dönüşüm, hizmetlerin kamusallığını tartışmaya açmakta; yerel yönetim yapılarında kamu-özel ayrımının belirsizleştiği yeni bir yönetişim çerçevesine işaret etmektedir. Belediye şirketlerinin özel hukuk statüsüne sahip olmalarına rağmen kamusal nitelikte hizmetler sunmaları, bu yapıların hangi ölçütlerle değerlendirileceği sorusunu gündeme getirmektedir. Kamusal ya da kentsel hizmetlerin kamusallığı, sunulan hizmetin içeriğine bağlı olarak farklı biçimlerde tanımlanabilmektedir. Genel anlamda kamusallık, halkın ihtiyaçlarına herhangi bir sınırlayıcı koşul olmadan yanıt veren, dışlayıcılığın bulunmadığı ve kamu yararının gözetildiği ideal bir duruma işaret etmektedir.

Bu çalışma, belediye şirketleri aracılığıyla sunulan hizmetlerin kamusallığını değerlendirebilmek amacıyla kavramsal ve yöntemsel bir çerçeve önermektedir. Önerilen bu çerçeve, hizmetlerin yalnızca hangi kurum aracılığıyla sunulduğuna değil; aynı zamanda nasıl, kimlere ve hangi toplumsal etkilerle sunulduğuna odaklanan çok boyutlu bir değerlendirme sunar. Bu bağlamda kamusallık; mülkiyet temelli bir sınıflandırmanın ötesine geçerek, hizmetin erişilebilirliği, kapsayıcılığı, yönetsel denetime açıklığı ve kamu yararına katkısı gibi kriterlerle ele alınmaktadır.

Yöntem iki temel değerlendirme boyutuna dayanır: İlki, hizmetin kapsamı ve bileşimi üzerinden kamusallığın ölçülmesidir. İkincisi ise yönetsel yapının kamusallığıdır. Belediye şirketlerinin karar alma süreçleri, yerel yönetimle ilişkileri ve siyasi denetime açıklıkları bu kapsamda analiz edilmektedir. Belediye şirketlerinin faaliyet gösterdiği "alacakaranlık alanlar", kamusal sorumluluk ile piyasa mantığının iç içe geçtiği hibrit yapılar olarak öne çıkmaktadır. Bu nedenle bu yapıların kamusal hizmet üretme kapasitesi, ancak kapsamlı ve çok boyutlu bir değerlendirmeyle ortaya konabilir. Bu bağlamda çalışma, kuramsal bir açılım sunarak belediye şirketlerinin kamusallığını değerlendirmeyi ve yerel hizmetlerin demokratik niteliğini analiz edebilmek için yeni yöntemsel araçlar geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu kapsamda İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne ait iki şirket, İstanbul Halk Ekmek ve KİPTAŞ, örnek olarak ele alınarak değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: *belediye şirketleri, kamusallık, kamusal hizmetler, kentsel hizmetler*

[1] *Bu çalışma, yazarın doktora tezi olan "Metropoliten Yönetimlere Kentsel Hizmetler Temelinden Yeni Bir Bakış: İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve Şirketleri Örneği" (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, 2024) kapsamındaki analiz ve saha çalışması verileri alınarak hazırlanmıştır (Ak Yıldırım, 2024).*

[2] *Arş. Gör. Dr., İstanbul Üniversitesi, aysecan.ak@istanbul.edu.tr*

Can Municipal Corporations Produce Public Services? A Conceptual and Methodological Framework for Measuring Publicness

Ayşecan Hazal Ak Yıldırım[1]

Abstract

Municipal corporations, which are increasingly prevalent in metropolitan areas, have become significant actors in the provision of urban services. This institutional transformation raises questions about the public nature of such services and indicates the emergence of a new governance framework in which the distinction between public and private becomes increasingly blurred. Although these municipal corporations operate under private law status, they provide services of a public nature, prompting the question of how such entities should be evaluated. The publicness of urban services varies depending on the content of the service. In general terms, publicness refers to an ideal condition in which services meet public needs without restrictive conditions, exclude no one, and prioritize the public interest.

This study proposes a conceptual and methodological framework to evaluate the publicness of services provided through municipal corporations. The framework goes beyond identifying the provider institution and incorporates multidimensional assessments of how, to whom, and with what social impacts the services are delivered. In this context, publicness is assessed not solely on the basis of ownership, but also through criteria such as accessibility, inclusiveness, transparency to administrative oversight, and contribution to the public good.

The proposed method emphasizes two main dimensions of evaluation. The first is the scope and composition of the service, including the number of people reached, the diversity of beneficiaries, and the social role of the service. The second dimension concerns the publicness of the administrative structure, including decision-making processes, relations with local government structures, and exposure to political oversight. Municipal corporations operate in "twilight zones" where market rationality and public service responsibility intertwine, forming hybrid structures. Therefore, their capacity to deliver public services can only be revealed through comprehensive and multidimensional assessment. This study aims to provide a theoretical contribution to the evaluation of the publicness of municipal corporations and to develop new methodological tools for analyzing the democratic character of local services. In this context, the study examines and evaluates the publicness of two companies owned by the Istanbul Metropolitan Municipality: Istanbul Halk Ekmek and KİPTAŞ.

Keywords: *municipal companies, publicness, public services, urban services*

[1] *Res. Asst. Dr., Istanbul University, aysecan.ak@istanbul.edu.tr*

Çocuk Refahında Adaletin Üç Boyutu: Kamusal Hizmetlere Eşit Erişimi Sağlamada Dönüştürücü Politika Yaklaşımları

Feyza Kalav-İdrisoğlu[1]

Özet

Kamusal politikalar ve hizmetler, toplumsal refahın en kırılgan gruplarından biri olan çocukların yaşam koşullarını iyileştirmede belirleyici bir role sahiptir. Eğitim, sağlık, sosyal koruma, kültür ve katılım alanlarındaki kamusal uygulamalar, hem çocukların temel haklarını güvence altına almakta hem de fırsat eşitliğinin kurumsallaşmasını sağlamaktadır. Çocukluk dönemi, toplumsal eşitsizliklerin kalıcı hale gelmesinde belirleyici bir evre olduğu için, bu eşitsizlikleri bertaraf etmeye yönelik kamu politika ve hizmetleri kuşaklar arası süreçte adaletin kesintisiz tesisi açısından da kritik önem taşır.

Bu bildiri iki temel meseleye odaklanmaktadır: İlki, çocuk odaklı politika ve hizmetlerin toplumsal adaleti gerçekleştirme kapasitesini belirleyen kuramsal koşullar ve yapısal sınırlılıklardır. İkincisi ise, çocukların kamusal hizmetlere eşit erişimini güvence altına alabilecek dönüştürücü politika yaklaşımlarının nasıl tasarlanabileceğidir. Bu tartışma, yalnızca mevcut uygulamaların değerlendirilmesiyle sınırlı kalmayıp, aynı zamanda geleceğe dönük politika vizyonlarının hangi adalet ilkeleri üzerine inşa edilmesi gerektiğine de ışık tutmayı amaçlamaktadır.

Bu çerçevede, literatürde ve güncel tartışmalarda çocuk politikaları ve uygulamalarına ilişkin gelişmeler, Nancy Fraser'ın toplumsal adalet kuramında öne çıkan üç boyut üzerinden incelenecektir: ekonomik eşitsizliklerin giderilmesine yönelik *yeniden dağıtım*, kültürel hiyerarşilerin aşılmasına yönelik *tanınma* ve siyasal katılımın güvence altına alınmasına yönelik *temsiliyet*. Fraser'ın yaklaşımı, bu üç boyutu birbirinden bağımsız değil, karşılıklı ilişkiler ve pekiştirici dinamikler temelinde kavramsallaştırır. Dolayısıyla, çocuklara yönelik adalet tartışmaları gelir transferleri ya da sosyal hizmetlerin kapsamının yanı sıra, kültürel önyargıların aşılması, çocukların özne olarak tanınması ve onların seslerinin siyasal karar alma süreçlerinde duyulabilmesiyle de doğrudan bağlantılıdır. Son yıllarda kamu yönetimi ve çocuk refahı literatüründe özellikle çocuk katılımı ve temsiliyeti tartışmalarının öne çıkması, bu kuramsal çerçevenin güncelliğini pekiştirmektedir. Bu çalışma, söz konusu tartışmaları merkeze alarak, temsiliyet boyutunun yeniden dağıtım ve tanınma ile ne ölçüde bağlantılı ele alındığını incelemektedir. Çalışmanın amacı, çocuk odaklı politika ve uygulamaların sembolik düzeyde kalmaksızın gerçek bir toplumsal adalet üretme kapasitesine ulaşabilmesi için, üç boyutun birbirinden kopuk değil, karşılıklı ilişkiler içinde değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktır. Eleştirel kuramsal yaklaşım ve normatif politika çözümlemesine dayanan bu analiz, tarihsel süreçte ve karşılaştırmalı bir perspektifte söz konusu politika ve hizmetlerin bu boyutlarla ne ölçüde bütünleştiğini tartışmaya açmaktadır. Böylelikle, çocukların kamusal hizmetlere adil ve eşit biçimde erişimini engelleyen yapısal, kültürel ve temsile ilişkin bariyerler görünür kılınacak ve bunların aşılabilmesi için hangi kuramsal yaklaşımların ve politika araçlarının devreye sokulabileceği sorgulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: *çocuk odaklı politikalar, yeniden dağıtım, tanınma, temsiliyet, çocuk katılımı*

[1] *Dr., Çankırı Karatekin Üniversitesi, kalavfeyza@gmail.com*

Three Dimensions of Justice in Child Welfare: Transformative Policy Approaches for Equal Access to Public Services

Feyza Kalav-İdrisoğlu [1]

Abstract

Public policies and services play a crucial role in improving the living conditions of children, who represent one of the most vulnerable groups in society. Public provisions in the fields of education, health, social protection, culture and participation not only safeguard children's fundamental rights but also institutionalize the principle of equal opportunity. Childhood is a formative period in which social inequalities tend to become entrenched; therefore, public policies and services aimed at reducing these inequalities are of critical importance for ensuring the continuity of justice across generations.

This presentation focuses on two key issues: first, the theoretical premises and structural limitations that shape the capacity of child-oriented policies and services to realize social justice; and second, the ways in which transformative policy approaches can be designed to secure children's equal access to public services. The discussion seeks not only to evaluate existing practices but also to shed light on the principles of justice that should inform future policy visions.

Against this background, developments and debates in the literature on child policies and services will be analyzed through the lens of Nancy Fraser's three-dimensional theory of justice: *redistribution* to address economic inequalities, *recognition* to overcome cultural hierarchies, and *representation* to guarantee political participation. Fraser conceptualizes these dimensions not as separate domains but as mutually reinforcing and interdependent. Accordingly, debates on justice in relation to children extend beyond income transfers or the scope of social services, encompassing the dismantling of cultural biases, the recognition of children as social actors, and the assurance that their voices are heard in political decision-making processes.

The growing prominence of child participation and representation in recent public administration and child welfare literature further underscores the relevance of this framework. Building on these debates, this study examines how the dimension of representation is connected to—or, at times, treated separately from—redistribution and recognition. Its central claim is that child-oriented policies and practices can only produce genuine social justice, rather than remaining at a merely symbolic level, if all three dimensions are considered in relation to one another. Drawing on a critical theoretical perspective and normative policy analysis, the paper explores, in both historical and comparative terms, the extent to which child welfare policies have integrated these dimensions. In doing so, it aims to make visible the structural, cultural, and representational barriers that hinder children's equitable access to public services, while interrogating the theoretical approaches and policy instruments that might contribute to overcoming them.

Keywords: *child-focused public policies, redistribution, recognation, representation, child participation*

[1] *Dr., Çankırı Karatekin University, kalavfeyza@gmail.com*

BİRİNCİ GÜN: BİRİNCİ OTURUM

30.10.2025 13:00-14:15 Yalıncak Salonu

Kamu Hizmeti

Oturum Başkanı: **Koray Karasu**

Neoliberal Kamusallığın Krizi: Hak, Politika ve Hizmet Üçgeninde Yeniden Yapılanma Perspektifleri
The Crisis of Neoliberal Publicness: Prospects for Restructuring in the Triangle of Rights, Policy, and Service
Cuma Yıldırım

Kamu Hizmetlerinde Güvenilirlik Neden Temel İlkedir?
Why is Reliability a Basic Principle in Public Service?
Ümit Şimşek

Kamu Hizmetlerinin Eşitlik İlkesi Temelinde Örgütlenmesi: İskandinav Ülkelerinde Genel Görünüm
Organizing Public Services Based on the Principle of Equality: General Outlook in Scandinavian Countries
Gülçin Kürekçi

Temel Kamu Hizmetlerinin Genişleyen Anlamı ve Belediyelerin Rolü: Antalya Büyükşehir Belediyesi Örneği
The Expanding Meaning of Basic Public Services and the Role of Municipalities: The Example of Antalya Metropolitan Municipality
V. Alpay Günal
Esra Aksoy

Neoliberal Kamusallığın Krizi: Hak, Politika ve Hizmet Üçgeninde Yeniden Yapılanma Perspektifleri

Cuma Yıldırım[1]

Özet

Kamusal haklar, yurttaşlık temelinde eşitlikçi bir zemin sunar. Kamu politikaları bu hakların kurumsal mekanizmalar aracılığıyla somutlaşmasını sağlarken, kamu hizmetleri söz konusu sürecin uygulama boyutunu temsil eder. Bu üçlü yapının bütüncül işleyişi, sosyal devletin meşruiyetini ve kamusal alanın kapsayıcılığını mümkün kılar. Ancak neoliberal politikaların küresel ölçekte hâkim hale gelmesiyle birlikte bu yapı köklü bir dönüşüm geçirmiştir. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde kamusal haklar, piyasa koşullarına bağlı bir ayrıcalığa indirgenmiş; kamu politikaları teknokratik ve katılımdan uzak bir çerçevede şekillendirilmiş; kamu hizmetleri ise özelleştirme yoluyla ticarileştirilmiştir.

Bu çalışma, kamusal haklar, kamu politikaları ve kamu hizmetleri arasındaki organik ilişkiyi tarım sektörü üzerinden kuramsal bir çerçevede incelemektedir. Tarım sektörü, hem temel yurttaşlık haklarının doğrudan somutlaştığı, hem kamu politikalarının geniş toplumsal etkiler yarattığı, hem de kamu hizmetlerinin yaşamsal önem taşıdığı bir alan olması bakımından, bu ilişkinin analizi için özgün bir zemin sunmaktadır. Çalışma, Türkiye'nin 1980 sonrası tarım politikalarını nitel bir vaka çalışması çerçevesinde ele almakta; bu bağlamda neoliberal dönüşümün kamusal hakları, kamu politikalarını ve kamu hizmetlerini nasıl yeniden tanımladığına ilişkin eleştirel ve kuramsal bir çözümleme sunmayı amaçlamaktadır. Neoliberal kamusallık, piyasa ilkeleri doğrultusunda şekillenen, yurttaşlığı bireysel sorumluluk temelinde yeniden tanımlayan ve kamusal hizmetleri metalaştıran bir kamusal alan anlayışı olarak tanımlanmaktadır. Tarım sektörü örneği üzerinden yapılan analiz; kamusal alanın daralması, hizmetlerin metalaşması ve yurttaşlık haklarının geri çekilmesi gibi süreçleri görünür kılmakta, bu dönüşümün yönetsel ve toplumsal sonuçlarını ortaya koymaktadır. Sonuç olarak çalışma, yalnızca neoliberal dönüşümün eleştirel analizini yapmakla kalmayıp, neoliberal olmayan alternatif bir kamusallığın kuramsal ilkelerini tartışarak kamu yönetimi literatürüne yeniden inşa edici bir katkı sunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: *kamusal haklar, kamu politikaları, kamu hizmeti, neoliberal kamusallık, tarım sektörü*

[1] *Dr. Öğr. Üyesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, cumayildirim@omu.edu.tr*

The Crisis of Neoliberal Publicness: Prospects for Restructuring in the Triangle of Rights, Policy, and Service

Cuma Yıldırım[1]

Abstract

Public rights provide an egalitarian foundation based on citizenship. Public policies institutionalize these rights through formal mechanisms, while public services represent their practical implementation. The integrated functioning of this triad ensures the legitimacy of the welfare state and the inclusiveness of the public sphere. However, the global spread of neoliberal policies has profoundly transformed this structure. Especially in developing countries, public rights have been reduced to market-dependent privileges, public policies have become technocratic and detached from participation, and public services have been commercialized through privatization.

This study examines the relationship among public rights, public policies, and public services through the agricultural sector. Agriculture offers a unique field for analysis: it directly reflects basic citizenship rights, shows the broad societal impact of public policies, and depends on essential public services. The study analyzes Turkey's post-1980 agricultural policies through a qualitative case study, providing a critical and theoretical analysis of how neoliberal transformation has redefined rights, policies, and services. Neoliberal publicness is conceptualized as a public sphere shaped by market principles, where citizenship is reframed as individual responsibility and public services are commodified. Through the case of agriculture, the analysis highlights the contraction of the public sphere, the commodification of services, and the erosion of citizenship rights, along with their administrative and social consequences. Ultimately, the study not only provides a critical analysis of neoliberal transformation but also outlines the principles of an alternative, non-neoliberal model of publicness, contributing to the reconstruction of public administration theory.

Keywords: *Public rights, public policy, public services, neoliberal publicness, agricultural sector.*

[1] *Asst. Prof., Ondokuz Mayıs University, cumayildirim@omu.edu.tr*

Kamu Hizmetlerinde Güvenilirlik Neden Temel İlkedir?

Ümit Şimşek[1]

Özet

Kamu hizmeti ilkeleri temel ilkeler ve işleyiş ilkeleri olarak ikiye ayrılmaktadır. Temel ilkeler, eşitlik, süreklilik, uyum ve meccanilik olarak; işleyiş ilkeleri ise hesap verebilirlik, şeffaflık, yalınlık, katılım, ulaşılabilirlik ve güvenilirlik olarak kabul edilmektedir. "Türkiye'de Vatandaşların Zihninde Kamu Hizmeti İlkelerinin Dağılımı" adlı çalışma, kamu hizmeti temel ilkelerini eşitlik, süreklilik, uyum ve güvenilirlik olarak bulgulamıştır. Bu çalışma, nicel olarak gerçekleştirilen o çalışmanın devamı olarak nitel yöntem ile kamu hizmetinde güvenilirliğin neden temel ilke olduğunu araştırmaktadır. Güvenilirlik ilkesi, kamu hizmeti işleyişinin açık biçimde belirlenmesi, standartlar ve süreçlerin önceden konulması ve vatandaşın bilgilendirilerek her şeyin bu belirlenenlere göre yapılması olarak tanımlanmaktadır. Aynı zamanda şeffaflık ve hesap verebilirliğin güvenilirliği desteklediği ifade edilmektedir. Fakat alanda bunun dışında ilerleyebilecek bir nokta bulunmamaktadır. Bu nedenle güvenilirliği detaylandırabilmek için farklı alanlar yardım alınmaktadır. Çalışma, güvenilirliğe daha geniş bir perspektiften baktığı için diğer çalışmalardan ayrılmaktadır. Araştırma sorusuna cevap verebilmek adına iki aşamalı bir yöntem tercih edilmiştir. İlk aşamada kamu hizmetinden yararlanma sıklığı ve kamu hizmetinin temel ilkelerinin neler olduğu sorularından oluşan bir soru formu sosyal medya kanalları üzerinden dağıtılmıştır. 129 kişinin doldurduğu soru formunda eşitlik ve sürekliliğin ardından güvenilirlik en fazla tekrarlanan seçenek olmuştur. Güvenilirlik cevabı veren 80 kişi arasından yaş, cinsiyet, eğitim, meslek ve şehir kıstaslarına dikkat edilerek 10 kişi ile yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler sonucunda güvenilirliğin yeterlilik, sorumluluk ve yönetsel adaletle eşleştirildiği görülmektedir. Yeterliliğe dair genel olarak bir sorun söz konusu değilken sorumluluk ve adalete dair güvenilirliği zedeleyen risk unsurları tespit edilmiştir. Sorumlulukların yerine getirilmemesi, sorumluluğu ve adaleti sağlayacak düzenleme ve mekanizmaların kurulmaması ve işletilmemesi güvenilirliği zedelemektedir. Devlet ve kamu hizmeti sunanlar iki temel aktör olmakla birlikte siyasetçiler ve tanıdıklarda aktör olarak yer almaktadırlar. Temel aktörlerin eksik kaldığı durumlarda diğer aktörler devreye girmektedirler. Nihayetinde, kamu hizmetinde güvenilirlik zorlama yoluyla güven ve güvenilirliğin sağlanması beklentisi nedeniyle temel ilke olarak sayılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *kamu hizmeti, güvenilirlik, yeterlilik, sorumluluk, yönetsel adalet*

[1] *Dr. Öğr. Üyesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, umit.simsek@gop.edu.tr*

Why is Reliability a Basic Principle in Public Service?

Ümit Şimşek [1]

Abstract

Public service principles are divided into two categories: basic principles and operational principles. Basic principles are accepted as equality, continuity, harmony, and graciousness; operational principles are accepted as accountability, transparency, simplicity, participation, accessibility, and reliability. The study titled "Distribution of Public Service Principles in the Minds of Citizens in Turkey" found that the basic principles of public service are equality, continuity, harmony, and reliability. As a continuation of that study conducted quantitatively, this study investigates why reliability is a fundamental principle in public service using the qualitative method. The reliability principle is defined as clearly determining the operation of public service, setting standards and processes in advance, informing the citizen, and doing everything according to these determinations. It is also stated that transparency and accountability support reliability. However, no point can be advanced in the field other than this. Therefore, help is received from psychology, statistics, law, environment, and management to detail reliability, where trust and reliability are used. The study differs from other studies because it looks at reliability from a broader perspective. A two-stage method was preferred to answer the research question. In the first stage, a questionnaire consisting of questions such as the frequency of use of public services and basic principles of public services was distributed via social media channels. In the questionnaire form filled out by 129 people, reliability was the most repeated option after equality and continuity. Among the 80 people who answered reliability, semi-structured in-depth interviews were conducted with 10 people by paying attention to age, gender, education, profession, and city criteria. Interviews indicate that reliability is equated with competence, responsibility, and administrative justice. While there are generally no problems with competence, risk factors related to responsibility and administrative justice that undermine reliability have been identified. Failure to fulfill obligations and the inability to establish and implement regulations and mechanisms to ensure accountability and administrative justice undermine reliability. While the state and public service providers are the primary actors, politicians and acquaintances also play a role. When these primary actors are lacking, other actors step in. Ultimately, reliability in public service is considered a fundamental principle due to the expectation of establishing trust and reliability through coercion.

Keywords: *Public service, reliability, competence, responsibility, administrative justice*

[1] *Dr. Lecturer, Tokat Gaziosmanpaşa University, umit.simsek@gop.edu.tr*

Kamu Hizmetlerinin Eşitlik İlkesi Temelinde Örgütlenmesi: İskandinav Ülkelerinde Genel Görünüm

Gülçin Kürekci[1]

Özet

Eşitlik ilkesinin genel muhtevası, sınıf farklılıklarını ortadan kaldırmaya yöneliktir. Toplumsal yapılanma içinde her sınıfın gelir düzeyleri ve buna bağlı olarak ihtiyaçlarını karşılama seviyeleri büyük değişiklik göstermektedir. Neredeyse tüm sosyal sınıflar içinde ise kadınlar, erkeklere oranla daha dezavantajlı olarak konumlanmaktadır. Bu noktada, gündeme toplumsal cinsiyet eşitliği kavramı gelmektedir. Toplumsal cinsiyet; erkek ile kadın arasında biyolojik ve dolayısıyla ortadan kaldırılması mümkün olmayan cinsiyetin aksine, erkeklerle kadınlar arasında toplumsal ve kültürel olarak yapılan bir ayrımı vurgular. Toplumsal cinsiyet, kadın ve erkeklerin toplumda üstlendikleri rollerin kültürel olarak belirlenmiş, öğrenilmiş ve zaman içinde değişebilir olduğunu gösterir. Simone de Beauvoir, bu sebeple toplumsal cinsiyete vurgu yaparak "kadınlar doğmuş değil, yapılmıştır" demiştir. Toplumsal cinsiyet eşitliği genel olarak, kaynaklara erişimin önündeki cinsiyete dayalı engellerin ortadan kaldırılması hedefini taşımaktadır. Bu hedef, öncelikli olarak işgücü piyasasında fırsat eşitliği ilkesinin hayata geçirilmesini hedeflemiş, günümüzde ise bu eşitlik talebi geniş bir yelpazeye yayılmıştır. 1998'te Avrupa Birliği tarafından resmi gündem olarak ilan edilen ve aday ülkelerin uyum kriterleri arasında yer alan toplumsal cinsiyet eşitliği, Dünya Bankası tarafından da 2006 yılından beri 'Toplumsal Cinsiyet Eylem Planı' başlığı altında yürütülmektedir.

İsveç, Norveç, Danimarka, Finlandiya ve İzlanda gibi İskandinav ülkeleri çeşitli toplumsal cinsiyet eşitliği endekslerinde sürekli olarak üst sıralarda yer almış ve kadın ve erkekler için eşit hak ve fırsatları teşvik eden politikalar uygulamışlardır. İskandinav ülkelerinde var olan kamu politikaları, hem sosyal gruplar arasında hem de kadınlar ve erkekler arasında eşitlik ilkesine dayanmaktadır. İskandinav ülkelerinin kamu politika tasarımlarının temelinin eşitlik ilkesine dayanması, ortaya çıkan hizmetlerin de eşitlik ilkesine göre sunulmasını doğurmaktadır. Ebeveyn izni, uygun fiyatlı çocuk bakımı (kreş hizmetleri), esnek çalışma düzenlemeleri ve cinsiyete dayalı ücret farkını azaltma çabaları gibi politikalar kadınların ekonomik olarak güçlenmesine katkıda bulunmuştur.

Toplumsal cinsiyet kavramını Türkiye ölçeğinde ele aldığımızda görünüm, İskandinav ülkelerine göre oldukça farklılık arz etmektedir. Küresel cinsiyet eşitliği sıralamasında Türkiye, 144 ülke içerisinde 131. sıradadır. Türkiye'de var olan kamu politikalarının ve kamu hizmetlerinin eşitlik ilkesi temelinde örgütlenmediği bilinen bir gerçektir. Bu çalışma, kamu hizmetlerinin eşitlik ilkesi temelinde örgütlenmesinin, İskandinav ülkelerini Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Endeksinde üst sıralara taşıdığı iddiasına dayanmaktadır.

Bu çalışmanın edindiği amaç, İskandinav ülkelerinin eşitlikçi kamu politikalarının sonucu ortaya çıkan ebeveyn izni uygulamasını ve kreş hizmetlerini incelemek ve bu inceleme neticesinde Türkiye'de kadına yönelik var olan kamusal hak ve hizmetler krizinin çözümüne ışık tutmaktır.

Anahtar Kelimeler: *eşitlik ilkesi, toplumsal cinsiyet, kadın hakları, resmi politikalar, türkiye, iskandinav ülkeleri.*

[1] *Uzman, İller Bankası, gulcinkucuk@hotmail.com*

Organizing Public Services Based on the Principle of Equality: General Outlook in Scandinavian Countries

Gülçin Kürekci [1]

Abstract

The general content of the equality principle is aimed at eliminating class differences. Income levels of each class within the social structure and the levels of meeting their needs accordingly vary greatly. In almost all social classes, women are positioned more disadvantaged than men. At this point, the concept of gender equality comes to the agenda. Gender; Unlike the biological and therefore ineradicable sex between men and women, it emphasizes a social and cultural distinction between men and women. Gender shows that the roles women and men assume in society are culturally determined, learned and changeable over time. For this reason, Simone de Beauvoir emphasized gender and said, "Women are not born, they are made." Gender equality generally aims to eliminate gender-based barriers to accessing resources. This goal primarily aimed to implement the principle of equal opportunity in the labor market, and today this demand for equality has spread to a wide spectrum. Gender equality, which was declared as an official agenda by the European Union in 1998 and is among the harmonization criteria of candidate countries, has been carried out by the World Bank under the title of 'Gender Action Plan' since 2006.

Scandinavian countries such as Sweden, Norway, Denmark, Finland and Iceland have consistently ranked high on various gender equality indices and have implemented policies that promote equal rights and opportunities for women and men. The public policies in the Scandinavian countries are based on the principle of equality both between social groups and between women and men. The fact that the public policy designs of the Scandinavian countries are based on the principle of equality also leads to the provision of the resulting services according to the principle of equality. Policies such as parental leave, affordable childcare (nursery services), flexible working arrangements and efforts to reduce the gender wage gap have contributed to the economic empowerment of women.

When we consider the concept of gender on a Turkish scale, the outlook is quite different compared to the Scandinavian countries. Turkey ranks 131st out of 144 countries in the global gender equality ranking. It is a known fact that the public policies and public services in Turkey are not organized on the basis of the principle of equality. This study is based on the claim that the organization of public services on the basis of the principle of equality carries the Scandinavian countries to the upper ranks in the Gender Equality Index.

The aim of this study is to examine the parental leave practices and daycare services that emerged as a result of the egalitarian public policies of the Scandinavian countries and to shed light on the solution of the crisis of public rights and services for women in Turkey as a result of this examination.

Keywords: *equality principle, gender, women's rights, official policies, Türkiye, scandinavian countries.*

[1] *Expert, İller Bankası, gulcin_kucuk@hotmail.com*

Temel Kamu Hizmetlerinin Genişleyen Anlamı ve Belediyelerin Rolü: Antalya Büyükşehir Belediyesi Örneği

V. Alpay Günal[1], Esra Aksoy[2]

Özet

Antalya Büyükşehir Belediyesi örneği üzerinden yürütülen çalışma, yerel yönetimlerin temel kamu hizmetlerindeki rol çeşitliliğini inlemeyi amaçlamaktadır. Amaç, belediyelerin eğitim, sağlık, çevre ve afet yönetimi alanlarındaki uygulamalarını Stratejik Plan ve Faaliyet Raporu ışığında analiz ederek; hangi hizmetlerde merkezi yönetimin bir uygulayıcısı/ikincil sağlayıcısı, hangi hizmetlerde merkezi yönetimin boşluklarını tamamlayan bir aktör ve hangi alanlarda hizmet açığını gideren kapasite veya strateji geliştiren bir rolü üstlendiğini belirlemektir. Çalışmanın önemi, belediyelerin rol çeşitliliğinin tekil bir kategoriyle açıklanamayacağını, aksine hizmet türü, zamansal bağlam ve kurumsal kapasiteye göre değişen çoklu roller sergilediğini belirterek yerel kamu yönetimi literatürüne ampirik katkı sunmaktır.

Bu çalışmada, Antalya Büyükşehir Belediyesinin 2020–2024 Stratejik Planı ile 2024 yılı Faaliyet Raporu, nitel belge analizi yöntemi çerçevesinde incelenmiştir. Analitik kodlamada her belge parçasına tekil rol atamak yerine önceliklendirilmiş çoklu kodlama uygulanmış; örnek olaylar matrisler halinde birincil ve ikincil rollerle eşleştirilmiştir. Elde edilen bulgular kamu hizmeti sunumunda belediyelerin yalnızca klasik anlamda ikincil sağlayıcı ya da tamamlayıcı aktörler olmadığını; aynı zamanda belirli alanlarda strateji belirleyici ve norm koyucu bir "eşik aktör" rolü üstlenmeye başladığını göstermektedir. İncelenen veriler, sağlık ve eğitimde belediyenin ağırlıklı olarak ikincil sağlayıcı ve tamamlayıcı roller üstlendiğini; çevre alanında operasyonel uygulamalarda tamamlayıcı, kimi durumda da bağımsız bir ekolojik vizyon geliştiren yönetsel eşik aktörü rollerinin belirdiğini; afet yönetiminde ise hem uygulama düzeyinde ikincil sağlayıcı hem de kapasite/politika açığı kapatma yönüyle yönetimsel eşik işlevinin eş zamanlı çalıştığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *kamu hizmet, belediyeler, idari rol tipolojileri*

[1] *Doç. Dr., V. Alpay Günal, Akdeniz Üniversitesi,, alpaygunal@akdeniz.edu.tr*
[2] *Doktorant, Esra Aksoy, Akdeniz Üniversitesi, aksoyess07@gmail.com*

The Expanding Meaning of Basic Public Services and the Role of Municipalities: The Example of Antalya Metropolitan Municipality

V. Alpay Günal[1] Esra Aksoy[2]

Abstract

The study conducted using the case of Antalya Metropolitan Municipality aims to examine the diversity of local governments' roles in the provision of core public services. Its objective is to analyse municipal practices in the fields of education, health, environment, and disaster management in light of strategy documents and the activity report, and to determine in which services the municipality acts as an implementer/secondary provider of central government, in which services it operates as a complementary actor filling gaps left by the central government, and in which areas it assumes the role of a "managerial threshold actor" (yönetsel eşik aktörü) that develops capacity or strategies to remedy service deficits. The importance of the study lies in its empirical contribution to the local public administration literature by demonstrating that the diversity of municipal roles cannot be captured by a single category but instead varies according to service type, temporal context, and institutional capacity.

In this study, the Antalya Metropolitan Municipality's 2020–2024 Strategic Plan and the 2024 Annual Activity Report were examined within the framework of qualitative document analysis. In the analytical coding process, rather than assigning a single role to each unit of text, prioritized multiple coding was applied; case examples were matched with primary and secondary roles in matrix form.

Analyzed data indicate that municipalities are not merely secondary providers or complementary actors in the classical sense; they have also begun to assume a strategy-defining and norm-setting role as "threshold actors" in certain domains. Specifically, the results show that in health and education the municipality predominantly occupies secondary provider and complementary roles; in the environmental domain, it appears in operational practices as a complementary actor and, in some instances, as an autonomous actor developing an independent ecological vision—functions characteristic of a managerial threshold actor; and in disaster management, it simultaneously operates as a secondary implementer at the operational level and as a managerial threshold actor by addressing capacity and policy gaps.

Keywords: *public service, municipalities, administrative role typologies*

[1] *Assoc. Prof. Dr., V. Alpay Günal, Akdeniz University, alpaygunal@akdeniz.edu.tr*
[2] *PhD, Esra Aksoy, Akdeniz University, aksoyess07@gmail.com*

BİRİNCİ GÜN: BİRİNCİ OTURUM

30.10.2025 13:00-14:15 Koçumbeli Salonu

Halk Sağlığı

Oturum Başkanı: **Hakan Akın**

Sağlık Hakkı Bağlamında HPV Aşılamasında Etkin Bir Kamu Politikası Uygulanması Mümkün Mü? Türkiye Örneği Üzerinden Bir Değerlendirme

Is It Possible to Implement an Effective Public Policy in HPV Vaccination Within the Context of the Right to Health? An Evaluation on the Example of Türkiye

Asiye Kuş, Ceray Aldemir

Sağlıkta Neoliberal Dönüşümün Cinsiyete Dayalı Eşitsizliklerle Kesişimi: Kamusal Bir Hak Olarak Sağlığın Yeniden Düşünülmesi

Neoliberal Transformation in Healthcare and Its Intersection with Gender Inequalities: Reclaiming Health as a Public Right

Duru Çiğdem Şimşek

Sağlık Hizmetlerine Erişim Hakkı Bağlamında Dil ve Konuşma Terapisi: Türkiye'de ve Dünyada Hizmet Sunum Örnekleri

Speech and Language Therapy Within the Right to Access Health Services: Service Delivery Examples from Türkiye and Around the World

Harun Ayas, Müge Müzeyyen Çiyiltepe, Gamze Ayas

Kamusal Bir Hak Olarak Ruh Sağlığı İyiliği: Karşılaştırmalı Perspektiften Türkiye'de Toplum Ruh Sağlığı Politikalarındaki Boşlukların Eleştirel Bir Analizi

Mental Well-Being as a Public Right: A Critical Analysis of the Gaps in Turkey's Community Mental Health Policies from a Comparative Perspective

Canan Budak, Sergender Sezer

Sağlık Hakkı Bağlamında HPV Aşılamasında Etkin Bir Kamu Politikası Uygulanması Mümkün Mü? Türkiye Örneği Üzerinden Bir Değerlendirme

Asiye Kuş[1] Ceray Aldemir[2]

Özet

İnsan Papilloma Virüsü (HPV), halk sağlığı açısından kritik öneme sahip bulaşıcı hastalıklardan biridir ve dünya genelinde, özellikle de gelişmekte olan ülkelerde, ciddi sağlık sorunlarına ve ölümlere yol açmaktadır. HPV, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar arasında en yaygın olanlardan biridir ve hem kadınlar hem de erkeklerde enfeksiyona bağlı kanserlerin başlıca nedenleri arasında yer almaktadır. Ancak, söz konusu enfeksiyona karşı geliştirilen sağlık politikaları çoğunlukla kadınları hedef almakta, bu da toplumsal cinsiyete dayalı eşitsizliklerin derinleşmesine neden olmaktadır. Kadınların sağlık hizmetlerine erişimindeki yapısal engeller, sınırlı sağlık arayış davranışları ve sağlık sisteminden yeterince yararlanamamaları, HPV gibi enfeksiyonların geç tanımlanmasına ve dolayısıyla cinsel yolla bulaşan kanser türlerinin artmasına zemin hazırlamaktadır.

HPV enfeksiyonlarının önlenmesinde koruyucu ve önleyici sağlık hizmetlerinin ulusal sağlık politikaları kapsamına alınması büyük önem arz etmektedir. Ancak Türkiye dahil birçok ülkede HPV aşısı hâlen ulusal aşılama takvimine dâhil edilmemiştir. Bu durumun temelinde, bazı ailelerin HPV aşısının çocukları erken yaşta cinselliğe yönlendireceği ve gençler arasında cinsel davranışları teşvik edeceği yönündeki yanlış kanaatleri yer almaktadır. Böyle bir yaklaşım, bireylerin anayasal bir hak olan sağlık hakkından eşit şekilde yararlanamamalarına, ayrıca HPV aşısının yüksek maliyeti nedeniyle sosyal adalet ilkesinin zedelenmesine yol açmaktadır. Özellikle farklı cinsel yönelim ve kimliklere sahip bireylerin karşılaşabileceği sağlık riskleri düşünüldüğünde, HPV enfeksiyonlarıyla ilgili toplumsal farkındalığın artırılması önemlidir.

Sağlık hakkı, bireylerin yalnızca tedavi hizmetlerine değil, aynı zamanda sağlığı koruyucu koşullara da erişimini kapsayan pozitif statü haklarındandır. Bu bağlamda, aşılama hizmetlerine erişim, tıbbi korunma hakkı çerçevesinde değerlendirilmelidir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, bu hakkın hukuki zeminini oluşturmakta ve devlete, bireylerin sağlığını korumaya yönelik politikaları hayata geçirme yükümlülüğü vermektedir. Dolayısıyla, HPV aşısının ücretsiz ve erişilebilir şekilde sunulması ve ulusal aşılama programına dâhil edilmesi, anayasal bir zorunluluk olarak ele alınmalıdır. Sağlık politikaları, yalnızca sağlık hizmetlerinin sunumunu değil; aynı zamanda bu hizmetlerin finansmanı, yönetişimi ve hizmet sağlayıcıları arasındaki koordinasyonu da kapsayan çok boyutlu bir kamu politikası alanıdır. Devletin, kamu, özel ve sivil toplum aktörlerinin iş birliğiyle oluşturacağı etkili aşı politikaları, halk sağlığının korunması açısından stratejik önem taşımaktadır.

Bu çalışma, kamu politikası uygulama örneği olarak HPV aşılamasını ele almakta ve literatürde sınırlı düzeyde tartışılan aşı politikalarına kamu politikası perspektifinden yaklaşarak bir boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır. Tıbbi bir uygulama olarak görülen aşılamanın, sosyal, kültürel ve ekonomik faktörlerle nasıl şekillendiği ortaya konulmakta ve HPV aşısının yalnızca kadın hastalıkları

[1] *Doktora Öğrencisi, Asiye Kuş, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, asiyekus@mu.edu.tr*
[2] *Doçent Doktor, Ceray Aldemir, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, cerayaldemir@mu.edu.tr*

uzmanlarının değil; çocuk sağlığı uzmanları, enfeksiyon hastalıkları uzmanları, devlet kurumları ve politika yapıcıların da içinde bulunduğu çok aktörlü bir yaklaşımla ele alınması gerektiği vurgulanmaktadır. Dini ve kültürel hassasiyetler doğrultusunda HPV aşılamasının "acil bir sağlık gereksinimi" olarak görülmemesi, halk sağlığı açısından büyük bir risk oluşturmaktadır. Bu nedenle, toplumsal farkındalık kampanyaları ve hedefe yönelik iletişim stratejileriyle halkın güvenini kazanmak; HPV ile ilişkili enfeksiyonların ve kanserlerin önlenmesinde daha etkin sonuçlar alınmasını sağlayacaktır. Uluslararası düzeyde başarılı sonuçlar elde etmiş ülke örneklerinden yararlanarak geliştirilecek kapsayıcı ve etkin bir ulusal sağlık politikası ile HPV aşılamasının Türkiye'de ulaşılması güç bir hedef olmadığı ortaya konulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Aşılama politikaları, HPV aşısı, sağlık hakkı, kamu politikası, sağlık politikası, süreç modeli.*

Is It Possible To Implement An Effective Public Policy in HPV Vaccination Within The Context Of The Right To Health? An Evaluation On The Example Of Türkiye

Asiye Kuş[1] Ceray Aldemir[2]

Abstract

Human Papillomavirus (HPV) is one of the most critical infectious diseases in public health and causes serious health problems and deaths worldwide, particularly in developing countries. HPV is one of the most common sexually transmitted infections and is a leading cause of infection-related cancers in both women and men. However, health policies developed to combat this infection have mostly targeted women, which has led to the deepening of gender-based inequalities. Structural barriers to women's access to healthcare services, limited health-seeking behaviour, and insufficient utilisation of the healthcare system contribute to the late diagnosis of infections such as HPV and, consequently, the increase in sexually transmitted cancers.

Incorporating preventive and protective health services into national health policies is of great importance in the prevention of HPV infections. However, in many countries, including Turkey, the HPV vaccine is not yet included in the national vaccination schedule. This situation is rooted in the misconception among some families that the HPV vaccine will encourage children to engage in sexual activity at an early age and promote sexual behaviour among young people. Such an approach prevents individuals from equally benefiting from their constitutional right to health and undermines the principle of social justice due to the high cost of the HPV vaccine. Considering the health risks faced by individuals with different sexual orientations and identities, it is important to raise public awareness about HPV infections.

The right to health is a positive status right that encompasses not only access to treatment services but also access to conditions that protect health. In this context, access to vaccination services should be evaluated within the framework of the right to medical protection. The Constitution of the Republic of Turkey establishes the legal basis for this right and obliges the state to implement policies aimed at protecting the health of individuals. Therefore, the provision of HPV vaccination free of charge and in an accessible manner, as well as its inclusion in the national vaccination programme, should be considered a constitutional obligation. Health policies are a multidimensional public policy area that encompasses not only the provision of health services but also their financing, governance, and coordination among service providers. Effective vaccination policies developed by the state in collaboration with public, private and civil society actors are of strategic importance for the protection of public health.

This study addresses HPV vaccination as an example of public policy implementation and aims to fill a gap in the literature by approaching vaccination policies, which have been discussed to a limited extent, from a public policy perspective. The study reveals how vaccination, which is seen as a medical practice, is shaped by social, cultural and economic factors, and emphasises that HPV vaccination should be addressed through a multi-actor approach involving not only gynaecologists but also paediatricians,

[1] *PhD Candidate, Asiye Kuş, Muğla Sıtkı Koçman University, asiyekus@mu.edu.tr*

[2] *Assoc. Prof. Dr., Ceray Aldemir, Muğla Sıtkı Koçman University, cerayaldemir@mu.edu.tr*

infectious disease specialists, government agencies and policymakers. The fact that HPV vaccination is not seen as an 'urgent health need' in line with religious and cultural sensitivities poses a major risk to public health. Therefore, gaining public trust through social awareness campaigns and targeted communication strategies will lead to more effective results in preventing HPV-related infections and cancers. By drawing on the examples of countries that have achieved successful results at the international level, it is evident that developing an inclusive and effective national health policy for HPV vaccination is not an unattainable goal in Turkey.

Keywords: *Vaccination policies, HPV vaccine, right to health, public policy, health policy, process model.*

Sağlıkta Neoliberal Dönüşümün Cinsiyete Dayalı Eşitsizliklerle Kesişimi: Kamusal Bir Hak Olarak Sağlığın Yeniden Düşünülmesi

Duru Çiğdem Şimşek[1]

Özet

1980'li yıllardan itibaren küresel ölçekte kamu hizmetlerinin örgütlenmesinde neoliberal politikalar belirleyici hâle gelmiştir. Bu yaklaşım, devletin sosyal refah alanındaki rolünü sınırlandırarak, temel hizmetlerin piyasaya devrini savunur. Sağlık hizmetleri, bu dönüşümden en çok etkilenen kamusal alanlardan biri olmuş; özelleştirme, performans temelli ödeme sistemleri ve bireysel sorumluluğa dayalı hizmet modelleri ile sağlık, kamusal bir hak olmaktan çıkarılarak bireysel bir yükümlülük alanı hâline getirilmiştir. Bu süreçte hizmete erişimdeki eşitsizlikler derinleşmiş, sosyal ve yapısal farklılıklar sağlık sonuçlarını doğrudan etkilemeye başlamıştır. Sağlık alanındaki bu yapısal dönüşümün etkileri çoğu zaman sınıfsal farklılıklar üzerinden tartışılsa da toplumsal cinsiyet temelli eşitsizlikleri derinleştiren bir yönü olduğu sıklıkla göz ardı edilmektedir.

Bu çalışma, sağlıkta neoliberal dönüşümün kadınlar üzerindeki çok katmanlı etkilerini toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifiyle ele almayı amaçlamaktadır. Kadınlar yalnızca ekonomik olarak daha dezavantajlı konumlarda yer almakla kalmamakta, aynı zamanda ev içi ücretsiz bakım emeğinin birincil taşıyıcısı olarak da sağlık sisteminin görünmeyen yükünü üstlenmektedir. Güvencesiz ve kayıt dışı işlerde yoğunlaşmaları, sosyal güvenlik sistemine sınırlı erişimleri ve yaşlı, hasta, çocuk ve engelli bireylerin bakım yükünün büyük oranda kadınlara bırakılması; kadınların hem sağlık hizmeti veren hem de bu hizmete erişmekte güçlük çeken bireyler olarak ikili bir yük altında ezilmelerine neden olmaktadır.

Bu çok katmanlı eşitsizlikler, sağlık alanında yaşanan neoliberal dönüşümün toplumsal cinsiyet boyutunu görünür kılmayı ve bu dönüşümün kadınlar açısından nasıl bir dezavantaj ürettiğini ortaya koymayı gerektirir. Bu bağlamda, çalışmanın önemi yalnızca mevcut eşitsizlikleri teşhir etmekle sınırlı kalmayıp, aynı zamanda sağlık hizmetlerinin kamusal bir hak olarak yeniden inşasına yönelik cinsiyete duyarlı bir yaklaşım sunmasında kendini göstermektedir. Çalışma sağlık hizmetlerinin kamusal bir hak olarak planlanması gerektiğini savunarak, piyasalaşmanın yarattığı yapısal adaletsizliklere karşı feminist bir perspektifle kamusal hizmetin yeniden düşünülmesini önermektedir.

Çalışmada, sağlık politikalarının toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri üzerindeki etkisini incelemek amacıyla nitel bir araştırma yaklaşımı benimsenmektedir. Yöntemsel olarak, sağlık hizmetlerinin dönüşümünü ve bunun kadınlar üzerindeki etkilerini anlamaya yönelik kapsamlı bir literatür taraması gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda, sağlık politikalarının piyasalaşmasına ve kamusal hizmet niteliğinin zayıflamasına odaklanan akademik çalışmalar incelenecek, toplumsal cinsiyet perspektifinden sağlık hizmetlerine erişimdeki eşitsizlikleri ele alan yayınlara başvurulacaktır. Ayrıca Dünya Sağlık Örgütü, UN Women, OECD ve Dünya Bankası gibi uluslararası kurumların konuya ilişkin politika belgeleri, teknik raporları ve strateji metinleri analiz edilecektir. Belgelerde sağlık hizmetlerinin nasıl tanımlandığı, toplumsal cinsiyet eşitliği hedefinin ne şekilde yer aldığı ve bireysel sorumluluk vurgusunun nasıl kurulduğu incelenecektir. Bunun yanı sıra, cinsiyete göre ayrıştırılmış sağlık

[1] *Ar.Gör.Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, cigdem.simsek@omu.edu.tr*

göstergeleri ve bakım emeğine ilişkin veriler değerlendirilecek; bu sayede kadınların hem hizmet sunucusu hem de hizmete erişim açısından nasıl çok katmanlı eşitsizliklerle karşılaştığı istatistiksel olarak da desteklenecektir.

Tüm bunlar doğrultusunda çalışmada sağlık hizmetlerinin dönüşümü iki ana eksende ele alınmaktadır: İlki, sağlık sisteminin metalaşması, bireysel sorumluluk söyleminin güçlenmesi ve koruyucu sağlık hizmetlerinin geri plana itilmesi gibi neoliberal eğilimlerin genel etkilerini tartışmaktır. İkinci eksen ise, bu yapısal dönüşümün kadınlar açısından ne tür eşitsizlikleri beraberinde getirdiğini değerlendirmektedir. Bu bağlamda kadınların sağlık hizmetlerinden yararlanmasını engelleyen temel faktörler — zaman sıkıntısı, bakım emeği, düşük gelir ve karar alma süreçlerinden dışlanma — toplumsal cinsiyeti göz ardı eden sağlık politikaları ve veri üretimiyle bağlantılı olarak incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *neoliberal dönüşüm, sağlık politikaları, kamusal hizmet, toplumsal cinsiyet eşitsizliği*

Neoliberal Transformation in Healthcare and Its Intersection with Gender Inequalities: Reclaiming Health as a Public Right

Duru Çiğdem Şimşek [1]

Abstract

Since the 1980s, neoliberal policies have become decisive in the organization of public services on a global scale. This approach limits the role of the state in the sphere of social welfare and advocates for the transfer of basic services to the market. Health services have been among the most affected public domains; through privatization, performance-based payment systems, and service models built on individual responsibility, health has been transformed from a public right into an individual obligation. In this process, inequalities in access have deepened, and social as well as structural differences have begun to directly shape health outcomes. While the effects of this structural transformation in health are often discussed in terms of class-based differences, its role in reinforcing gender-based inequalities is frequently overlooked.

This study aims to examine the multifaceted impacts of neoliberal transformation in health on women from a gender equality perspective. Women are not only positioned in economically disadvantaged circumstances but also bear the invisible burden of the health system as the primary providers of unpaid domestic care work. Their concentration in precarious and informal jobs, limited access to social security systems, and the disproportionate responsibility placed upon them for the care of the elderly, the sick, children, and people with disabilities result in women being doubly burdened—both as providers of health services and as individuals who face significant barriers in accessing them.

These layered inequalities make it essential to reveal the gender dimension of neoliberal transformation in health and to demonstrate how this process generates disadvantages for women. In this regard, the significance of the study lies not only in exposing existing inequalities but also in presenting a gender-sensitive approach to the reconstruction of health services as a public right. By advocating for health services to be planned as a public right, the study proposes rethinking public provision from a feminist perspective as a countermeasure to the structural injustices created by marketization.

Methodologically, the study adopts a qualitative research approach to analyze the impact of health policies on gender inequalities. A comprehensive literature review will be conducted to explore the transformation of health services and its effects on women. This will involve examining academic studies focusing on the marketization of health policies and the erosion of public service provision, as well as consulting publications that address inequalities in access to healthcare from a gender perspective. In addition, policy documents, technical reports, and strategic texts from international institutions such as the World Health Organization, UN Women, the OECD, and the World Bank will be analyzed. These materials will be examined to assess how health services are defined, how the goal of gender equality is integrated, and how the emphasis on individual responsibility is constructed. Furthermore, gender-disaggregated health indicators and data on care work will be evaluated,

[1] *Res.Ass.Dr., Ondokuz Mayis University, cigdem.simsek@omu.edu.tr*

providing statistical support for the argument that women face multilayered inequalities both as providers of services and as those seeking access to them.

Accordingly, the study addresses the transformation of health services along two main axes. The first is to discuss the general effects of neoliberal tendencies, such as the commodification of the health system, the strengthening of discourses of individual responsibility, and the marginalization of preventive health services. The second axis is to evaluate the specific inequalities this structural transformation entails for women. Within this framework, the key factors that hinder women's access to healthcare—time constraints, care responsibilities, low income, and exclusion from decision-making processes—are examined in connection with health policies and data production processes that overlook gender.

Keywords: *neoliberal transformation, health policies, public service, gender inequality.*

Sağlık Hizmetlerine Erişim Hakkı Bağlamında Dil ve Konuşma Terapisi: Türkiye'de ve Dünyada Hizmet Sunum Örnekleri

Harun Ayas[1], Müge Müzeyyen Çiyiltepe[2], Gamze Ayas[3]

Özet

Türkiye'de Dil ve Konuşma Terapisi (DKT) hizmetlerine erişim, sağlık hakkı ve AAAQ (Availability, Accessibility, Acceptability, Quality / mevcutluk, erişilebilirlik, kabul edilebilirlik, kalite) çerçevesinde bu çalışma ile yaşam boyu perspektiften karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Amaç, Türkiye'deki düzenleme ve uygulamaların Birleşik Krallık, İsveç, Avustralya ve Amerika Birleşik Devletleri örnekleriyle kıyaslanarak güçlü ve gelişime açık yönlerin ortaya konmasıdır. 1 Haziran–20 Eylül 2025 arasında ülke-spesifik resmî portallarda (mevzuat, kurumsal rehber, geri ödeme kuralları) yürütülen taramada, DKT'ye açık atıf içeren, 0–25 ile yetişkin/geriatrik kapsamını ayırt eden ve 2014 sonrası güncellenmiş sürümleri bulunan belgeler dâhil edilmiştir; finansman, sevk, okul temelli hizmetler ve/veya uzaktan sağlık hakkında açık hüküm aranmıştır. İki bağımsız değerlendirici standart form ile veri çıkarımı yapmış, uyuşmazlıklar üçüncü değerlendirici ile giderilmiş; bulgular AAAQ temalarıyla haritalanmış ve PRISMA-ScR akış şeması uyarlamasıyla raporlanmıştır; nitel senteze 24 çekirdek belge alınmıştır. Bulgular, Birleşik Krallık ve İsveç'te çocuk hizmetlerinin eğitim–sağlık entegrasyonu ile güvence altına alındığını, yetişkinlerde kamu finansmanı ve tanımlı sevk yollarının erişimi desteklediğini; Avustralya'da NDIS ve MBS tele-kalemlerinin özellikle kırsal/uzak bölgelerde mevcutluk ve erişilebilirliği güçlendirdiğini; ABD'de Medicare, Medicaid/EPSDT ve okul temelli IDEA/IEP çerçevelerinin katmanlı bir güvence sunduğunu göstermektedir. Türkiye'de ÇÖZGER ve RAM/BEP süreçleri ile Uzaktan Sağlık ve Serbest Meslek İcrası düzenlemeleri normatif temeli pekiştirmiştir; ancak SUT kalemlerinin parçalı yapısı, işgücü dağılımındaki dengesizlikler ve bölgesel farklılıklar, eşit, zamanında ve nitelikli erişimi zorlamaya devam etmektedir. Kuramsal çerçevenin öngördüğü biçimde, nüfusa dayalı kadro planlaması ve coğrafi dağılım mevcutluk üzerinde, finansman–kodlama netliği erişilebilirlikteki ekonomik/idari engeller üzerinde, eğitim–sağlık entegrasyonu kabul edilebilirlik ve kullanıcı katılımı üzerinde, kodlanmış ve raporlanan telerehabilitasyon ise kalite güvencesi ve izlenebilirlik üzerinde belirleyici görünmektedir. Bu nedenle Türkiye'de öncelikli politika adımları; SUT'ta yalın ve yorum farkına kapalı kodlama ile uzaktan DKT'nin geri ödeme ve raporlama gereklerinin açık yazılması, il/ilçe düzeyinde nüfusa dayalı kadro planlamasının kurumsallaştırılması, RAM/BEP–hastane arayüzünde sevk–hedef–geri bildirim–yeniden planlama döngülerinin SOP'lerle standardize edilmesi ve kalite güvenceli telerehabilitasyonun kırsal alanlarda ölçeklendirilmesidir; ilerlemenin görünür olması için kişi başına terapist oranı, randevuya kadar geçen sürenin ortanca değeri, uzaktan DKT payı, seans tamamlama oranı, sevk dönüş hızı ve hasta bildirimiyle elde edilen kazanımların yıllık yayımlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *dil ve konuşma terapisi, kalite, sağlık hakkı, sağlık hizmetleri*

[1] *Uzman Dil ve Konuşma Terapisti, Doktorant, Harun Ayas, İstinye Üniversitesi harun12ayas@gmail.com*
[2] *Prof. Dr. Müge Müzeyyen Çiyiltepe, Tarsus Üniversitesi,, mciyiltepe08@gmail.com*
[3] *Uzman Ergoterapist Gamze Ayas, Hacettepe Üniversitesi, gamzeshn6@gmail.com*

Speech And Language Therapy Within The Right To Access Health Services: Service Delivery Examples From Turkiye And Around The World

Harun Ayas[1], Müge Müzeyyen Çiyiltepe[2] , Gamze Ayas[3]

Abstract

This study assesses access to Speech-Language Pathology (SLP) services in Türkiye through the right-to-health and AAAQ (availability, accessibility, acceptability, quality) framework across the life course, comparing regulatory and delivery arrangements with the United Kingdom, Sweden, Australia and the United States. From 1 June to 20 September 2025, country-specific official portals (legislation, guidance, reimbursement rules) were screened; inclusion required an explicit SLP reference, delineation of 0–25 vs. adult/older coverage, updates since 2014, and explicit provisions on financing, referral, school-based services and/or telehealth. Two reviewers independently extracted data using a standardized form; disagreements were resolved by a third reviewer; findings were mapped to AAAQ themes and reported with an adapted PRISMA-ScR flow. Twenty-four core documents were included. The synthesis shows that child services in the UK and Sweden are secured through education–health integration, while adult services are supported by public financing and defined referral pathways; in Australia, the NDIS and MBS telehealth items strengthen availability and accessibility, particularly in rural/remote settings; in the US, Medicare, Medicaid/EPSDT and school-based IDEA/IEP provide layered guarantees. In Türkiye, ÇÖZGER and RAM/IEP processes alongside Telehealth and Private Practice regulations consolidate the normative base; nevertheless, fragmented SUT itemization, workforce maldistribution and regional variation continue to generate uneven, delayed and inconsistent access. Consistent with the theoretical framework, population-based workforce planning and geographic distribution are decisive for availability; clarity of financing/coding reduces economic/administrative barriers to accessibility; education–health integration enhances acceptability through family/school involvement; and coded, reported tele-SLP underpins quality assurance and traceability. Priority actions for Türkiye therefore include consolidating SUT coding with explicit reimbursement/reporting for tele-SLP, institutionalizing population-based workforce planning at province/district level, standardizing referral–goal setting–feedback–replanning cycles via SOPs at the RAM/IEP–hospital interface, and scaling quality-assured tele-SLP in rural areas. To ensure accountability and visibility of progress, annual public reporting is recommended for core indicators-SLP per 100,000 population, median wait time to first assessment, share of tele-SLP sessions, session completion rate, referral turnaround time, and standardized patient-reported outcome measures-disaggregated at national and subnational levels.

Keywords: *speech and language therapy, quality, right to health, health services*

[1] *MSc., Harun Ayas, Speech and Language Therapist; PhD Candidate, Istinye University, harun12ayas@gmail.com*

[2] *Prof. Dr., Müge Müzeyyen Çiyiltepe, Tarsus University, mciyiltepe08@gmail.com*

[3] *MSc., Gamze Ayas, Occupational Therapist; PhD Candidate, Hacettepe University, gamzeshn6@gmail.com*

Kamusal Bir Hak Olarak Ruh Sağlığı İyiliği: Karşılaştırmalı Perspektiften Türkiye'de Toplum Ruh Sağlığı Politikalarındaki Boşlukların Eleştirel Bir Analizi

Canan Budak[1], Sergender Sezer[2]

Özet

Bu çalışma, ruh sağlığı iyiliğinin bireysel bir mesele olmaktan öte, kamusal bir hak ve kamu politikalarının konusu olarak ele alınması gerektiği fikrinden hareket etmektedir. Dünya Sağlık Örgütü başta olmak üzere birçok uluslararası kuruluş, ruh sağlığını yalnızca bir hastalık durumu değil; bireyin tam iyilik hali olarak tanımlamakta ve bu doğrultuda ruh sağlığı hizmetlerinin fiziksel sağlık hizmetleri kadar kamusal bir öncelik haline gelmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Ancak Türkiye'nin mevcut ruh sağlığı politikaları, bu yaklaşımı yalnızca kâğıt üzerinde kabul etmekte; uygulamada ise ciddi eşitsizlikler ve hizmet boşlukları barındırmaktadır.

Türkiye'de uzun yıllar boyunca ruh sağlığı hizmetlerinin, sağlık sistemi içinde ve sosyal politikalar bağlamında ikincil bir konumda kalması, bu alanın bütüncül bir biçimde ele alınamamasına neden olmuştur. Ruh sağlığının, toplumsal eşitsizliklerle doğrudan ilişkili olduğu kabulünden hareketle devletin bu alandaki sorumluluğu ve kamu politikalarının kapsayıcılığı tartışmalı bir konudur. Özellikle toplum temelli koruyucu hizmetlerin eksikliği, ruh sağlığına dair destek arayışlarının artmasına rağmen kamu hizmetlerinin bu talebi karşılamakta yetersiz kaldığını göstermektedir.

Kadınlar, yaşlılar, engelliler, öğrenciler ve göçmenler gibi sosyo-ekonomik açıdan dezavantajlı toplumsal gruplar için ruh sağlığı hizmetlerine erişim ya oldukça sınırlı ya da tamamen piyasalaşmış yapılara bırakılmış durumdadır. Bu bağlamda ruh sağlığı iyiliği, fiilen yalnızca 'maddi alım gücü olanın hakkı' gibi işlemekte; sağlık hakkının evrenselliği ciddi biçimde aşınmaktadır. Kamusal bir hak olarak ruh sağlığı, yalnızca bireyin değil, toplumun bütününün iyilik hâlini gözeten bir kamu politikası anlayışını zorunlu kılmaktadır. Bu çerçevede, Toplum Ruh Sağlığı Merkezleri (TRSM) gibi yapılar üzerinden uygulanan hizmet modelleri hem kapsam hem de erişim açısından değerlendirilmekte; bu merkezlerin mevcut kapasitesi, yaygınlığı ve sunduğu hizmetlerin niteliği eleştirel bir perspektifle incelenmektedir. Ancak önleyici ve toplum temelli ruh sağlığı hizmetlerinin kurumsal olarak zayıf kalması, mevcut yaklaşımın hâlen ağırlıklı olarak tedaviye odaklandığını ortaya koymaktadır.

Bu çalışmada, Türkiye'deki toplum ruh sağlığı politikalarının kamu hizmeti niteliği, eşitsizliği yeniden üreten yönleri ve kurumsal kapasite sınırları, normatif bir bakış açısıyla değerlendirilmektedir. Nitel araştırma yöntemlerinden biri olan içerik analizi tekniği kullanılarak toplanan veriler, eleştirel kamu politikası yaklaşımı perspektifinden değerlendirilmiştir. Çalışmanın veri kaynakları ise mevzuat, ilgili bakanlıkların stratejik belgeleri ve resmî raporları, TÜİK veri tabanı ve Dünya Sağlık Örgütü gibi uluslararası kuruluşların ruh sağlığına ilişkin istatistik verileri ile politika belgelerinden oluşmaktadır. Analiz sürecinde, eleştirel kamu politikası yaklaşımın sağladığı perspektif ile ruh sağlığı hizmetlerinin uygulamada erişilebilirliğini engelleyen yapısal koşullar ve ruh sağlığı hizmetlerinin piyasalaşması tartışılmıştır. Nihayetinde, politika üreticilere, ruh sağlığı hizmetlerini yalnızca tedavi edici değil; koruyucu, bütüncül ve hak temelli bir yaklaşımla ele alması önerilmektedir. Bununla birlikte, ruh sağlığı politikalarının, yalnızca bireysel sağlık açısından değil; toplumsal boyutu da gözetilerek şekillendirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Toplum ruh sağlığı politikası, sağlık hizmetlerine erişim, sağlık hakkı, sağlık hizmetleri politikası, eleştirel kamu politikası.*

[1] *Doktorant, Canan Budak, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, cananulku@posta.mu.edu.tr*

[2] *Doç. Dr., Sergender Sezer, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sergender@mu.edu.tr*

Mental Well-Being as a Public Right: A Critical Analysis of the Gaps in Turkey's Community Mental Health Policies from a Comparative Perspective

Canan Budak[1], Sergender Sezer[2]

Abstract

This study is grounded in the idea that mental well-being should be considered not merely as an individual issue but as a public right and a matter of public policy. The World Health Organization, among many other international institutions, defines mental health not solely as the absence of illness, but as a state of complete well-being, and emphasizes that mental health services should become as much a public priority as physical health service. However, Turkey's current mental health policies adopt this approach only on paper, while in practice they are marked by significant inequalities and gaps in service provision.

In Turkey, mental health services have long remained secondary within both the healthcare system and the broader field of social policy, preventing a holistic approach to the issue. Given that mental health is closely linked to social inequalities, the state's role and the inclusiveness of public policies remain open to debate. The lack of community-based preventive services reveals that public systems fall short of meeting the rising demand for mental health support.

For socioeconomically disadvantaged groups such as women, the elderly, people with disabilities, students, and migrants, access to mental health services is either highly limited or left entirely to market-based structures. As a result, mental well-being functions in practice as a privilege for those with purchasing power, seriously undermining the universality of the right to health. Recognizing mental health as a public right demands a policy approach that prioritizes the well-being of not only individuals but society. Within this framework, service models delivered through Community Mental Health Centre's (CMHCs) are evaluated in terms of both scope and accessibility. However, the institutional weakness of preventive and community-based services reveals that the prevailing approach remains largely treatment-oriented.

This study evaluates community mental health policies in Turkey through a normative lens, focusing on their status as public services, their role in reproducing inequality, and their institutional limitations. Data collected through content analysis—a qualitative research method—were interpreted within the framework of critical public policy analysis. Sources include legislation, strategic plans and official reports from relevant ministries, the Turkish Statistical Institute (TÜİK), and mental health data and policy documents from international organizations such as the WHO. The analysis explores how structural factors hinder the accessibility of services and how mental health provision has increasingly become market driven. Ultimately, the study calls on policymakers to adopt a preventive, holistic, and rights-based approach to mental health—one that addresses not only individual well-being but also its broader social dimensions.

Keywords: *Community mental health policy, access to health services, right to health, health services policy, critical public policy.*

[1] *PhD Candidate, Mugla Sitki Kocman University,* cananulku@posta.mu.edu.tr

[2] *Assoc. Prof. Dr., Mugla Sitki Kocman University,* sergender@mu.edu.tr

BİRİNCİ GÜN: BİRİNCİ OTURUM

30.10.2025 13:00-14:15 Eymir Salonu

İklim Değişikliği

Oturum Başkanı: **Uğur Sadioğlu**

Türkiye'de İklim Değişikliği Politikası: İklim Kanunu'nun Değerlendirilmesi
Climate Change Policy in Türkiye: Evaluation of Climate Law
Uğur Sadioğlu, Aysu Mısra Aksoy

Biyopolitika ve Yönetimsellik Perspektifinden Türkiye'deki İklim Eylem Planları: Büyükşehir Belediyeleri Üzerinden Bir Söylem Analizi
Reframing Climate Local Action Plans Through Biopolitics and Governmentality: A Discourse Analysis of Metropolitan Municipalities in Turkiye
Ayşegül Arslan

Somut Kültürel Miras Alanlarında İklim Krizi Kaynaklı Zararlar Bakımından Devlet Sorumluluğu: İnsan Hakları Mekanizmalarının Kararları Çerçevesinde Bir Değerlendirme
State Responsibility in Climate Crisis Induced Damages to Tangible Cultural Heritage Sites: A Human Rights Framework
Aysu Gül Yılmaz

Ulusal Literatürde "Çevre Hakkı" ile İlgili Yayımlanmış Çalışmalara Yönelik İçerik Analizi
Content Analysis of Published Studies on "Environmental Right" in National Literature
Esma Arzu Kuşkan

Türkiye'de İklim Değişikliği Politikası: İklim Kanunu'nun Değerlendirilmesi

Uğur Sadioğlu[1], Aysu Mısra Aksoy[2]

Özet

İklim değişikliği günümüz dünyasının ortak paydada buluştuğu en büyük kaygılardan biridir. Bu küresel ölçekteki kaygılanma yaklaşık 40 senedir ülkelerin tartıştığı, anlaştığı, kendi içlerinde politikalarına entegre ettiği somut bir mesele haline gelmiş; son yıllarda ise artık olayın ciddiyeti, tüketimin ve tükenişin artması sebebiyle daha baskılayıcı bir boyut kazanmıştır. İklim değişikliği bir yandan sessizce, gelecek için karamsar bir tablo çizerken diğer yandan da kimi gruplar tarafından hala ciddiyeti sorgulanan, belli topluluklar tarafından fikir çatışmalarına yol açan; oysa vakit kaybetmeden dün yapılanlardan ders çıkararak yarın doğru olanın tasarlanmasını gerektiren bir olgudur. İklim değişikliği ile mücadele, sürdürülebilir kalkınmayı amaçlayan toplumların öncelikli meselelerinden biri haline gelmiştir. 1992 yılında Rio de Janeiro'da düzenlenen Yeryüzü Zirvesi'nde kabul edilen "Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi" (UNFCCC) uluslararası düzeyde iklim değişikliği ile mücadelede atılan ilk birleştirici somut adım olma önemine sahiptir. Türkiye'nin, küresel mücadeleyi ve farkındalığı başlatan bu sözleşmeye 2004'te resmen taraf olması hem Kyoto Protokolü, Paris Anlaşması gibi uluslararası düzeyde sorumlulukların alınmasına hem de iklim değişikliği konusunda ulusal duyarlılığın artırılması ve yeni stratejiler benimsenmesine bir temel oluşturmuştur.

Küresel tüketimin artması bir yandan kaynakların tükenme riskini artırarak küresel ısınmayı hızlandırmakta, diğer yandan da bunun sonucunda iklim değişikliği gerçeğiyle insanlığı karşı karşıya bırakmaktadır. Fakat bu durum sadece günümüzü kurtarmaya yönelik kararlar alacak kadar yüzeysel bir durum olmadığından, tüketimin baş aktörü olan insanoğlu sürdürülebilir bir gelecek sağlamak için gereken adımları atmak zorundadır. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizin de nüfusu ve haliyle tüketim ihtiyacı oldukça ileri bir boyuta ulaşmıştır. Türkiye son yıllarda iklim değişikliğine karşı mücadelesini pek çok eylem planı ve strateji doğrultusunda vermektedir.

Temmuz 2025'te Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edildikten sonra Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye'nin ilk İklim Kanunu, şüphesiz ki Türkiye'nin iklim değişikliği ile mücadelesinde en büyük adımlarından biri olmuştur. Bu çalışma kapsamında; literatür taraması ile iklim değişikliği konusu hakkında teorik bilgilendirme yapılmış, iklim değişikliğinin küresel ve ülkemiz üzerindeki etkilerine ve bu doğrultuda benimsenen politikalara resmî belgeler incelenerek yer verilmiş, Türkiye'nin ilk İklim Kanunu'nun genel çerçevede değerlendirilmesi yapılmış, sonuç olarak da ülkemizin mevcut durumuna ve geleceğine yönelik görüş ve öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *iklim değişikliği, İklim Kanunu, sürdürülebilirlik, kamu yönetimi*

[1] *Prof. Dr., Uğuır Sadioğlu, Hacettepe Üniversitesi, ugursadi@hacettepe.edu.tr .*

[2] *Yüksek Lisans Öğrencisi, Aysu Mısra Aksoy, Hacettepe Üniversitesi, aysumisraaksoy@hacettepe.edu.tr .*

Climate Change Policy in Türkiye: Evaluation of Climate Law

Uğur Sadioğlu[1], Aysu Mısra Aksoy[2]

Abstract

Climate change is one of the greatest concern of the countries of today's world. This concern on a global scale has became a concrete issue that has been both discussed and agreed upon by the countries and integrated into their policies for approximately 40 years; and in recent years, the seriousness of the issue has acquired a more compelling dimension due to the increase in consumption and depletion. While the climate change silently draws a pessimistic picture fort he future, on the other hand, the seriosness of the situation is still questioned by some people and leads to clash of ideas among certain communities; yet it is a fact that requires a design of what is right for tomorrow as taking lessons from what was done yesterday, without delay. The fight against climate change has become one of the primary issues for societies aiming at sustainable development. The "United Nations Framework Convention on Climate Change" (UNFCCC), adopted at the Earth Summit held in Rio de Janeiro in 1992, has the importance as being the first concrete step taken at the international level in combating climate change. Türkiye's official accession to this convention in 2004 laid a foundation both for assuming responsibilities at the international level through instruments such as the Kyoto Protocol and the Paris Agreement, and for increasing national awareness on climate change and adopting new strategies.

The increase in global consumption both accelerates global warming by increasing the risk of resource depletion and confronts humanity with the reality of climate change. However, since this situation is not a superficial one that can be addressed merely by decisions aimed at saving the present day, humankind, as the main actor of consumption, is obliged to take the necessary steps to ensure a sustainable future. As in the rest of the world, the population of our country and thus the need for consumption have reached a significantly advanced level. In recent years, Türkiye has been carrying out its struggle against climate change within the framework of various action plans and strategies. Türkiye's first Climate Law, adopted by Grand National Assembly of Türkiye in July 2025 and subsequently promulgated in Resmî Gazete, has undoubtedly been one of the most signifant milestones within the Türkiye's struggle against climate change.

Within the scope of this study, theoretical information about the issue of climate change was provided by reviewing the studies, the global and national impacts of climate change was discuessed and the adopted policies were included by examining offical reports. Türkiye's first Climate Law is evaluated within a general framework by the articles. And as a result, opinions and suggestions are presented regarding the current situation and future of our country.

Keywords: *climate change, sustainability, Climate Law, public administration*

[1] *Prof. Dr., Uğur Sadioğlu, Hacettepe University, ugursadi@hacettepe.edu.tr.*
[2] *Aysu Mısra Aksoy, Hacettepe University, aysumisraaksoy@hacettepe.edu.tr*

Biyopolitika ve Yönetimsellik Perspektifinden Türkiye'deki İklim Eylem Planları: Büyükşehir Belediyeleri Üzerinden Bir Söylem Analizi

Ayşegül Arslan[1]

Özet

Bu çalışma, Türkiye'de büyükşehir belediyeleri tarafından hazırlanan iklim eylem planlarını, yalnızca çevresel sorunlara teknik çözümler öneren politika belgeleri olarak değil; aynı zamanda yaşamın, ortama ve nüfusun belirli bilgi biçimleri aracılığıyla yönetilebilir kılındığı stratejik yönetişim araçları olarak ele almaktadır. Araştırmanın temel amacı, bu planların içerdiği söylemsel ve kurumsal yapıların, çevreyi, toplumu ve ortamı nasıl yeniden tanımladığını ve yönetsel müdahaleye nasıl açtığını analiz etmektir.

Araştırmanın kuramsal çerçevesi, Michel Foucault'nun biyopolitika ve yönetimsellik pratikleri (governmentality) kavramlarına dayanmaktadır. Bu çerçeve doğrultusunda iklim eylem planları, "yaşamı, mekânı ve nüfusu yönetilebilir kılmak" üzere kılan stratejik yönetim araçlarının bir parçası olarak değerlendirilmekte; kırılganlık, dirençlilik, risk ve adaptasyon gibi teknik kavramların, toplumsal alanın belirli biçimlerde sınıflandırılmasına ve kurumsal müdahaleye açılmasına aracılık ettiği ileri sürülmektedir. Bu bağlamda çalışma, iklim değişikliği olgusunun yerel yönetişim alanına hangi bilgi rejimleri, aktör yapıları ve mekânsal öncelikler doğrultusunda taşındığını ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Araştırmanın ampirik odağını, Türkiye'de iklim eylem planı hazırlayan Ankara, Antalya, Bursa, Denizli, Gaziantep, Hatay, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Kayseri, Kocaeli, Muğla, Şanlıurfa ve Trabzon büyükşehir belediyeleri oluşturmaktadır. Bu çerçevede *söylem çözümlemesi* tekniğiyle yapılan analiz kapsamında iklim eylem planlarında öncelikli müdahale alanı olarak tanımlanan yerleşim bölgeleri ve bu alanların nasıl gerekçelendirildiği; ayrıca, belediyelerin çevresel meselelere yönelik politika üretiminde hangi sorunları öne çıkardığı; hangi risk ve tehlike algısı üzerinden karar süreçlerine dahil ettiği incelenmektedir. İnceleme kapsamında, planların toplumsal ve mekânsal düzlemde ne tür sınıflandırmalar içerdiği; bu çerçevede hangi toplumsal grupların, ortamların, risk ve tehlike tanımları ile algılarının politika üretiminde önceliklendirilmesine konu edildiği sorgulanmaktadır. Bu yönüyle çalışma, iklim eylem planlarının kurumsal ve söylemsel düzlemde nasıl inşa edildiğini ortaya koyan analitik bir araç olarak ele almakta; iklim değişikliğinin yerel düzeyde siyasallaşma biçimlerini biyopolitika ve yönetimsellik perspektifleriyle yeniden düşünmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *İklim değişikliği, yönetimsellik, biyopolitika, iklim eylem planları, bilgi rejimleri*

[1] *Dr. Siyasi Coğrafya (Bağımsız Araştırmacı), aysegullarslann@gmail.com*

Reframing Climate Local Action Plans Through Biopolitics and Governmentality: A Discourse Analysis of Metropolitan Municipalities in Turkiye

Ayşegül Arslan [1]

Abstract

This study examines the climate action plans prepared by metropolitan municipalities in Turkiye not merely as technical policy documents aimed at addressing environmental problems, but as strategic governance instruments through which life, space, and population are made knowable and manageable via particular regimes of knowledge. The primary objective is to analyse how the discursive and institutional structures embedded in these plans reconfigure the environment, society, and urban space, and involve them in administrative intervention.

The theoretical framework of the study is grounded in Michel Foucault's concepts of biopolitics and governmentality. From this perspective, climate action plans are interpreted as components of intervention regimes designed to manage life itself. Technical notions such as vulnerability, resilience, risk, and adaptation function as conceptual tools that facilitate the classification of social domains and their exposure to institutional prioritisation and action. Accordingly, the study aims to reveal how the phenomenon of climate change is brought into the domain of local governance through specific knowledge regimes, actor configurations, and spatial hierarchies.

The empirical scope of the study comprises the metropolitan municipalities of **A**nkara, Antalya, Bursa, Denizli, Gaziantep, Hatay, Istanbul, Izmir, Kahramanmaraş, Kayseri, Kocaeli, Muğla, Şanlıurfa, and Trabzon, all of which have prepared climate action plans. Through discourse analysis, the study examines which settlement areas are designated as priority zones, how these choices are justified, and which issues, risk perceptions, and environmental challenges are emphasised in municipal policy responses. It also interrogates the social and spatial classifications these plans construct, specifically, which social groups, geographic areas, and definitions of risk and danger are brought into focus and prioritised within policy frameworks. This study conceives climate action plans as analytical instruments that reveal how they are constructed at both the institutional and discursive levels. In doing so, it highlights how climate change is politicised at the local level and rethinks these processes through the perspectives of biopolitics and governmentality.

Keywords: *Climate change, governmentality, biopolitics, climate action plans, knowledge regimes*

[1] *Dr., Siyasi Coğrafya (Bağımsız Araştırmacı),* aysegullarslann@gmail.com

Somut Kültürel Miras Alanlarında İklim Krizi Kaynaklı Zararlar Bakımından Devlet Sorumluluğu: İnsan Hakları Mekanizmalarının Kararları Çerçevesinde Bir Değerlendirme

Aysu Gül Yılmaz[1]

Özet

Somut kültürel mirasın bütünlüğünü tehdit eden birçok devlet uygulaması mevcuttur. Türkiye temelinde bakıldığında, imar, yapı, otoyol, baraj projeleri, aşırı turizm, madencilik faaliyetleri ve sair çevre tahribatına yol açan devlet eylemleri somut kültürel miras alanlarının varlığını tehdit etmektedir. Bununla birlikte, belki de daha görünmez bir noktada bulunan ama benzer şekilde somut kültürel mirasın yok olmasına ve dolayısıyla bir kültürün ve esasında tüm insanlığın hafızasının silinmesine sebep olan iklim krizinin yıkıcı etkileri de konuşulmalıdır.

Kültürel mirasın korunması, yerel toplulukların kültürel kimliklerinin korunmasıyla doğrudan bağlantılıdır. Bu açıdan somut kültürel miras, kültürün zengin geçmişine erişim sağlamakta ve aynı zamanda yerli halkın kolektif belleğinin somut bir biçimi olarak ortaya çıkmaktadır. Somut kültürel miras, geçmişin bir yansıması olmanın ötesinde, gelecekle kurulan bir bağı da temsil etmektedir. Bir topluluğun gelecek nesillerinin kendi kültürlerini tanımakta ve bunlara erişmekte menfaatleri vardır. Kültürel mirasın toplulukların, grupların ve bireylerin kültürel kimliği açısından taşıdığı önem nedeniyle, bu mirasın yok edilmesi insan onuru ve insan hakları açısından ciddi sonuçlar doğurmaktadır. Bununla birlikte, uluslararası hukuki belgeler ve organlar tarafından kültürel mirasa verilen her türlü zararın tüm insanlığın kültürel mirasına verilmiş bir zarar olduğu kabul edilmektedir. Dolayısıyla bir insan topluluğunun kültürel mirasının etkin bir şekilde korunmasının evrensel bir önem taşıdığı söylenebilecektir.

İklim krizinin kültürel miras üzerinde yıkıcı etkileri vardır. Yükselen deniz ve okyanus seviyeleri kıyılardaki kültürel miras alanlarını tehdit ederken, nem seviyelerindeki dalgalanmalar ve ortalamanın üzerindeki sıcaklıklar antik kültürel miras alanlarının bütünlüğünü daha da tehlikeye atmakta ve arkeolojik alanların çürümesini hızlandırmaktadır. Bu olguya karşı devletlerin sorumluluğunun belirlenmesi ve bu sorumluluğa gidilecek yolların çizilmesi ise gün geçtikçe önemi artan bir konudur. Öyle ki, devletlerin somut kültürel mirasın iklim krizi sebebiyle uğradığı tahribata karşı sorumluluklarının tesis edilmesi bir yana dursun, bu bağlamda hak koruma mekanizmalarına yapılan başvurular genellikle birtakım usul engellerine takılmaktadır. Buna karşın mevcut hukuk uygulamasını ve prensiplerini dönüştürmek ve genişletmek gerekecektir.

Uluslararası mahkemelerce usule yönelik en sık karşılaşılan engeller yetki problemleridir. Fakat yakın zamanda emsal kararlar getiren "iklim davaları", bu bağlamda bir yol haritası sunabilecek konumdadır. Devletlerin iklim krizi açısından sorumluluğunu belirlemek ve iklim krizinin negatif etkileri ile kültürel miras alanlarındaki tahribat arasında illiyet bağı kurabilmek açısından insan hakları mekanizmalarının geliştirdiği yorumlar yararlı olacaktır.

[1] *Araştırma Görevlisi, İ.D. Bilkent Üniversitesi,, aysu.yilmaz@bilkent.edu.tr*

İşbu bildiride, iklim krizi nedeniyle tahribata uğrayan somut kültürel miras alanlarının korunması bakımından iklim krizinin zararlı etkilerini hafifletmek için önlem almayan devletlerin insan hakları temelinde sorumlulukları olduğu ortaya konacak ve insan hakları mekanizmalarının yakın zamanda geliştirdiği ve de geliştirilmekte olduğu "iklim davaları" içtihadı ışığında gerek *ratione personae* gerek *ratione materiae* gibi engellerin nasıl aşılabileceği tartışılacaktır. Bildiri, insan hakları çerçevesinin interdisipliner bir okumasıyla desteklenecek doktriner yaklaşımı benimseyecektir. Bu bağlamda insan hakları mekanizmalarının uygulaması değerlendirilip yorumlanacak ve bu yöntemlerin kültürel mirasın korunması açısından uygulanabilirliği araştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *kültürel miras, somut kültürel mirasın korunması, iklim krizi, iklim davaları, avrupa insan hakları mahkemesi*

State Responsibility in Climate Crisis Induced Damages to Tangible Cultural Heritage Sites: A Human Rights Framework

Aysu Gül Yılmaz[1]

Abstract

There exists many a state practice that threaten the integrity of tangible cultural heritage. In the case of Türkiye, building, highway or dam construction projects, excessive tourism, mining activities and other activities that lead to the destruction of the environment also threaten the existence of tangible cultural heritage sites. Perhaps on a less visible basis compared to the abovementioned activities, but nevertheless resulting in similar damages to tangible cultural heritage sites and consequently leading to the erasure of cultural memory, the devastating effects of climate change must also be addressed.

Protection of cultural heritage is directly linked to the protection of the cultural identities of local communities. Tangible cultural heritage, in this respect, provides access to the rich histories of communities and stands as the solid form of collective memory. Tangible cultural heritage is more than just a reflection of the past, representing a connection to the future generations. Due to cultural heritage's importance for the cultural identity of communities and individuals, its destruction has grave consequences for human dignity and human rights and can be conceptualized as a third generation right, its effective protection becoming of universal importance.

Climate change has devastating effects on cultural heritage. Rising sea and ocean levels threaten coastal cultural heritage sites, while fluctuations in humidity levels and higher-than-average temperatures further jeopardize the integrity of ancient heritage sites and accelerate the decay of archeological sites. However, let alone establishing the responsibility of states for the destruction of tangible cultural heritage due to the climate crisis, individual claims to rights protection mechanisms face several procedural challenges. In response, it will be necessary to transform and expand existing legal practice and principles.

The most common procedural obstacles faced by international tribunals in this regard are jurisdictional problems. However, "climate change litigation", with its recent caselaw, is in a position to provide a roadmap in this context. In in terms of determining the responsibility of states in accelerating the climate crisis and establishing a causal link between the negative impacts of the climate crisis and destruction of cultural heritage sites, the interpretation made by human rights bodies in "climate change litigation" cases will prove to be useful.

This paper will argue that states that fail to adopt measures to mitigate the harmful effects of the climate crisis and therefore allow for the destruction of tangible cultural heritage sites due to such effects bear responsibility on the basis of their human rights obligations. In order to establish this responsibility, this paper will propose to develop a solution in light of the international judicial and quasi-judicial bodies' recently developed climate change litigation caselaw. This paper will adopt a doctrinal approach supported by an interdisciplinary reading of the human rights framework, and evaluate and interpret the applicability of the practice of such bodies for the protection of tangible cultural heritage.

Key Words: *cultural heritage, protection of tangible cultural heritage, climate crisis, climate litigation, european court of human rights*

[1] *Research Assistant, I.D. Bilkent University, aysu.yilmaz@bilkent.edu.tr*

Ulusal Literatürde "Çevre Hakkı" ile İlgili Yayımlanmış Çalışmalara Yönelik İçerik Analizi

Esma Arzu Kuşkan[1]

Özet

Çevre hakkı; özellikle 1970'li yıllarda ulusal ve uluslararası düzeyde yoğun bir şekilde görülen çevre sorunlarının başta çevre olmak üzere birçok alanda ortaya çıkardığı olumsuz dışsallıklarının azaltılması veya ortadan kaldırılması için geliştirilmiştir. İlerleyen süreçte; çevre hakkının önemini vurgulayan uluslararası konferansların ve raporların, çevre hakkından doğrudan ya da dolaylı bir şekilde bahseden hukuki metinlerin sayısında artış olmuştur. Çevre hakkının korunmasında ve şekillenmesinde; Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler gibi uluslararası kuruluşlar ile Anayasa Mahkemesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi gibi yargı organları belirleyici bir rol oynamaktadır. Diğer taraftan, çevre hakkı; çevre hukuku, kamu yönetimi, sağlık, kentleşme, ekonomi / iktisat, maliye, eğitim gibi farklı disiplinler tarafından inceleme konusu olmuştur. Ulusal ve uluslararası literatürde "çevre hakkı"; genellikle pozitif statü hakları, dayanışma hakları ya da üçüncü kuşak hakları kapsamında değerlendirilmektedir.

Bu araştırma, ulusal literatürde çevre hakkını konu edinen çalışmalara yönelik içerik analizi yapmayı amaçlamaktadır. Bu araştırmanın amacına uygun bir şekilde 9 adet araştırma sorusu belirlenmiştir. Daha sonra, DergiPark ve YÖKTEZ veri tabanlarında erişime açık olan çalışmalar üzerinden "çevre hakkı", "çevresel hak", "environmental right" ve "environmental rights" kelimeleri aranarak tarama yapılmıştır. Yapılan tarama sonrasında, "çevre hakkı" ile ilişkili olarak toplam 124 adet farklı türdeki akademik çalışmaya ve lisansüstü teze ulaşılmıştır. Bu araştırmanın evrenini, Türkiye'de "çevre hakkı" konusunda akademik dergilerde yayımlanmış ve yüksek lisans ile doktora düzeyinde hazırlanmış çalışmalar oluşturmaktadır. Bu araştırmanın örneklemine ise DergiPark ve YÖKTEZ veri tabanlarında 1987-2025 yılları arasında yayımlanmış farklı türdeki çalışmalar (lisansüstü tezler, makaleler vs.) dâhil edilmiştir. Bu araştırma kapsamında, veri toplama aracı olarak "doküman incelemesi" tercih edilmiştir. Ve toplanan verilerle birlikte başlangıçta belirlenen araştırma sorularına yönelik içerik analizini gerçekleştirmek için QualCoder 3.5 programı kullanılmıştır.

Analiz sürecinde, örneklemdeki çalışmaların içeriği; araştırma sorularıyla bağlantılı olarak "ana bilim dalı", "anahtar kelimeler", "çalışma türü", "dergi adı", "disiplin", "konu", "örneklem düzeyi", "üniversite" ve "yayım yılı" olmak üzere 9 farklı kategoride kodlanmıştır. Kodlama sonucunda elde edilen frekans (f) ve yüzde (%) değerleri, örneklemdeki "çevre hakkı" ile ilgili çalışmalara yönelik bulguları ortaya koymaktadır. Söz konusu bulgulara göre örneklemdeki lisansüstü çalışmaların çoğunun "kamu hukuku" (%44.3) ana bilim dalında hazırlandığı, "Marmara Üniversitesi" (7) ile "Ankara Üniversitesi" (7) bünyesinde hazırlanan lisansüstü çalışmaların sayısının diğer üniversitelerden daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Diğer taraftan, çevre hakkıyla ilgili çalışmalar yayımlayan dergiler arasında üniversitelerin hukuk fakültesi dergileri (%35.15) daha çok ön plana çıkmıştır. Ayrıca, elde edilen bulgular; en çok çalışmanın 2024 yılında (17) yayımlanmış olduğunu, çevre hakkına yönelik hazırlanan yüksek lisans tezlerinin (%47.6), doktora tezlerine ve araştırma makalelerine kıyasla daha fazla olduğunu, ilgili çalışmaların örneklem grubunda çevre hakkını dar ya da geniş kapsamda ele alan hukuki metinlere

[1] *Doktora Öğrencisi, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, esmaarzukuskan@gmail.com*

(anayasa, kanun gibi) (95) sıklıkla başvurduğunu göstermektedir. Örneklemdeki farklı tür çalışmalar; ağırlıklı olarak "çevre hakkı" (66), "çevre" (25), "insan hakları" (19), "çevre sorunları" (12) ve "çevre hukuku" (10) anahtar kelimelerini kullanmıştır. Son olarak, örneklemdeki çalışmaların; yoğunlukla "hukuk" (77), "kamu yönetimi" (25), "çevre bilimleri" (25) gibi farklı disiplinler çerçevesinde yazıldığı ve "Çevresel Hakların Hukuk Çerçevesinde Korunması" (29) konusuna daha çok odaklandığı saptanmıştır. Dolayısıyla, bu araştırma; ulusal literatürde çevre hakkına yönelik yayımlanmış çalışmaların genel bir değerlendirmesini yapabilmeyi kolaylaştırması ve bu durum tespitiyle ileride çevre hakkıyla ilgili çalışma(lar) yapacak yazarlara yol göstermesi açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: *çevre hakkı, DergiPark, içerik analizi, QualCoder, YÖKTEZ.*

Content Analysis of Published Studies on "Environmental Right" in National Literature

Esma Arzu Kuşkan[1]

Abstract

Environmental right was developed to reduce or eliminate the negative externalities of environmental problems, which were intensely observed at national and international level especially in the 1970s, in many areas, especially in the environment. In the following period, there has been an increase in the number of international conferences and reports emphasizing the importance of environmental right, and legal texts that directly or indirectly mention environmental right. International organizations such as the European Union, the United Nations and judicial bodies such as the Constitutional Court and the European Court of Human Rights play a decisive role in the protection and shaping of environmental right. On the other hand, environmental right has been the subject of study by different disciplines such as environmental law, public administration, health, urbanization, economy/economics, finance and education. In national and international literature, the "environmental right" is generally evaluated within the scope of positive status rights, solidarity rights or third generation rights.

This study aims to conduct a content analysis of studies on environmental rights in the national literature. In accordance with the purpose of this research, 9 research questions were determined. Then, the words "environmental right", "environmental right", "environmental right" and "environmental rights" were searched through the studies open to access in DergiPark and YÖKTEZ databases. After the search, a total of 124 different types of academic studies and postgraduate theses related to "environmental right" were found. The population of this study consists of studies on "environmental rights" published in academic journals in Turkey and prepared at master's and doctoral level. In the sample of this study, different types of studies (graduate theses, articles, etc.) published in DergiPark and YÖKTEZ databases between 1987 and 2025 were included. Within the scope of this research, "document analysis" was preferred as a data collection tool. QualCoder 3.5 program was used to perform content analysis for the research questions determined at the beginning with the collected data.

In the analysis process, the content of the studies in the sample was coded in 9 different categories as "the main science", "keywords", "study type", "journal name", "discipline", "subject", "sample group", "university" and "year of publication" in connection with the research questions. The frequency (f) and percentage (%) values obtained as a result of coding reveal the findings regarding the studies on "environmental right" in the sample. According to these findings, it was determined that most of the postgraduate studies in the sample were prepared in the main science of "public law" (44.3%), and the number of postgraduate studies prepared at "Marmara University" (7) and "Ankara University" (7) was higher than other universities. On the other hand, among the journals publishing studies on environmental right, the journals of the law faculties of universities (35.15%) were more prominent. In addition, the findings show that most studies were published in 2024 (17), master's theses on environmental right (47.6%) were more common than doctoral dissertations and research articles, and the sample group of related studies frequently referred to legal texts (such as constitution, law) (95) that

[11] *PhD Student, Bandırma Onyedi Eylül University, esmaarzukuskan@gmail.com*

address environmental right in a narrow or broad scope. Different types of studies in the sample mainly used the keywords "environmental right" (66), "environment" (25), "human rights" (19), "environmental problems" (12) and "environmental law" (10). Finally, it was found that the studies in the sample were mostly written within the framework of different disciplines such as "law" (77), "public administration" (25), "environmental sciences" (25) and focused more on "Protection of Environmental Rights within the Legal Framework" (29). Therefore, this research is important in terms of facilitating a general evaluation of the studies published on environmental right in the national literature and guiding the authors who will conduct studies on environmental right in the future.

Keywords: *environmental right, DergiPark, content analysis, QualCoder, YÖKTEZ.*

BİRİNCİ GÜN: İKİNCİ OTURUM

30.10.2025 14:30-16:00 Yalıncak Salonu

Yurttaşlar Hiyerarşisinde Kamusal Haklar

Oturum Başkanı**: Gülçin Özge Tan**

Yurttaşlığın Krizi, Otoriterleşme ve Kamusal Alanın Yeniden İnşası: Cumhuriyetçi ve Radikal Demokratik Bir Tartışma
The Crisis of Citizenship, Authoritarianism, and the Reconstruction of the Public Sphere: A Republican and Radical Democratic Discussion
Selman Saç

Kamusal Haklara Erişimde Yurttaşlık Hiyerarşisi ve İhtiyaçlar Mücadelesi: Feminist Bir Sorgulama
Citizenship Hierarchy and the 'Struggle Over Needs' in Access to Public Rights: A Feminist Enquiry
Gülçin Özge Tan

Sömürge Dönemlerinden Günümüze Latin Amerika'da Yurttaşlık Hiyerarşisi
Citizenship Hierarchy in Latin America from the Colonial Period to the Contemporary Era
Celal Oral Özdemir

Yurttaşlığın En Alt Basamağında: Türkiye'de Göçmen Kökenli Yurttaşların Hiyerarşik Statüsü ve Haklara Erişim Sorunu
At the Margins of Citizenship: Hierarchical Status and Rights Access of Migrant-Origin Citizens in Turkey
Sibel Utar

Türk Sağının "Öteki"ye Karşı Hak Anlayışı
The Turkish Right's Conception of Rights Toward the "Other"
Bayram Koca

Yurttaşlığın Krizi, Otoriterleşme ve Kamusal Alanın Yeniden İnşası: Cumhuriyetçi ve Radikal Demokratik Bir Tartışma

Selman Saç[1]

Özet

Bu bildiri, çağdaş otoriter dönüşümler bağlamında yurttaşlık kavramının geçirdiği yapısal dönüşümü ve buna karşı cumhuriyetçi teori içinde geliştirilebilecek potansiyel yanıtları tartışmaya açmaktadır. Modern siyasal düşüncenin temel kategorilerinden biri olan yurttaşlık, hem haklara erişimin hem de siyasal aidiyetin tanımlandığı bir zemin olarak tarihsel önemini korumaktadır. Ancak özellikle son yıllarda, küresel ölçekte gözlenen sağ popülist dalga, geç faşizm tartışmaları ve yeni tip otoriter rejimlerin yükselişiyle birlikte bu zemin dramatik biçimde sarsılmaktadır. Yurttaşlık artık eşitlikçi bir haklar rejiminden çok, kimliksel, sınıfsal ve siyasal ölçütlerle belirlenen ayrıcalıklı bir statüye indirgenmektedir.

Klasik liberal ve komüniteryan yurttaşlık teorileri bu dönüşümü açıklamakta ve alternatif üretmekte yetersiz kalmaktadır. Bu noktada, cumhuriyetçi geleneğin sunduğu özgürlük anlayışı –özellikle "tahakkümsüzlük" ve "kamusal özneleşme" ilkeleri– yeniden düşünülmeye değerdir. Ancak bu yeniden düşünüş, soyut normatif düzeyde kalmamalı; toplumsal olarak dışlanan kesimlerin siyasal aktörlüğünü tanıyan, katılıma ve öz yönetime açık bir modele dayanmalıdır. Cumhuriyetçi yurttaşlık, sadece statik bir aidiyet biçimi değil; müzakereyle, mücadeleyle, kolektif eylemle kurulan bir siyasal pozisyon olarak yeniden inşa edilmelidir.

Bu bağlamda bildiri, cumhuriyetçi özgürlük anlayışını radikal ve demokratik yurttaşlık literatürüyle eklemlemeyi hedeflemektedir. Bu iki yaklaşım arasında kurulacak teorik köprü, yurttaşlığı ve kamusal alanı sabit yapılar olarak değil, sürekli mücadele ve müzakereyle yeniden kurulan dinamik alanlar olarak kavramsallaştırmaya olanak tanır. Yurttaşlık bu çerçevede yalnızca devletin tanıdığı bir statü değil, toplumun çeşitli kesimleri tarafından sürekli olarak yeniden tanımlanan ve genişletilen bir siyasal eylemlilik haline denk gelir. Bu yaklaşım, hem dışlanmış grupların hak mücadelesine teorik dayanak sunmakta hem de kamusal alanın demokratikleşmesine yönelik somut açılımlar üretmektedir.

Sonuç olarak, bildiride yeni otoriter siyaset biçimlerinin yurttaşlığı nasıl kırılganlaştırdığı ele alınırken, aynı zamanda cumhuriyetçi ve radikal/demokratik teoriler aracılığıyla bu krize karşı geliştirilebilecek siyasal imkânlar sorgulanmaktadır. Yurttaşlığın yeniden düşünülmesi, onu yalnızca hukuki bir kimlik değil, tahakküm karşıtı bir özgürleşme ve siyasal özneleşme zemini olarak kavramayı gerekli kılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *yurttaşlık, cumhuriyetçilik, radikal demokrasi, otoriterleşme, kamusal alan*

[1] *Dr. Öğretim Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, selmansac@gmail.com*

The Crisis of Citizenship, Authoritarianism, and the Reconstruction of the Public Sphere: A Republican and Radical Democratic Discussion

Selman Saç [1]

Abstract

This paper explores the structural transformation of the concept of citizenship in the context of contemporary authoritarian shifts and examines potential responses grounded in republican political theory. Citizenship—historically central to modern political thought as a framework for rights and political belonging—has come under increasing pressure. The global rise of right-wing populism, discussions on late fascism, and the consolidation of new authoritarian regimes have all contributed to the erosion of citizenship as an egalitarian structure of rights. Today, citizenship is no longer a stable status ensuring equal rights, but rather a hierarchical and exclusionary category shaped by ideological, class-based, and identity-driven criteria.

Liberal and communitarian theories of citizenship fall short in explaining and countering this erosion. In contrast, the republican tradition—particularly its emphasis on "non-domination" and public agency—offers conceptual tools to rethink citizenship. However, this rethinking must not remain at a purely normative level. It should be anchored in a participatory, self-governing model that recognizes the political agency of marginalized groups. Republican citizenship should be redefined not as a static status but as a political position continuously negotiated through collective struggle and democratic participation.

In this regard, the paper seeks to integrate the republican understanding of citizenship with the radical/democratic citizenship literature. The convergence of these two perspectives allows for a dynamic conception of both citizenship and the public sphere—not as fixed structures, but as constantly reconstructed arenas of contestation and negotiation. Citizenship, therefore, is not merely a legal designation granted by the state, but a political identity actively shaped by social movements and public engagement. This approach provides a theoretical basis for rights claims and offers concrete possibilities for democratizing the public sphere.

In conclusion, the paper analyzes how new authoritarian regimes undermine citizenship and transform the public into a passive mass devoid of rights-bearing status. Simultaneously, it explores theoretical and practical responses grounded in republican and radical democratic frameworks. Citizenship must be reimagined as a space of political empowerment and emancipation from domination, especially for those at the margins of existing power structures.

Keywords: *citizenship, republicanism, radical democracy, authoritarianism, public sphere*

[1] *Assist. Prof., Kütahya Dumlupınar University, selmansac@gmail.com*

Kamusal Haklara Erişimde Yurttaşlık Hiyerarşisi ve İhtiyaçlar Mücadelesi: Feminist Bir Sorgulama

Gülçin Özge Tan[1]

Özet

Sosyal devlet ilkesi gereği, hükümetlerin temel sorumluluğu yurttaşlarının elzem ihtiyaçlarını karşılamaktır. Ancak bu sorumluluğun ne ölçüde ve kimin lehine yerine getirileceği, yalnızca teknik değil aynı zamanda siyasal bir meseledir. Nancy Fraser'ın "ihtiyaçlar mücadelesi" kavramsallaştırması, tam da bu noktada devreye girer: Hangi ihtiyaçların tanındığı, hangilerinin önceliklendirildiği ve bunların nasıl karşılandığı, esasında toplumsal güç ilişkileri içinde belirlenir. Bu süreç, görünürde evrensel haklara dayanan yurttaşlık rejimlerinde bile, farklı gruplar arasında bir hiyerarşi yani yurttaşlık hiyerarşisi yaratır; böylece kamusal haklara ve hizmetlere erişim, eşitlikçi değil ayrıcalıklı bir düzene tabi tutulur. Bu hiyerarşi çoğu zaman cinsiyet, sınıf, etnisite ve toplumsal statü gibi eksenler boyunca işler. Cinsiyet ekseninde ise kadınlar, özellikle bakım yükümlülükleri ve gündelik hayatın içinden gelen ihtiyaçları göz önüne alındığında, kimi kamu hizmetlerine daha fazla ihtiyaç duyar. Ancak örneğin kreş, ulaşım, barınma ya da güvenlik gibi bu ihtiyaçlar, sıklıkla 'ikincil' ya da 'özel alan'a ait sayılarak kamusal öncelikler arasında sıralanmaz. Erkek egemen bir zeminde tanımlanan 'meşru ihtiyaçlar', çoğunlukla normatif yurttaş figürü olan erkeğin gereksinimlerine göre biçimlenmiştir. Böylece kadınlar, anayasal haklara sahip yurttaşlar olmalarına rağmen, bu haklara erişimde ikinci sınıf konuma itilir ve kadınların ihtiyaçlarına göre şekillenmesi gereken hakların yararlanıcıları olamazlar. Bu durum daha lokal ölçekli kentsel hakları içerdiği gibi eğitim, sağlık, bakım gibi temel kamusal haklar bağlamında da kendini gösterir. Neoliberal politikalarla birlikte piyasaya devredilen hizmetler, yalnızca ödeme gücü olan yurttaşların erişimine açılarak 'hak' olanı karşılıklı bir 'hizmete', 'eşitliği' ise 'ayrıcalığa' dönüştürür. Bu da yurttaşlığı hukuksal bir statü olmaktan çıkarıp, fiili bir ayrıcalık rejimine dönüştürür. Bu çerçevede ihtiyaçlar mücadelesi, yalnızca kaynakların yeniden dağıtımı talebi değil; kimin tam yurttaş sayıldığına, kimin dışlandığına dair ideolojik bir tartışmadır. Feminist perspektif bu mücadeleyi hem tanınma hem de yeniden dağıtım ekseninde yürütür. Kamusal hakların eşit ve adil biçimde tanınması ve sunulması, ancak bu hiyerarşik yurttaşlık rejimiyle yüzleşmekle mümkün olacaktır.

Bu doğrultuda, bu bildiriyle amaçlanan, Nancy Fraser'ın "ihtiyaçlar mücadelesi" kavramı çerçevesinde, kamusal haklara erişimde ortaya çıkan yurttaşlar hiyerarşisini feminist bir perspektiften tartışmaktır. Kadınların anayasal bir hak olarak tanımlanmış kamu hizmetlerine erişimde karşılaştığı yapısal eşitsizlikler, neoliberal politikaların ve erkek egemen yurttaşlık rejimlerinin nasıl iç içe geçtiği üzerinden analiz edilmektedir. Bildiride, sosyal refah devleti anlayışının dönüşümüyle birlikte ihtiyaçların nasıl piyasalaştırıldığı, hangi toplumsal grupların ihtiyaçlarının 'meşru' kabul edilerek kamu politikalarına dahil edildiği, hangilerinin ise dışlandığı sorgulanmaktadır. Yöntem olarak feminist literatürden ve Nancy Fraser'ın kuramsal çerçevesinden yararlanılarak, ihtiyaçların tanımlanması ve kamusal hakların dağıtımı süreçlerinin ideolojik boyutları eleştirel biçimde değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *ihtiyaçlar mücadelesi, yurttaşlık hiyerarşisi, kamusal haklara erişim, toplumsal cinsiyet ve kamu hizmetleri.*

[1] *Dr. Araştırma Görevlisi, Gaziantep Üniversitesi, gulcinozgetan@gmail.com.*

Citizenship Hierarchy and the 'Struggle Over Needs' in Access to Public Rights: A Feminist Enquiry

Gülçin Özge Tan[1]

Abstract

In accordance with the principle of the social state, the primary responsibility for meeting the fundamental needs of citizens lies with the government. Nevertheless, the extent to which this responsibility is fulfilled – and by whom – is not merely a technical matter, but a profoundly political one. It is at this juncture that Nancy Fraser's theoretical framework concerning the conceptualisation of the "struggle over needs" assumes significance. The recognition, prioritisation and management of needs are found to be inextricably linked to the prevailing social power relations. This dynamic gives rise to a hierarchy – a hierarchy of citizenship – even within regimes that ostensibly uphold universal rights. Consequently, access to public rights and services becomes governed by a system of privilege rather than equality. This social structure is frequently organised along various axes, including gender, class, ethnicity, and social status. From a gendered perspective, women tend to have greater need for certain public services, particularly in light of their caregiving responsibilities and daily life requirements. However, needs such as childcare, transportation, housing, and security are frequently relegated to the realm of the 'private' or deemed 'secondary' and are therefore excluded from the list of public priorities. The concept of 'legitimate needs' is frequently predicated upon a male-dominated paradigm, with public policy being shaped to align with the expectations and requirements of the archetypal male citizen. Consequently, although women hold constitutional rights, they are relegated to a second-tier status in practice and are denied full access to rights that should be tailored to their lived experiences. This marginalisation is evident in both localised urban entitlements and in access to core public services, including education, healthcare, and caregiving. The concept of 'legitimate needs' is frequently predicated upon a male-dominated paradigm, with public policy being shaped to align with the expectations and requirements of the archetypal male citizen. Consequently, although women hold constitutional rights, they are relegated to a second-tier status in practice and are denied full access to rights that should be tailored to their lived experiences. This marginalisation is evident in both localised urban entitlements and in access to core public services such as education, healthcare, and caregiving.Moreover, under neoliberal policies, the commodification and marketisation of these services is increasing, meaning that they are becoming accessible only to those who can afford them. Consequently, the concept of 'rights' is reconfigured as a reciprocal 'service' and the notion of 'equality' is substituted with that of 'privilege'. In this context, the concept of citizenship evolves from a legal status to a de facto regime of privilege. The struggle over needs, therefore, is not only a matter of redistributing resources, but also an ideological contest over who is recognised as a full citizen and who is excluded. From a feminist standpoint, this predicament is addressed along two key axes: recognition and redistribution. It is imperative to confront the hierarchical structure of citizenship to ensure the equitable and just recognition and distribution of public rights.

This paper aims to examine the hierarchical structuring of citizenship in relation to access to public rights through a feminist lens, drawing on Nancy Fraser's concept of the struggle over needs. It explores

[1] *Dr. Araştırma Görevlisi, Gaziantep Üniversitesi, gulcinozgetan@gmail.com.*

the structural inequalities that women face in accessing constitutionally guaranteed public services, focusing on how neoliberal reforms and male-dominated conceptions of citizenship intersect. The paper interrogates how needs are marketised in the transformation of the welfare state, whose needs are deemed 'legitimate' within public policy frameworks and which needs are excluded. Engaging with feminist literature and Fraser's theoretical insights, the paper offers a critical analysis of the ideological dimensions of need recognition and the distribution of public rights.

Keywords: *struggle over needs; citizenship hierarchy; access to public rights; gender and public services.*

Sömürge Dönemlerinden Günümüze Latin Amerika'da Yurttaşlık Hiyerarşisi

Celal Oral Özdemir[1]

Özet

Yurttaşlık kavramı, 18. yüzyıl sonundaki Fransız Devrimi'nin siyasi ve Sanayi Devrimi'nin sosyoekonomik dönüşümlerinin bir ürünü olarak şekillenmiştir. Fransız Devrimi, monarşinin tebaa-kral ilişkisini yıkarak yerine egemenliğin halka ait olduğu ve bireylerin yasa önünde eşit haklara sahip olduğu yatay bir yurttaşlar topluluğu idealini koymuştur. Eş zamanlı olarak Sanayi Devrimi, yeni toplumsal sınıflar yaratmış ve ortaya çıkan "sosyal mesele" etrafında hak taleplerini genişleterek yurttaşlığı sadece siyasi değil, aynı zamanda sosyal ve ekonomik bir alana taşımıştır. Ancak bu yeni meşruiyet kaynağının merkezinde, en başından itibaren bir çelişki bulunmaktadır. Tarih boyunca yurttaşlığın evrenselci söylemi, pratikte mülkiyet, cinsiyet ve ırk gibi ölçütlerle sınırlandırılan dışlayıcı bir gerçekliğe sahip olmuştur. Bu evrensel ideal ile tarihsel pratik arasındaki gerilimi Latin Amerika tarihinde de görmek mümkündür.

Bu çalışma, Latin Amerika'da yurttaşlık kavramını, sömürge döneminden günümüze uzanan tarihsel bir perspektifle ele alarak, bu kavramın evrensel ve eşitlikçi idealine rağmen pratikte nasıl sürekli olarak hiyerarşik bir yapıda tezahür ettiğini analiz etmektedir. Temel argüman, bölgedeki mevcut yurttaşlık temelli eşitsizliklerin, kökleri sömürgeci kast sistemine dayanan ırk, sınıf ve cinsiyet temelli dışlama mekanizmalarının modern ulus-devlet formları içinde sürekli olarak yeniden üretilmesi ve müzakereye tabi tutulmasıyla şekillendiğidir. Yurttaşlık, bu bağlamda tamamlanmış bir statüden ziyade, dinamik bir mücadele alanı olarak kavramsallaştırılmıştır.

Çalışma tarihsel olarak ayrılmış altı bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm sömürge döneminde "tebaa" kimliği ve ırksal saflığa dayalı katı toplumsal katmanlaşma ile başlamaktadır. İkinci bölüm, 19. yüzyıldaki bağımsızlık süreçleri, "kâğıt üzerinde" eşitliği ilan etse de yurttaşlık haklarını mülkiyet, okuryazarlık ve cinsiyetle sınırlayan "sayıma dayalı yurttaşlık" modeliyle fiili hiyerarşiyi sürdürdüğü iddiasını savunmaktadır. Üçüncü bölüm, 20. yüzyılın başlarındaki popülist rejimlerin, kitleleri siyasete dahil ederek ve sosyal hakları tanıyarak "sosyal yurttaşlığın" temellerini attığını, ancak bu hakları evrenselleştirmek yerine devlete sadık belirli sektörlere dağıtarak yeni bir hiyerarşi katmanı yarattığını öne sürmektedir. Dördüncü bölümde, bu sınırlı genişlemenin, Soğuk Savaş dönemindeki askeri diktatörlüklerin, "iç düşman" olarak belirlediklerinin yaşam hakları gibi en temel haklarını yok saymasına odaklanılacaktır. Bunun yurttaşlığın topyekûn askıya alınması anlamına geldiği tartışılacaktır.

Çağdaş dönem olarak değerlendirilebileceğimiz son iki bölümden ilkinde, demokrasiye dönüşle birlikte gelen neoliberalizmin, sosyal devleti tasfiye ederek yurttaşı bir "tüketiciye" indirgediği ve haklara erişimi piyasa koşullarına endeksleyen "piyasa yurttaşlığı" modelini dayattığı iddia edilmektedir. Son bölümde ise piyasa yurttaşlığına tepki olarak, Pembe Dalga'nın özellikle Bolivya ve Ekvador'da, yerli halkların kolektif haklarını tanıyan "Çok Uluslu Devlet" anayasalarıyla yurttaşlık kavramına radikal bir yorum getirdiği savunulacaktır. Ancak bunu takip eden muhafazakâr restorasyon ve günümüzün güvenlik odaklı politikaları, organize suç, kitlesel göç ve siyasi kutuplaşma gibi yeni sorunlarla birleşerek yurttaşlık içindeki hiyerarşileri yeniden derinleştirdiği tartışılacaktır. Sonuç itibarıyla, Latin Amerika'da yurttaşlık, tarihsel süreklilik gösteren eşitsizlik yapılarına karşı alttan gelen toplumsal mücadelelerle sürekli yeniden şekillenen, bitmemiş bir proje olma özelliğini korumaktadır.

Anahtar Kelimeler: *latin amerika, yurttaşlık, hiyerarşi, kast, siyaset,*

[1] *Dr. Öğr. Üyesi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, coralozdemir1@gmail.com*

Citizenship Hierarchy in Latin America from the Colonial Period to the Contemporary Era

Celal Oral Özdemir [1]

Abstract

The concept of citizenship took shape as a product of the political transformations of the French Revolution at the end of the 18th century and the socio-economic transformations of the Industrial Revolution. The French Revolution dismantled the subject-king relationship of the monarchy and replaced it with the ideal of a horizontal community of citizens where sovereignty belonged to the people and individuals had equal rights before the law. Simultaneously, the Industrial Revolution created new social classes and expanded demands for rights around the emerging "social question," extending citizenship beyond the political sphere into the social and economic realms. However, from the outset, a contradiction lay at the heart of this new source of legitimacy. Throughout history, the universalist discourse of citizenship has been accompanied by an exclusionary reality limited in practice by criteria such as property, gender, and race. This tension between the universal ideal and historical practice can also be seen in Latin American history.

This study examines the concept of citizenship in Latin America from a historical perspective spanning from the colonial period to the present day, analyzing how this concept, despite its universal and egalitarian ideal, has consistently manifested itself in a hierarchical structure in practice. The central argument is that the current citizenship-based inequalities in the region are shaped by the continuous reproduction and negotiation of exclusion mechanisms based on race, class, and gender, whose roots lie in the colonial caste system, within modern nation-state forms. Citizenship, in this context, is conceptualized not as a completed status but as a dynamic field of struggle.

The study consists of six historically distinct sections. The first section begins with the colonial period, characterized by a rigid social stratification based on the identity of "subjects" and racial purity. The second section argues that the independence processes of the 19th century, despite declaring equality "on paper," perpetuated the actual hierarchy through a "census-based citizenship" model that limited citizenship rights based on property, literacy, and gender. The third section argues that populist regimes in the early 20th century laid the foundations for "social citizenship" by including the masses in politics and recognizing social rights, but instead of universalizing these rights, they created a new layer of hierarchy by distributing them to specific sectors loyal to the state. The fourth chapter focuses on how this limited expansion led to military dictatorships during the Cold War denying even the most basic rights, such as the right to life, to those they designated as "internal enemies." It argues that this amounted to the suspension of citizenship altogether.

In the first of the last two sections, which can be considered the contemporary period, it is argued that neoliberalism, which came with the return to democracy, dismantled the welfare state, reduced citizens to "consumers," and imposed a model of "market citizenship" that indexed access to rights to market conditions. The final section argues that, in response to market citizenship, the Pink Tide, particularly in Bolivia and Ecuador, brought a radical interpretation to the concept of citizenship with their

[1] *Dr. Öğr. Üyesi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, coralozdemir1@gmail.com*

“multinational state” constitutions that recognized the collective rights of indigenous peoples. However, the ensuing conservative restoration and today's security-focused policies, combined with new problems such as organized crime, mass migration, and political polarization, are argued to have deepened the hierarchies within citizenship once again. Ultimately, citizenship in Latin America remains an unfinished project, constantly reshaped by grassroots social struggles against historically persistent structures of inequality.

Keywords: *Latin America, citizenship, hierarchy, caste, politics.*

Yurttaşlığın En Alt Basamağında: Türkiye'de Göçmen Kökenli Yurttaşların Hiyerarşik Statüsü ve Haklara Erişim Sorunu

Sibel Utar[1]

Özet

Modern yurttaşlık, bireyin devletle olan ilişkisinin çerçevesini belirleyen ve haklarını, ödevlerini ve sadakatini ifade eden hukuki bir statüdür. Arendt'e göre, geleneksel hak kavrayışını önceleyen ve diğer hakları dile getirmeye ve formüle etmeye imkân sağlayan orijinal siyasal bağ olan yurttaşlık bu bağlamda Ulus-devlet merkezli mevcut uluslararası sistemde "haklara sahip olma hakkı"nı ifade etmektedir. Ulus-devletlerce yurttaşlık statüsü çerçevesinde tanımlanmış olan hak ve yükümlülükler yasal düzlemde bir eşitlik yaratmakta ve bu eşitlik ulusal topluluk için hem bütünleştirici bir işlev görmekte hem de toplumsal uzlaşı zemini yaratmaktadır. Uluslararası göç hareketleri ile çok-etnili ve çok kültürlü heterojen bir toplumsal yapıya kavuşan devletler bu bağlamda göçmenlerin ev sahibi toplumla olan uyum sorunlarını aşmak ve toplumsal entegrasyonlarını sağlamak için 1990'lardan itibaren yurttaşlık rejimlerini liberalleştirmiş ve göçmenlerin yurttaşlık hakkına erişimini kolaylaştırmışlardır. Lakin göçmenlere yurttaşlık statüsü verilmesi uluslararası göçün geleneksel merkezleri olan Batı Avrupa ülkeleri başta olmak üzere göç alan devletlerdeki göçmen kökenli yurttaşların ekonomik, sosyal ve kültürel sorunlarını çözmemiş ve sahip oldukları hukuki eşitlik göçmen kökenli bu yurttaşların toplumsal yaşamda maruz kaldığı dışlamayı ve ayrımcılığı sona erdirmemiştir. Bu durumu David Lockwood (1996) "tabakalı yurttaşlık" (civic stratification) kavramı çerçevesinde açıklamış ve sınıf ve statü eşitsizliklerinin yurttaşlığın bütünleştirici işlevini etkileyerek yurttaşların haklardan yararlanma yeteneklerini şekillendirdiğini ve biçimsel eşitliğe rağmen yurttaşlığın pratikte hiyerarşik bir niteliğe sahip olduğunu ifade etmiştir. Bu bağlamda göçmen kökenli yurttaşlar hiyerarşinin en alt tabakasında yer alan dolayısıyla da haklara erişimi en kısıtlı olan ve dışlanan grubu temsil etmektedir.

2000'li yılların başından itibaren küresel bir göç ülkesine dönüşen Türkiye diğer göç alan devletlere benzer bir şekilde yurttaşlık rejimini liberalleştirerek uluslararası göçmenlerin Türk vatandaşlığını sonradan kazanmasını kolaylaştırmıştır. Bu kapsamdaki en büyük politika değişikliği Türk vatandaşlığının istisnai yoldan kazanılması uygulaması çerçevesinde gerçekleştirilerek, 2016 yılından itibaren geçici koruma statüsündeki Suriyeli sığınmacılar istisnai vatandaşlık kapsamına alınmış ve yatırım yoluyla vatandaşlık için gerekli olan asgari yatırım tutarının miktarı 2018 yılındaki bir değişiklikle düşürülerek Türk vatandaşlığının "satın alınması" kolaylaştırılmıştır. Bu minvalde yaklaşık yarım milyon göçmene Türkçe bilme ve iyi hâl belgesine sahiplik de dahil olmak üzere hiçbir kriter aranmaksızın istisnai yoldan Türk vatandaşlığı verilmiştir.

Türkiye'nin yurttaşlık rejiminin Lockwood'un "tabakalı yurttaşlık" tezi çerçevesinde analiz edileceği bu çalışmanın temel iddiası istisnai yoldan Türk vatandaşlığını kazanmış olan göçmen kökenli yurttaşların Türkiye'deki yurttaşlık hiyerarşisinin en alt basamağında yer aldığıdır. Çalışmanın amacı göçmen kökenli bu yurttaşların maruz kaldığı medeni, siyasi, sosyal hak gasplarını gözler önüne sermektir. Türk vatandaşı olsalar da bu yurttaşların hala göçmen (Suriyeli) olarak damgalanmasının ve de dışlama ve ayrımcılığa maruz kalmasının Türkiye'nin toplumsal ve siyasal yapısında gelecekte yaratması muhtemel olan tehlikeleri tartışmak da çalışmanın bir diğer hedefidir.

Anahtar Kelimeler: *Uluslararası göçmenler, İstisnai vatandaşlık, Sosyal dışlama, Tabakalı yurttaşlık, Yurttaşlık hiyerarşisi*

[1] *Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, sibel.utar@gmail.com*

At the Margins of Citizenship: Hierarchical Status and Rights Access of Migrant-Origin Citizens in Turkey

Sibel Utar [1]

Abstract

Modern citizenship is a legal status that defines an individual's relationship with the state and encompasses their rights, duties, and allegiance. According to Hannah Arendt, citizenship represents the original political bond that precedes the conventional notion of rights and enables individuals to claim and articulate other rights; in this regard, within the current nation-state-centered international system, it embodies the "right to have rights." The rights and responsibilities defined by nation-states through citizenship status create a legal framework of equality, which serves both as a unifying function for the national community and as a foundation for social consensus.

Since the 1990s, many states that have developed into multiethnic and multicultural societies due to international migration have liberalized their citizenship regimes to facilitate the integration of migrants into host societies. These reforms were intended to ease access to citizenship for migrants and to promote their social inclusion. However, the acquisition of citizenship by migrants—particularly in traditional immigration countries such as those in Western Europe—has not resolved the economic, social, and cultural challenges faced by migrant-origin citizens. Despite their formal legal equality, these citizens continue to experience social exclusion and discrimination. David Lockwood's (1996) concept of civic stratification helps explain this phenomenon, suggesting that inequalities in class and status undermine the integrative function of citizenship by shaping individuals' capacity to exercise their rights. As such, citizenship, despite its formal equality, assumes a hierarchical nature in practice. Within this hierarchy, citizens of migrant origin occupy the lowest tier, representing the most marginalized and excluded group with the most limited access to rights.

Since the early 2000s, Turkey has followed a similar trajectory to other immigration-receiving states by liberalizing its citizenship regime and facilitating the acquisition of Turkish citizenship by international migrants. A major policy shift occurred with the implementation of exceptional naturalization, under which Syrian refugees under temporary protection were granted Turkish citizenship without fulfilling the standard criteria. In addition, the minimum investment threshold required for acquiring citizenship through investment was lowered in 2018, effectively allowing the "purchase" of citizenship.

As a result, approximately half a million migrants have acquired Turkish citizenship through exceptional means, often without requirements such as language proficiency or clean criminal records. This paper analyzes Turkey's citizenship regime through the lens of Lockwood's theory of civic stratification, arguing that migrant-origin citizens who acquired Turkish citizenship through exceptional procedures occupy the lowest tier in Turkey's citizenship hierarchy. The study aims to reveal the civil, political, and social rights deprivations faced by these citizens, and to discuss the potential risks posed to Turkey's social and political fabric by their continued stigmatization and exclusion as "Syrians" despite holding formal citizenship.

Keywords: *International migrants, Exceptional citizenship, Social exclusion, Civic stratification, Citizenship hierarchy*

[1] *Asst. Prof., Kutahya Dumlupinar University, sibel.utar@gmail.com*

Türk Sağının "Öteki"ye Karşı Hak Anlayışı

Bayram Koca[1]

Özet

Türk sağı, çok partili hayata geçişten sonra Türkiye'de siyasetin genellikle merkezinde yer almış ve "hak" kavramının belirlenmesinde başat rol oynamıştır. Kendisini "millî irade"nin temsilcisi olarak gören Türk sağı, hakların çerçevesini belirleme konusunda temel aktör olduğunu iddia etmiştir. Bu anlayışta bireysel haklardan ziyade "devletin bekası" temel belirleyici unsur olarak öne çıkar. Türk sağı, hakların doğuştan kazanılan evrensel değerler olmaktan çok, devletin tanımladığı sınırlar içinde var olduğunu savunur. Bu çerçevede birey, devlete karşı hak talep eden bir özne değil; milletin ve devletin bütünlüğüne bağlı bir nesne olarak konumlandırılır ve birey milletin ve devletin bütünlüğüne bağlı değilse haklardan dışlanabilir. Dolayısıyla Türk sağında "haklar", toplumun tüm bireylerinin faydalandığı bir kavram olmaktan çok, "yerli ve millî" olarak tanımlananların faydalanabildiği bir hukuki yapıya dönüşür. Bu anlayış, "yerli ve millî"nin dışında kalan ötekiler ya da genel olarak muhalefet için demokrasinin sınırlarının daraltılmasına ve onlara yönelik baskının artmasına zemin hazırlar.

Soğuk Savaş döneminde Türk sağı "komünistleri" ya da geniş anlamda "solu" devletin bekası için bir tehdit olarak görmüş ve onların haklarını sınırlandırmıştır. 1990'larda ise özellikle Kürt hareketine yönelik baskılar, yine devletin bekası söylemiyle meşrulaştırılmıştır. 2010 sonrası dönemde, AKP'nin Türk-İslam sentezi çerçevesinde Carl Schmitt'in dost-düşman ayrımına dayalı bir siyasal anlayışı benimsediği ileri sürülebilir. Bu anlayışa göre "yerli ve millî" olarak tanımlanan "dost"lara yönelik her türlü eleştiri veya tehdit, otomatik olarak "düşman" kategorisine alınmış; bu kesimler dönüştürülmeye ya da haklardan dışlanmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda, iktidara yönelik Aleviler, solcular, Kürtler, kadınlar ve LGBT+ bireylerin gösterdiği tepkiler "devletin bekası"na yönelik bir tehdit olarak değerlendirilmiştir. Özellikle 15 Temmuz sonrasında, AKP'nin farklılıklara yönelik baskıcı ve tek tipleştirici politikaları "yerlilik ve millilik" söylemiyle daha da yoğunlaşmıştır.

Bu çalışmada çok partili hayattan günümüze kadar Türk sağının ötekilere yönelik "hak" anlayışı incelenecektir. Çalışmanın yöntemi, Adnan Menderes'ten Recep Tayyip Erdoğan'a uzanan süreçte Türk sağı liderlerinin "öteki"lere yönelik ifadelerinin eleştirel söylem analizi çerçevesinde değerlendirilmesine dayanmaktadır. Bu çalışma, Türk sağının "yerli ve millî" kavramının dışında tanımladığı ya da "devletin bekası"na tehdit olarak gördüğü "ötekilerin" veya solcuların, Kürtlerin, feministlerin ve LGBT+ bireylerin haklardan mahrum bırakıldığını savunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *türk sağı, hak, öteki, devletin bekası, yerli ve millî.*

[1] *Doç. Dr., Kilis 7 Aralık Üniversitesi, bayramkoca@kilis.edu.tr*

The Turkish Right's Conception of Rights Toward the "Other"

Bayram Koca[1]

Abstract

After the transition to a multi-party system, the Turkish right wing has generally been at the center of politics in Türkiye and has played a leading role in defining the concept of "rights." Seeing itself as the representative of the "national will," the Turkish right wing has claimed to be the key actor in determining the framework of rights. In this understanding, the "survival of the state" is emphasized as the fundamental determining factor rather than individual rights. The Turkish right wing argues that rights are not universal values acquired at birth but rather exist within the boundaries defined by the state. Within this framework, the individual is not positioned as a subject who demands rights from the state, but rather as an object bound to the integrity of the nation and the state. If the individual is not bound to the integrity of the nation and the state, they may be excluded from rights. Thus, in the Turkish right, "rights" become a legal structure that benefits those defined as "indigenous and national" rather than a concept that benefits all members of society. This understanding paves the way for the narrowing of democracy's boundaries and increased oppression against those outside the "indigenous and national" category, or the opposition in general.

During the Cold War, the Turkish right wing viewed "communists" or, more broadly, "the left" as a threat to the survival of the state and restricted their rights. In the 1990s, repression of the Kurdish movement was justified by the same rhetoric of state survival. In the post-2010 period, it can be argued that the AKP adopted a political understanding based on Carl Schmitt's friend-enemy distinction within the framework of the Turkish-Islamic synthesis. According to this understanding, any criticism or threat directed at those defined as "friends" who are "indigenous and national" is automatically categorized as "enemy"; these groups have been targeted for transformation or exclusion from rights. In this context, the reactions of Alevis, leftists, Kurds, women, and LGBT+ individuals toward the government have been assessed as a threat to the "survival of the state." Especially after July 15, the AKP's repressive and homogenizing policies toward differences have intensified under the rhetoric of "indigenousness and nationality."

This study examines the Turkish right wing's understanding of "rights" in relation to 'others' from the multi-party era to the present day. The methodology of the study is based on a critical discourse analysis of statements made by Turkish right-wing leaders, from Adnan Menderes to Recep Tayyip Erdoğan, regarding "others." This study argues that the Turkish right wing has deprived "others" or leftists, Kurds, feminists, and LGBT+ individuals of their rights, defining them as outside the concept of "local and national" or viewing them as a threat to the "survival of the state."

Keywords: *Turkish right wing, rights, others, survival of the state, local and national.*

[1] *Assoc. Prof. Dr., Kilis 7 Aralık University, bayramkoca@kilis.edu.tr*

BİRİNCİ GÜN: İKİNCİ OTURUM

30.10.2025 14:30-16:00 Koçumbeli Salonu

Eğitim Hizmeti

Oturum Başkanı: **Ozan Zengin**

Sığınmacıların Eğitim Hizmetlerine Erişiminde Sivil Toplumun Tamamlayıcı Rolünün İncelenmesi: SGDD/ASAM Örneği

Examining the Complementary Role of Civil Society in Asylum Seekers' Access to Education Services: SGDD/ASAM Case

Tamer Küçükyağcı

Türkiye'de Çıraklık Eğitimi Üzerine Eleştirel Kamu Politikası Analizi: Almanya ve Norveç Karşılaştırmasıyla Sorunlar ve Çözüm Önerileri

A Critical Public Policy Analysis of Apprenticeship Education in Turkey: Problems and Policy Proposals in Comparison with Germany and Norway

Yasemin Mamur Işıkçı, Tuğba Canbulut, Canan Budak

Bir İdeolojik Aygıt Olarak Eğitim ve Köy Enstitüleri: 2000'ler Türkiye'si Üzerine Seçim Sonuçları Temelli Bir Okuma

Education as an Ideological Apparatus and the Village Institutes: An Analysis of Turkey in the 2000s Through the Lens of Electoral Outcomes

Kubilay Düzenli

Kamusal Haklara Erişimde Muhtarlıkların Rolü: Temsil, Bilgilendirme ve Yönlendirme İşlevlerinin Güçlendirilmesi İçin Bir Model Önerisi - Muhtar Akademileri

The Role of Muhtars in Access to Public Rights: A Model Proposal to Strengthen the Functions of Representation, Information, and Guidance — Muhtar Academies

Havva Atabey

Kamu Yönetimi Lisans Programları Neden ve Kimler Tarafından Tercih Ediliyor? YÖK ATLAS (2022-2024) Verileri Üzerinden Bir İnceleme

Why and by Whom Are Preferred to Public Administration Undergraduate Programs? An Analysis Based on YÖK ATLAS Data (2022–2024)

Ozan Yetkin

Sığınmacıların Eğitim Hizmetlerine Erişiminde Sivil Toplumun Tamamlayıcı Rolünün İncelenmesi: SGDD/ASAM Örneği

Tamer Küçükyağcı [1]

Özet

Bu çalışma, sığınmacıların eğitim hizmetlerine erişim süreçlerinde sivil toplum kuruluşlarının rolünü ve yönetişim ağlarının işleyişini kamu yönetimi disiplini çerçevesinde analiz etmeyi hedeflemektedir. Bilindiği üzere Türkiye'de kamu hizmetlerinin sunumunda devletin asli sorumluluğu anayasada yer alan ilkelerden biridir. Bununla birlikte göç politikalarında karşılaşılan yapısal sorunlar (kaynak yetersizliği, politikaların sil baştan değişimi, iletişim ve veri paylaşımı eksikliği vb.) bağlamında STK'ların hizmet sunumunda işlevsel bir paydaş olmasına neden olmaktadır. Kamu kurumlarının sundukları ancak çeşitli sebeplerle yetersiz kalan hizmetleri tamamlamanın yanında siyasi iradenin isteksizliği ya da öncelikli olarak değerlendirmediği bazı hizmetler tamamen STK'lar tarafından sunulabilmektedir. Öte yandan kamu kurumları tarafından sunulan ancak hizmet ihtiyacı duyanlar tarafından bilinmeyen yahut erişilmesi zor olan hizmetlerin sunumunda STK'lar kolaylaştırıcı rol de üstlenebilmektedir. Araştırma, özellikle kamu kurumlarının hizmet sunumu sürecinde STK'lar ile iş birliği dinamiklerini ve STK'ların bu süreçteki rolünü Türkiye'de sığınmacılara yönelik hizmet veren STK'lar üzerinden incelemektedir. Bu çerçevede, devletin hizmet sunumundaki merkeziyetçi yapısı ile STK'ların esnek ve müdahale odaklı faaliyetleri arasındaki tamamlayıcılık, yönetişim literatürüne katkı sağlayacak şekilde ele alınmaktadır. Nitel araştırma teknikleri ile tasarlanan çalışmada, göçmenlere yönelik faaliyet yürüten STK'lardan aktif en eski STK olan Sosyal Gelişim ve Dayanışma Derneği (SGDD-ASAM)'ın faaliyet raporları, proje verileri, program çıktıları incelenmiştir. Kamu-STK iş birliğinin teorik zemini, Türkiye'deki yasal düzenlemeler (6458 Sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu) ve uluslararası sözleşmelerle ilişkilendirilerek analiz edilmiştir. Bu bağlamda STK'ların ana hizmet sağlayıcısı olduğu alanlar ile kolaylaştırıcı ya da tamamlayıcı hizmet sundukları alanlar ele alınmıştır. Bulgular, merkezi ve yerel kamu kurumlarının sığınmacılara yönelik politikalarında yaşanan sorunlar nedeniyle, STK'ların kamusal hizmet sunumunda "kriz yönetimi" rolü üstlendiğini ortaya koymaktadır. Örneğin, dil kursları ve psikososyal destek gibi alanlarda STK'lar, devletin erişemediği kesimlere ulaşarak "gölge kamu hizmeti" işlevi görmektedir. Ancak, bu tamamlayıcılık ilişkisi, STK'ların siyasi ve finansal bağımlılıkları nedeniyle sürdürülebilirlikten uzaktır. SGDD-ASAM'ın COVID-19 döneminde yürüttüğü uzaktan eğitim projeleri, devletin dijital altyapı eksikliklerini telafi etse de, kamu-STK iletişimsizliğinin hizmet tekrarına ve kaynak israfına yol açtığı gözlemlenmiştir. Çalışma, bu sorunların aşılması için yönetişim odaklı politikalar önermekte ve Politikaların Uyumlaştırılmasının önemini vurgulamaktadır. Kamu hizmetlerinin adil dağılımı ancak devletin denetim sorumluluğu altında, STK'ların teknik kapasitesiyle desteklenen bir modelde mümkündür. SGDD-ASAM örneği, STK'ların ancak kamu otoritesinin belirlediği çerçevede tamamlayıcılık işlevi üstlenebileceğini kanıtlamaktadır. Ayrıca STK'ların finansal kırılganlığını ortadan kaldıracak ve kamu hizmetlerinin sürdürülebilirliğini sağlayacak çözümlerin ortaya koyulması gerekmektedir. Bu bulgular, kamu yönetimi literatürüne "yönetişim ağlarında STK'ların kamu hizmeti tamamlayıcılığı" kavramını kazandırmakta ve göç politikalarında çok aktörlü modellerin teorik temellerini genişletmektedir.

Anahtar Kelimeler: *kamu hizmeti, yönetişim, sivil toplum, sığınmacılar, eğitim*

[1] *Doktora Öğrencisi, Pamukkale Üniversitesi, tamerkucukyagci@gmail.com .*

Examining the Complementary Role of Civil Society in Asylum Seekers' Access to Education Services: SGDD/ASAM Case

Tamer Küçükyağcı [1]

Abstract

This study aims to analyze the role of civil society organizations and the functioning of governance networks in the access of asylum seekers to education services within the framework of public administration discipline. As is known, the primary responsibility of the state in the provision of public services in Turkey is one of the principles enshrined in the constitution. However, structural problems encountered in migration policies (lack of resources, change of policies from scratch, lack of communication and data sharing, etc.) cause CSOs to become a functional stakeholder in service delivery. In addition to complementing the services provided by public institutions that are inadequate for various reasons, some services that are not prioritized or not prioritized by the political will can be provided entirely by CSOs. On the other hand, CSOs can also play a facilitating role in the provision of services that are offered by public institutions but are unknown or difficult to access by those in need of services. The research examines the dynamics of cooperation between public institutions and CSOs in the service delivery process and the role of CSOs in this process through CSOs providing services for asylum seekers in Turkey. In this framework, the complementarity between the centralized structure of the state in service delivery and the flexible and intervention-oriented activities of NGOs is addressed in a way to contribute to the governance literature. The study, designed with qualitative research techniques, examines the activity reports, project data, and program outputs of the Social Development and Solidarity Association (SGDD-ASAM), the oldest active NGO among the NGOs working for migrants. The theoretical basis of public-CSO cooperation was analyzed in relation to legal regulations in Turkey (Law No. 6458 on Foreigners and International Protection) and international conventions. In this context, areas where CSOs are the main service providers and areas where they provide facilitative or complementary services are discussed. The findings reveal that CSOs have assumed a "crisis management" role in public service provision due to problems in the policies of central and local public institutions towards asylum-seekers. For example, in areas such as language courses and psychosocial support, CSOs function as "shadow public services" by reaching out to segments that the state cannot reach. However, this complementarity is far from sustainable due to the political and financial dependence of CSOs. Although SGDD-ASAM's distance education projects during COVID-19 compensated for the state's digital infrastructure deficiencies, it was observed that the lack of public-CSO communication led to duplication of services and waste of resources. The study proposes governance-oriented policies to overcome these problems and emphasizes the importance of Policy Harmonization. The equitable distribution of public services is only possible in a model where the state has supervisory responsibility and is supported by the technical capacity of CSOs. The SGDD-ASAM example proves that CSOs can only assume a complementary function within the framework set by the public authority. Furthermore, solutions need to be put forward to eliminate the financial vulnerability of CSOs and ensure the sustainability of public services. These findings introduce the concept of "public service complementarity of CSOs in governance networks" to the public administration literature and expand the theoretical foundations of multi-actor models in migration policies.

Keywords: *public service, governance, civil society, asylum seekers, education.*

[1] *PhD Candidate, Pamukkale University,* tamerkucukyagci@gmail.com

Türkiye'de Çıraklık Eğitimi Üzerine Eleştirel Kamu Politikası Analizi: Almanya ve Norveç Karşılaştırmasıyla Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Yasemin Mamur Işıkçı[1], Tuğba Canbulut[2], Canan Budak[3]

Özet

Bu çalışma, Türkiye'deki çıraklık eğitim sisteminin yapısını ve işleyişini; çocuk hakları ve sınıfsal eşitsizlik bağlamındaki etkilerini eleştirel kamu politikası perspektifinden analiz etmektedir. İyi uygulama örnekleri olarak, çocuk haklarına dayalı ve sıkı denetim mekanizmalarına sahip Almanya ve Norveç'in çıraklık eğitim sistemleri incelenmiş ve Türkiye bağlamıyla karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

Çalışma, Türkiye'de çıraklık politikalarının yalnızca istihdam hedefiyle değil; çocukların hakları, gelişimleri, iyilik halleri ve güvenliği temelinde yeniden yapılandırılması gerektiğine vurgu yapmaktadır. Bu doğrultuda önerilen politika araçları arasında; mesleki yönlendirme hizmetlerinin erken yaşta başlatılması, denetim komisyonlarına sendikaların, meslek odalarının ve öğrenci temsilcilerinin dâhil edilmesi, özel sektörün sistemin finansmanına katılımının sağlanması, çıraklık yaşının yükseltilmesi, eğitimin kalitesinin artırılması, çırak çocuklara yönelik özel destek mekanizmalarının kurulması ve mesleki eğitmenler için pedagojik formasyonun zorunlu hâle getirilmesi yer almaktadır.

Sonuç olarak, Türkiye'de çıraklık eğitimi yalnızca bir meslek edindirme aracı değil; çocukların temel haklarını doğrudan etkileyen çok katmanlı bir politika alanıdır. Bu nedenle sistem, yalnızca ekonomik verimlilik perspektifiyle değil; hak temelli ve toplumsal adalet odaklı bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalı ve yeniden yapılandırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: *Çıraklık eğitim sistemi, mesleki ve teknik eğitim politikası, sınıfsal eşitsizlik ve çocuk emeği, karşılaştırmalı kamu politikası analizi, eğitimde toplumsal adalet.*

[1] *Prof. Dr., Yasemin Mamur Işıkçı, Giresun Üniversitesi, yasemin.mamur@giresun.edu.tr*
[2] *Arş. Gör. Dr., Tuğba Canbulut, İstanbul Üniversitesi, tugba.canbulut@iuc.edu.tr*
[3] *Doktorant, Canan Budak, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, cananulku@posta.mu.edu.tr*

A Critical Public Policy Analysis of Apprenticeship Education in Turkey: Problems and Policy Proposals in Comparison with Germany and Norway

Yasemin Mamur Işikçi [1], Tuğba Canbulut[2], Canan Budak[3]

Abstract

This study analyses the structure and functioning of the apprenticeship education system in Turkey and its effects in terms of children's rights and class inequality from a critical public policy perspective. As good practice examples, the child rights-based and tightly monitored apprenticeship systems of Germany and Norway are first examined and then compared with the Turkish context.

The study emphasizes the need to reformulate apprenticeship policies in Turkey not solely with employment goals in mind but based on the rights, development, well-being, and safety of children. Accordingly, proposed policy tools include initiating vocational guidance at early ages; including unions, professional chambers, and student representatives in monitoring commissions; involving the private sector in the system's financing; raising the minimum apprenticeship age; enhancing the quality of education; establishing special support mechanisms for child apprentices; and mandating pedagogical training for vocational instructors. In conclusion, apprenticeship education in Turkey is not merely a tool for skill acquisition but a complex policy domain that directly affects children's fundamental rights. Therefore, it must be approached and restructured holistically not only through the lens of economic efficiency, but with a rights-based and social justice-oriented perspective.

Keywords: *Apprenticeship system, vocational and technical education policy, class-based inequality and child labour, comparative public policy analysis, social justice in education.*

[1] *Professor Dr., Giresun University, yasemin.mamur@giresun.edu.tr*

[2] *Res. Asst. PhD, Istanbul University, tugba.canbulut@iuc.edu.tr*

[3] *PhD Candidate Canan BUDAK, Mugla Sitki Kocman University, cananulku@posta.mu.edu.tr*

Bir İdeolojik Aygıt Olarak Eğitim ve Köy Enstitüleri: 2000'ler Türkiye'si Üzerine Seçim Sonuçları Temelli Bir Okuma

Kubilay Düzenli[1]

Özet

İdeoloji, bilimsel temelde ifade edildiği geç on sekizinci yüzyıldan başlayarak çok sayıda kuramcı tarafından incelenen bir kavramdır. Bu incelemeler sonucunda ideolojiye ilişkin değişik tanım ve kavramsallaştırmalar oluşturulmuştur.

Marksist kuramcı Louis Althusser tarafından geliştirilen "devletin ideolojik aygıtları" da bu yaklaşımlardan biridir. Althusser'e göre ideoloji, devlet-birey ilişkisi ve bireyin özne hâline getirilmesi bağlamına ele alınmalıdır. Bu doğrultuda yazar, ideolojinin devlet olgusundan da bağımsız ele alınamayacağını öne sürmekte, devletin; "ideolojik" ve "baskı" aygıtlarına sahip olduğunu savunmaktadır. Bu ayrım uyarınca; ordu, kolluk kuvvetleri ve mahkemeler devletin baskı aygıtlarına karşılık gelir iken ideolojik aygıtlar; eğitim, din, haberleşme, kitle iletişim araçları olarak sıralanabilmektedir.

Kuşkusuz, bir ideolojik aygıt olarak eğitim aynı zamanda Osmanlı-Türk modernleşmesinin üzerine inşa olunduğu zeminin oluşumu bakımından da önemlidir. Bu doğrultuda Cumhuriyet'in ilanı sonrasında eğitim alanında bir dizi önemli devrim gerçekleştirilmiştir. 1940 senesinde kabul edilen 3802 sayılı kanun ile Köy Enstitüleri'nin kurulması da bu kapsamda incelenmesi gereken bir gelişmedir.

İlki 1940 senesinde faaliyet göstermeye başlayan enstitülerin sayısı kısa süre içinde 21'e yükselmiştir. Yurt geneline dengeli biçimde dağılmasına özen gösterilen enstitülerin kapatılması süreci 1946'da başlamış ve Demokrat Parti (DP) iktidarı döneminde enstitülerin eğitim-öğretim sistemi içindeki ayrıksı konumu bütünüyle sonlandırılmıştır.

Bu çalışmada Köy Enstitüleri'nin kuruldukları yerleşim birimlerin muhalif bir siyasi kültürün oluşup oluşmadığı 2000'ler Türkiye'sindeki genel seçim, yerel seçim ve halkoylaması sonuçları bağlamında incelenecektir. Çalışmada bir nitel analiz yöntemi olarak doküman analizinden faydalanılmıştır. Araştırma gerçekleştirilirken öncelikle enstitülerin hangi şehirlerin sınırları içinde kurulduğu saptanmış, bu şehirlerden 11'inde ise 2000'li yıllarda milliyetçi-muhafazakâr partilerin diğer partiler karşısında mutlak bir üstünlük geliştirdiği sonucuna varılmıştır. Daha sonra söz konusu şehirlerdeki seçim sonuçları ile enstitünün kurulduğu ilçe ya da mahalledeki seçim sonucu karşılaştırılmış ve anlamlı bir farklılığın meydana gelip gelmediği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *ideoloji, ideolojik aygıt, köy enstitüleri, seçimler*

[1] *Arş. Gör. Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi, kduzenli@ktu.edu.tr*

Education as an Ideological Apparatus and the Village Institutes: An Analysis of Turkey in the 2000s Through the Lens of Electoral Outcomes

Kubilay Düzenli[1]

Abstract

Ideology is a concept that has been examined by numerous theorists since the late eighteenth century, when it was first articulated on a scientific basis. These examinations have resulted in various definitions and conceptualizations of ideology. One such approach is Louis Althusser's theory of the "ideological state apparatuses," developed within the framework of Marxist thought. According to Althusser, ideology must be considered in the context of the state–individual relationship and the process through which the individual is constituted as a subject. In this regard, Althusser argues that ideology cannot be analyzed independently of the phenomenon of the state, maintaining that the state possesses both "ideological" and "repressive" apparatuses. Within this distinction, the army, security forces, and courts correspond to the repressive apparatuses of the state, whereas ideological apparatuses may include education, religion, communication, and mass media.

Undoubtedly, education as an ideological apparatus is also of great significance with respect to the formation of the foundations upon which Ottoman–Turkish modernization was constructed. In this vein, a series of important reforms were carried out in the field of education following the proclamation of the Republic. The establishment of the Village Institutes through Law No. 3802, enacted in 1940, represents a development that should be analyzed within this framework. The number of institutes, the first of which began operating in 1940, quickly rose to twenty-one. Care was taken to ensure their balanced distribution across the country. The process of closing the institutes began in 1946, and during the period of the Democrat Party (DP) government, the distinct position of the institutes within the education system was completely abolished.

This study examines whether the establishment of the Village Institutes contributed to the emergence of an oppositional political culture in the localities where they were founded, within the context of general elections, local elections, and referenda in Turkey during the 2000s. The study employs document analysis as a qualitative research method. In the course of the research, the provinces in which the institutes were established were first identified, and in eleven of these provinces, it was found that nationalist-conservative parties had developed an absolute predominance over other parties in the 2000s. Subsequently, the election results of these provinces were compared with the results in the district or neighborhood where the institute was located, in order to determine whether a significant difference had emerged.

Keywords: *ideology, ideological apparatuses, village institues, elections*

[1] *PhD Research Assistant, Karadeniz Technical University,* kduzenli@ktu.edu.tr

Kamusal Haklara Erişimde Muhtarlıkların Rolü: Temsil, Bilgilendirme ve Yönlendirme İşlevlerinin Güçlendirilmesi İçin Bir Model Önerisi: Muhtar Akademileri

Havva Atabey[1]

Özet

Bu çalışma, Türkiye'de kamu yönetiminin mahalle ölçeğindeki en temel aktörlerinden biri olan muhtarlık kurumunun, vatandaşların kamusal haklara erişiminde oynayabileceği rolü yeniden değerlendirmekte ve bu rolün kurumsal kapasite temelinde güçlendirilmesine yönelik "Muhtar Akademileri" modelini önermektedir. Kamusal haklar, sosyal adalet ve insan onuruna uygun yaşamın vazgeçilmez bir parçası olup, yalnızca tanımlanmakla kalmayıp etkin erişimle anlam kazanmaktadır (Habermas, 1996; Rawls, 1971). Bu bağlamda, vatandaşların bilgi edinme, temsil edilme ve yönlendirilme gibi haklarına erişimi, yerel düzeyde doğrudan temas noktaları olan muhtarlıklar aracılığıyla daha etkin biçimde sağlanabilir. Ancak mevcut durumda muhtarlıkların bu potansiyeli gerçekleştirmesi; mevzuat desteğinin zayıflığı, dijital okuryazarlık eksikliği, sosyal politika bilgisinin sınırlılığı ve kurumsal izolasyon gibi nedenlerle sınırlı kalmaktadır (Yıldız, 2020; Acar, 2012). Oysa literatür, yerel kamu birimlerinin güçlendirilmesinin, sadece hizmet sunumunu değil aynı zamanda kamusal hakların yaygınlaştırılmasını ve yönetişim kalitesini artırdığını göstermektedir (Pierre ve Peters, 2005; Smith, 2008). Bu çerçevede, çalışmada önerilen Muhtar Akademileri modeli, hem yönetsel kapasite geliştirme hem de vatandaşla devlet arasındaki hak temelli ilişkiyi pekiştirme amacı taşımaktadır. Model kapsamında; muhtarlara yönelik temel haklar, e-devlet uygulamaları, toplumsal cinsiyet eşitliği, sosyal yardım sistemleri, kriz dönemlerinde halkla iletişim, arabuluculuk becerileri gibi modüllerden oluşan çok boyutlu bir eğitim yapısı öngörülmektedir. Ayrıca model, yalnızca bireysel kapasiteyi değil, mekânsal ve dijital altyapıyı da kapsayarak muhtarlıkların "Kamusal Haklara Erişim Noktaları"na dönüşümünü hedeflemektedir. Bu yaklaşım, katılımcı demokrasi (Arnstein, 1969), yerel yönetişim (OECD, 2001) ve insan odaklı kamu hizmeti (Denhardt & Denhardt, 2000) perspektifleriyle uyumludur. Modelin uygulanmasıyla birlikte, özellikle kadınlar, yaşlılar, engelliler ve göçmenler gibi kırılgan grupların kamusal haklara erişiminde ciddi bir iyileşme sağlanabileceği öngörülmektedir. Sonuç olarak bu çalışma, muhtarlıkları salt temsil makamları olarak değil, aynı zamanda kamusal hakların kolaylaştırıcısı ve savunucusu olarak yeniden konumlandırmakta; kamu yönetimi literatürüne yerel ölçekte hak temelli dönüşüm için yenilikçi bir öneri sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Muhtarlık, kamusal haklar, yerel yönetişim, temsil ve bilgilendirme.*

[1] *1 Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanı, Muğla Büyükşehir Belediyesi, atabeyhavva@gmail.com*

The Role of Muhtars in Access to Public Rights: A Model Proposal to Strengthen the Functions of Representation, Information, and Guidance — Muhtar Academies

Havva Atabey [1]

Abstract

This study re-evaluates the potential role of the "muhtarlık" institution—one of the most fundamental actors in public administration at the neighborhood level in Türkiye—in facilitating citizens' access to public rights. It proposes the "Muhtar Academies" model to strengthen this role on the basis of institutional capacity. Public rights are an indispensable part of social justice and a life of dignity, and they gain true meaning not merely through recognition but through effective access (Habermas, 1996; Rawls, 1971). In this context, access to rights such as obtaining information, representation, and guidance can be more effectively achieved through local actors like muhtars, who serve as direct contact points with citizens.

However, in the current situation, the realization of this potential by muhtars is constrained by several factors: weak legal support, limited digital literacy, insufficient knowledge of social policy, and institutional isolation (Yıldız, 2020; Acar, 2012). Yet the literature indicates that strengthening local public units not only enhances service delivery but also expands access to public rights and improves the quality of governance (Pierre & Peters, 2005; Smith, 2008). In this framework, the proposed Muhtar Academies model aims to both develop administrative capacity and reinforce a rights-based relationship between the state and citizens.

The model envisions a multi-dimensional training structure including modules on fundamental rights, e-government applications, gender equality, social assistance systems, public communication during crises, and mediation skills. Furthermore, the model targets not only individual capacity but also spatial and digital infrastructure, aiming to transform muhtarlık offices into "Public Rights Access Points."

This approach aligns with the perspectives of participatory democracy (Arnstein, 1969), local governance (OECD, 2001), and human-centered public service (Denhardt & Denhardt, 2000). With the implementation of this model, significant improvements are anticipated in access to public rights, particularly for vulnerable groups such as women, the elderly, persons with disabilities, and migrants. In conclusion, this study repositions muhtars not merely as representatives, but as facilitators and advocates of public rights, offering an innovative proposal for rights-based transformation at the local level within the field of public administration.

Keywords: *Muhtars, public rights, local governance, representation and information.*

[1] *Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanı, Muğla Metropolitan Municipality, atabeyhavva@gmail.com*

Kamu Yönetimi Lisans Programları Neden ve Kimler Tarafından Tercih Ediliyor? YÖK ATLAS (2022-2024) Verileri Üzerinden Bir İnceleme

Ozan Yetkin[1]

Özet

Eğitim ve öğrenim hakkı, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 42. maddesinde sosyal ve ekonomik bir hak olarak düzenlenmiştir. Hukuk sisteminde haklar ile ödev ve sorumluluklar arasında karşılıklı bir ilişki bulunduğundan, eğitim hakkı da Devlet ile kamu tüzel kişiliklerine eğitim alanında kamu hizmeti sunma yükümlülüğü yüklemektedir. Bu bağlamda, üniversiteler bünyesinde yer alan "Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi" (SBKY) veya "Kamu Yönetimi" (KY) lisans programları, kamu hizmeti üretme ve yönetme sürecinde görev alacak nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesi bakımından özel bir konumda bulunmaktadır. Dolayısıyla bu lisans programlarının sunduğu eğitim, yalnızca akademik bir faaliyet değil, aynı zamanda toplumsal ihtiyaçları karşılayacak kamu hizmeti üretme ve yönetme sürecinde görev alacak nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesi niteliği taşımaktadır.

Bu çalışmanın temel amacı, KY/SBKY lisans programlarının neden ve kimler tarafından tercih edildiğini ortaya koymaktır. Çalışmada temel araştırma sorusu, bu programların tercih edilme motivasyonları ve bu programlara yerleşen öğrenci profillerinin belirlenmesidir. Araştırmada YÖK ATLAS veri tabanı kullanılmış; Türkiye'deki devlet üniversitelerinde yer alan KY/SBKY bölümlerine ilişkin 2022, 2023 ve 2024 yıllarını kapsayan veriler analiz edilmiştir. Veri analizinde ilk olarak bölümlerin isimleri, bağlı oldukları fakülteler, eğitim dili, öğretim üyesi sayıları ve kayıtlı öğrenci bilgileri gibi genel yapısal veriler değerlendirilmiş; ardından öğrenci profillerine ilişkin demografik bulgular ve tercih eğilimleri ele alınmıştır. Demografik analizde öğrencilerin cinsiyetleri, geldikleri şehirler ve coğrafi bölgeler, öğrenim durumları, mezun oldukları lise türleri, başarı sıralamaları ve net ortalamaları incelenmiştir. Tercih eğilimlerinde ise öğrencilerin KY/SBKY programlarının tercih listelerindeki konumu, ilk tercihleriyle yerleşme oranları, alternatif olarak yöneldikleri diğer lisans ve ön lisans programları ile tercih listelerinde yerleştikleri ilin, üniversitenin ve coğrafi bölgelerin yoğunluğu değerlendirilmiştir.

Çalışma iki temel sınırlılık taşımaktadır. İlk olarak, yalnızca devlet üniversitelerindeki KY/SBKY lisans programları inceleme kapsamına alınmıştır. İkinci olarak analiz, yalnızca 2022–2024 dönemine ait YÖK ATLAS verileriyle sınırlandırılmıştır. Dolayısıyla ulaşılan bulgular, belirtilen kurumsal ve zamansal çerçeveyle sınırlıdır.

Araştırma, yöntemsel açıdan veri temelli bir yaklaşım benimseyerek Türkiye'deki KY/SBKY lisans programlarının güncel durumunu, öğrenci profillerini ve tercih edilme gerekçelerini açıklamaya çalışmaktadır. Elde edilen bulguların, yalnızca akademik literatüre değil, aynı zamanda kamu hizmeti anlayışı çerçevesinde bu alanda yürütülen eğitim-öğretim faaliyetlerinin niteliğini geliştirmeye yönelik politika yapım süreçlerine de önemli katkılar sunması beklemektedir.

Anahtar Kelimeler: *siyaset bilimi ve kamu yönetimi, kamu yönetimi, lisans eğitimi, YÖK ATLAS, üniversite tercihi*

[1] *Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, ozan.yetkin@dpu.edu.tr*

Why and by Whom Are Preferred to Public Administration Undergraduate Programs? An Analysis Based on YÖK ATLAS Data (2022–2024)

Ozan Yetkin[1]

Abstract

The right to education is enshrined in Article 42 of the Constitution of the Republic of Türkiye as a social and economic right. Given the reciprocal relationship between rights, duties, and responsibilities within the legal framework, the right to education imposes on the State and public legal entities the obligation to provide educational services as a form of public duty. Within this context, undergraduate programs in "Political Science and Public Administration" (PSPA) or "Public Administration" (PA) occupy a distinctive position by training qualified human resources who will engage in the production and management of public services. Accordingly, the education offered in these programs should not be regarded merely as an academic pursuit but as a crucial mechanism for cultivating competent individuals capable of fulfilling societal needs through effective public service delivery and management.

The primary aim of this study is to examine why and by whom PA/PSPA undergraduate programs are chosen. The central research question focuses on identifying both the motivations behind these program preferences and the profiles of students enrolled. The research is based on the YÖK ATLAS database, analyzing data from 2022, 2023, and 2024 on PA/PSPA departments in public universities in Türkiye. The analysis first evaluates structural characteristics of the departments, such as their official names, affiliated faculties, language of instruction, faculty size, and enrolled student numbers. It then investigates demographic findings and preference tendencies of admitted students. The demographic analysis includes variables such as gender, home cities and geographical regions, educational backgrounds, types of high schools graduated, ranking scores, and average test results. Preference patterns are examined through the placement of PA/PSPA programs in student preference lists, first-choice placement rates, alternative undergraduate and associate degree programs selected, as well as the concentration of universities, provinces, and geographical regions represented in preference lists.

The study has two key limitations. First, the scope is confined to PA/PSPA undergraduate programs at public universities. Second, the analysis is restricted to the years 2022–2024 based on the availability of YÖK ATLAS data. Therefore, the findings should be interpreted within these institutional and temporal boundaries.

Methodologically, the research adopts a data-driven approach to present the current state of PA/PSPA undergraduate programs in Türkiye, shedding light on student profiles and the reasons underlying their program choices. The findings are expected to contribute not only to the academic literature but also to policy-making processes aimed at enhancing the quality of education in this field within the broader framework of public service.

Keywords: *political science and public administration, public administration, undergraduate education, YÖK ATLAS, university preference*

[1] *Asst. Prof., Kütahya Dumlupınar University,* ozan.yetkin@dpu.edu.tr

BİRİNCİ GÜN: İKİNCİ OTURUM

30.10.2025 14:30-16:00 Eymir Salonu

Yerel Hizmetlere Erişim
Oturum Başkanı**: Uğur Ömürgönülşen**

Kent Hakkının Dijital Yüzü: Ankara Büyükşehir Belediyesi Örneğinde Akıllı Kent Söyleminin Sosyopolitik Eleştirisi
The Digital Face of the Right to the City: A Sociopolitical Critique of the Smart City Discourse in the Case of Ankara Metropolitan Municipality
Nilüfer Ergin , Uğur Ömürgönülşen

Yerel Yönetimlerde Dijital Haklar ve Kamusal Erişim: Konya Büyükşehir Belediyesi Sosyal Yardım Hizmetleri Üzerine Bir Analiz
Digital Rights and Public Access in Local Governments: An Analysis of Social Assistance Services of Konya Metropolitan Municipality
Tuğba Damgacı

Türkiye'de Sokak Hayvanları: Yerel Yönetim Uygulamaları Üzerinden Ekonomi Politik Bir İnceleme
The Stray Animal Phenomenon in Turkey: A Political Economy Perspective on Local Government Practices
Hakan Akın

İyi Yönetişim İlkelerinin Yerel Diplomasi Faaliyetlerine Yansıması ve Önemi: Trabzon Büyükşehir Belediyesi Örneği
Reflection and Importance of Good Governance Principles on Local Diplomacy Activities: The Case of Trabzon Metropolitan Municipality
Aslıhan Özkan

Dijitalleşen Kamu Hizmetleri ve Akıllı Şehir Yaklaşımı: Türkiye'de Yerel Yönetimler Üzerine Bir İnceleme
Digitalizing Public Services and the Smart City Approach: An Analysis on Local Governments in Türkiye
Aslıhan Özkan Atahan Taşkın, Şahide Nur Ocaklı

Kent Hakkının Dijital Yüzü: Ankara Büyükşehir Belediyesi Örneğinde Akıllı Kent Söyleminin Sosyopolitik Eleştirisi

Nilüfer Ergin[1], Uğur Ömürgönülşen[2]

Özet

Bu bildiri, Türkiye'de son yıllarda belediyecilik söyleminin merkezine yerleşen "akıllı kent" vizyonunu, kent hakkı bağlamında ve eleştirel bir kuramsal perspektiften incelemeyi amaçlamaktadır. Özellikle Ankara Büyükşehir Belediyesi (ABB) özelinde yürütülen çözümleme, akıllı kent söyleminin hangi politik yönelimler üzerinden şekillendiğini, teknolojik araçların nasıl bir kent tahayyülünü yeniden ürettiğini ve bu sürecin kent hakkına dair ne tür çelişkiler barındırdığını ortaya koymaktadır.

Türkiye'de birçok belediyede olduğu gibi ABB de, son dönemde dijital dönüşüm politikalarını öncelikli stratejik hedeflerden biri haline getirmiştir. Ancak bu dijitalleşme süreci, çoğunlukla trafik yönetimi sistemleri, toplu ulaşım kart entegrasyonları, online ödeme platformları, akıllı duraklar ve mobil uygulamalar gibi teknik hizmetlerle sınırlı kalmaktadır. Belediyenin resmi söylemlerinde "akıllı kent" kavramı, yaşam kalitesini artırma ve verimliliği sağlama amacıyla sunulmaktadır. Ancak bu teknikleşmiş vizyon, toplumsal eşitsizlikleri gidermek, yurttaş katılımını artırmak ya da kamusal alanları demokratikleştirmek gibi daha yapısal dönüşümlerle pek örtüşmemektedir.

Örneğin ABB'nin "BAŞKENT 153" uygulaması, vatandaş taleplerinin dijital yollarla alınmasını sağlayan önemli bir platformdur. Ancak bu platform, yalnızca bireysel şikâyetlerin alındığı ve idareye yöneltildiği bir sistem olarak işlemekte, karar alma süreçlerine katılıma olanak tanımamaktadır. Benzer şekilde, mobil ulaşım uygulamaları üzerinden veri toplanmakta; ancak bu veriler, kamuya açık bir biçimde paylaşılmadığı gibi, toplumsal eşitsizlikleri görünür kılacak şekilde kullanılmamaktadır. ABB'nin stratejik planlarında "dijital kentleşme" başlığı bulunsa da bu planlarda kent hakkının içeriğini oluşturan barınma hakkı, kadınların kent mekânına erişimi, engelli yurttaşların dijital hizmetlerden eşit faydalanması gibi temalar neredeyse hiç yer almamaktadır.

Kuramsal düzeyde bu çalışma, Henri Lefebvre'in kent hakkı anlayışı, David Harvey'nin mekânsal adalet ve sermaye birikimi eleştirisi ve Manuel Castells'in dijital ağ toplumunda bilgi akışlarının mekânsal organizasyonu ve iktidar ilişkilerine etkisi üzerine inşa edilmiştir. Castells'in özellikle dijitalleşmenin kent mekânını ağlar ve akışlar üzerinden yeniden şekillendirdiğine ilişkin tespiti, ABB örneğinde görülen altyapı yatırımları ve veri temelli yönetişim uygulamalarıyla doğrudan örtüşmektedir. Ancak burada oluşan yeni kent düzeni, hak temelli bir katılım modelinden çok, yurttaşı hizmet tüketicisi olarak konumlandıran, bireysel talep ve geri bildirim sistemlerine indirgenmiş bir dijital yurttaşlık modeline işaret etmektedir.

Bu bağlamda, çalışma yalnızca teknik uygulamaların eleştirisini yapmakla kalmamakta; aynı zamanda bu söylemin ideolojik altyapısını da sorgulamaktadır. Akıllı kent vizyonu, "tarafsız" ve "bilimsel" bir planlama biçimi olarak sunulsa da aslında kent politikasının siyasallaştırılması yerine

[1] *Arş. Gör., Nilüfer Ergin, Hacettepe Üniversitesi nilufer.ergin@hacettepe.edu.tr*
[2] *Prof. Dr., Uğur Ömürgönülşen, Hacettepe Üniversitesi, omur@hacettepe.edu.tr*

teknokratikleştirilmesini, katılımcı planlamanın yerine veriye dayalı yönlendirmeyi, hak temelli yaklaşımların yerine kullanıcı memnuniyeti odaklı performans ölçütlerini geçirmektedir.

Sonuç olarak, Ankara Büyükşehir Belediyesi örneği üzerinden akıllı kent söyleminin kent hakkını genişletmekten çok daralttığı, dijital araçların hizmet erişimini kolaylaştırsa da kentsel adalet, kamusallık ve temsil gibi temel hak boyutlarını güçlendirmediği ileri sürülmektedir. Bu bildirinin temel savı, akıllı kent söyleminin yalnızca bir teknoloji anlatısı değil, aynı zamanda yeni bir kent yönetimi inşa etme aracı olduğudur. Bu nedenle kent hakkı, dijital araçların sunduğu imkânlar kadar, bu araçların kimin için, ne adına ve nasıl kullanıldığı sorularıyla birlikte yeniden tartışılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: *kent hakkı, akıllı kent, dijital dönüşüm, Ankara Büyükşehir Belediyesi.*

The Digital Face of the Right to the City: A Sociopolitical Critique of the Smart City Discourse in the Case of Ankara Metropolitan Municipality

Nilüfer Ergin [1], Uğur Ömürgönülşen[2]

Abstract

This paper aims to examine the "smart city" vision, which has become central to municipal discourse in Turkey in recent years, through the lens of the right to the city and from a critical theoretical perspective. Focusing specifically on the case of the Ankara Metropolitan Municipality (AMM), the study explores the political orientations through which the smart city discourse is shaped, the kind of urban imagination reproduced by technological tools, and the contradictions this process contains in relation to the right to the city.

As in many other municipalities in Turkey, AMM has recently made digital transformation policies one of its primary strategic goals. However, this process of digitalization remains largely limited to technical services such as traffic management systems, public transport card integrations, online payment platforms, smart bus stops, and mobile applications. In the municipality's official discourse, the "smart city" is presented as a means to improve quality of life and ensure efficiency. Yet this technocratic vision rarely aligns with deeper structural transformations such as addressing social inequalities, enhancing citizen participation, or democratizing public space.

For instance, AMM's "BAŞKENT 153" application is a significant platform for receiving citizen demands via digital means. However, it functions solely as a system for submitting individual complaints to the administration and does not enable participation in decision-making processes. Similarly, data is collected through mobile transportation applications, but this data is neither publicly shared nor utilized in ways that make social inequalities visible. Although AMM's strategic plans include a section on "digital urbanization," they almost completely neglect issues that constitute the substance of the right to the city, such as the right to housing, women's access to urban space, and equitable access to digital services for disabled citizens.

At the theoretical level, this study is grounded in Henri Lefebvre's conceptualization of the right to the city, David Harvey's critique of spatial justice and capital accumulation, and Manuel Castells' insights on the spatial organization of information flows and power relations in the digital network society. Castells' observation that digitalization reshapes urban space through networks and flows directly corresponds with AMM's infrastructure investments and data-driven governance practices. However, the emerging urban order points not to a rights-based model of participation, but to a model of digital citizenship in which the citizen is positioned primarily as a consumer of services, reduced to systems of individual demand and feedback.

In this context, the study not only critiques the technical implementations but also questions the ideological foundations of this discourse. Although the smart city vision is presented as a "neutral" and "scientific" form of planning, it in fact replaces the politicization of urban policy with technocratization,

[1] *Arş. Gör., Nilüfer Ergin, Hacettepe Üniversitesi, nilufer.ergin@hacettepe.edu.tr*
[2] *Prof. Dr., Uğur Ömürgönülşen, Hacettepe Üniversitesi, omur@hacettepe.edu.tr*

participatory planning with data-driven steering, and rights-based approaches with performance metrics focused on user satisfaction.

In conclusion, this paper argues that, as illustrated in the case of the Ankara Metropolitan Municipality, the smart city discourse tends to narrow rather than expand the right to the city. While digital tools may facilitate easier access to services, they fail to strengthen fundamental dimensions of urban rights such as justice, publicity, and representation. The main claim of this paper is that the smart city discourse is not merely a narrative of technology, but a mechanism for constructing a new regime of urban governance. Therefore, the right to the city must be reconsidered not only in terms of the opportunities offered by digital tools, but also in relation to the questions of for whom, in whose name, and how these tools are deployed.

Keywords: *right to the city, smart city, digital transformation, Ankara Metropolitan Municipality.*

Yerel Yönetimlerde Dijital Haklar ve Kamusal Erişim: Konya Büyükşehir Belediyesi Sosyal Yardım Hizmetleri Üzerine Bir Analiz

Tuğba Damgacı[1]

Özet

Kamu hizmetlerinin dijital ortama taşınması, vatandaşların bilgiye, hizmete ve haklara erişimini kolaylaştırma potansiyeli taşırken; dijital eşitsizlik, erişilebilirlik sorunları ve teknolojik okuryazarlık gibi faktörler bu potansiyeli sınırlandırabilmektedir. Bu bağlamda, çalışmada dijital haklar kavramsal çerçevesinde yerel yönetimlerin sorumluluğu, dijital katılım modelleri ve dijital kamu hizmetlerinin erişilebilirliği ele alınmaktadır. Bu çalışma, yerel yönetimlerin dijitalleşme sürecinde kamusal haklara erişimi nasıl dönüştürdüğünü, Konya Büyükşehir Belediyesi'nin (KBB) sosyal yardım hizmetleri örneğinde analiz etmeyi amaçlamaktadır.

Araştırma kapsamında, Konya Büyükşehir Belediyesi'nin sosyal yardım hizmetlerine ilişkin dijital platformları Web İçeriği Erişilebilirlik Kılavuzu (WCAG) 2.1 standartları çerçevesinde analiz edilmiştir. Belediyenin web sitesi, sosyal yardım başvuru sistemleri ve sosyal medya içerikleri, WAVE ve Google Lighthouse gibi araçlar aracılığıyla değerlendirilmiş; erişilebilirlik düzeyleri, kullanıcı deneyimi, engelli bireylerin erişimi ve mobil uyumluluk gibi göstergeler üzerinden yorumlanmıştır. Elde edilen bulgular, KBB'nin dijital hizmetlerinde bazı güçlü yönlerin (şeffaflık, bilgilendirici içerik, sade dil kullanımı) bulunduğunu gösterirken; erişilebilirlik açısından alt metin eksikliği, renk kontrast yetersizliği ve ekran okuyucu uyumsuzluğu gibi teknik sınırlılıkların da mevcut olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, dijital haklar bağlamında özellikle yaşlı, engelli ve kırsal bölgede yaşayan bireylerin kamusal hizmetlere erişimini kısıtlayabilmektedir. Çalışmanın sonunda, WCAG standartlarına uyumlu tasarım geliştirme, dijital kapsayıcılığın güçlendirilmesi ve yerel yönetimlerde dijital okuryazarlığın artırılmasına yönelik önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *dijital haklar, yerel yönetim, kamusal erişim, wcag, sosyal yardım, konya büyükşehir belediyesi*

[1] *Öğretim Görevlisi Doktor, Selçuk Üniversitesi, tugba.damgaci@selcuk.edu.tr*

Digital Rights and Public Access in Local Governments: An Analysis of Social Assistance Services of Konya Metropolitan Municipality

Tuğba Damgaci [1]

Abstract

The digitalization of public services has the potential to facilitate citizens' access to information, services, and rights. However, this potential can be limited by factors such as digital inequality, accessibility issues, and lack of technological literacy. In this context, the study examines the responsibilities of local governments within the conceptual framework of digital rights, explores digital participation models, and evaluates the accessibility of digital public services. The primary aim of this study is to analyze how the process of digitalization in local governments transforms access to public rights, using the example of social assistance services provided by Konya Metropolitan Municipality (KMM).

Within the scope of the research, the digital platforms related to the social assistance services of KMM were analyzed in accordance with the Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.1 standards. The municipality's website, social assistance application systems, and social media content were evaluated using tools such as WAVE and Google Lighthouse. The analysis focused on accessibility levels, user experience, accessibility for individuals with disabilities, and mobile compatibility.

The findings indicate that while KMM's digital services demonstrate certain strengths—such as transparency, informative content, and the use of plain language—there are also technical limitations in terms of accessibility. These include the absence of alternative text, insufficient color contrast, and incompatibility with screen readers. These limitations, within the framework of digital rights, may particularly restrict access to public services for elderly individuals, persons with disabilities, and residents of rural areas. The study concludes with a set of recommendations aimed at enhancing compliance with WCAG standards, strengthening digital inclusivity, and improving digital literacy in local governance.

Keywords: *digital rights, local government, public access, WCAG, social assistance, Konya Metropolitan Municipality*

[1] *Lecturer Dr., Selcuk University, tugba.damgaci@selcuk.edu.tr*

Türkiye'de Sokak Hayvanları: Yerel Yönetim Uygulamaları Üzerinden Ekonomi Politik Bir İnceleme

Hakan Akın[1]

Özet

Son yıllarda Türkiye'de sokak hayvanları konusu, yalnızca sosyal bir sorun olarak değil, aynı zamanda siyasal tartışmaların da merkezi haline gelmiştir. Sokak hayvanlarına yönelik yakın zamanda geliştirilen kamu politikaları, çözüm üretmekten ziyade çözümsüzlükleri daha fazla barındırma riski taşıması ve bu alanda daha fazla akademik çalışmaya duyulan ihtiyacı ortaya koyması bakımından önem taşımaktadır.

Bu çalışmada, Türkiye'de sokak hayvanları olgusu ekonomi politik bir perspektiften ele alınmakta ve yerel yönetimlerin bu alandaki uygulamaları incelenmektedir. Çalışmanın temel amacı, yerel yönetimlerin sokak hayvanlarına yönelik mevcut uygulamalarından hareketle, hayvanların yaşam hakları ilkeleriyle çok daha uyumlu çağdaş ve evrensel sosyal politikaların geliştirilebileceğini ortaya koymaktır.

Çalışmada öncelikle Avrupa Birliği ve Türkiye'deki sokak hayvanlarına yönelik yasal düzenlemelere yer verilmiş; araştırmanın kapsamı büyükşehir belediyeleri ile sınırlandırılmıştır. Yerel yönetim uygulamalarını karşılaştırmak amacıyla Marmara Bölgesi'nden İstanbul ve Kocaeli, İç Anadolu Bölgesi'nden Ankara ve Konya, Güneydoğu Anadolu ve Akdeniz Bölgelerinden ise Adana ve Gaziantep büyükşehir belediyeleri seçilmiştir. Araştırmada, söz konusu belediyelerin stratejik planları, faaliyet raporları ve performans programlarında yer alan veriler, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Doküman analizi yöntemi, belediyelerin sokak hayvanları politikalarına yönelik kurumsal yaklaşımı, kaynak kullanım önceliklerini ve uygulamalardaki farklılıkları sistematik bir şekilde değerlendirme olanağı sağlaması nedeniyle tercih edilmiştir. Bu yöntemle, yerel yönetimlerin söylem ve eylem tutarlılığı, kaynak tahsisi pratikleri ve politika geliştirme süreçlerindeki eğilimleri belirlemeye yönelik çıkarımlara ulaşılması öngörülmüştür.

Bulgular, sokak hayvanları yönetiminin yalnızca teknik bir hizmet sunumundan ibaret olmadığını, ekonomik çıkarlar, siyasal tercihler ve toplumsal dinamiklerin kesişiminde konumlanan karmaşık bir kamu politikası alanı haline geldiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *sokak hayvanları, yerel yönetimler, sağlık ekonomisi, kamu politikası, hayvan hakları.*

[1] *Dr.Öğr.Üyesi, İstinye Üniversitesi, hakan.akin@istinye.edu.tr*

The Stray Animal Phenomenon in Turkey: A Political Economy Perspective on Local Government Practices

Hakan Akın [1]

Abstract

In recent years, the issue of stray animals in Turkey has emerged not only as a social concern but also as a central subject of political debate. Recent public policies developed regarding stray animals are significant in that they carry the risk of exacerbating unresolved issues rather than providing effective solutions, thereby highlighting the necessity for further academic research in this field.

This study examines the phenomenon of stray animals in Turkey from a political economy perspective and analyzes the practices of local governments in this context. The primary aim of the study is to demonstrate that, based on the current practices of local governments, it is possible to develop contemporary and universal social policies that are more compatible with the principles of animal rights.

Initially, the study reviews the legal regulations regarding stray animals in both the European Union and Turkey, and limits the scope of the research to metropolitan municipalities. For the purpose of comparing local government practices, six metropolitan municipalities were selected: Istanbul and Kocaeli from the Marmara Region; Ankara and Konya from the Central Anatolia Region; and Adana and Gaziantep from the Southeastern Anatolia and Mediterranean Regions.

The data collected from the strategic plans, activity reports, and performance programs of these municipalities were analyzed using document analysis, one of the qualitative research methods. Document analysis was chosen for its capacity to systematically evaluate the institutional approaches, resource allocation priorities, and practice differences in municipal stray animal policies. Through this method, the study aims to generate insights regarding the consistency between discourse and action, resource allocation practices, and policy development trends among local governments.

The findings reveal that stray animal management is not merely a technical service provision but rather constitutes a complex public policy field situated at the intersection of economic interests, political preferences, and societal dynamics.

Keywords: *stray animals, local governments, health economics, public policy, animal rights.*

[1] *Asst.Prof., İstinye University, hakan.akin@istinye.edu.tr*

İyi Yönetişim İlkelerinin Yerel Diplomasi Faaliyetlerine Yansıması ve Önemi: Trabzon Büyükşehir Belediyesi Örneği

Aslıhan Özkan[1]

Özet

Günümüz dünyasında devlet ile ulus altı hükümetler arasındaki kamu hizmetlerine ilişkin sorumluluk paylaşımı (Keating, 1999, s. 1), yerel yönetimlerde yeni kamusal sorumluluk alanı yaratmıştır. Bu süreç yerel yönetimleri mali anlamda başka bir sorumluluk altında bırakarak, belediyelerin, yerel hizmetleri sağlamak için uygun maliyetli veya mevcut kaynak erişimi sağlayacak yöntemlere başvurmasını zorunlu hale getirmiştir (Silvestre, Marques, Dollery ve Correia, 2020, s. 68). Bu bağlamda belediyeler farklı kapasitedeki paydaşlarla iş birliği yapmayı amaçlayarak, iş birlikçi ve ortaklık ağlarına dayanan yerel diplomasi adındaki uluslararası faaliyetlerde daha fazla rol almaya başlamışlardır.

Yerel diplomasi faaliyetleriyle belediyelerin, kamusal hizmetlere yönelik sorunlara çözüm üretmek ve kamusal hizmetlerin etkinliğini artırmak bağlamında uluslararası ortak proje, iş birlikleri, kardeş kent ilişkileri ve benzerleri yoluyla bilgi ve tecrübe elde etme, fon sağlamaya ilişkin kent için dış kaynak oluşturma, kente uluslararası yatırımların yapılması gibi amaçları bulunmaktadır. Bu doğrultuda kentin tanınırlığını ve niteliğini artırmayı, dolayısıyla kentin sosyal ve ekonomik bakımından kalkınmasını sağlamayı amaçlayan belediyeler, uluslararası ağlara dayanan üyelikler, sınır ötesi iş birlikleri, proje iş birlikleri, kardeş kent anlaşmaları, uluslararası ziyaretler, uluslararası etkinlikler, iyi niyet mektupları (Erdem, 2021, s. 40-47) gibi yerel diplomasi araçlarıyla yönetişim becerilerini geliştirerek, politika oluşturma, uygulama ve hizmet sunumu şeklindeki alanlarda kurumsal kapasitelerini artırmaya çalışmaktadırlar.

Kamu yönetiminin geçmişten günümüze geçirdiği dönüşümü sonucunda günümüzde temel işlevleri olarak vatandaşa hizmet etmekle yükümlü olan yerel yönetimler, toplumun sorun ve ihtiyaçlarına cevap verebilmek adına farklı kamu hizmetleri gerçekleştirmektedirler. Bu hizmetleri yürütürken, stratejik yönetim anlayışı bulunmayan, dışa kapalı, katılıma imkân sağlamayan, etkin olmayan bir belediyeye göre; şeffaflık, katılımcılık, cevap verebilirlik, eşitlik, stratejik yönetim, etkinlik vb. ilkeleri taşıyan bir belediyenin sorunları daha başarılı bir şekilde çözebileceği varsayımı önem kazanmaktadır (Akçay, 2013, s. 77). Kentlerin de temel toplumsal hizmetlere yönelik uluslararası düzeyde aksiyon almasının kaçınılmaz olduğu günümüzde, sokak aydınlatmasından, küresel ısınmaya kadar birçok sorun karşısında farklı boyutlarda çözüm üretme kapasitesi bulunan ulusal ve uluslararası aktörlerin çözüm odaklı hareket etmelerini sağlayan (Berse, 2019, s. 4) yerel diplomasi faaliyetlerinin iyi yönetişim ilkeleri olan koordinasyon, eşitlik/adalet, cevap verebilirlik, katılımcılık, stratejik yönetim gibi değerlerle uyumlu olarak yürütülmesi kentsel ve toplumsal sorunların çözümünde, kentlerin sürdürülebilir kalkınmasında işlevsel bir fonksiyona sahip olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda çalışmanın amacı, yerel diplomasi faaliyetlerinin sürdürülebilir, bütüncül ve etkin yürütülmesinde iyi yönetişim ilkelerinin yerini tartışmaktır. Bu tartışmayı yürütmek amacıyla örneklem olarak Trabzon Büyükşehir Belediyesi (TBB) seçilmiştir. Çalışmada, iyi yönetişim ilkelerinin, yerel diplomasi faaliyetlerinin toplumdaki tüm aktörler tarafından benimsenmesinde gerek ulusal

[1] *Arş. Gör., Karadeniz Teknik Üniversitesi, aslihanozkan@ktu.edu.tr .*

gerekse uluslararası boyutta güven ve dolayısıyla toplumsal bir sosyo-ekonomik çıktı oluşturulmasında önemli bir aksiyona sahip olduğu öngörüsünden hareket edilmiştir. Bu öngörüden hareketle ilgili belediyenin yerel diplomasi faaliyetleri, belediyenin 2014-2024 yılları arasındaki faaliyet raporları temel kaynak olarak incelenerek, iyi yönetişim ilkeleri bakımından analiz edilmiştir. Yapılan analizde TBB'nin yerel diplomasi faaliyetlerini hem kentin ulusal ve uluslararası alandaki görünürlüğünü ve niteliğini artırmayı sağlamak hem de kentteki ekonomik, sosyal, çevre gibi birçok sorunla mücadele edebilmek için kentsel ve toplumsal odaklı kardeş şehir ilişkileri, ortak projeler, uluslararası kuruluş ve ağlara üyelikler, uluslararası ziyaretler, uluslararası etkinlikler ve benzeri olarak gerçekleştirdiği görülmüştür. Bu kapsamda TBB'nin yerel diplomasi faaliyetlerinin iyi yönetişim ilkeleri çerçevesinde değerlendirilmesi, bahsedilen ilkelerin kamusal hizmet faaliyetlerinde ne ölçüde katma değer yarattığına dair önemli bir inceleme alanı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Yerel Diplomasi Faaliyetleri, İyi Yönetişim İlkeleri, Belediyeler, Kamusal Hizmetler, Trabzon Büyükşehir Belediyesi.*

Reflection and Importance of Good Governance Principles on Local Diplomacy Activities: The Case of Trabzon Metropolitan Municipality

Aslıhan Özkan [1]

Abstract

In today's world, the division of responsibility for public services between the state and subnational governments (Keating, 1999, s. 1) has created a new area of public responsibility for local governments. This process has placed local governments under a new financial burden, making it imperative for municipalities to use cost-effective or available resource-accessible methods to provide local services (Silvestre, Marques, Dollery and Correia, 2020, s. 68). In this context, municipalities have begun to take a greater role in international activities called local diplomacy, which is based on collaborative and partnership networks, aiming to cooperate with stakeholders in different capacities.

Through local diplomacy activities, municipalities aim to gain knowledge and experience through international joint projects, collaborations, sister city relations and the like, to create external resources for the city in terms of funding, and to make international investments in the city in the context of finding solutions to problems related to public services and increasing the efficiency of public services. In this direction, municipalities aiming to increase the recognition and quality of the city, and thus to ensure the social and economic development of the city, try to increase their institutional capacity in areas such as policy formulation, implementation and service delivery by improving their governance skills through local diplomacy tools such as memberships based on international networks, cross-border cooperation, project cooperation, sister city agreements, international visits, international events, letters of goodwill (Erdem, 2021, s. 40-47).

As a result of the transformation of public administration from past to present, local governments, which are obliged to serve citizens as their main function, perform different public services in order to respond to the problems and needs of the society. While carrying out these services, the assumption that a municipality with principles such as transparency, participation, responsiveness, equality, strategic management, efficiency, etc. can solve problems more successfully than a municipality that does not have a strategic management approach, is closed to the outside, does not allow participation, and is ineffective gains importance (Akçay, 2013, s. 77). Today, when it is inevitable for cities to take action at the international level for basic social services, local diplomacy activities, which enable national and international actors, who have the capacity to produce solutions in different dimensions against many problems ranging from street lighting to global warming, to act in a solution-oriented manner (Berse, 2019, s. 4), are carried out in line with values such as coordination, equality/justice, responsiveness, participation, participation, strategic management, which are principles of good governance, show that they have a functional function in solving urban and social problems and in the sustainable development of cities.

In this context, the aim of the study is to discuss the place of good governance principles in the sustainable, holistic and effective conduct of local diplomacy activities. In order to conduct this discussion, Trabzon Metropolitan Municipality (TMM) was selected as the sample. The study is based

[1] *Research Assistant, Karadeniz Technical University, aslihanozkan@ktu.edu.tr .*

on the assumption that the principles of good governance have an important role in the adoption of local diplomacy activities by all actors in the society, in building trust both nationally and internationally, and thus in creating a social socio-economic output. Based on this assumption, the local diplomacy activities of the relevant municipality were analyzed in terms of good governance principles by examining the activity reports between 2014 and 2024 as the main source. The analysis reveals that TMM's local diplomacy activities include urban and social-oriented sister city relations, joint projects, memberships to international organizations and networks, international visits, international events and similar activities in order to increase the visibility and quality of the city in the national and international arena and to tackle many economic, social and environmental problems in the city. In this context, the evaluation of TMM's local diplomacy activities within the framework of good governance principles offers an important area of investigation on the extent to which these principles create added value in public service activities.

Key Words: *Local Diplomacy Activities, Good Governance Principles, Municipalities, Public Services, Trabzon Metropolitan Municipality.*

Dijitalleşen Kamu Hizmetleri ve Akıllı Şehir Yaklaşımı: Türkiye'de Yerel Yönetimler Üzerine Bir İnceleme

Atahan Taşkın[1], Şahide Nur Ocaklı[2]

Özet

Kentleşme süreci 21. yüzyılda teknolojik gelişmelerle paralel olarak dönüşüm geçirmekte ve bu dönüşüm dijitalleşme süreçleriyle şekillenmektedir. Bu dijitalleşme süreçlerini belirli göstergeler altında ele alan akıllı şehir kavramı, bilgi ve iletişim teknolojilerinin sunduğu olanakları kullanarak, insanı merkezine alan, kentsel paydaşların katılımıyla şeffaf, sürdürülebilir ve katılımcı bir anlayışla şehirlerin planlanmasını, yerel hizmetlerin sunulmasını ve politikaların oluşturulmasını amaçlayan bir yaklaşımdır. Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki yenilikçi çözümlerin, kentlerin yönetimine eklemlenmesi ve böylece kentsel sorunların daha hızlı, etkili ve katılımcı yöntemlerle çözülmesi akıllı şehirlerin temel hedeflerindendir. Çalışmada kamu hizmetlerinde yaşanan dijital dönüşüm akıllı şehirler perspektifi üzerinden incelenmekte olup, Türkiye'deki yerel yönetimlerin bu sürece nasıl ve ne ölçüde adapte olabildiği değerlendirilmektedir. Bu bağlamda öncelikle akıllı şehir kavramı ve bileşenleri üzerine kuramsal bir çerçeve oluşturulmakta ardından Türkiye'deki yerel yönetim uygulamaları ele alınarak analiz yapılmaktadır. Teknolojiyle birlikte yerel düzeyde kamu hizmetlerinin sadece sunum biçimi değişmemekte, aynı zamanda kamusal haklara erişim olanakları ve hizmetin demokratik niteliği de etkilenmektedir. Dijitalleşmeyle kentte yaşayan bireyler bilgi edinme, ulaşım ve güvenlik gibi temel kamusal haklara erişimi kolaylaşırken kırsal alanlardaki altyapı eksiklikleri ve yetersizlikleri sebebiyle bu haklara erişimlerinin daha kısıtlı olması dijital eşitsizliğe neden olmaktadır. Bu perspektiften değerlendirildiğinde çalışmada teknolojik gelişmelere yer verilmekle birlikte aynı zamanda sosyal kapsayıcılık, eşitlik ve şeffaflık gibi kamu hizmeti ilkeleriyle dijitalleşme arasındaki ilişki ortaya konmaktadır. Nitel araştırma yöntemi kullanılan bu çalışmada raporlardan, politika belgelerinden, mevcut bazı uygulamalar ve uygulama sonuçları ve diğer ikincil kaynaklar üzerinden doküman analizi yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *dijitalleşme, akıllı şehir, kamu hizmeti*

[1] *Doktora Öğrencisi, Atahan Taşkın, Akdeniz Üniversitesi, atahantaskin@hotmail.com*

[2] *Öğr. Gör. Şahide Nur Ocaklı, Polis Akademisi Bayburt POMEM, nur_ocaklı@hotmail.com*

Digitalizing Public Services and the Smart City Approach: An Analysis on Local Governments in Türkiye

Atahan Taşkın[1], Şahide Nur Ocaklı[2]

Abstract

The urbanization process is undergoing a transformation in parallel with technological developments in the 21st century, and this transformation is being shaped by digitalization processes. The concept of a smart city is an approach that aims to plan cities, provide local services, and formulate policies in a transparent, sustainable, and participatory manner, with the participation of urban stakeholders, using the opportunities offered by information and communication technologies and placing people at the center. One of the fundamental goals of smart cities is to integrate innovative solutions in information and communication technologies into city management, thereby solving urban problems more quickly, effectively, and with greater participation. The study examines the digital transformation in public services from the perspective of smart cities and evaluates how and to what extent local governments in Türkiye have been able to adapt to this process. In this context, a theoretical framework is first established on the concept of smart cities and their components, followed by an analysis of local government practices in Türkiye. With technology, not only is the way public services are delivered at the local level changing, but access to public rights and the democratic nature of services are also being affected. While digitalization makes it easier for urban dwellers to access basic public rights such as information, transportation, and security, infrastructure deficiencies and inadequacies in rural areas limit access to these rights, leading to digital inequality. From this perspective, the study highlights technological developments while also revealing the relationship between public service principles such as social inclusiveness, equality, and transparency and digitalization. This study, which uses qualitative research methods, conducts document analysis based on reports, policy documents, existing practices and their results, and other secondary sources.

Keywords: *digitalization, smart city, public service*

[1] *PhD Student, Atahan Taşkın, Akdeniz University, atahantaskin@hotmail.com*

[2] *Lecturer, Şahide Nur Ocaklı, National Police Academy Bayburt PVTC, nur_ocakli@hotmail.com*

BİRİNCİ GÜN: ÜÇÜNCÜ OTURUM

26.10.2023 16:15-17:45 Yalıncak Salonu

Hakların Geliştirilmesi
Oturum Başkanı**: Ezgi Seçkiner Bingöl**

Demokrasi Endekslerinde Ab, Oecd, Brıcs Ülkeleri Arasında Türkiye'nin Yerinin Değerlendirilmesi
Assessing Turkey's Position Among EU, OECD, and BRICS Countries in Democracy Indices
Gökhan Dönmez, Mehmet Vedat Pazarlıoğlu

Çoklu Krizler Çağında Demokrasinin Çıkmazına Bir Çözüm Önerisi: Yaratıcı Kentler
A Proposal to Resolve the Deadlock of Democracy in the Age of Multiple Crises: Creative Cities
Sevcan Karcı, Oytun Meçik, Mustafa Karabacak

Afet Risk Yönetim Sürecinde Vatandaş Katılımı
Citizen Participation in Disaster Risk Management Process
Ezgi Seçkiner Bingöl

Belediyelerde Demokratikleşme Fırsatı: Katılımcı Bütçe ve Doğrudan Demokrasi
Opportunity for Democratisation in Municipalities: Participatory Budget and Direct Democracy
Gönen Orhan

Yugoslavya Sosyalist Federal Cumhuriyeti'nden Türkiye'ye Göç ve Yurttaşlık Hakları: Tarihsel Süreçte Bir Eşitsizlik Deneyimi
Citizenship Rights of Immigrants Who Migrated from the Socialist Federal Republic of Yugoslavia to Turkey: An Experience of Inequality in the Historical Process
Turgay Gülpınar

Demokrasi Endekslerinde AB, OECD, BRICS Ülkeleri Arasında Türkiye'nin Yerinin Değerlendirilmesi

Gökhan Dönmez[1], Mehmet Vedat Pazarlıoğlu[2]

Özet

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'nin demokrasi endekslerindeki konumunu Avrupa Birliği (AB), Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) ve BRICS ülkeleriyle karşılaştırmalı olarak değerlendirmektir. Türkiye, uzun süredir AB'ye aday ülke olmasına rağmen son on yılda demokratik standartlarda belirgin bir gerileme yaşamış ve uluslararası endekslerde "hibrit rejim" kategorisinde sınıflandırılmıştır. Bu durum, hem Türkiye'nin demokratikleşme sürecinin yönünü hem de uluslararası konumunu anlamak bakımından önemlidir.

Çalışma, uluslararası düzeyde yaygın kullanılan iki endeksten yararlanarak yürütülmüştür. İlk olarak, Economist Intelligence Unit (EIU) Demokrasi Endeksi'nin 2006–2024 dönemine ait verileri incelenmiştir. Bu endeks, seçim süreci ve çoğulculuk, hükümetin işleyişi, siyasi katılım, siyasi kültür ve sivil özgürlükler olmak üzere beş boyutta ülkeleri 0–10 arasında puanlamaktadır. İkinci olarak, Göteborg Üniversitesi merkezli Varieties of Democracy (V-Dem) Projesi'nin Liberal Demokrasi Endeksi (LDI) kullanılmıştır. V-Dem, yüzlerce göstergeye dayalı kapsamlı yapısıyla EIU endeksine kıyasla çok daha ayrıntılı ve hassas ölçümler yapabilmektedir. Çalışmada ayrıca kümeleme analizi yöntemiyle Türkiye'nin AB, OECD ve BRICS ülkeleri arasındaki yeri istatistiksel olarak değerlendirilmiştir.

Bulgular, Türkiye'nin 2006–2012 döneminde "kusurlu demokrasi" kategorisinde yer aldığını, ancak 2012 sonrası sürekli gerileyerek 2017 itibarıyla "hibrit rejim" konumuna düştüğünü ortaya koymaktadır. 2024 itibarıyla Türkiye'nin demokrasi puanı 4.26'ya kadar gerilemiş ve AB/OECD ortalamalarının oldukça altına inmiştir. V-Dem verileri, bu demokratik erozyonu daha keskin biçimde gözler önüne sermektedir. Özellikle 2016 sonrasında yürütme gücünün artışı, ifade ve örgütlenme özgürlüğündeki kısıtlamalar ile yargı bağımsızlığındaki zayıflama Türkiye'yi BRICS içindeki otoriter rejimlere yakınlaştırmıştır.

Çalışmanın önemi, Türkiye'nin demokrasi kalitesini yalnızca nicel verilerle değil, aynı zamanda farklı ülke grupları arasındaki karşılaştırmalarla ortaya koymasından kaynaklanmaktadır. Elde edilen bulgular, Türkiye'nin AB üyeliği hedefiyle çelişen bir demokratikleşme tablosu sunduğunu ve yapısal reformlara ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Ayrıca V-Dem verilerinin EIU endeksine kıyasla daha duyarlı ve ayrıntılı sonuçlar üretmesi, demokratik süreçlerin daha derinlemesine analiz edilebilmesine olanak tanımaktadır.

Sonuç olarak, Türkiye'nin uluslararası demokrasi endekslerindeki yeri, hem iç politik reform ihtiyacını hem de ülkenin AB ve BRICS gibi farklı uluslararası bloklar karşısında stratejik tercihlerinin önemini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: *demokrasi endeksleri, Türkiye, AB, OECD, BRICS, V-Dem, EIU.*

[1] *Doç.Dr., Gökhan Dönmez, Bitlis Eren Üniversitesi, gokhan.donmez@yahoo.com*
[2] *Prof.Dr., Mehmet Vedat Pazarlıoğlu, Dokuz Eylül Üniversitesi (E), mvpazarlioglu@gmail.com*

Assessing Turkey's Position Among EU, OECD, and BRICS Countries In Democracy Indices

Gökhan Dönmez[1], Mehmet Vedat Pazarlıoğlu[2]

Abstract

The purpose of this study is to assess Turkey's position in democracy indices in comparison with the European Union (EU), the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD), and the BRICS countries. Despite being a candidate country for the EU for a long time, Turkey has experienced a significant decline in democratic standards over the past decade and has been classified as a "hybrid regime" in international indices. This situation is important in terms of understanding both the direction of Turkey's democratization process and its international position.

The study was conducted using two widely used international indices. First, data from the Economist Intelligence Unit (EIU) Democracy Index for the period 2006–2024 was examined. This index scores countries on a scale of 0–10 across five dimensions: electoral process and pluralism, government functioning, political participation, political culture, and civil liberties. Second, the Liberal Democracy Index (LDI) from the Varieties of Democracy (V-Dem) Project, based at the University of Gothenburg, was used. With its comprehensive structure based on hundreds of indicators, V-Dem is able to make much more detailed and accurate measurements compared to the EIU index. The study also statistically evaluated Turkey's position among EU, OECD, and BRICS countries using cluster analysis.

The findings reveal that Turkey was classified as a "flawed democracy" between 2006 and 2012, but has steadily declined since 2012, falling to a "hybrid regime" status as of 2017. As of 2024, Turkey's democracy score has fallen to 4.26, well below the EU/OECD averages. V-Dem data reveals this democratic erosion even more sharply. In particular, the increase in executive power after 2016, restrictions on freedom of expression and association, and the weakening of judicial independence have brought Turkey closer to the authoritarian regimes within BRICS.

The importance of this study stems from the fact that it reveals the quality of democracy in Turkey not only through quantitative data but also through comparisons between different country groups. The findings show that Turkey presents a picture of democratization that is inconsistent with its goal of EU membership and that it needs structural reforms. Furthermore, the fact that V-Dem data produces more sensitive and detailed results compared to the EIU index allows for a more in-depth analysis of democratic processes.

In conclusion, Turkey's position in international democracy indices highlights both the need for domestic political reform and the importance of the country's strategic choices vis-à-vis different international blocs such as the EU and BRICS.

Keywords: *democracy indices, Turkey, EU, OECD, BRICS, V-Dem, EIU.*

[1] *Associate Prof..Dr., Gökhan Dönmez, Bitlis Eren University, gokhan.donmez@yahoo.com*

[2] *Prof.Dr., Mehmet Vedat Pazarlıoğlu, Dokuz Eylül Üniversity (R), mvpazarlioglu@gmail.com*

Çoklu Krizler Çağında Demokrasinin Çıkmazına Bir Çözüm Önerisi: Yaratıcı Kentler

Sevcan Karcı[1], Oytun Meçik[2], Mustafa Karabacak[3]

Özet

Dünya genelinde ekonomik, çevresel, sosyal ve siyasi krizlerin eş zamanlı olarak ortaya çıkması, mevcut demokrasi modellerinin kırılganlığını gözler önüne sermektedir. Neoliberalizm, devletin kamu alanındaki rolünü küçültürken, piyasa mekanizmalarının önceliklendirilmesi ve bireyselcilik anlayışının yüceltilmesi demokratik yapıları aşındırmaktadır. Bu durum, halk egemenliğinin zayıflamasına yol açmakta, bireylerin toplum içinde kolektif hareket etme kapasitesini azaltmaktadır. Neoliberal rasyonalite, toplumsal dayanışmayı erozyona uğratarak, bireyleri yalnızca kendi çıkarları için hareket eden aktörlere dönüştürmekte ve demokratik katılımı daraltmaktadır. Devletin karar alma süreçlerinin teknokratikleşmesi ve küresel sermaye güçlerinin etkisi, halkın siyasal süreçlerden uzaklaşmasına neden olmaktadır. Ekonomik ve sosyal eşitsizliklerin derinleşmesiyle yükselen halk tepkileri ise, demokratik taleplerden ziyade sağ popülist ve otoriter siyasi akımların güçlenmesine zemin hazırlamaktadır. Bu bağlamda, çoklu krizler çağında demokrasinin yeniden canlandırılması için kapsayıcı ve yatay demokrasi modellerinin geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı, demokrasinin kurumsal olarak yeniden güçlenmesini sağlayacak direncin toplumsallaşmasında yaratıcı kentlerin ve yaratıcı sınıfların rolünü açıklamaktadır. Modernitenin büyük anlatılarının erimesiyle birlikte, toplumsal yapı daha parçalı, çoğulcu ve çoklu kimliklerden oluşan bir hal almıştır. Michel Maffesoli'nin néo-kabilecilik kavramı, bireylerin geniş ve homojen toplumsal yapılardan ziyade, daha küçük, yakın ve güçlü aidiyet duygusuna sahip "kabileler" halinde örgütlenme eğilimini ifade etmektedir. Modern toplumun katı ve sınıfsal yapılarından farklı olarak, postmodern toplumda bireyler artık sabit sınıflar yerine, akışkan, geçici ve duygusal bağlarla şekillenen mikro gruplara (kabilelere) dâhil olmaktadır. Toplumsal hafıza, grup, mekân ve zaman arasındaki karmaşık ve çok katmanlı ilişkinin bir sonucudur. Bu bağlamda, yaratıcı kentler, yaratıcı sınıfların gündelik hayat pratiklerini deneyimledikleri ve kolektif hafızanın şekillendiği dinamik alanlar olarak ön plana çıkmaktadır. Florida ve Landry'nin çalışmaları ışığında, yaratıcılığın yeni ekonomik coğrafyasını anlamak için bir mekânın üç temel unsur—teknoloji, yetenek ve hoşgörü—barındırması gerekliliği vurgulanmaktadır. Bu unsurların varlığı, sürdürülebilir ekonomik büyüme ve gerçek yenilik için kritik öneme sahiptir. Bu çalışmanın önemi, "güçlü adamlar çağında" yatay demokrasi mekanizmalarının yaratacağı toplumsal direniş ve kapsayıcı politikalar yoluyla kamusal haklara erişimin nasıl güçlendirilebileceğine dair ilişkisel bir analiz sunmasında yatmaktadır. Yaratıcı kentlerde demokrasi pratiklerinin nasıl şekillendiği, yatay demokrasi ve katılımcılık açısından yaratıcı kentlerin potansiyelleri ve sınırlılıkları dünya örnekleri karşılaştırılarak analiz edilecektir. Yaratıcı kentlerin demokratik kapsayıcılığı ne ölçüde sağladığı ve bu bağlamda hangi dışlayıcı pratikleri barındırdığı sorusu, yeni tür toplumsal hiyerarşilerin ve eşitsizliklerin tartışmaya açılmasına zemin hazırlamaktadır. Yeni toplumsal yapıları anlamlandırmada önemli kavramlardan biri olan tekno-feodalizm, teknolojik gelişmeler ve dijital ağlar üzerinden şekillenen yeni bir toplumsal organizasyon biçimini ifade etmektedir. Tarihsel feodalizm,

[1] *Arş. Gör. Dr. Sevcan Karcı, Uşak Üniversitesi, sevcan.karci@usak.edu.tr*
[2] *Prof. Dr. Oytun Meçik, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, oytunm@ogu.edu.tr*
[3] *Doç. Dr. Mustafa Karabacak, Uşak Üniversitesi, mustafa.karabacak@usak.edu.tr*

toprak sahipleri ile emekçi sınıflar arasında hiyerarşik ve bağımlılık ilişkilerine dayanan bir sosyal yapıyı temsil ederken, tekno-feodalizmde benzer biçimde, büyük teknoloji şirketleri—veri, bilgi ve yapay zekâ gibi çağın en değerli kaynaklarını kontrol eden "yeni efendiler" olarak—toplum üzerindeki egemenliklerini sürdürmektedir. Yaratıcı kentlerde ortaya çıkan yaratıcı sınıfların oluşturduğu bu yapı içinde, geniş halk kitleleri ise söz konusu teknolojilere, verilere ve dijital sistemlere bağımlı hale gelmekte ve böylece yeni bir tür bağımlılık ve hiyerarşi ortaya çıkmaktadır. Çoklu krizler çağında toplumsal eşitsizliklerin derinleşmesiyle birlikte ortaya çıkan yeni toplumsal yapıların demokratik katılımın yeniden tanımlanmasında önemli rol oynayacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *yaratıcı kent, yatay demokrasi, kesişimsel eşitsizlikler, çoklu krizler çağı*

A Proposal to Resolve the Deadlock of Democracy in the Age of Multiple Crises: Creative Cities

Sevcan Karcı[1], Oytun Meçik[2], Mustafa Karabacak[3]

Abstract

The simultaneous emergence of economic, environmental, social, and political crises worldwide exposes the fragility of existing models of democracy. As neoliberalism reduces the state's role in the public sphere and prioritizes market mechanisms while glorifying individualism, it erodes democratic structures. This situation weakens popular sovereignty and diminishes the capacity for collective action within society. Neoliberal rationality undermines social solidarity, turning individuals into actors motivated solely by their own interests and narrowing the scope for democratic participation. The technocratization of state decision-making processes and the influence of global capital forces lead to the public's disengagement from political processes. As economic and social inequalities deepen, the rising public discontent paves the way for the strengthening of right-wing populist and authoritarian political movements rather than genuine democratic demands.

In this context, developing inclusive and horizontal models of democracy is of great importance for revitalizing democracy in the age of multiple crises. The aim of this study is to explain the role of creative cities and creative classes in the socialization of resilience necessary for the institutional reinvigoration of democracy. With the dissolution of grand narratives of modernity, social structures have become more fragmented, pluralistic, and composed of multiple identities. Michel Maffesoli's concept of "neo-tribalism" expresses the tendency of individuals to organize themselves into smaller, closer groups—"tribes"—with a strong sense of belonging, rather than large and homogeneous social structures. Unlike the rigid and class-based structures of modern society, in postmodern society, individuals now belong to fluid, temporary, and emotionally bound micro-groups (tribes) rather than fixed classes. Social memory is a result of the complex and multilayered relationship among groups, space, and time.

In this context, creative cities stand out as dynamic spaces where creative classes experience everyday life practices and where collective memory is shaped. Considering the works of Florida and Landry, it is emphasized that to understand the new economic geography of creativity, a place must possess three essential elements—technology, talent, and tolerance. The presence of these elements is critical for sustainable economic growth and genuine innovation.

The significance of this study lies in its provision of a relational analysis of how access to public rights can be strengthened through social resistance and inclusive policies generated by horizontal democracy mechanisms in the "age of strongmen." How democratic practices take shape in creative cities, the potentials and limitations of creative cities in terms of horizontal democracy and participation will be analyzed by comparing global examples. The question of to what extent creative cities provide democratic

[1] *Dr. Sevcan Karcı, Usak University, sevcan.karci@usak.edu.tr*

[2] *Prof. Oytun Meçik, Eskişehir Osmangazi University, oytunm@ogu.edu.tr*

[3] *Assoc. Prof. Mustafa Karabacak, Uşak University, mustafa.karabacak@usak.edu.tr*

inclusivity and which exclusionary practices they harbor will pave the way for the discussion of new types of social hierarchies and inequalities.

One of the key concepts for understanding new social structures is techno-feudalism, which denotes a new form of social organization shaped by technological developments and digital networks. Whereas historical feudalism represented a social structure based on hierarchical and dependent relationships between landowners and the working class, in techno-feudalism, large technology companies—controlling the most valuable resources of the age, such as data, information, and artificial intelligence—maintain their dominance over society as the "new lords." Within the structure formed by the creative classes emerging in creative cities, the broad masses become dependent on these technologies, data, and digital systems, thereby introducing a new type of dependency and hierarchy. As social inequalities deepen in the age of multiple crises, these emerging social structures are expected to play a significant role in redefining democratic participation.

Keywords: *lower creative city, horizontal democracy, intersectional inequalities, age of multiple crises*

Afet Risk Yönetim Sürecinde Vatandaş Katılımı

Ezgi Seçkiner Bingöl[1]

Özet

Afet risklerinin azaltılması afet yönetim sürecinde bir öncelik olarak vurgulanmaktadır. 1990'lı yıllardan itibaren uluslararası kuruluşlar ve ulus devletler afet sonrası sivil savunma ve müdahaleden çok afet öncesi riskleri azaltma ve afetlere hazırlık konularına ağırlık vermiştir. 2018 senesinde Birleşmiş Milletler Afet Risklerini Azaltma Ofisi (UNDRR) Paydaş Katılım Mekanizmasını (UNDRR-SEM) kurmuştur. Benzer şekilde Dünya Bankası Afet Risk Azaltma ve İyileşme için Küresel Mekanizma (GFDRR) 2019-2023 Vatandaş Katılım Eylem Planı kapsamında vatandaş katılımını afet risk yönetim sürecinde (ARYS) kapsayıcı bir biçimde artırmayı hedeflemiştir.

Afet risk yönetiminde (ARY) vatandaş katılımı, afetlerden etkilenen veya etkilenme potansiyeli bulunan vatandaşların ve toplulukların afet risk yönetim strateji ve politika süreçlerine katılımı olarak tanımlanabilir. Afet risk yönetim sürecine vatandaşların katılımı toplumun afetlere karşı dirençliliğinin artırılmasında önemli bir role sahiptir.

ARY'ne afetlerden etkilenen vatandaşların ve toplulukların dahil olması gerektiği üzerine literatürde bir uzlaşı vardır. Her ne kadar bu süreçte vatandaşların katılımına ihtiyaç duyulsa da gerçekte bunu sağlamak kolay değildir. Uygulayıcılar ARYS'ye anlamlı bir katılım ve halkı dahil etmenin yollarını bulmakta zorlanmaktadır. Vatandaşları planlama, hazırlık, eğitim gibi faaliyetlere katmak zaman gerektirmektedir. Sürece kimlerin dahil edilmesi gerektiği, vatandaşların görüşlerinin incelenmesi, beklentilerin yönetilmesi, kilit bilgi sağlayıcılara ulaşılabilmesi, güçlü grupların baskısını yönetebilmek katılım tasarımında dile getirilen zorluklar arsındadır. Müdahale süreçlerinde vatandaş katılımının olumsuz sonuçlara sebebiyet verdiği, afetlere müdahalenin bir uzmanlık ve saha bilgisi gerektirdiği gibi görüşler de çoğunluktadır. Kamu kurumları da afet hazırlık süreçlerinde vatandaşları dahil edip etmeme, vatandaşları dahil edeceklerse nasıl ve hangi aşamalarda dahil etmeleri gerektiği hususlarında kararsız kalabilmektedir. İl afet risk planlarının hazırlanmasına vatandaşlar dahil edilmeli midir? Kentsel dönüşüm süreçlerinde vatandaşlar ne gibi roller üstlenmektedir? gibi soruların yanıtlanması vatandaşların risk yönetim aşamasındaki rollerine ilişkin bir çerçeveye ihtiyaç duymaktadır. Literatürde bilhassa müdahale ve iyileşme aşamalarında katılım üzerine çalışmalar bulunmakla birlikte, risk yönetim (önleme) aşamasında katılımı tartışan çalışma sınırlıdır.

Bu çalışma ARY'de sınırlı bir çalışma alanı olan vatandaş katılımına süreç odaklı bir inceleme sunmaktadır. Araştırmada afet risk yönetiminde vatandaş katılımı risk yönetim evrelerine ağırlık verilerek incelenmiştir. Çalışmanın temel amacı, afet risk yönetiminin önleme, hazırlık, müdahale ve iyileştirme aşamalarında vatandaş katılımıyla ilgili fırsatları, stratejileri, araçları ve zorlukları incelemektir. Her bir aşamada vatandaşların üstlenebileceği rolleri açıklamayı ve afet risk yönetimi süreci boyunca etkili ve anlamlı katılımı sağlamak için gerekli temel koşulları tartışmayı hedeflemektedir. Çalışmada ayrıca ARY'de vatandaş katılımını odağına alan uygulama örnekleri incelenmiş, afet evreleri ve türlerine göre katılım stratejileri ve araçları sınıflandırılmıştır. Araştırmada Wos, Scopus, Science Direct, Google scholar vb. veri tabanlarında ilgili anahtar kelimelerle (citizen participation in disaster risk

[1] *Doç.Dr., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, eseckinerbingol@ohu.edu.tr*

management, citizen engagement in disaster risk management vb.) tarama yapılarak literatür analizi yöntemi izlenmiştir. Araştırma sonucunda afet risk yönetim sürecinde vatandaş katılımının risk azaltma ve hazırlık aşamalarında tercih edildiği ve etkili olduğu, müdahale ve iyileştirme aşamalarında ise ihtiyatla tercih edilmesi gerektiği ve bu süreçlerdeki etkisinin nispeten sınırlı olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *afet risk yönetimi, vatandaş katılımı, vatandaş odaklı risk yönetimi, vatandaş odaklı afet yönetimi.*

Citizen Participation In Disaster Risk Management Process

Ezgi Seçkiner Bingöl[1]

Abstract

Reducing disaster risks is emphasized as a priority within the disaster management process. Since the 1990s, international organizations and nation-states have increasingly shifted their focus from post-disaster civil defense and response toward pre-disaster risk reduction and preparedness. In 2018, the United Nations Office for Disaster Risk Reduction (UNDRR) established the Stakeholder Engagement Mechanism (UNDRR-SEM). Similarly, the World Bank, through the Global Facility for Disaster Reduction and Recovery (GFDRR), launched its 2019–2023 Citizen Engagement Action Plan, which aimed to enhance inclusive citizen participation in disaster risk management (DRM).

Citizen participation in DRM can be defined as the involvement of citizens and communities affected by, or potentially exposed to, disasters in the development of disaster risk management strategies and policies. Such participation plays a vital role in strengthening societal resilience against disasters. The literature highlights a consensus that citizens and communities exposed to disasters should be included in DRM. However, while the need for participation is widely acknowledged, achieving it in practice is not straightforward. Practitioners often struggle to foster meaningful engagement in DRM processes. Encouraging citizens to take part in activities such as planning, preparedness, and training requires considerable time. Key challenges raised in participation design include determining who should be involved, incorporating citizens' views, managing expectations, reaching key information providers, and balancing the influence of powerful groups. Moreover, concerns persist that citizen involvement in emergency response can sometimes lead to adverse outcomes, as disaster response demands technical expertise and on-the-ground knowledge. Public authorities, too, may hesitate on whether, how, and at which stages citizens should be engaged in preparedness processes. Questions such as *Should citizens be involved in preparing provincial disaster risk plans?* or *What roles do citizens play in urban transformation processes?* reveal the need for a clearer framework regarding citizens' roles in risk management. Although existing research often focuses on participation during response and recovery phases, studies examining participation in the risk reduction (prevention) phase remain limited.

This study provides a process-oriented analysis of citizen participation in DRM, a relatively underexplored domain. The research examines citizen engagement across the stages of risk management, with particular attention to risk reduction. The primary aim is to explore the opportunities, strategies, tools, and challenges associated with citizen participation in the four key phases of DRM: prevention, preparedness, response, and recovery. It seeks to clarify the potential roles citizens can assume at each stage and to discuss the fundamental conditions necessary for ensuring effective and meaningful participation throughout the DRM cycle. Furthermore, the study analyzes practical cases of citizen-focused participation in DRM, classifying strategies and tools according to disaster phases and types. The research adopts a literature review methodology, drawing on databases such as WoS, Scopus, ScienceDirect, and Google Scholar, using relevant keywords (e.g., *citizen participation in disaster risk management*, *citizen engagement in disaster risk management*).

[1] *Associate Prof., Nigde Omer Halisdemir University, eseckinerbingol@ohu.edu.tr*

The findings suggest that citizen participation in DRM is most effective and commonly employed in the phases of risk reduction and preparedness. In contrast, participation in response and recovery requires caution, as its impact in these phases tends to be relatively limited.

Keywords: *disaster risk management, citizen participation, citizen-centered risk management, citizen-centered disaster management*

Belediyelerde Demokratikleşme Fırsatı: Katılımcı Bütçe ve Doğrudan Demokrasi

Gönen Orhan [1]

Özet

Türkiye'de belediye bütçeleri, 5393 sayılı Belediye Kanunu ile 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine göre hazırlanmaktadır. Belediye harcama birimlerinin, bütçe önerilerini stratejik plan ve performans programına uygun olarak hazırlayıp, temmuz ayı sonuna kadar Mali Hizmetler veya Strateji Geliştirme Birimi'ne koordinasyon amacıyla iletmeleri gerekmektedir. Belediye başkanının çağrısıyla başlayan bu süreç, harcama birimlerinin inisiyatifiyle devam etmektedir. Bu bildirinin amacı, belediyelerde her yıl hazırlanan bütçenin demokratikleşmesi sürecinde Katılımcı Bütçe uygulamalarının doğrudan demokrasiye olan katkısını incelemektir.

Belediye bütçeleri, genelde halkın katılımı olmadan bürokratlar tarafından bir takvim ve prosedüre göre hazırlanmakta; belediye başkanları tarafından başlatılan süreç bürokrasi tarafından yürütülmekte ve belediye meclislerine sunulmaktadır.

Oysa ki katılımcı bütçe yerelde demokrasinin gerçekleşebilme araçlarından biri olarak, aktif vatandaşın, kentte ve mahallede yaşayan kent sakinlerinin katılımının sağlanması ve doğrudan demokrasinin gerçekleşme süreç adımlarından ve en etkili yöntemlerinden biri olarak belediye başkanlarının önünde bir fırsat olarak durmaktadır. Bu çalışmada, hatlarını çizeceğimiz bütçe süreci, seçimden seçime oy kullanan vatandaşın her yıl, her ay, her gün kendi adına, kent hakkı adına kent politikalarının içinde ve belirleyicisi olabilmesinin toplumsal tabanının nasıl oluşturulacağını analiz etmek ve yol haritası önermektir.

Katılımcı Bütçe, vergilerin kaynağında yer alan yurttaşın bütçe hakkından kaynaklanarak, aktif yurttaş olarak vergilerin nereye ve nasıl harcanacağı konusundaki söz hakkıdır. Şüphesiz bu hakkın kullanılabilmesi için kentte ve mahallede yaşayan aktif yurttaşların, komşuların, bütçeyle ilgili bilgilere erişim hakkının ama klasik ama dijital yöntemlerle kullanabiliyor olmaları gerekir. Bu ise bütçe taslaklarının, harcama raporlarının ve mali tabloların şeffaf bir şekilde kamuya sunulmasını ve okunup incelenebilir olmasını gerektirir.

Katılımcı Bütçe, belediye bütçesinin zorunlu giderler sonrası kalan kısmının, kent yaşayanlarının ihtiyaç ve önceliklerine göre kent ve mahalle ölçeğinde tanımlanmasına olanak sağlayan bir demokratikleşme önerisidir.

Kent konseyleri, mahalle meclisleri, mahalle bütçe komiteleri, kent bütçe konseyi gibi yapılar, bütçelerin bölünmelerinde önemli birer araç olabilir. Mahalle düzeyinde oluşturulacak bütçe komiteleri, kent konseyleriyle işbirliği içinde, ihtiyaç ve öncelikleri belirleyerek bütçe taslaklarının hazırlanmasına katkı sunabilir. Böylece belediye bütçeleri yalnızca bürokratların değil, kentte yaşayanların da söz, karar ve yetki sahibi olduğu demokratik belgeler haline gelebilir.

1 Yerel Reform Girişimi Derneği Başkan Yardımcısı, Yerel Reform Girişimi Derneği, gonen@gonenorhan.com

Bugün, dünya üzerinde yaklaşık 12 bin kentte uygulanan Katılımcı Bütçe, Türkiye'de de mevcut yasa ve yönetmeliklere dayanarak temsili demokrasinin sıkışmışlığını yerel düzeyde doğrudan demokrasinin gerçekleşme araçlarından biri olarak uygulamaya alabilir.

Sonuç olarak, Katılımcı Bütçe uygulamaları, yerel yönetimlerde şeffaflık, katılım ve hesap verilebilirliğin olabileceğini, kent sakinlerinin kent hakkı kullanımının doğrudan demokrasiye evrilebilmesinin yerelde hayata geçirme olanaklarını göstermektedir. Çalışma, Türkiye'de Katılımcı Bütçe uygulamalarının yaygınlaştırılması için mevzuatın sunduğu fırsatların değerlendirilmesi, kent konseyleri ve mahalle meclislerinin ve de aktif yurttaşların katılım biçimini dile getirmekte ve tartışmaya açmaktadır.

Anahtar Kelimeler: katılımcı *bütçe, mahalle meclisi, mahalle bütçe komitesi, aktif yurttaş, doğrudan demokrasi,*

Opportunity for Democratisation in Municipalities: Participatory Budget and Direct Democracy

Gönen Orhan[1]

Abstract

In Turkey, municipal budgets are prepared in accordance with the Municipal Law No. 5393 and the Public Financial Management and Control Law No. 5018. Municipal spending units are required to prepare their budget proposals in accordance with the strategic plan and performance programme and submit them to the Financial Services or Strategy Development Unit for coordination by the end of July. This process, which starts with the call of the mayor, continues on the initiative of the spending units. The aim of this paper is to examine the contribution of Participatory Budget practices to direct democracy in the process of democratisation of the annual budget in municipalities. Municipal budgets are generally prepared by bureaucrats according to a calendar and procedure without public participation; the process initiated by the mayors is carried out by the bureaucracy and presented to the municipal councils.

However, the participatory budget stands as an opportunity in front of the mayors as one of the most effective methods and steps in the process of realising direct democracy and ensuring the participation of active citizens, city dwellers living in the city and neighbourhood, as one of the means of realising democracy at the local level. In this study, the budget process that we will outline is to analyse and propose a road map on how to create the social base for citizens who vote from election to election to be involved in and determine urban policies on their own behalf, on behalf of their right to the city, every year, every month, every day. Participatory Budget is the right of the citizen, who is at the source of the taxes, to have a say in where and how the taxes will be spent as an active citizen. Of course, in order for this right to be exercised, active citizens and neighbours living in the city and neighbourhood should have the right to access information about the budget through conventional or digital methods. This requires that budget drafts, expenditure reports and financial statements are transparently presented to the public and can be read and analysed.

The Participatory Budget is a democratisation proposal that allows the remaining part of the municipal budget after mandatory expenses to be defined at the city and neighbourhood scale according to the needs and priorities of city dwellers. Structures such as city councils, neighbourhood assemblies, neighbourhood budget committees and city budget councils can be important tools in the division of budgets. Budget committees to be formed at the neighbourhood level, in cooperation with city councils, can contribute to the preparation of budget drafts by identifying needs and priorities. In this way, municipal budgets can become democratic documents in which not only bureaucrats but also city dwellers have a say, decision and authority.

Today, Participatory Budgeting, which has been implemented in approximately 12 thousand cities around the world, can also be implemented in Turkey as one of the means of realising direct democracy at the local level in the face of the congestion of representative democracy based on existing laws and regulations. As a result, Participatory Budget practices show the possibilities of transparency,

2 Yerel Reform Girişimi Derneği Başkan Yardımcısı, Yerel Reform Girişimi Derneği, gonen@gonenorhan.com

participation and accountability in local governments, and the possibilities of local realisation of the exercise of urban rights by city dwellers to evolve into direct democracy. The study opens up for discussion the evaluation of the opportunities offered by the legislation for the dissemination of Participatory Budget practices in Turkey, and the form of participation of city councils and neighbourhood assemblies as well as active citizens.

Keywords: *participatory budget, neighbourhood assembly, neighbourhood budget committee, active citizen, direct democracy,*

Yugoslavya Sosyalist Federal Cumhuriyeti'nden Türkiye'ye Göç ve Yurttaşlık Hakları: Tarihsel Süreçte Bir Eşitsizlik Deneyimi

Turgay Gülpınar[1]

Özet

20. Yüzyılın ikinci yarısında Yugoslavya Sosyalist Federal Cumhuriyeti'nden Türkiye'ye göç eden topluluklar, Türkiye Cumhuriyeti yurttaşlığına kabul edilmiş olsalar dahi yurttaşlıktan kaynaklı haklarını elde etmede eşitsizliklerle karşılaşmışlardır. Göçler, resmi söylemde "soydaşların yurda dönüşü" olarak tanımlanmış olsa da pratikte bu kişiler yurttaşlık haklarından yararlanmaya tam anlamıyla layık görülmemişlerdir. Yerleştirme politikaları, kamu hizmetlerine erişim ve siyasal temsil gibi alanlarda göçmenler uzun süre çeşitli biçimlerde ayrımcılıkla karşılaşmışlardır.

Bu çerçevede, 1953 Türkiye-Yugoslavya Anlaşması Türkiye'ye gelen göçmenlerin hukuki statüsünü düzenleyen önemli bir dönüm noktası olsa da, bu düzenlemeler yurttaşlık pratiğinde hak eşitliği yaratmamıştır. Özellikle kent çeperlerine yerleşen göçmenler, Türkiye'nin merkeziyetçi ulus-devlet inşasında çoğu zaman sessizleştirilmiş ve "makbul yurttaş" normuna uyum sağlamaya zorlanmıştır. Göçmenlerin önemli bir kısmı, "serbest göçmen" statüsünde geldikleri Türkiye'nin batı şehirlerinde yeni oluşmakta olan sanayi semtlerine yerleşmiş temel eğitim ve sağlık hizmetlerine erişimde ciddi sorunlar yaşamıştır. Bu durum, hakların eşit dağıtımı ilkesine açık bir tezat oluşturmuştur.

Ayrıca, 1960'lı ve 1970'li yıllarda yaşanan politik kutuplaşma dönemlerinde Balkan göçmeni kimliği - gelinen ülkelerin sosyalist rejimlerinden ötürü- "olağan şüpheli" olarak damgalanmış; özellikle sosyalist siyasetin ve devrimci grupların Türkiye siyasetinde güçlenmesi, bu göçmen grupların Türkiye'ye aidiyetinin sorgulanmasına yol açmıştır. Bu bağlamda, "makbul yurttaş" kalıbına uymayan göçmenler, siyasal temsil gibi temel yurttaşlık haklarında görünmez engellerle karşılaşmıştır.

Göçmenlerin yaşadığı bu eşitsizlik deneyimi, Türkiye'nin yurttaşlık rejiminin yalnızca hukuki bir statüye değil, aynı zamanda kültürel uygunluk, etnik yakınlık ve siyasal güvenilirlik kriterlerine dayandığını ortaya koymaktadır. Yurttaşlık, bu gruplar için çoğu zaman bir haklar bütünü olmaktan çok bir süregiden bir sınava dönüşmüştür.

Bu tarihsel miras, yalnızca geçmişte kalmamış; günümüzde de siyasal söylemde etkisini sürdürmüştür. Çarpıcı bir örnek olarak, 2023 genel seçimleri sürecinde BBP Genel Başkanı Mustafa Destici'nin, TİP Genel Başkanı Erkan Baş'ı eleştirirken kullandığı "Tito artıkları" ifadesi, Balkan kökenli yurttaşların hâlâ bir tür aidiyet sınamasına maruz bırakıldığını göstermektedir. Bu söz yalnızca politik bir polemik değil, aynı zamanda Balkan göçmenlerine yönelik yerleşik bir kuşkunun – kimliksel farklılığa ilişkin – hâlâ canlı olduğunu kanıtlar niteliktedir.

Bu örnek, Türkiye'de yurttaşlığın salt hukuki bir statü olmaktan çok, siyasi sadakat, kültürel uyum ve tarihsel belleğin sınandığı bir kimlik rejimi olduğunu göstermektedir. Göçmen geçmişine sahip bireyler için yurttaşlık hâlâ koşullu, bazen de kırılgan bir statü olarak varlığını sürdürmektedir.

[1] *Dr. Öğr. Üyesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, turgay.gulpinar@deu.edu.tr*

Yugoslavya'dan gelen Müslüman göçmenlerin yurttaşlık deneyimi, Türkiye'deki yurttaşlık rejiminin hak eşitliği temelinden ziyade, kültürel ve siyasal asimilasyona dayalı işlediğini gözler önüne sermektedir. Bahsedilen tarihsel örüntü, günümüzde kullanılan ayrıştırıcı politik söylemlerde yeniden üretildiğinde, yurttaşlık kavramının demokratik temelini tehdit etmektedir. Türkiye'deki yurttaşlık deneyimi, göçmen politikalarının tarihsel katmanlılığını ve yurttaşlık kavramının her dönemde siyasal olarak yeniden tanımlandığını göstermektedir. Bu tarihsel arka plan, günümüzdeki göçmen hakları ve yurttaşlık tartışmalarına ışık tutacak niteliktedir.

Çalışmanın amacı göçmenlerin yurttaşlık çerçevesine kabulünün çatışmalı bir sürece tabii kalmış olduğunu tartışmaya açmaktır. Bu bakımdan konu Türkiye siyasal yaşamını anlamak kadar güncel tartışmaları da tarihsel bir bağlama yerleştirmek açısından önemlidir. Çalışmada izlenecek araştırma sorunu bağlamında 1950 sonrasındaki göçlerin ulusal siyasal gündemde nasıl ele alındığını ve süreçteki belli başlı dönüşümlerin ne şekilde gerçekleştiğini belirginleştirmektir. Bu gerekçeyle ulusal siyasal gündemin takip edilebileceği resmi metinler ve ulusal basın veri kaynağı olarak kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *göç, yurttaşlık, yurttaş hakları, eşitsizlik, Josip Broz Tito.*

Citizenship Rights of Immigrants Who Migrated from the Socialist Federal Republic of Yugoslavia to Turkey: An Experience of Inequality in the Historical Process

Turgay Gülpınar [1]

Abstract

In the second half of the 20th century, communities that migrated from the Socialist Federal Republic of Yugoslavia to Turkey faced inequalities in obtaining their rights as citizens, even though they had been accepted as citizens of the Republic of Turkey. Although the migrations were defined in official discourse as "the return of compatriots to their homeland," in practice, these individuals were not fully deemed worthy of enjoying their citizenship rights. Migrants faced various forms of discrimination for a long time in areas such as settlement policies, access to public services, and political representation.

In this context, although the 1953 Turkey-Yugoslavia Agreement was an important milestone in regulating the legal status of immigrants coming to Turkey, these regulations did not create equality of rights in citizenship practice. Immigrants who settled in the outskirts of cities, in particular, were often silenced in the construction of Turkey's centralised nation-state and forced to conform to the norm of the "acceptable citizen". A significant portion of immigrants, who arrived in Turkey with "free immigrant" status and settled in newly emerging industrial neighborhoods in western cities, faced serious problems accessing basic education and health services. This situation was in stark contrast to the principle of equal distribution of rights.

Furthermore, during the periods of political polarization in the 1960s and 1970s, the identity of Balkan immigrants—due to the socialist regimes of their countries of origin—was branded as "suspect"; in particular, the strengthening of socialist politics and revolutionary groups in Turkish politics led to the questioning of these immigrant groups' belonging to Turkey. In this context, immigrants who did not fit the mold of the "acceptable citizen" encountered invisible barriers to fundamental citizenship rights such as political representation.

The experience of inequality faced by migrants reveals that Turkey's citizenship regime is based not only on legal status but also on criteria such as cultural suitability, ethnic affinity, and political reliability. For these groups, citizenship has often become an ongoing test rather than a set of rights.

This historical legacy has not remained confined to the past; it continues to exert its influence in political discourse today. A striking example is the phrase "Tito's remnants" used by BBP Chairman Mustafa Destici to criticize TİP Chairman Erkan Baş during the 2023 general election campaign, which shows that citizens of Balkan origin are still subjected to a kind of belonging test. This remark is not merely a political polemic; it also proves that a deep-rooted suspicion towards Balkan immigrants – regarding their identity differences – is still alive.

[1] *Asst. Prof., Dokuz Eylul University, turgay.gulpinar@deu.edu.tr*

This example shows that citizenship in Turkey is not merely a legal status, but rather an identity regime that tests political loyalty, cultural assimilation, and historical memory. For individuals with a migrant background, citizenship remains a conditional and sometimes fragile status.

The citizenship experience of Muslim immigrants from Yugoslavia reveals that Turkey's citizenship regime operates on the basis of cultural and political assimilation rather than the principle of equal rights. When this historical pattern is reproduced in today's divisive political discourse, it threatens the democratic foundation of the concept of citizenship. The citizenship experience in Turkey demonstrates the historical layering of immigrant policies and how the concept of citizenship has been politically redefined in each period. This historical background sheds light on current debates on immigrant rights and citizenship.

The aim of this study is to open up a discussion on how the acceptance of immigrants into the framework of citizenship has been subject to a conflictual process. In this respect, the topic is important both for understanding Turkish political life and for placing current debates in a historical context. The research question to be pursued in this study is to clarify how post-1950 migrations were addressed in the national political agenda and how the main transformations in the process took place. For this reason, official texts that can be used to follow the national political agenda and the national press will be used as data sources.

Keywords: *migration, citizenship, civil rights, inequality, Josip Broz Tito.*

BİRİNCİ GÜN: ÜÇÜNCÜ OTURUM

30.10.2025 16:15-17:30 Koçumbeli Salonu

Kamu Personeli

Oturum Başkanı**: Fulya Akyıldız**

Türkiye'de Kamu Personel Yönetiminin Teşkilatlanması ve Dijitalleşme Sürecinde Personel Eğitimi: Genel Bir Değerlendirme

The Organization of Public Personnel Management in Turkey and Personnel Training in the Digitalization Process: A General Assessment

Serkan Doru

Türkiye'de Kamu Görevlileri Sendikacılığının Kamu Personel Sistemi ve Kamu Personelinin Özlük Haklarına Yansımaları: Toplu Sözleşme Hükümleri Üzerinden Bir Analiz

Reflections of Public Sector Unionism on the Public Personnel System and the Personal Rights of Public Servants in Türkiye: An Analysis of Collective Agreement Provisions

Ali Güneyi

Belediyelerde Değişen Personel Yapısı ve İş Görme Süreçlerine Etkileri

Changing Personnel Structure in Municipalities and Its Effects

Filiz Aydın

Belediyelerin Zabıta Memuru İstihdamında Yerel Yönetimler Programı Mezunlarını Görme(me)si

Municipalities do (not) see Local Governments Programme Graduates in the Employment of Municipal Police Officers

Serhat Saatci

Türkiye'de Kamu Personel Yönetiminin Teşkilatlanması ve Dijitalleşme Sürecinde Personel Eğitimi: Genel Bir Değerlendirme

Serkan Doru[1]

Özet

Türkiye'de kamu personel yönetiminin gelişimi Cumhuriyet'in ilanının hemen ardından 1920'li yıllarda başlamıştır. İlk olarak 1926'da 788 sayılı "Memurin Kanunu"nun yürürlüğe girmesi ile baştan tasarlanmak istenen kamu personel sistemi ilk dönüşümünü yaşamıştır. Bazı kaynaklarda liberal kamu personel dönemi olarak da adlandırılan bu dönem İkinci Dünya Savaşı'nın sonuna kadar devam etmiştir. Savaşın bitişinden 1960 yılına kadar olan dönem ise konuya ilişkin bir arayış dönemi olarak ifade edilebilir. Nitekim 1960 yılının sonunda Devlet Personel Dairesi'nin kuruluşu ve ardından 1965 yılında Devlet Memurları Kanunu'nun kabulü ile birlikte yeni bir dönemin yaşandığını söylemek mümkündür. 1970'li yıllarda neo-liberal reformların çalışma hayatına da etki etmesiyle birlikte "sözleşmeli personel" konusu gündeme gelmiştir. 1970'li yılların sonlarından itibaren de hükümetler konu ile ilgili düzenleme yetkilerine dayanarak bu statüyü öncelikle nicelik sonrasında da nitelik anlamında zenginleştirmişlerdir. Devam eden yıllarda da ortaya çıkan gereksinimlere dayalı olarak 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun çoğu maddesinin değiştirilmesi, kamu personel yönetimi alanında farklı bir görüntü ortaya çıkarmıştır. 2002 yılından sonra AK Parti iktidarında 657 sayılı kanun doğrudan değiştirilmese de sistemin işleyişine yönelik önemli düzenlemeler hayata geçirilmiştir. Bilhassa 2018 yılında Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçişle birlikte Türk kamu yönetimi teşkilatlanmasında ilk kez gerçekleşen Cumhurbaşkanlığı Ofislerinin kurulumu, konuya ilişkin farklı bir kurumsallaşmanın yaşanmasına vesile olmuştur. 1960 yılından o zamana dek hizmet veren Devlet Personel Başkanlığı kapatılmış ve yerini alması düşünülen İnsan Kaynakları Ofisi teşkil edilmiştir. Dolayısıyla 2018 yılı sonrasında bu ofisle birlikte Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü, Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Çalışma Genel Müdürlüğü'nden oluşan teşkilatlanma aracılığıyla kamu personel sisteminin yönetildiği bir tablo ortaya çıkmıştır. Ancak 2022 yılının son çeyreğinde bilişim teknolojilerindeki gelişmelerle birlikte yapay zekanın kışından çıkıp baharını yaşamaya başlaması, kamu yönetiminde dijitalleşme olgusuna hız kazandırmıştır. Kamu personelinin de kamusal mal ve hizmet sunumunda başat bir rol üstlendiği göz önüne alındığında, bu dönüşüme ayak uydurabilmesi için "Uzaktan Eğitim Kapısı" aracılığıyla nitelikli bir hizmet içi eğitim programı hayata geçirilmiştir. Nihayetinde 28.03.2025 tarihli 183 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile İnsan Kaynakları Ofisi'nin teşkilatlanmadan çıkarılmasıyla birlikte kamu personel yönetiminde mevcut sistemin devamının yanı sıra yeni bir sistemin de kurulması olasılıklar arasına girmiştir. Bu nedenle çalışma öncelikle kronolojik bir yöntemle kamu personel yönetimine ilişkin teşkilatlanmayı mülga ve güncel mevzuata dayanarak açıklayacaktır. Sonrasında 21. yüzyılda yaşanan dijital dönüşüm sürecinde personel eğitiminin kurgusunda yaşanan değişimler ele alınacak ve gelecekteki olası yönelimlerle ilgili olarak çıkarımlarda bulunacaktır. Çalışma yöntem olarak, literatür taraması ve doküman analizi yöntemlerini kullanarak bir durum çalışması gerçekleştirmeyi hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: *kamu personel yönetimi, personel eğitimi, dijitalleşme, teşkilatlanma*

[1] *Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi, serkandoru@akdeniz.edu.tr*

The Organization of Public Personnel Management in Turkey and Personnel Training in the Digitalization Process: A General Assessment

Serkan Doru[1]

Abstract

The development of public personnel management in Turkey began in the 1920s, immediately after the proclamation of the Republic. The public personnel system underwent its first transformation with the enactment of Law No. 788, the ''Civil Servants Law,'' in 1926. This period, sometimes referred to as the liberal public personnel era, continued until the end of World War II. The period from the end of the war until 1960 can be described as a period of exploration regarding the subject. Indeed, with the establishment of the State Personnel Department at the end of 1960 and the adoption of the State Civil Servants Law in 1965, it is possible to say that a new era began. In the 1970s, with the impact of neo-liberal reforms on working life, the issue of ''contracted personnel'' came to the fore. From the late 1970s onwards, governments have enriched this status, first in terms of quantity and then in terms of quality, based on their regulatory powers. In the following years, the amendment of most of the articles of the Civil Servants Law No. 657, based on emerging needs, has created a different picture in the field of public personnel management. Although Law No. 657 was not directly amended after 2002, when the AK Party came to power, important regulations regarding the functioning of the system were implemented. In particular, with the transition to the Presidential Government System in 2018, the establishment of the Presidential Offices, which was a first in the Turkish public administration structure, led to a different institutionalization of the issue. The State Personnel Presidency, which had been in service since 1960, was closed, and the Human Resources Office was established to replace it. Thus, after 2018, a structure emerged in which the public personnel system was managed through the General Directorate of Personnel and Principles, the Presidency of Strategy and Budget, and the General Directorate of Labour. However, in the last quarter of 2022, developments in information technology and the emergence of artificial intelligence from its winter into its spring accelerated the digitalization of public administration. Considering that public personnel also play a leading role in the provision of public goods and services, a qualified in-service training programme has been implemented through the 'Distance Education Portal' to enable them to keep pace with this transformation. Finally, with the abolition of the Human Resources Office by Presidential Decree No. 183 dated 28 March 2025, the possibility of establishing a new system alongside the continuation of the existing system in public personnel management has emerged. Therefore, this study will first explain the organizational structure of public personnel management based on the repealed and current legislation using a chronological approach. Subsequently, changes in the design of personnel training during the digital transformation process in the 21st century will be addressed, and conclusions will be drawn regarding possible future trends. The study aims to conduct a case study using literature review and document analysis methods.

Keywords: *public personnel management, personnel training, digitalization, organization*

[1] *Doç. Dr., Akdeniz University,,* serkandoru@akdeniz.edu.tr

Türkiye'de Kamu Görevlileri Sendikacılığının Kamu Personel Sistemi ve Kamu Personelinin Özlük Haklarına Yansımaları: Toplu Sözleşme Hükümleri Üzerinden Bir Analiz

Ali Güneyi[1]

Özet

Türkiye'de kamu görevlilerinin sendikal haklarına yönelik ilk düzenleme 1961 Anayasası ile yapılmış sonrasında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 1965 yılında 624 sayılı Devlet Personeli Sendikaları Kanunu da mevzuattaki yerini almıştır. 1971 yılında Anayasa'nın 46. maddesindeki 'çalışanlar ve işverenler' ifadesinin 'işçiler ve işverenler' olarak değiştirilmesi ve 119. maddeye kamu görevlilerinin sendikalara üye olamayacaklarına yönelik hüküm eklenmesi suretiyle kamu görevlilerine verilen 'sendika hakkı' geri alınmıştır. 1995 ve 2001 yıllarında Anayasa'da yapılan değişikliklerle kamu görevlilerinden alınan bu hak geri verilmiş, kamu görevlileri sendikacılık faaliyetleri de 2001 yılında yürürlüğe giren 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu ile düzenlenmiştir. Bahse konu Kanun'da belirtilen esaslar doğrultusunda 2002 ile 2010 yılları arasında her yıl yapılan toplu görüşmelerde kamu görevlileri sendikal kuruluşları kamu personelinin haklarını savunmak ve geliştirmek için çaba sarf etmiştir.

Kamu görevlileri sendikacılığında diğer bir önemli dönüşüm 2010 yılında halkoylaması ile kabul edilen 5982 sayılı Kanun'la Anayasa'nın 53. maddesinde yapılan değişiklikle toplu görüşmeden toplu sözleşme sürecine geçilmesidir. Aynı düzenlemeyle Anayasa'nın 128. maddesine kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarının belirlenmesinde toplu sözleşme hükümlerinin geçerli olacağına yönelik hüküm eklenmiştir. Anayasa'da yapılan bu değişikliklerle uyumlu olacak şekilde 2012 yılında 6289 sayılı Kanun'la 4688 sayılı Kanun yeniden düzenlenmiş, Kanun'un adı da 'Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu' olarak değiştirilmiştir. Toplu görüşme sürecinde taraflar arasında uzlaşma sağlansa da uzlaşma sağlanamayıp Uzlaştırma Kuruluna başvurulsa da kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarının belirlenmesine yönelik nihai karar merci Bakanlar Kurulu iken toplu sözleşme kararları bağlayıcıdır ve herhangi bir onaya tabi değildir. Taraflar arasında uzlaşma sağlanamadığı durumda Kamu Görevlileri Hakem Kurulu devreye girmekte olup Kurul kararları bağlayıcı niteliktedir. Toplu görüşmeler her yıl yapılmakta iken toplu sözleşmeler son rakamı tek olan yıllarda yapılmakta ve bağıtlandığı yıldan sonraki iki yılı kapsamaktadır. Toplu sözleşme sürecine geçilmesini müteakip 2012 ile 2025 yılları arasında sekiz adet toplu sözleşme bağıtlanmıştır.

Alanyazında kamu görevlileri sendikacılığına yönelik çalışmalar incelendiğinde konunun genel olarak; sendika hakkı kısıtlanan kamu görevlilerinin fazla olması, kamu görevlilerinin grev hakkının olmaması, sendika siyaset ilişkisi, Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun eşitliksiz yapısı, toplu pazarlık sürecinde sadece en çok üyeyi temsil eden konfederasyon ve sendikaların söz sahibi olması ve toplu sözleşme sürecine yönelik diğer eleştiriler üzerinden tartışıldığı görülmektedir. Bu çalışmada farklı olarak toplu sözleşme kararları üzerinden bir analiz yapılacaktır. Çalışmada cevap aranacak sorulardan biri toplu sözleşmelerde alınan kararların kamu personelinin özlük haklarının iyileştirilmesine ne ölçüde etki

[1] *Dr., herhangi bir kuruma bağlı değildir, alguneyi@gmail.com*

ettiğidir. Bu kapsamda bugüne kadar imzalanan toplu sözleşmelerin içerik analizi yöntemiyle analiz edilerek genel bir değerlendirme yapılması amaçlanmıştır.

Kamu görevlileri sendikacılığı bağlamında tartışmalı konulardan bir diğeri toplu sözleşmelerin Türk hukuk sistemindeki yeridir. Diğer taraftan toplu sözleşmelerin münhasıran kanunla düzenlenmesi gereken konularla ilgili hükümler de içerdiği bununla birlikte mevzuatta belirtilen esasların farklı uygulanmasına yönelik kararların da alındığı ve uygulandığı görülmektedir. Bu durumda toplu sözleşmeler kamu personel sisteminin şekillenmesine de belli ölçüde etki etmektedir. Çalışmada elde edilecek bulgular doğrultusunda bu konuda da genel bir çerçeve çizilmesi hedeflenmiştir.

Toplu sözleşme hükümlerinin sistematik analizine dayanan bu çalışmanın kamu görevlileri sendikacılığının nesnel veriler üzerinden tartışılması bağlamında alanyazına katkı sağlayacağı bununla birlikte elde edilen bulgular doğrultusunda yeni tartışmalara ve araştırma sorularına kapı aralanacağı değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *sendika, kamu görevlileri sendikacılığı, toplu sözleşme, kamu personeli, kamu personel sistemi*

Reflections of Public Sector Unionism on the Public Personnel System and the Personal Rights of Public Servants in Türkiye: An Analysis of Collective Agreement Provisions

Ali Güneyi [1]

Abstract

The first regulation on trade union rights for public servants in Türkiye was made in the Constitution of 1961, and in 1965 Law No. 624 on State Personnel Trade Unions came into force (in the same year, Law No. 657 on Civil Servants came into force). In 1971, the "trade union right" granted to public servants was revoked by changing the phrase "employees and employers" in Article 46 of the Constitution to "workers and employers" and by adding a provision to Article 119 stating that public servants could not be members of trade unions. Constitutional amendments in 1995 and 2001, restored this right, and trade union activities by public servants was regulated by Law No. 4688 on Public Servants' Trade Unions, which entered into force in 2001. In accordance with the principles set out in this law, trade unions and confederations made efforts to defend and improve the rights of public servants in the collective negotiations held every year between 2002 and 2010.

Another important change in public sector unionism is the move from collective negotiations to collective agreements, with the amendment of Article 53 of the Constitution by Law No. 5982, approved by referendum in 2010. The same amendment added a provision to Article 128 of the Constitution stating that the provisions of collective agreements apply to the determination of the financial and social rights of public servants. In line with these constitutional amendments, Law No. 4688 was amended by Law No. 6289 in 2012, and the name of the law was changed to the "Law on Public Servants' Trade Unions and Collective Agreement". Irrespective of whether an agreement was reached between the parties during the collective negotiation process or no agreement was reached and the Arbitration Council was consulted, the Council of Ministers was the final authority to determine the financial and social rights of public servants. However, collective agreement decisions are binding and do not require approval. If the parties cannot reach an agreement, the Public Employee Arbitration Board intervenes and its decisions are binding. While collective negotiations used to take place every year, collective agreements are concluded in odd-numbered years and cover the two years following the year in which they are concluded. Since the introduction of the collective agreement process, eight collective agreements have been concluded between 2012 and 2025.

In the literature, public sector unionism is generally discussed in terms of the high number of public sector employees whose trade union rights are restricted, the lack of the right to strike for public servants, the relationship between trade unions and politics, the unequal structure of the Public Employee Arbitration Board, the fact that only the most representative trade unions and the confederation have a say in the collective agreement process, and other criticisms of the collective agreement process. In this study the analysis is based on the provisions of the collective agreements. One of the questions to be answered in the study is the extent to which collective agreement decisions have an impact on improving the personal rights of public servants. In this context, the aim is to make

[1] *Dr., not affiliated to any institution, alguneyi@gmail.com*

a general assessment by analyzing the collective agreements signed so far using the method of content analysis.

Another controversial issue in the context of public sector unionism is the place of collective agreements in the Turkish legal system. On the other hand, collective agreements contain provisions on issues that should be regulated exclusively by law. In addition, decisions are taken and implemented to apply the provisions of the law in different ways. In this case, collective agreements also have an impact on the design of the public personnel system. In line with the findings of the study, the aim it is also to provide a general framework for this impact.

This study, based on a systematic analysis of the provisions of the collective agreements, is expected to contribute to the literature by providing objective data for the discussion of public sector unionism, as well as opening the door to new discussions and research questions in line with the findings.

Keywords: *trade union, public sector unionism, collective agreement, public personnel, public personnel system*

Belediyelerde Değişen Personel Yapısı ve İş Görme Süreçlerine Etkileri

Filiz Aydın [1]

Özet

Bu bildiride, belediyelerde personel yapısındaki sayısal, unvan ve statü değişimlerinin yönetim ve iş görme süreçlerine etkileri ele alınmaktadır. Özellikle 657 sayılı Kanuna tabi memurlar ile 4857 sayılı İş Kanunu'na göre belediye şirketleri üzerinden çalışan personelin özlük hakları, iş süreçleri ve kurum kültürüne uyum farklılıkları karşılaştırılacaktır. Belediye hizmetlerinde kurumsal ve vatandaş memnuniyetinin, personel yapısı ve niteliğiyle doğrudan ilişkili olduğu düşünülmektedir.

28 Nisan 2018 tarihli düzenleme ile belediyelerin toplam personel giderlerinin bütçe gelirlerinin %40'ını aşmaması öngörülmüş, ancak bu sınır belediye şirketleri üzerinden personel istihdamıyla aşılmıştır. Böylece liyakatlı, genç ve vizyoner çalışanların istihdamı için belediye başkanlarına yeni bir fırsat doğmuştur. Norm kadro kısıtları ve sürekli işçilerin emekliliği sonucunda, yeni personel alımı büyük ölçüde şirketler aracılığıyla yapılmaktadır.

Sayısal veriler değişimin boyutunu göstermektedir: 2008'de belediyelerde memur oranı %31, sürekli işçi oranı %46 iken; 2025'te Çankaya Belediyesi'nde memur oranı %23,3, sürekli işçi oranı %4,1, şirket çalışanı oranı %72,6 olmuştur. Türkiye geneli oran da benzer şekilde %22,8 kadrolu çalışan seviyesine gerilemiştir. Artış yalnızca alan işçiliğinde değil, masa başı ve eskiden memurların yürüttüğü görevlerde de şirket personeli istihdamıyla gerçekleşmiştir.

Bu dönüşüm, avantaj ve dezavantajları beraberinde getirmiştir. Dezavantajlar arasında; kamu aidiyetinin zayıflığı, yasal yükümlülük ve imza yetkisinin sınırlılığı, patronaj, nepotizm, siyasi baskı ve örgütlenme sorunları öne çıkmaktadır. Bu durum, belediyelerde sağlıklı iş organizasyonu için güçlü yönetici iradesini zorunlu kılmaktadır.

Öte yandan şirket çalışanlarının genç, dinamik, teknolojiye uyumlu, performans odaklı ve alan çalışmalarına yatkın olması avantaj sağlamaktadır. Kadrolu personele kıyasla daha düşük yasal sorumluluk taşımaları da yönetim açısından esneklik sunmaktadır. Sayıca fazlalıkları ise kurum içinde psikolojik üstünlük yaratmaktadır.

Ancak yönetimsel açıdan, belediye başkanlarının siyasi aidiyetleri ve yönetim becerileri sorunların çözümünde belirleyici olmaktadır. Bu nedenle hem kurumsal hem vatandaş memnuniyetinde istenilen seviyeye ulaşmak kolay değildir.

Sonuç olarak, belediye şirketlerinde çalışanların kurumsal bağlarını güçlendirmek ve masa başı ile alan personelinin verimli yönetimini sağlamak için ayrıntılı araştırmalara ve buna bağlı mevzuat düzenlemelerine ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: *şirket personeli, belediye personeli, taşeron, liyakat, 657 sayılı kanun.*

[1] *Dr., Çankaya Belediyesi, Topkapı Üniversitesi, filizaydinkoc@gmail.com.*

Changing Personnel Structure in Municipalities and Its Effects

Filiz Aydın[1]

Abstract

This paper addresses the effects of numerical, title-based, and status-related changes in municipal personnel structures on management and work processes. In particular, it compares the differences between civil servants employed under Law No. 657 and personnel employed through municipal companies under the Labor Law No. 4857 in terms of personal rights, work processes, and adaptation to institutional culture. It is considered that institutional and citizen satisfaction with municipal services is directly related to the structure and qualifications of the personnel.

The regulation dated April 28, 2018, stipulated that the total personnel expenses of municipalities should not exceed 40% of their budget revenues. However, this limit has been exceeded through personnel employment via municipal companies. Thus, a new opportunity has emerged for mayors to employ qualified, young, and visionary staff. Due to staff quota restrictions and the retirement of permanent workers, new personnel recruitment has largely been carried out through companies.

Statistical data reveal the scope of the change: in 2008, the proportion of civil servants in municipalities was 31% and permanent workers 46%; by 2025, in Çankaya Municipality, the proportion of civil servants had dropped to 23.3%, permanent workers to 4.1%, while company employees had risen to 72.6%. The nationwide ratio similarly declined to around 22.8% of tenured employees. This increase occurred not only in field labor but also in desk jobs and tasks previously carried out by civil servants.

This transformation has brought both advantages and disadvantages. Among the disadvantages are weak public belonging, limited legal responsibility and signing authority, patronage, nepotism, political pressure, and organizational challenges. These issues make strong managerial will essential for healthy organizational functioning in municipalities.

On the other hand, company employees are younger, more dynamic, adaptable to technology, performance-oriented, and more suitable for fieldwork. Compared to tenured personnel, their lower legal responsibility also provides flexibility for management. Their numerical majority gives them psychological superiority within the institution.

From a managerial perspective, the political affiliations and leadership skills of elected mayors play a decisive role in solving these problems. Therefore, achieving the desired level of both institutional and citizen satisfaction is not easy.

In conclusion, strengthening the institutional ties of company employees with municipalities and ensuring the efficient management of both desk and field personnel require detailed research and subsequent regulatory adjustments.

Keywords: *company personnel, municipal personnel, ethics, merit, law no. 657.*

[1] *Dr., Çankaya Municipality, Topkapı University, filizaydinkoc@gmail.com .*

Belediyelerin Zabıta Memuru İstihdamında Yerel Yönetimler Programı Mezunlarını Görme(me)si

Serhat Saatci[1]

Özet

Türkiye'deki yükseköğretim sistemi içerisinde, açık öğretim fakülteleri hariç tutulduğunda toplamda kırk iki adet yerel yönetim ön lisans programı bulunmaktadır. Bu programların temel amaçlarının başta belediyeler olmak üzere yerel yönetim kuruluşlarına nitelikli personel yetiştirmek olduğu kuşkusuzdur. Bu sebeple yerel yönetim programlarından mezun olanların belediyelerde istihdam edilebileceği pek çok kadro bulunmaktadır. Zabıta memurluğu da bu kadrolardan biridir. Öte yandan belediyelerin zabıta memurluğu alımlarında başta eğitim şartı olmak üzere birbirinden farklı niteliklerle ilana çıkmış olduğu görülmektedir. Bu çalışma Türkiye'de yerel yönetimler ön lisans programlarından mezun olanların belediyelerde zabıta memuru olarak istihdam edilme olanaklarını ve bu çerçevede zabıta memuru ilanlarındaki niteliklerde standart bir ölçüt olmadığını göstermeyi amaçlamaktadır. Çalışma belediyelerin zabıta memuru alımlarında yerel yönetim ön lisans programından mezun olma şartının zorunlu olması gerektiğini savunmaktadır. Çalışmada T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı "kamuilan.ssb. gov.tr" ve "memurlarnet" adresleri üzerinden, Ocak 2015- Mayıs 2025 tarihleri arasında farklı belediyelerce yayınlanan zabıta memur alım ilanları incelenmiştir. Kadro ilanlarının taranmasıyla ilanlardaki eğitim şartları ve başvuru özel nitelikleri tablolaştırılarak bir veri seti elde edilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi yönteminden yararlanılarak değerlendirilmiştir. Buna göre çalışmada, yerel yönetimler programı dışında farklı bölümlerden/programlardan mezun olma şartlarının, belediyelerin idari ve mali özerkliği çerçevesinde almış olduğu bir tasarruf olarak görülemeyeceği; zabıta memuru alımlarındaki nitelik ölçütlerinde eğitim şartının ancak "yalnızca yerel yönetimler programından mezun olmak" şeklinde belirlendikten sonra özel şartların hizmete özgü olarak ilgili belediyelerce saptanabileceği ve böylece yerel yönetim programından mezun olanların kamu hizmetine girme hakkının korunmuş olacağı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *zabıta, istihdam, yerel yönetimler programı, kadro*

[1] *Öğr. Gör. Dr., Hitit Üniversitesi, serhatsaatci@hitit.edu.tr*

Municipalities do (not) see Local Governments Programme Graduates in the Employment of Municipal Police Officers

Serhat Saatci [1]

Abstract

Within the higher education system in Turkey, there are forty-two local government associate degree programmes in total, excluding open education faculties. There is no doubt that the main purpose of these programmes is to train qualified personnel for local government institutions, especially municipalities. For this reason, there are many positions where graduates of local government programmes can be employed in municipalities. The position of municipal police officer is one of these positions. On the other hand, it is seen that municipalities have made advertisements with different qualifications, especially the education requirement, in the recruitment of municipal police officers. This study aims to show the possibilities for graduates of associate degree programmes in local governments in Turkey to be employed as municipal police officers in municipalities and in this context, to show that there is no standard criterion for the qualifications in the advertisements for municipal police officers. The study argues that graduation from an associate degree programme in local government should be compulsory for municipalities to recruit municipal police officers. In the study, the advertisements for the recruitment of municipal police officers published by different municipalities between January 2015 and May 2025 on the website of the Presidency of the Republic of Turkey, Presidency of Strategy and Budget Directorate 'kamuilan.ssb. gov.tr' and "memurlarnet" were analysed. A data set was obtained by tabulating the educational requirements and special qualifications for application in the advertisements. The data obtained were evaluated by using the content analysis method. Accordingly, the study concludes that the conditions of graduating from different departments/programmes other than the local government programme cannot be considered as a saving taken by the municipalities within the framework of their administrative and financial autonomy; the education requirement in the qualification criteria in the recruitment of municipal police officers can only be determined as 'only graduating from the local government programme' and then the special conditions can be determined by the relevant municipalities specific to the service and thus the right of graduates of the local government programme to enter the public service will be protected.

Keywords: *municipal police, employment, local governments programme, staff*

[1] *Lecturer Dr., Hitit University, serhatsaatci@hitit.edu.tr*

BİRİNCİ GÜN: ÜÇÜNCÜ OTURUM

30.10.2025 16:15-17:45 Eymir Salonu

Dijital Hizmetler

Oturum Başkanı: **Mete Yıldız**

Siberuzay Yönetişimi Out, Siber Merkezileşme In: Türk Kamu Yönetiminde Amorf Dijitalleşme
Cyberspace Governance Out, Cyber Centralization In: Amorphous Digitalization of Turkish Public Administration
Halil Yasin Tamer

Türkiye'nin Dijital Devlet Stratejisinde Yönetim Yükü ve Kırılgan Kesimler
Administrative Burden and Vulnerable Groups in Türkiye's Digital Government Strategy
Muhammed Z. Çığman

Dijitalleşen İtfaiye Eğitimleri: Sanal Gerçeklik Tabanlı Afet ve Yangın Bilinciyle Sürdürülebilir Toplumsal Dirençlilik
Digitalizing Firefighting Training: Sustainable Social Resilience with Virtual Reality-Based Disaster and Fire Awareness
Serkan Korkmaz

Bir Kamu Hizmeti Olarak Siber Güvenlik
Cyber Security as a Public Service
Kubilay Tuğlu

Rusya Federasyonu'nda Dijitalleşme ve E-Devlet Politikaları
Digitalization and E-Government Policies in the Russian Federation
Sedat Çobanoğlu

Siberuzay Yönetişimi Out, Siber Merkezileşme In: Türk Kamu Yönetiminde Amorf Dijitalleşme

Halil Yasin Tamer[1]

Özet

Devlet örgütlenmesinde merkezileşme tartışmaları, Cumhuriyet'in kuruluş yıllarından günümüze dek Türk Kamu Yönetiminin ana akım sorunlarından birisi olarak nitelendirilmiştir. Özellikle 1980'li yıllarda başlayan yerelleşme tartışmaları ekseninde, devlet örgütlenmesinde yetkinin devlet tüzel kişiliği dışındaki diğer kamu kurumları arasında dengeli dağıtımı ve kamu hizmetlerinin bu sayede daha etkin ve verimli bir biçimde sunulacağı savunusu üzerinden gerçekleşmiştir. Bu süreç 2000'li yıllarda başlayan dijital dönüşüm ve kamu hizmetlerinin bilgi ve iletişim teknolojileri aracılığıyla yani e-devletle birlikte sunulmasıyla farklı bir aşamaya geçmiştir. Fakat yerelleşme yerine ölçek ekonomisi gereğince hizmetlerin merkezden sunulabildiği bir örgütlenme anlayışı da ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda ilk olarak e-yönetişim, dijital yönetişim gibi kavramlarla birlikte çok paydaşlı bir yönetim anlayışının kamu yönetiminde yeni bir demokrasi çağı başlatılacağı öne sürülmüş olsa da, günümüzde özellikle veri yönetimi ve gözetim bağlamındaki gelişmeler neticesinde siberuzayda gerçekleşen yeni bir merkezileşme eğiliminin daha ortaya çıktığı gözlemlenmiştir. Bu eğilimin, Türk Kamu Yönetiminde Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne (CHS) geçişle birlikte ortaya çıkan siyasi ve idari merkezileşme eğilimlerinin üzerine siberuzayda da gerçekleşen bir siber merkezileşme olduğu bu çalışmanın temel iddiasıdır. Bu amaçla, 1980-2010 yılları arasındaki yerelleşme tartışmalarının sonlandığı ve 2010'lı yıllardan itibaren ortaya çıkan kamu yönetiminde dijitalleşme ekseninde gerçekleşen merkezileşme, çalışmanın inceleme nesnesidir. Türk Kamu Yönetiminde e-devletle birlikte farklı bir aşamaya geçen dijitalleşmenin, merkezileşmeyle birlikte tüm kamu kurumlarının veri kaynaklarının tek bir merkezde toplanmaya çalışılması, başlangıçta iddia edilen dijital yönetişim anlayışının zamanla siber merkezileşmeye evrildiği bir örgütlenme ortaya çıkarmaktadır. Neticede, CHS'ye geçişle birlikte ortaya çıkan eğilimin bu süreci Cumhurbaşkanlığı dışındaki diğer kamu kurumlarından soyutladığı ve dijitalleşmenin tek bir merkezden yürütülmeye başlandığı bir örgütlenme modeliyle sonuçlanmıştır. Bu aşamada 2018 yılında CHS'ye geçişle birlikte kurulmuş olan Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi'nin (CBDDO) Mart 2025'te kapatılması neticesinde, dijitalleşmeye yönelik görevlerinin de yine 2025'te kurulmuş olan Cumhurbaşkanlığı Siber Güvenlik Başkanlığı'na verilmesi siber merkezileşmenin de amorf bir biçimde gerçekleşmesine zemin hazırlamıştır. Bu minvalde dijitalleşmenin de güvenlikleştirilmesi sağlanmıştır. Bu sebeple, gerçekleşen siber merkezileşme eğiliminin, gerek ilgili kamu kurumlarından gelen söylemlerinin analizi, gerekse örgütlenme de gerçekleşen dönüşümün örgüt analizi yöntemiyle incelenmesi, merkezileşmenin boyutunu ve temel özelliklerini belirleme hedefiyle gerçekleştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: *devlet örgütlenmesi, dijital dönüşüm, siber güvenlik, siber merkezileşme, , siberuzay yönetişimi.*

[1] *Dr., Hacettepe Üniversitesi, halilyasintamer@hacettepe.edu.tr*

Cyberspace Governance Out, Cyber Centralization In: Amorphous Digitalization of Turkish Public Administration

Halil Yasin Tamer [1]

Abstract

Debates on centralization in the government have been considered as one of the mainstream challenges of Turkish Public Administration since the foundation years of the Republic until today. Especially in the axis of the decentralization debates that started in the 1980s, it reflects the balanced distribution of authority in the state among public organizations. However, the digital transformation initiated in the 2000s and the provision of public services through ICT and e-government, have led to the discussion of an organizational approach in which services can be decentralized. With this insights, although it has been argued that a multi-stakeholder approach with the concepts of e-governance and digital governance will usher in a new era of democracy in public administration, but it has been seen that a new centralization trend has emerged in cyberspace as a result of developments in the field of data governance. The main claim of this study is that this trend is cyber centralization in cyberspace on top of the political and administrative centralization trends that emerged with the transition to the Presidential Government System (PGS) in Türkiye. For this purpose, the centralization in the axis of digitalization in government, which emerged in the 2010s after the end of the decentralization debates between 1980-2010, is the object of examination of the study. The fact that digitalization, which has reached a different stage in Türkiye with e-government, tries to collect and analysis the data resources of all public organizations in a single center with centralization, creates an organization in which the digital governance understanding, which was claimed at the beginning, evolves into cyber centralization over time. As a result, the trend that emerged with the transition to the PGS resulted in an organization in which this process was isolated from other public institutions other than the Presidency and digitalization started to be carried out from a single center. At this stage, as a result of the closure of the Presidential Digital Transformation Office, which was established in 2018 with the transition to PGS, in March 2025, the assignment of its duties regarding digitalization to the Cyber Security Presidency, which was also established in 2025, results in an amorphous form of cyber centralization and the securitization of digitalization. For this reason, both the discourse analysis of the cyber centralization trend from the government and the analysis of the transformation in the method of organizational analysis will be carried out with the goal of revealing the dimension and basic characteristics of centralization.

Keywords: : *state administration, digital transformation, administrative centralization, cyberspace governance, cyber security.*

[1] *Dr., Hacettepe University, halilyasintamer@hacettepe.edu.tr*

Türkiye'nin Dijital Devlet Stratejisinde Yönetim Yükü ve Kırılgan Kesimler

Muhammed Z. Çığman [1]

Özet

Kamu hizmetlerinin sunumunda etkililikten uzaklaşılmasına neden olan kurallara yoğunlaşan kırtasiyecilik kavramı yerine günümüzde yönetim yükü kavramına odaklanılmaktadır. Yönetim yükü, hizmetten yararlananların siyasa uygulama süreçlerinde izlenen usuller nedeniyle çektikleri güçlükleri anlatmak için kullanılmaktadır. Bu güçlükler öğrenme süreci, itaat yükümlülüğü veya utanma gibi duygular şeklinde ortaya çıkabilmektedir. Yönetim yükünün ne şekilde ve hangi şiddette ortaya çıkacağı, bireysel ve toplumsal etmenlere bağlı olarak değişkenlik göstermektedir. Aynı düzenleme veya uygulama psikolojik açıdan dirençli ve toplumsal statü bakımından güçlü konumda bulunan kişileri hiç etkilemez veya daha az etkiler iken dezavantajlı kişilerde büyük bir yüke neden olabilmektedir. Kırılgan kesimlerin yönetim yükünden daha fazla etkilenmesi, konuya kamu hizmeti etiği ekseninde yaklaşmayı gerekli kılmaktadır. Zira herhangi bir siyasanın farklı kesimlerde neden olduğu yönetim yükünün hesaba katılmaması eşitlik ve adalet ilkelerinin ihlal edilmesi sonucunu doğuracaktır. Dijital devlet uygulamaları işlem maliyetlerini azaltarak dezavantajlı kesimlerin katlanmak zorunda kaldığı yükü hafiflettikleri için bir çözüm olarak sunulmaktadır. Ne var ki bu uygulamalar bir yandan eşitlik sağlarken diğer yandan mevcut eşitsizlikleri derinleştirme potansiyeli taşımaktadır. Dijital devlet uygulamalarına erişim sağlamak için gereken donanım alt yapısı ve internet bağlantısı toplumda eşit olarak dağılmamıştır. Daha da önemlisi, bu uygulamaları kullanmak için gereken teknik bilgi açısından derin eşitsizlikler söz konusudur. Yaşlıların, kadınların ve eğitim düzeyi düşük insanların dijitalleşme kaynaklı yönetim yükünden daha fazla muzdarip olduklarını gösteren araştırmalar bulunmaktadır. Dezavantajlı kesimlerin lehine gibi görünen dijital teknolojiler kesişimsellik temelinde onları daha da kırılgan hâle getirebilmektedir. Dijital devlet uygulamalarının dezavantajlı kesimlerin maruz kaldığı yükü azaltacak şekilde kullanılması için bu kesimlerin beşerî sermayesini artıracak siyasaların devreye sokulması gerekmektedir. Bu bildiri Türkiye'nin mevcut dijital devlet stratejisini kırılgan kesimlerin yönetim yükünün hafifletilmesi sorunu temelinde değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Temel nitel yöntemin kullanıldığı çalışma On İkinci Kalkınma Planı, Orta Vadeli Program 2025-2027, Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı 2025, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2024-2028 Stratejik Planı ile 2030 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi'nin tematik çözümlemesine dayanmaktadır. Anılan strateji belgelerinin bir kısmında dijital kapsayıcılığa yönelik bir duyarlık mevcuttur. Bununla birlikte; kesişimsellik, yönetim yükü ve beşerî sermayeyi birlikte ele alan bütüncül bir strateji tespit edilememiştir. Dezavantajlı kesimlerin hak ettikleri hizmet kalitesine erişebilmeleri için bu eksikliği gideren stratejilerin benimsenmesi yerinde olacaktır.

Anahtar Kelimeler: *yönetim yükü, adalet, dijital devlet, kırılgan kesimler, beşerî sermaye*

[1] *Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, mzahid.cigman@dpu.edu.tr*

Administrative Burden and Vulnerable Groups in Türkiye's Digital Government Strategy

Muhammed Z. Çığman [1]

Abstract

Instead of the concept of bureaucracy, which focuses on rules that lead to inefficiency in the delivery of public services, today's focus is on the concept of administrative burden. Administrative burden is used to describe the difficulties experienced by service users due to the procedures followed in policy implementation processes. These difficulties can manifest themselves in the form of emotions such as the learning process, the obligation to comply, or shame. How and to what extent administrative burden manifests varies depending on individual and social factors. The same regulation or practice may have little or no effect on individuals who are psychologically resilient and socially powerful, while imposing a heavy burden on disadvantaged individuals. The fact that vulnerable groups are more affected by administrative burdens necessitates an approach to the issue based on public service ethics. Failure to take into account the administrative burdens that any policy causes in different segments of society will result in a violation of the principles of equality and justice. Digital government applications are presented as a solution because they reduce transaction costs and thus alleviate the burden that disadvantaged groups have to bear. However, while these applications promote equality on the one hand, they have the potential to deepen existing inequalities on the other. The hardware infrastructure and internet connection required to access digital government applications are not equally distributed across society. More importantly, there are deep inequalities in terms of the technical knowledge required to use these applications. Studies show that older people, women, and people with low levels of education suffer more from the administrative burden caused by digitalization. Digital technologies, which appear to favor disadvantaged groups, can make them even more vulnerable based on intersectionality. Policies that increase the human capital of disadvantaged groups must be implemented to ensure that digital government applications are used in a way that reduces the burden on these groups. This paper aims to evaluate Turkey's current digital government strategy based on the issue of alleviating the administrative burden on vulnerable groups. The study, which uses a qualitative approach, is based on a thematic analysis of the Twelfth Development Plan, the Medium-Term Program 2025-2027, the Presidential Annual Program 2025, the Ministry of Family and Social Services Strategic Plan 2024-2028, and the Industry and Technology Strategy 2030. Some of the aforementioned strategy documents demonstrate sensitivity towards digital inclusion. However, a comprehensive strategy that addresses intersectionality, administrative burden, and human capital together has not been identified. It would be appropriate to adopt strategies that address this deficiency so that disadvantaged groups can access the quality of service they deserve.

Keywords: *administrative burden, justice, digital government, vulnerable groups, human capital*

[1] *Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, mzahid.cigman@dpu.edu.tr*

Dijitalleşen İtfaiye Eğitimleri: Sanal Gerçeklik Tabanlı Afet ve Yangın Bilinciyle Sürdürülebilir Toplumsal Dirençlilik

Serkan Korkmaz[1]

Özet

Kamu yönetiminde, kamusal hakların korunması ve kamu hizmetlerinin etkin sunumu için dijital dönüşüm ve yenilikçilik vazgeçilmez hale gelmiştir. Bildiride, eğitim hakkı ve güvenlik hakkı çerçevesinde, itfaiye eğitim başvurularının dijitalleştirilmesi ve sanal gerçeklik (VR) teknolojisinin afet bilinci ve yangın eğitimi süreçlerine entegrasyonu ele alınacaktır. Afetlerle ilgili hizmetlerin modernizasyonu kapsamında, deprem simülasyonlarıyla afet bilinci eğitimlerinin ve VR gözlüklerle yangın bilinci eğitimlerinin gerçekleştirilmesi hem itfaiyeciler hem de toplumun tüm kesimleri için yenilikçi ve sürdürülebilir bir yaklaşım sunmaktadır.

Dijital başvuru sistemleri, itfaiye eğitimlerine erişimi kolaylaştırmakta, bürokratik engelleri azaltmakta ve kamu hizmetlerinin daha hızlı, şeffaf ve verimli sunulmasına olanak tanımaktadır. Sanal gerçeklik tabanlı deprem simülasyonları, katılımcıların gerçekçi afet senaryolarında güvenli bir ortamda deneyim kazanmalarını sağlarken, VR gözlüklerle verilen yangın bilinci eğitimleri ise hem itfaiyecilerin hem de vatandaşların kriz anında doğru ve hızlı tepki verebilme becerilerini geliştirmektedir. Bu teknolojik yenilikler, kamu hizmetlerinin kalitesini artırmakla kalmayıp, sürdürülebilirlik ilkesiyle de uyumlu bir yapı sunmaktadır. Kağıt kullanımının azalması, enerji ve kaynak tasarrufu, çevresel etkilerin minimize edilmesi gibi avantajlar, dijitalleşmenin sürdürülebilir kamu yönetimine katkılarını göstermektedir.

Dijital dönüşüm ve VR teknolojisinin kamu hizmetlerinde yenilikçi uygulamaları, afet ve yangın bilinci eğitimlerinde sağladığı faydalar ve sürdürülebilirlik perspektifinden kamu yönetimine getirdiği değerler kapsamlı şekilde tartışılmaktadır. Bu yaklaşım, hem kamusal hakların korunmasına hem de toplumun afetlere karşı daha dirençli hale gelmesine önemli katkılar sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *İtfaiye eğitimleri dijital başvuru, Sanal gerçeklik (VR) tabanlı afet bilinci ve yangın bilgisi eğitimi, kamu hizmetlerinde yenilikçilik*

[1] *İtfaiye Eğitim Şube Müd., İzmir Büyükşehir Belediyesi, serkankorkmaz@izmir.bel.tr*

Digitalizing Firefighting Training: Sustainable Social Resilience with Virtual Reality-Based Disaster and Fire Awareness

Serkan Korkmaz [1]

Abstract

Digital transformation and innovation have become indispensable for the protection of public rights and the effective delivery of public services in public administration. In this paper, the digitalization of fire department training applications and the integration of virtual reality (VR) technology into disaster awareness and fire training processes will be discussed within the framework of the right to education and the right to security. As part of the modernization of disaster-related services, conducting disaster awareness training with earthquake simulations and fire awareness training with VR headsets offers an innovative and sustainable approach for both firefighters and all segments of society.

Digital application systems facilitate access to fire department training, reduce bureaucratic obstacles, and enable public services to be delivered more quickly, transparently, and efficiently. Virtual reality-based earthquake simulations allow participants to gain experience in realistic disaster scenarios in a safe environment, while fire awareness training provided with VR headsets improves the ability of both firefighters and citizens to respond correctly and quickly in times of crisis. These technological innovations not only enhance the quality of public services but also offer a structure compatible with the principle of sustainability. Advantages such as reduced paper usage, savings in energy and resources, and minimized environmental impact demonstrate the contributions of digitalization to sustainable public administration.

The innovative applications of digital transformation and VR technology in public services, the benefits they provide in disaster and fire awareness training, and the value they bring to public administration from a sustainability perspective are discussed comprehensively. This approach makes significant contributions both to the protection of public rights and to making society more resilient to disasters.

Keywords: *Fire brigade trainings digital application, virtual reality (VR) based disaster awareness and fire knowledge training, innovation in public services*

[1] *Fire Brigade Training Branch, İzmir Büyükşehir Belediyesi, serkankorkmaz@izmir.bel.tr*

Bir Kamu Hizmeti Olarak Siber Güvenlik

Kubilay Tuğlu[1]

Özet

Dijitalleşmenin hızla ilerlediği günümüzde, internet ve bilgi teknolojilerinin yaygınlaşmasıyla "siber uzay" adeta yeni bir evren olarak ortaya çıkmıştır. Bu yeni alan, günlük yaşamdan kamu hizmetlerine ve ulusal güvenliğe kadar geniş bir yelpazede etkiler doğurmaktadır. Bu durum, siber güvenlik kavramının önemini artırmış ve devletler için bu alanda kapsamlı önlemler almayı bir zorunluluk hâline getirmiştir. Siber güvenliğin, doğası gereği, ülkelerin ekonomik, politik ve toplumsal yapılarını doğrudan etkileyen hayati bir faktör olduğu, yalnızca teknik bir mesele olarak ele alınmaması gerektiği anlaşılmıştır. Kamu hizmeti, kamusal bir ihtiyacı karşılamak ve kamu menfaatini sağlamak amacıyla devletin denetim ve idaresi altında yürütülen faaliyetleri ifade etmektedir. Bu bağlamda siber güvenlik; hem sağlık, ulaşım gibi kritik kamu hizmetlerinin işleyişindeki önemiyle hem de temel kamu hizmetlerinden biri olan güvenliğin bir türü olması nedeniyle kamu tarafından sunulması, düzenlenmesi ve denetlenmesi gereken bir kamu hizmetidir. Bir kamu hizmeti olarak siber güvenlik, bilişim teknolojilerinin birçok kamu hizmetinin altyapısında yer alması nedeniyle hem kamu hem de özel sektör tarafından sunulan hizmetlerin kesintisiz ve güvenli bir şekilde sürdürülmesini sağlamayı da kapsamaktadır. Dolayısıyla bu hizmetin sunulması için kurulacak örgütler ve yapılacak yasal düzenlemeler de kamu yönetiminin araştırma alanına girmektedir. Kavram çerçevesini egemenlik, kamu hizmeti, güvenlik, siber uzay ve siber güvenlik kavramlarının oluşturduğu bu çalışmada, siber güvenliğin kamu yönetimi ile olan bağı incelenecektir. Çalışmanın ana sorunsalı ise şu şekildedir: Siber güvenlik, dijitalleşen kamu hizmetleri bağlamında devletin egemenliği ve kamu yararı açısından nasıl bir kamu hizmeti olarak tanımlanmalı ve kamu yönetimi disiplini içinde nasıl konumlandırılmalıdır?

Siber uzayın bir egemenlik alanı olarak tanımlanmaya başlanması, Birleşmiş Milletler tarafından bir kamu malı ve kamusal alan olarak görülmesi, devletlerin bu alandaki düzenleme ve koruma sorumluluğunu pekiştirmektedir. Kamu hizmetlerinin dijitalleşmesi ve siber saldırıların milli güvenliği tehdit eden boyutlara ulaşması (örneğin siber savaş, ekonomik casusluk, siber suç, siber terörizm), siber güvenliğin devlet tarafından da sunulması gereken temel bir kamu hizmeti olduğu tezini güçlendirmekte ve siber güvenlik alanındaki özel sektör faaliyetinin de devlet tarafından düzenlenmesi ve denetlenmesi gerekliliğini göstermektedir. Bu çalışma ile siber güvenliğin günümüz dünyasında devlet güvenliği ve egemenliği ile olan ilişkisinden hareketle, bir kamu hizmeti olarak ne anlama geldiğini kamu yönetimi perspektifinden saptamak amaçlanmakta; siber güvenliğin kamu yönetimi disiplini içerisindeki yerini ve önemini vurgulayarak literatüre katkı sunmak hedeflenmektedir. Çalışma, literatür taraması, doküman incelemesi tekniği kullanılarak gerçekleştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: siber güvenlik, siber uzay, kamu hizmeti.

[1] *Öğretim Görevlisi/Doktorant, Polis Akademisi, Ankara Üniversitesi, kubilay.tuglu@gmail.com*

Cyber Security as a Public Service

Kubilay Tuğlu[1]

Abstract

In today's rapidly advancing digital world, the proliferation of the Internet and information technology has given rise to a new realm known as "cyberspace." This new domain impacts everything from daily life to public services and national security. This situation has heightened the importance of cybersecurity, making it imperative for states to implement comprehensive measures in this area. Cybersecurity is a vital factor that directly affects the economic, political, and social structures of countries, so it should not be treated merely as a technical issue. Public service refers to activities carried out understate supervision and administration to meet public needs and serve public interests. In this context, cybersecurity is a public service that must be provided, regulated, and supervised by the public sector due to its importance in the functioning of critical public services such as healthcare and transportation, and because it is a type of security which isa fundamental public service. As a public service, cybersecurity also encompasses ensuring the uninterrupted and secure provision of services offered by both the public and private sectors, given that information technologies form the basis of many public services. Therefore, the organizations to be established and the legal regulations to be created for providing this service also fall within the scope of public administration research. This study is framed by the concepts of sovereignty, public service, security, cyberspace, and cybersecurity and examines the relationship between cybersecurity and public administration. The central research question of this study is: In the context of digitized public services, how should cybersecurity be defined as a public service in terms of state sovereignty and public interest, and how should it be positioned within the discipline of public administration?

The definition of cyberspace as a domain of sovereignty and its recognition by the United Nations as a public good and public domain reinforces the responsibility of states to regulate and protect this domain. The increasing digitization of public services, coupled with cyberattacks that could threaten national security (e.g., cyberwarfare, economic espionage, cybercrime, and cyberterrorism), reinforces the argument that the state should provide cybersecurity as a basic public service. Also, this demonstrates the need for the state to regulate and supervise private-sector activities in the field of cybersecurity. Building on these points, this study aims to define cybersecurity as a public service from the perspective of public administration, considering its relationship with state security and sovereignty in the modern world. The study will utilize a literature review, document analysis.

Keywords: cyber security, cyber space, public service

[1] *Lecturer/Ph.D.(C.), Turkish National Police Academy, (Ankara University, kubilay.tuglu@gmail.com*

Rusya Federasyonu'nda Dijitalleşme ve E-Devlet Politikaları

Sedat Çobanoğlu [1]

Özet

Çağımızda teknolojik gelişmeler, sınır tanımaz bir biçimde hızla gelişmeye devam etmektedir. Özellikle internetin kullanım alanının hızlı bir şekilde yayılması; toplumsal, ekonomik, idari ve siyasi bakımdan birçok değişimi zorunlu kılmaktadır. Böylece devletlerin kamu hizmeti sunumlarında önemli değişimler yaşanmaktadır. Geleneksel kamu hizmeti sunumları çağın ihtiyaçlarını karşılayamadığından dijitalleşme bir zorunluluğa dönüşmüştür. Böylece dijitalleşme süreçleri kamu yönetimlerinde etkin, etkili ve verimli kamu hizmeti sunumunun yanı sıra daha hızlı ve daha ekonomik bir kamu hizmeti sunumunu öngörmektedir. Aynı zamanda dijitalleşme ve e-devlet politikaları ile bürokratik mekanizmaların daha etkin birer yönetim mekanizmasına dönüşmesi de esas alınmaktadır. Bu bağlamda yapılan çalışmada katı bir bürokratik sisteme sahip olan Sovyetler Birliği'nden günümüz Rusyası'na dönüşüm sürecinde yapılan idari reformlardan dijitalleşme ve e-devlet reformları ele alınmıştır. Çalışmada, Rusya Federasyonu'nda bu politikaların nasıl uygulandığı ve ne derecede etkin olduğu sorgulanmıştır. Bu çalışmada, küresel düzeyde uygulanan e-devlet politikaları bakımından Rusya Federasyonu'nun yerinin ve konumunun anlaşılması amaçlanmıştır. Aynı zamanda Rusya'nın e-devlet politikalarındaki başarısı sorgulanmaktadır. Çalışmada toplanan veriler, ikincil kaynaklardan elde edilmiş olup literatür taraması tekniğiyle derlenmiştir. Yapılan çalışmanın sonucunda öncelikle kavramsal çerçeve sunulmuş olup, dijitalleşme, e-devlet ve kamu hizmeti kavramları tartışılmıştır. Daha sonra Rusya Federasyonu'nda dijitalleşme ve e-devlet politikaları ele alınarak incelenmiştir. Rusya Federasyonu'nda dijitalleşme süreçlerinin yasal çerçevesi tartışılmıştır. Daha sonra e-devlet uygulamaları ve bu alanda yaşanan sorunlar ele alınmıştır. Sorunların çözümüne yönelik akademisyenlerin önerileri sunulmuştur. Sonuç olarak çalışmada; Rusya'nın 2000'li yıllar sonrasında başlattığı dijitalleşme sürecine yönelik idari reformların, zamanla olumlu sonuçlar vermeye başladığı ve e-devlet politikalarında önemli gelişmeler kaydettiği tespit edilmiştir. Ayrıca e-devlet gelişim indeksine göre 2024 yılında Rusya'nın Avrupa ile neredeyse aynı seviyeye ulaştığı görülmüştür. Dolayısıyla e-devlet uygulamaları bakımından Rusya Federasyonu'nun küresel düzeyde önemli bir yere sahip olduğu ifade edilebilir. Dahası Rusya'da birçok e-devlet uygulamasının olması ve halk tarafından kullanılması, bu politikaların etkinliğini göstermektedir. Bu alandaki teknolojik gelişmeleri yakından takip eden Rusya Federasyonu, kamu hizmetlerinin sunumunda hem federal ve federe birim düzeyinde hem de yerel düzeyde birçok e-devlet uygulamasına sahiptir. Bu başarıların yanı sıra Rusya Federasyonu'nda dijitalleşme ve e-devlet politikalarında halen sorunların yaşandığı da akademik çevrelerce tartışılmaktadır. Bu sorunların çözümüne yönelik öneriler sunulmaktadır. Fakat Rusya'nın bürokratik doğası gereği dijitalleşme sürecindeki yaşadığı sorunların çözümünün yavaş olması, doğal görülebilir. Öyle olsa bile yakın gelecekte çözüm odaklı önemli adımların atılması olasıdır.

Anahtar Kelimeler: *E-devlet, Dijitalleşme, Rusya Federasyonu*

[1] *Dr., Bağımsız Araştırmacı, drsedatcobanoglu@gmail.com*

Digitalization and E-Government Policies in the Russian Federation

Sedat Çobanoğlu[1]

Abstract

In our era, technological advancements continue to progress rapidly without boundaries. In particular, the rapid expansion of Internet usage necessitates numerous changes in social, economic, administrative, and political spheres. Consequently, significant transformations are occurring in the delivery of public services by states. Traditional public service delivery mechanisms have proven insufficient to meet contemporary needs, making digitalization a necessity. Accordingly, digitalization processes in public administration aim not only to ensure effective, efficient, and high-quality public service delivery but also to provide faster and more cost-effective services. Additionally, digitalization and e-government policies are designed to transform bureaucratic mechanisms into more effective management tools. In this context, the present study examines administrative reforms implemented during the transformation from the Soviet Union, which had a rigid bureaucratic system, to contemporary Russia, with a focus on digitalization and e-government reforms. The study investigates how these policies have been implemented in the Russian Federation and assesses their effectiveness. Moreover, it aims to clarify Russia's position in the context of globally applied e-government policies and evaluate the country's success in this field. The data collected for this study were obtained from secondary sources and compiled using a literature review method. The study first presents a conceptual framework, discussing the concepts of digitalization, e-government, and public service. Subsequently, digitalization and e-government policies in the Russian Federation are analyzed in detail. The legal framework governing digitalization processes in Russia is discussed, followed by an examination of e-government applications and the challenges faced in this area. Proposed solutions from scholars are also presented. The study concludes that the administrative reforms related to digitalization, initiated in Russia after the 2000s, have gradually yielded positive results and have led to significant progress in e-government policies. According to thee-government development index, by 2024, Russia nearly reached the European level. Therefore, the Russian Federation can be regarded as an important actor in global e-government applications. Furthermore, the existence of numerous e-government services in Russia and their usage by the public demonstrate the effectiveness of these policies. Closely following technological developments, the Russian Federation has implemented numerous e-government applications at the federal, regional, and local levels. Despite these achievements, academic discussions indicate that challenges still exist in digitalization and e-government policies. Proposed solutions are provided; however, due to Russia's bureaucratic nature, the resolution of these challenges may be slow. Even so, it is likely that significant solution-oriented steps will be taken in the near future.

Keywords: *E-government, Digitalization, Russian Federation*

[1] *Dr., Independent researcher, drsedatcobanoglu@gmail.com*

İKİNCİ GÜN: BİRİNCİ OTURUM

31.10.2025 9:30-11:00 Yalıncak Salonu

Adalet

Oturum Başkanı: **Barış Övgün**

Bilgi Edinme Hakkının Anlamı: Aktör Merkezli Bir Yaklaşım
Making Sense of the Right to Information: An Actor-Centered Approach
Şule Tomkinson

Vatandaşın Devletle Teması: Türkiye'de Bilgi Edinme Mekanizmalarının Kurumsal ve Siyasal Analizi
Citizen–State Contact: An Institutional and Political Analysis of Information Access Mechanisms in Türkiye
Onur Yıldız

"Sivil Ölüleştirme" Politikasının Adalete ve Kamu Hizmetlerine Erişim Üzerine Etkisi
The Impact of the 'Civil Death' Policy on Access to Justice and Public Services
Esra Ergüzeloğlu

Küreselleşme Bağlamında Post-Diaspora Olgusu
The Phenomenon of Post-Diaspora in the Context of Globalization
Selma İpek

Gizli Tanıklık Kurumunun Türk Ceza Yargılamasındaki Uygulamaları; Kamu Politikası Döngüsü Perspektifinden Eleştirel Bir İnceleme
The Practises of the Confidential Witness Institution in Turkish Criminal Proceedings: A Critical Analysis from the Perspective of the Public Policy Cycle
Aysun Koçoğlu

Bilgi Edinme Hakkının Anlamı: Aktör Merkezli Bir Yaklaşım

Şule Tomkinson[1]

Özet

Çoğu ülke, hükümetin şeffaflığını ve hesap verebilirliğini artırmak amacıyla bilgiye erişim (ATI) ya da bilgi özgürlüğü (FOI) yasaları yapmıştır. Bu yasalar, vatandaşlar, araştırmacılar ve gazeteciler dâhil olmak üzere kamuoyunun bu haktan nasıl yararlanabileceğini ve bu hakkı hangi sınırlar içinde kullanabileceğini tanımlar. Ancak bu tür yasaların amaçlanan sonuçlara ulaşıp ulaşmadığı, hâlen tartışılmaya devam etmektedir. Bu sunumda, Kanada bağlamında devletin elindeki bilgilere erişim "hakkının" nasıl anlaşıldığını, kullanıldığını, kolaylaştırıldığını ve tartışıldığını inceleyen devam etmekte olan bir araştırma projesine dair teorik değerlendirmelerimi, araştırma tasarımımı ve bazı ön bulgularımı paylaşacağım. Bu proje, mevzuata veya yargı yetkisine odaklanan bir yaklaşım benimsemek yerine, bilgiye erişim süreçleriyle doğrudan deneyimi olan kamu politikası sürecindeki aktörlerin deneyimlerden yola çıkmaktadır. Araştırma, Kanada genelindeki farklı paydaşların — bilgi talep edenler, kamu görevlileri, araştırmacılar, siyasetçiler, gazeteciler, avukatlar, STK çalışanları ve hâkimler — bakış açılarına odaklanmaktadır. Bu aktör merkezli yaklaşım, söz konusu aktörlerin bilgiye erişim hakkına ve denetim süreçlerine atfettikleri farklı anlamları belgelemenin yanı sıra, rollerinin hükümetin şeffaflığı ve hesap verebilirliği konusundaki bakış açılarını nasıl şekillendirdiğini incelemeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *bilgiye erişim hakkı, şeffaflık, Kanada*

[1] *Doç. Dr., Université Laval, sule.tomkinson@pol.ulaval.ca*

Making Sense of the Right to Information: An Actor-Centered Approach

Şule Tomkinson [1]

Abstract

Accessing government-held information is a central matter for democracy. Most countries have enacted access to information (ATI) or freedom of information (FOI) laws, designed to enhance government transparency and accountability. These laws define the parameters of this right for the public, including citizens, researchers, and journalists, specifying both its exercise and limitations. The effectiveness of such legislation in achieving their intended outcomes remains a subject of continuous discussion. In this presentation, I will share my theoretical reflections, research design, as well as some preliminary data from an ongoing project that explores the understanding, exercise, facilitation, and contestation of the "right" to access government-held information in the Canadian context. Rather than adopting a legislation- or jurisdiction-focused approach, this project departs from the lived experiences of policy actors who have direct experience with access to information processes. Instead of comparing sub-national units or information oversight models, the project focuses on the perspectives of different stakeholders across Canada – such as information requesters, officials, researchers, politicians, journalists, lawyers, NGO staff, and judges. This actor-centred approach aims to document the different meanings these actors attribute to the right of access to information and to oversight processes, and to examine how their roles shape their perspectives on government transparency and accountability.

Keywords: *accessing to information, government transparency, Canada*

[1] *Associate Professor, Université Laval, sule.tomkinson@pol.ulaval.ca*

Vatandaşın Devletle Teması: Türkiye'de Bilgi Edinme Mekanizmalarının Kurumsal ve Siyasal Analizi

Onur Yıldız[1]

Özet

Bu çalışma, Türkiye'de vatandaşların devletten bilgi edinme ve yönetime katılım hakkını kullanabilecekleri dört temel kurumsal mekanizmayı karşılaştırmalı olarak incelemektedir: Bireysel dilekçe hakkı, 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, Kamu Denetçiliği Kurumu ve Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER). Her bir mekanizma; yasal çerçevesi, başvuru prosedürleri, bilgiye erişim kapsamı ve kararlarının yaptırım gücü bakımından değerlendirilmekte, demokratik hesap verebilirlik açısından işlevselliği sorgulanmaktadır.

Analizin merkezinde, CİMER'in diğer mekanizmalardan ayrışan yapısı yer almaktadır. Popülizm literatüründen hareketle, CİMER'in yalnızca idari bir başvuru kanalı değil, aynı zamanda halk ile yürütme arasında doğrudan ve aracısız bir bağ kurmayı amaçlayan popülist bir yönetişim aracı olduğu savunulmaktadır. Bu yapı, vatandaşın taleplerine hızlı yanıt verdiği izlenimini güçlendirirken, kurumsal temsil ve denetim mekanizmalarını talileştiren bir siyasal işlev üstlenmektedir. Popülizmin kurumsal aracıları zayıflatma ve halk ile lider arasında aracısız bir ilişki inşa etme yöneliminden hareketle, CİMER'in yalnızca idari bir iletişim kanalı değil, aynı zamanda Cumhurbaşkanlığı makamını halkın taleplerine doğrudan yanıt veren yegâne merci olarak konumlandıran bir siyasal temsil ve meşruiyet üretme pratiği olduğu savunulmaktadır.

Bu bağlamda çalışma, bilgi edinme hakkının yalnızca hukuki değil, aynı zamanda ideolojik ve siyasal bağlamda işleyen bir iktidar pratiği olduğunu öne sürmektedir. CİMER örneği, yürütme erkinin merkezileştiği ve kişiselleştiği bir siyasal bağlamda, katılımcı yönetişim iddiası taşıyan araçların nasıl popülist işlevler üstlenebildiğini göstermektedir. Karşılaştırmalı analiz yoluyla, CİMER'in klasik temsil ve hesap verebilirlik mekanizmalarını nasıl ikame ettiği; buna karşın diğer kurumsal yolların ne ölçüde etkisizleştirildiği ya da marjinalleştiği ortaya konmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *popülizm, bilgi edinme hakkı, demokratik hesap verebilirlik, cimer, kurumsallık.*

[1] *Dr. Öğretim Üyesi, Yalova Üniversitesi, onur.yildiz@yalova.edu.tr*

Citizen–State Contact: An Institutional and Political Analysis of Information Access Mechanisms in Türkiye

Onur Yıldız [1]

Abstract

This study undertakes a comparative analysis of four key institutional mechanisms through which citizens in Türkiye may exercise their right to access information and participate in governance: the individual right to petition, the Law on the Right to Information (Law No. 4982), the Ombudsman Institution, and the Presidential Communication Center (CİMER). Each mechanism is examined with respect to its legal foundation, application procedures, scope of access to information, and the enforceability of its decisions, while also assessing their effectiveness in ensuring democratic accountability.

At the core of the analysis lies the distinct institutional character of CİMER. Drawing on the literature on populism, the study argues that CİMER functions not merely as an administrative channel for public communication, but as a populist governance tool designed to construct a direct, unmediated relationship between the executive and the citizenry. While it enhances the perception of responsiveness to individual demands, it simultaneously marginalizes formal mechanisms of representation and oversight. From the populist inclination to weaken intermediary institutions and establish a direct rapport between the people and the leader, CİMER emerges as a political instrument that symbolically positions the presidency as the sole legitimate and responsive actor vis-à-vis the public.

In this context, the paper contends that the right to access information operates not only within a legal framework, but also as a practice of power shaped by political and ideological dynamics. The case of CİMER illustrates how participatory governance tools may acquire populist functions within a centralized and personalized executive context. Through comparative analysis, the study reveals how CİMER effectively supplants traditional mechanisms of democratic representation and accountability, while rendering alternative institutional pathways increasingly ineffective or peripheral.

The presentation aims to discuss the institutional limits and political transformation of participatory governance in Türkiye within a conceptual framework.

Keywords: *populism, right to information, democratic accountability, CİMER, institutionalism*

[1] *Asst. Professor, Yalova University, onur.yildiz@yalova.edu.tr*

"Sivil Ölüleştirme" Politikasının Adalete ve Kamu Hizmetlerine Erişim Üzerine Etkisi

Esra Ergüzeloğlu[1]

Özet

15 Temmuz 2016 Darbe girişimi sonrasında 32 farklı KHK'nın ekli listelerinde adları sayılarak kamu görevinden çıkarılan 150 bin civarında kamu personeli, en az 5 yıl boyunca Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonuna (OHALİİK) bir dilekçe ile başvurup haklarındaki "idari incelemenin" sonuçlanmasını beklemiştir. Bu süreçte KHK listeleri kanun maddesine dönüşmüş ve ekli listeler üst düzey yargı organları da dahil olmak üzere bakanlıklara ve devletin tüm kurumlarına gönderilmiştir.

OHALİİK'nın tüm personel dosyalarında yaptığı incelemenin sonuçlanmasının ardından, oluşturulan "Özel Yetkili İdare Mahkemeleri"nde bu davalara yönelik yargı yolu açılmış ve adalete erişim olanağı ortaya çıkmıştır. İlk derece-istinaf ve Danıştay aşamaları hala tamamlanmamış olan bu dosyaların Anayasa Mahkemesi ve AİHM dava süreçlerinden geçebilmesi için en az 5-10 yıl daha bir sürece ihtiyaç olacaktır.

KHK ve Kanunlaşma sürecinde isimleri ve kişisel bilgileri iki kere Resmi Gazetede ilan edilmiş kişilerin kesinleşmiş yargı kararlarından bağımsız olarak yaşadığı lekeleme/damgalama/fişleme süreçlerinde, kamu hizmetlerinden yasaklı olması ve sadece hizmet sunumunda değil, hizmet alımından da mahrum bırakılması söz konusu olmuştur. Bu 150 bin kişi, "sivil ölü" statüsü olarak isimlendirilebilecek süreçte, vatandaşlıktan çıkarma olmadan yurttaşlık haklarını kaybetmiş ve üstelik pasaport yasaklarıyla başka ülkelere gidişleri de engellenmiştir.

Bu bildiride, sivil ölülerin seyahat özgürlüğü, çalışma hakkı, eğitim hakkı, sağlık hakkı gibi anayasal temel hak ve özgürlüklerin nasıl kısıtlandığı, SGK kurum kayıtları gibi işverene açık platformlarda kişisel bilgilerin yer alış biçimi, kamuoyunda ve akademik çevrelerde bu kişilere karşı nasıl tutum geliştirildiği tartışılacaktır. Kamu yönetiminin işleyiş biçimini, kamu personelinin güvencesizleştirilmesini derinden etkilemiş bir konunun bunca yıldır akademik çevrelerde hiç ele alınmamış olması, yaratılan olağanüstü ortamın akademi ve bilimsel düşünüş üzerinde de derin yaralar açtığının bir göstergesidir. "Sivil ölü"lük süreçlerinden geçmiş ve dava süreçleri içerisinde hak arama mücadelesini yürütmeye devam eden bir akademisyen olarak "içerden" deneyimlerimin ve gözlemlerimin akademik literatüre katkısı olacağını düşünmekteyim.

Anahtar Kelimeler: *sivil ölü, khk, güvencesizleştirme, ayrımcılık*

[1] *Dr. Öğr. Üyesi, Mersin Üniversitesi, erguzeloglu@mersin.edu.tr*

The Impact of the 'Civil Death' Policy on Access to Justice and Public Services

Esra Ergüzeloğlu [1]

Abstract

Following the attempted coup of July 15, 2016, approximately 150,000 public servants were dismissed through 32 different emergency decrees (KHKs), with their names explicitly mentioned in lists published in the Official Gazette. For at least five years, these individuals had to apply to the State of Emergency Inquiry Commission (OHALIIK) and wait for the conclusion of an "administrative review." During this period, the decree lists were transformed into law and circulated across all ministries and state institutions, including the highest judicial bodies.

After OHALIIK's examinations, special administrative courts were established, opening a judicial path for appeals. However, cases at the first instance, regional courts, and the Council of State are still pending, and it may take another 5–10 years before these files can reach the Constitutional Court or the European Court of Human Rights.

The public disclosure of names and personal data in the Official Gazette—without final judicial decisions—resulted in stigmatization, blacklisting, and long-term exclusion. Those dismissed were banned not only from delivering public services but also from accessing them. Without being stripped of citizenship, they effectively lost citizenship rights and were further restricted by passport bans, preventing international mobility.

This paper examines how "civil death" has limited constitutional rights such as freedom of movement, the right to work, education, and healthcare. It also discusses the visibility of personal data in state registries (e.g., SGK), the societal and academic attitudes toward dismissed individuals, and the broader implications for governance and public administration. The study argues that the lack of academic engagement with this subject reflects the chilling impact of extraordinary political contexts on scientific inquiry. Drawing on personal experiences as an academic subjected to these processes, this contribution offers an insider perspective to the literature.

Keywords: *civil death, emergency decrees (KHK), precarity, discrimination*

[1] *Dr. Öğr. Üyesi, Mersin Üniversitesi, erguzeloglu@mersin.edu.tr*

Küreselleşme Bağlamında Post-Diaspora Olgusu

Selma İpek[1]

Özet

Sınırsız bir dünya yaratmayı amaçlayan küreselleşme olgusu, ekonomi motivasyonuyla etkisini arttırmakta ve ulus devletlerin sınırlarının sembolik anlamda yok olmasına neden olacak süreçleri hızlandırmaktadır. Küreselleşmenin sonuçlarından biri olarak ele alınabilecek beşeri hareketlilik ile birlikte diaspora topluluklarının sayısı ve niteliği de değişmiştir. Çağlar boyunca diaspora, Yahudilerin tarihi anavatanlarından sürgün edilmeleri ve birçok ülkeye dağılmalarını ifade eden çok özel bir anlama sahip olmuştur. Bugün ise "diaspora" ve daha spesifik olarak "diaspora topluluğu", çeşitli insan kategorileri için giderek artan bir şekilde gurbetçiler, sınır dışı edilenler, siyasi mülteciler, yabancı sakinler, göçmenler, etnik ve ırksal azınlıklar gibi metaforik adlar ile anılmaya başlamıştır. Günümüzde insanlar geçmişte olduğu gibi zorunluluk veya sürgün gibi nedenlerle göç etmemekte eğitim, sosyal nedenler, ekonomik koşullar gibi nedenler göç sürecini beslemektedir. Geçmişte vatandaşlık, ulus devletin resmi sınırlarıyla çevrili bir bölgeye üyeliği ifade etmekte iken beşeri hareketliliğin artışı ve sınır dışı vatandaşlık kabulü ile bu tanım değiştirmektedir. Günümüzde ulus devlet sınırları dışında yaşayan diaspora topluluklarının köken devlet ile bağlarının korunması önemsenmekte ve vatandaşların ulusal devletin sınırları dışında yer alan ayrı bir yönetilebilir varlık olduğu fikri kabul görmektedir. Diasporaya yönelik algılayıştaki bu değişim ve dönüşüm, post diaspora kavramını ortaya çıkarmış; bu bağlamda tüm dünyada diasporalara yönelik özel strateji ve politikalar üretilmeye başlanmıştır. Bu araştırmanın konusu küreselleşme perspektifi üzerinden post-diaspora olgusunu açıklamaktır. Araştırma esnasında küreselleşme, diaspora ve post-diaspora kavramları tanımlanmakta ve küreselleşmenin diaspora kavramını nasıl dönüştürdüğü araştırılmaktadır. Araştırmanın amacı, küreselleşmenin diaspora kavramını nasıl dönüştürdüğünü anlamak ve günümüzde ortaya çıkan post diaspora topluluklarının niteliklerini açıklamaktır. Araştırma yapılırken nitel bir veri derleme metodu olarak literatür tarama yöntemi tercih edilmiştir. Araştırma neticesinde diaspora dendiğinde akla gelen acı, hüzün, sürgün gibi nitelemelerin post diaspora kavramının belirleyici unsuru olmadığı aksine günümüzdeki diaspora topluluklarının lobicilik gibi güçlü adlandırmalarla nitelendiği ve küreselleşmenin de diaspora topluluklarının değişim ve dönüşümün de etkili bir ajan olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *küreselleşme, diaspora, post-diaspora, göç.*

[1] *Dr., Milli Eğitim Bakanlığı,ipekseli44@gmail.com*

The Phenomenon of Post-Diaspora in the Context of Globalization

Selma İpek[1]

Abstract

The phenomenon of globalization, which aims to create a borderless world, increases its impact with economic motivation and accelerates the processes that will cause the borders of nation states to symbolically disappear. With human mobility, which can be considered as one of the results of globalization, the number and quality of diaspora communities have also changed. Throughout the ages, diaspora has had a very specific meaning, expressing the exile of Jews from their historical homeland and their dispersal to many countries. Today, "diaspora" and more specifically "diaspora community" are increasingly referred to by metaphorical names for various categories of people, such as expatriates, deportees, political refugees, foreign residents, immigrants, ethnic and racial minorities. Today, people do not migrate for reasons such as necessity or exile, as in the past, but reasons such as education, social reasons and economic conditions feed the migration process. In the past, citizenship meant membership in a region surrounded by the official borders of the nation state, but the increase in human mobility and the acceptance of extraterritorial citizenship have changed this definition. Today, it is important to preserve the ties of diaspora communities living outside the borders of the nation state with the state of origin, and the idea that citizens are a separate governable entity located outside the borders of the national state is accepted. This change and transformation in the perception of diaspora has revealed the concept of post diaspora; In this context, special strategies and policies have begun to be produced for diasporas all over the world. The subject of this research is to explain the post-diaspora phenomenon from the perspective of globalization. During the research, the concepts of globalization, diaspora and post-diaspora are defined and how globalization transforms the concept of diaspora is investigated. The aim of the research is to understand how globalization transforms the concept of diaspora and to explain the characteristics of post-diaspora communities that emerge today. While conducting the research, the literature review method was preferred as a qualitative data compilation method. As a result of the research, it was concluded that descriptions such as pain, sadness and exile that come to mind when diaspora is mentioned are not the determining factors of the concept of post diaspora, on the contrary, today's diaspora communities are characterized by strong names such as lobbying and globalization is an effective agent of change and transformation of diaspora communities.

Keywords: *globalization, diaspora, post-diaspora, migration*.

[1] *Dr., Milli Eğitim Bakanlığı,ipekseli44@gmail.com*

Gizli Tanıklık Kurumunun Türk Ceza Yargılamasındaki Uygulamaları; Kamu Politikası Döngüsü Perspektifinden Eleştirel Bir İnceleme[1]

Aysun Koçoğlu[1]

Özet

Bu çalışma, Türkiye'de 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun (CMK) 58. maddesi ve 5726 sayılı Tanık Koruma Kanunu kapsamında düzenlenen gizli tanıklık kurumunu kamu politikası döngüsü modeli temelinde analiz etmektedir. Terörle mücadele ve organize suçlar bağlamında uygulamada sıklıkla başvurulan bu yöntem, adil yargılanma, savunma hakkı ve hukuk devleti ilkeleriyle çeşitli çatışmalar yaratmaktadır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihatlarıyla birlikte yasal düzenlemeler, uygulamadaki sorunlar ve reform önerileri değerlendirilmiş; politika süreci döngüsünde tanımlama, geliştirme, uygulama ve geri bildirim aşamaları ele alınmıştır. Sonuç olarak, gizli tanıklık kurumu hukuk devleti ilkeleriyle uyumlu hâle getirilerek reforme edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: *gizli tanıklık, Ceza Muhakemesi Kanunu, Tanık Koruma Kanunu, kamu politikası, adil yargılanma, AİHM içtihatları*

[1] *Avukat, av.aysunkocoglu@gmail.com*

The Practises of the Confidential Witness Institution In Turkish Criminal Proceedings: A Critical Analysis From The Perspective of the Public Policy Cycle

Aysun Koçoğlu[1]

Abstract

This study analyzes the institution of confidential witness testimony, regulated under Article 58 of Turkey's Criminal Procedure Code (CMK) No. 5271 and the Witness Protection Law No. 5726, based on the public policy cycle model. Frequently used in the context of combating terrorism and organized crime, this method creates various conflicts with the principles of fair trial, right to defense, and the rule of law. Legal regulations, problems in practice, and reform proposals have been evaluated in light of the case law of the European Court of Human Rights (ECHR); the stages of definition, development, implementation, and feedback in the policy cycle have been addressed. Consequently, the institution of confidential witness testimony should be reformed to bring it into line with the principles of the rule of law.

Keywords: *confidential witness, Criminal Procedure Code, Witness Protection Act, public policy, fair trial, ECtHR case law*

[1] *Lawyer, av.aysunkocoglu@gmail.com*

İKİNCİ GÜN: BİRİNCİ OTURUM

31.10.2025 9:30-10:45 Koçumbeli Salonu

Çocukların Hakları

Oturum Başkanı: **Esmeray Alacadağlı**

Çocukların Politik Katılımı: Görünmez Aktörlerden Hak Öznesine
Children's Political Participation: From Invisible Actors to Rights-Bearing Subjects
Tuğba Canbulut

İklim Adaleti ve Kamusal Haklara Erişim: Gelecek Kuşakların Hakkı Üzerine Bir Değerlendirme
Climate Justice and Access to Public Rights: An Assessment of the Rights of Future Generations
Ömer Faruk Bilbay

Küçük Tabutta Büyük Kamu Hakkı: Türkiye'de Çocuk İşçi Cinayetleri
A Great Public Right in Small Coffins: Child Labor Murders in Turkey
Tuna Çelik

Türkiye'de Çocuk Suçluluğu Hakkındaki Kamu Politikaları: Mevcut Yasal Düzenlemeler ve Uygulamaların Etkinliği
Public Policies on Juvenile Delinquency in Turkey: Effectiveness of Current Legal Regulations and Practices
Seda Navruz, Damla Mursül

Çocukların Politik Katılımı: Görünmez Aktörlerden Hak Öznesine[1]

Tuğba Canbulut[2]

Özet

Bu çalışma, Türkiye'de çocukların politik katılımlarının olanaklarını, sınırlılıklarını ve bu katılımın yetişkin-merkezli politik kültür bağlamında nasıl şekillendiğini incelemeyi amaçlamıştır. Doktora tezinden hareket eden ve güncellenip geliştirilen bu araştırma, çocukları yalnızca korunması gereken bireyler olarak değil, aynı zamanda toplumsal ve siyasal yaşama aktif katılma potansiyeline sahip hak özneleri olarak ele alır. Bu bakış açısı, çocukların toplumsal rollerini yeniden tanımlamayı ve onların toplumsal karar alma süreçlerine katılımını meşrulaştırmayı hedeflemektedir. Çalışmanın önemi, çocukların politika yapım süreçlerinde dışlanmasının yalnızca çocukluk algısı ile değil, aynı zamanda mevcut sosyo-politik düzenin çocukları pasifleştiren doğası ile de ilişkili olduğunu ortaya koymasında yatmaktadır. Araştırma, karma yönteme dayanmaktadır. Çalışma kapsamında Seferihisar Çocuk Belediyesinde aktif olarak yer alan çocuklara araştırmacı tarafından oluşturulan anket uygulanırken, eş zamanlı olarak çocuk belediyesi çalışanları, çocukları çocuk belediyesine giden ebeveynler ve çocukken çocuk belediye gitmiş yetişkinlerle 3 farklı formda derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Veriler Covid-19 pandemisinin ilerleyen dönemlerinde (2021 yılında) toplanmıştır. Araştırma, çocukların politik katılımına ilişkin mevcut yapıların, uygulamaların ve algıların kapsamlı bir analizini sunarak beş temel bulguya ulaşmıştır. Katılımın Simgesel Niteliği: Çocuklara çeşitli katılım alanlarında söz hakkı tanınıyor gibi görünse de, bu katılımın çoğunlukla sembolik düzeyde kaldığı ve gerçek karar alma süreçlerine etkisinin sınırlı olduğu gözlemlenmiştir. Yetişkin Merkezli Denetim ve Güç İlişkileri: Çocukların politik özne olarak tanınması, büyük ölçüde yetişkinlerin denetimine bağlı olup, çocukların kendi gündemlerini kamusal alana taşıma çabaları çoğunlukla görmezden gelinmekte ya da değersizleştirilmektedir. Çocukların Eleştirel Bilinç ve Farkındalık Düzeyi: Çocuklar, toplumsal sorunlara dair farkındalıklarını kamuya açık bir dilde ifade edebilecek düzeyde eleştirel bilinç geliştirmiş aktif politik özneler olarak değerlendirilebilir. Katılım Mekanizmalarının Sınırlılığı: Çocukların etkili politik katılımını mümkün kılacak yapısal ve işlevsel mekanizmaların eksikliği, yasal haklara rağmen bu katılımı sürdürülebilir ve etkili olmaktan uzaklaştırmaktadır. Çocukların Sesinin Dönüştürücü Gücü: Çocuklar, eleştirel diyalog ve politika önerileri yoluyla yalnızca katılımcı değil, aynı zamanda toplumsal dönüşümün etkin aktörleri olma potansiyeline sahiptir. Sonuç olarak çalışma, çocukların politik katılımının yalnızca hukuki düzenlemelerle değil, aynı zamanda toplumsal kültür, yetişkin tutumları ve kurumsal pratiklerle doğrudan ilişkili olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *çocuk katılımı, çocukların politik katılımı, çocuk belediyeleri, karma yöntem*

[1] Bu çalışma yazarın doktora tezinden oluşturulmuştur.

[2] *Arş. Gör. Dr., İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, tugba.canbulut@iuc.edu.tr*

Children's Political Participation: From Invisible Actors to Rights-Bearing Subjects

Tuğba Canbulut [1]

Abstract

This study aimed to examine the opportunities and limitations of children's political participation in Turkey, and to analyze how this participation is shaped within an adult-centered political culture. Based on and expanded from a doctoral dissertation, the research approaches children not merely as individuals in need of protection, but as rights-bearing subjects with the potential to actively engage in social and political life. This perspective seeks to redefine children's social roles and to legitimize their involvement in societal decision-making processes. The significance of the study lies in its demonstration that the exclusion of children from policymaking processes is not only a result of prevailing conceptions of childhood but is also closely linked to the nature of the current socio-political system, which tends to marginalize and silence children's voices. The research employs a mixed-methods design. As part of the study, a questionnaire developed by the researcher was administered to children actively participating in the Seferihisar Children's Municipality. Simultaneously, in-depth interviews were conducted in three distinct formats: with staff of the children's municipality, with parents whose children were involved in the municipality, and with adults who had previously participated as children. Data collection took place during the later stages of the COVID-19 pandemic, in 2021. The study yielded five main findings through a comprehensive analysis of the structures, practices, and perceptions surrounding children's political participation: The Symbolic Nature of Participation: Although children appear to be granted a voice in various participatory settings, such as school councils or child municipalities, their participation largely remains symbolic and has limited impact on actual decision-making processes. Adult-Centered Control and Power Relations: The recognition of children as political agents is largely contingent upon adult control, and children's efforts to bring their own agendas into the public sphere are often ignored or devalued. Children's Critical Consciousness and Awareness: Children can be considered active political subjects who have developed a level of critical awareness that enables them to articulate their perspectives on social issues in a publicly intelligible manner. Limitations of Participation Mechanisms: The absence of structural and functional mechanisms necessary for meaningful political participation renders children's involvement unsustainable and ineffective, despite the legal recognition of their participatory rights. The Transformative Power of Children's Voices: Through critical dialogue and policy proposals, children have the potential not only to participate, but also to act as influential agents of social transformation. In conclusion, the study demonstrates that children's political participation is influenced not only by legal frameworks, but also by societal culture, adult attitudes, and institutional practices.

Keywords: *child participation, children's political participation, children's municipalities, mixed method.*

[1] *Res. Asst. PhD., Istanbul University-Cerrahpasa, tugba.canbulut@iuc.edu.tr*

İklim Adaleti ve Kamusal Haklara Erişim: Gelecek Kuşakların Hakkı Üzerine Bir Değerlendirme

Ömer Faruk Bilbay[1]

Özet

İklim değişikliği, meydana getirdiği değişimlerle yalnızca ekolojik dengeyi değil, aynı zamanda temel insan haklarını ve kamu hizmetlerine erişimi de etkileyen çok boyutlu bir kriz olarak karşımıza çıkmaktadır. İklim değişikliğine bağlı olarak ortaya çıkan küresel ısınma, kuraklık, su kıtlığı, gıda güvensizliği, aşırı hava olayları, afetler ve zorunlu göç gibi birçok sorun; bireylerin sağlıklı bir çevrede yaşama, temiz suya ulaşma, barınma ve sağlık hizmetlerinden yararlanma gibi temel haklarını doğrudan tehdit etmektedir. Bu durum, yalnızca bugünün değil, gelecek kuşakların da yaşam hakkını etkileyebilmesi bakımından kamusal hak ihlali niteliği taşıyan bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Bu yaklaşımla ele alınan çalışmanın amacı, iklim adaleti kavramı çerçevesinde kamusal haklara erişimin nasıl dönüştüğünü dördüncü kuşak haklar perspektifinden analiz etmektir. Çalışmada bu dönüşüm, iklim adaletinin normatif ve politik boyutlarıyla birlikte ele alınarak değerlendirilecektir. Böylece sürdürülebilirlik ve kuşaklar arası adalet ilkeleriyle, kamusal hizmetlerin eşit ve adil sunumu arasındaki ilişki açıklığa kavuşturulmaya çalışılacaktır. Çalışmada yöntem olarak nitel araştırma yöntemi tercih edilmiş olup, verilerin toplanmasında doküman analizi; bulguların değerlendirilmesinde ise betimsel içerik analiz yöntemi uygulanmıştır. Çalışmanın birinci bölümünde iklim adaleti, insan hakları, kamusal haklar ve kuşak haklarına ilişkin kavramsal ve kuramsal bilgilere yer verilmiştir. İkinci bölümünde kuşak haklarının gelişiminin kamu yönetiminin hizmet sunumuna etkisi ve aralarındaki ilişki tarihsel perspektifle ele alınmıştır. Üçüncü bölümde ise iklim adaletinin gelecek kuşak hakları üzerindeki etkisi, bütüncül bir yaklaşımla farklı boyutlarıyla irdelenmiştir. Sonuç bölümünde, gelecek kuşak haklarının ve kamusal hakların korunmasında iklim adaletinin sağlanabilmesi için iklim krizine karşı önleyici kamu politikalarının geliştirilmesine yönelik çözüm önerilerine yer verilmiştir. Çalışmanın, kamu yönetimi disiplini açısından iklim adaletini yalnızca çevresel değil, aynı zamanda yapısal bir kamu hizmeti boyutuyla olarak ele alması yönüyle özgün bir katkı sunması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *iklim adaleti, kamusal haklar, kuşak hakları, gelecek kuşakların hakları.*

.

[1] *Dr. Öğr. Üyesi, Harran Üniversitesi, farukbilbay@gmail.com*

Climate Justice and Access to Public Rights: An Assessment of the Rights of Future Generations

Ömer Faruk Bilbay[1]

Abstract

Climate change is a multidimensional crisis that affects not only the ecological balance but also basic human rights and access to public services with the changes it creates. Many problems such as global warming, drought, water scarcity, food insecurity, extreme weather events, disasters and forced migration that arise due to climate change directly threaten the basic rights of individuals such as living in a healthy environment, accessing clean water, shelter and benefiting from health services. This situation stands out as an element that violates public rights in that it can affect the right to life of not only today but also future generations. The aim of the study, which is approached with this approach, is to analyze how access to public rights has transformed within the framework of the concept of climate justice from the perspective of fourth generation rights. In the study, this transformation will be evaluated together with the normative and political dimensions of climate justice. Thus, the relationship between the principles of sustainability and intergenerational justice and the equal and fair provision of public services will be tried to be clarified. The qualitative research method was preferred as the method in the study, and document analysis was applied in the collection of data; and descriptive content analysis was applied in the evaluation of the findings. The first part of the study includes conceptual and theoretical information on climate justice, human rights, public rights and generation rights. The second part examines the impact of the development of generation rights on the service provision of public administration and the relationship between them from a historical perspective. The third part examines the impact of climate justice on future generation rights with a holistic approach and its different dimensions. The conclusion includes solution proposals for the development of preventive public policies against the climate crisis in order to ensure climate justice in the protection of future generation rights and public rights. The study is expected to make an original contribution to the discipline of public administration by considering climate justice not only as an environmental but also as a structural public service dimension.

Keywords: *climate justice, public rights, generation rights, rights of future generations.*

[1] *Assistant Professor, Harran University, farukbilbay@gmail.com*

Küçük Tabutta Büyük Kamu Hakkı: Türkiye'de Çocuk İşçi Cinayetleri

Tuna Çelik[1]

Özet

Bu çalışma, Türkiye'de çocuk işçiliği ve çocuk işçi cinayetleri olgusunu hukuki, kavramsal ve istatistiksel boyutlarıyla incelemeyi hedeflemektedir. Çalışmanın temel amacı; çocuk işçiliğinin nedenlerini, hukuki düzenlemelerdeki boşlukları ve çocuk işçi cinayetlerine ilişkin farklı veri kaynaklarının sunduğu sonuçları analiz etmek, kavramlaştırmadaki ve uygulamadaki sorunları ortaya koymaktır. Çocuk işçiliği yalnızca ekonomik bir mesele değil; aynı zamanda temel insan haklarının ihlali, eğitim hakkından mahrumiyet ve çocuk yoksulluğu ile doğrudan bağlantılı bir toplumsal sorundur. Bu yönüyle araştırma, çocuk işçiliğini önlemeye yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sunmayı hedeflemektedir.

Çalışmanın önemi, Türkiye'de hem resmi kurumların (TÜİK, SGK) hem de bağımsız inisiyatiflerin (İSİG Meclisi, UNICEF, ILO) yayımladığı veriler arasındaki farklılıkları ortaya koyması ve çocuk işçi cinayetlerini tüm yönleriyle ele almasıdır. Ayrıca, literatürde süregelen "iş cinayeti" ve "işçi cinayeti" kavram tartışması, Engels'in "toplumsal cinayet" yaklaşımı temel alınarak yeniden değerlendirilmiş ve iş kazalarında özellikle uygulamada kamusal denetimin eksikliklerine dikkat çekilmiştir.

Araştırmanın yöntemi, öncelikle ulusal ve uluslararası mevzuatın incelenmesine dayanmaktadır. Anayasa, Türk Ceza Kanunu, Çocuk Koruma Kanunu, İş Kanunu, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu gibi yasal düzenlemeler karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Kavramsal çerçeve oluşturulurken akademik literatür taranmış, özellikle çocuk işçiliği ve iş cinayetleri konularında farklı disiplinlerden çalışmalar incelenmiştir. İstatistiksel kısımda ise TÜİK, SGK, UNICEF, ILO, OECD ve İSİG Meclisi'nin yayımladığı veriler tablo ve grafikler aracılığıyla değerlendirilmiştir. Bu yöntemsel yaklaşım, çocuk işçiliğinin yapısal nedenlerini, ölümlere dair istatistiksel farklılıkları ve kavramsal tartışmaları bir araya getirerek bütüncül bir analiz sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *çocuk işçiliği, iş kazası, işçi cinayetleri, denetim.*

[1] *Doktora Öğrencisi, Ankara Üniversitesi, celiktn@ankara.edu.tr.*

A Great Public Right in Small Coffins: Child Labor Murders in Turkey

Tuna Çelik[1]

Abstract

This study aims to examine the phenomenon of child labour and child worker fatalities in Turkey through legal, conceptual, and statistical perspectives. The primary objective is to analyze the causes of child labour, identify the gaps in legal regulations, and evaluate the results presented by different data sources regarding child worker deaths, thereby highlighting the problems in conceptualization and implementation. Child labour is not merely an economic issue; it is also a violation of fundamental human rights, directly linked to poverty, deprivation of the right to education, and child poverty. In this regard, the study seeks to contribute to the development of policies aimed at preventing child labour.

The significance of this research lies in its ability to reveal the discrepancies between data published by official institutions and independent initiatives while addressing child worker fatalities in a comprehensive manner. Furthermore, the ongoing debate in the literature concerning the terms "occupational homicide" and "worker homicide" is re-evaluated within the framework of Engels' concept of "social murder," with particular attention to the deficiencies in public inspection regarding workplace accidents.

Methodologically, the study is based primarily on the examination of national and international legal frameworks. Legal regulations such as the Constitution, the Turkish Penal Code, the Child Protection Law, the Labour Law, and the Social Security and General Health Insurance Law were comparatively analyzed. To establish the conceptual framework, academic literature was reviewed, with a focus on interdisciplinary studies on child labour and occupational fatalities. In the statistical dimension, data published by TÜİK, SGK, UNICEF, ILO, OECD, and the İSİG were evaluated through tables and figures. This methodological approach provides a holistic analysis by integrating the structural causes of child labour, statistical discrepancies regarding fatalities and conceptual debates in the literature.

Keywords: *child labour, occupational accident, worker homicide, inspection.*

[1] *PhD Student, Ankara University, celiktn@ankara.edu.tr.*

Türkiye'de Çocuk Suçluluğu Hakkındaki Kamu Politikaları: Mevcut Yasal Düzenlemeler ve Uygulamaların Etkinliği

Seda Navruz[1], Damla Mursül[2]

Özet

Çocuk, henüz zihinsel ve bedensel olgunluğa erişmemiş kişidir. Batı literatüründe "juvenile delinquency" terimiyle açıklanan, tam karşılığı "reşit olmayanın suçluluğu" olarak çevrilen terim, ülkemizde yaygınlıkla çocuk suçluluğu olarak kullanılmaktadır.

19. yüzyıl başlarından itibaren sanayileşmenin artması ile çocuk emeğinin iş gücüne katılması ve Dünya savaşlarının yarattığı toplumsal yıkımlar, çocuk suçluluğunda önemli artışlara neden olmuş ve çocuk suçluluğu, uluslararası bir problem halini almıştır. Bugünün çocukları, yarınların yetişkinleridir. Bundan dolayı çocuklar, ileride ülkelerin geleceğini inşa edecek kişilerdir. Çocuk suçluluğunun her geçen gün artması, ülkelerin geleceklerini de tehlikeye sokmaktadır.

Çalışmanın amacı, Türkiye'de çocuk suçluluğunun diğer ülkelere oranla az olmasına karşılık, yıllık verilerin "iyi" olmadığını, aksine her yıl istikrarlı bir artış gösterdiğini ve bunun da ilerleyen yıllarda Türkiye için ciddi bir tehlike oluşturacağını ortaya koymaktır.

Çocuk suçluluğunun suç olgusu çerçevesinde konuşulmaya başlanması, öne çıkan konulardan biri haline gelmesi ve giderek toplumsal bir soruna dönüşmesi, konunun gerek Türkiye gerek tüm dünya adına ne derece önemli olduğunun da bir göstergesi niteliğindedir. Bu yönüyle çalışma kamuoyunda henüz yeterince yer almadığı düşünülen ancak gelecekte ses getireceği öngörülen bir alana dikkat çekmeyi hedeflemektedir. Çalışma, Türkiye'de "çocuk suçluluğu" olgusunun giderek artış göstermesine rağmen, mevcut kamu politikalarının bu artışı önlemede yetersiz kaldığını ortaya koyarak önemli bir boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır. Bu çalışma, mevcut yasal politikaların etkinliğini sorgularken aynı zamanda çocukların korunması ve rehabilitasyon odaklı yeni kamu politikaları önerme hedefindedir.

Çalışma, gelecekte yürütülecek sosyal politikalar açısından rehber niteliği taşıyacak ve hem akademik dünyaya hem de politika yapıcılara katkı sunacaktır. Doküman incelemesi, literatür taraması ve istatiksel ikincil veriler çerçevesinde betimleyici bir durum çalışması niteliğindedir. Çalışmada ilk olarak çocuk suçluluğu kavramının oluşumu, tarihsel süreci incelenecek ve çocuk suçluluğunu etkileyen faktörler açıklanacak; ardından Türkiye'de çocuk suçluluğu istatistiki veriler ile ortaya konacak ve bu alandaki kamu politikalarının bir değerlendirmesi yapılacaktır. Son olarak Türkiye'de çocuk suçluluğunun nedenlerini ve çocuk suçluluğunu ortadan kaldırmak için hayata geçirilen kamu politikalarını karşılaştırmalı olarak inceleyerek merkezi yönetimin ve yerel yönetimlerin konuyla ilgili alabilecekleri önlemlere yönelik birtakım öneriler getirilecektir.

Anahtar Kelimeler: *çocuk, çocuk suçluluğu, kamu politikaları, Türkiye*

[1]*Lisans Öğrencisi, Seda Navruz, İstanbul Rumeli Üniversitesi, sedanavruz5@gmail.com*
[2] *Doç. Dr. Damla Mursül, İstanbul Rumeli Üniversitesi, damla.mursul@rumeli.edu.tr*

Public Policies on Juvenile Delinquency in Turkey: Effectiveness of Current Legal Regulations and Practices

Seda Navruz[1], Damla Mursül[2]

Abstract

A child is a person who has not yet reached mental and physical maturity. The term "juvenile delinquency" in Western literature, which is translated as "juvenile delinquency", is widely used as child guilty in our country. Since the beginning of the 19th century, the increase in industrialization and the inclusion of child labor in the workforce and the social destruction caused by the World Wars have caused significant increases in child delinquency and child delinquency has become an international problem. Today's children are tomorrow's adults. Therefore, children are the people who will build the future of countries in the future. The increase in child delinquency every passing day also endangers the future of countries.

The aim of the study is to show that although juvenile delinquency in Turkey is low compared to other countries, the annual data is not "good" on the contrary, it shows a steady increase every year, and this will pose a serious danger for Turkey in the coming years. The fact that juvenile delinquency has started to be discussed within the context of crime, has become one of the prominent issues and has gradually become a social problem is an indication of how important the issue is for both Turkey and the entire world. In this respect, the study aims to draw attention to an area that is not yet considered sufficiently covered by the public but is expected to make a splash in the future. The study aims to fill an important gap by revealing that although the phenomenon of "juvenile delinquency" is increasing in Turkey, current public policies are inadequate to prevent this increase. This study questions the effectiveness of current legal policies while also aiming to suggest new public policies focused on the protection and rehabilitation of children.

The study will serve as a guide for future social policies and will contribute to both the academic world and policy makers. It is a descriptive case study within the framework of document review, literature review and statistical secondary data. In the study, firstly, the formation of the concept of juvenile delinquency, its historical process will be examined and the factors affecting juvenile delinquency will be explained; then juvenile delinquency in Turkey will be revealed with statistical data and an evaluation of public policies in this area will be made. Finally, by comparatively examining the causes of juvenile delinquency in Turkey and the public policies implemented to eliminate juvenile delinquency, some suggestions will be made for the measures that the central and local governments can take on the subject.

Keywords: *child, juvenile delinquency, public policy, Turkey.*

[1] *Undergraduate Student, Seda Navruz, Istanbul Rumeli University, sedanavruz5@gmail.com*
[2] *Assoc. Prof. Dr. Damla Mursül, Istanbul Rumeli University, damla.mursul@rumeli.edu.tr*

İKİNCİ GÜN: BİRİNCİ OTURUM

31.10.2025 9:30-10:45 Eymir Salonu

Kamu Hizmetinin Dönüşümü
Oturum Başkanı: **Fatma Eda Çelik**

Osmanlı – Türkiye Tarihsel Gerçekliğinde Adalet Yönetiminin Kamu Hizmeti Biçimini Alışı
The Emergence of Administration of Justice as a Public Service during the Historical Formation of Modern State of the Ottoman Empire and the Republic of Turkey
Fatma Eda Çelik

Ana-Çocuk Sağlığı Hizmetlerinin Tarihi
History of Maternal and Child Health Services
Songül Demirel Değirmenci

Posta Hizmetlerinde Yaklaşım Dönüşümü: Kamu Hizmetinden Evrensel Hizmete Geçiş
Transformation of Approach in Postal Services: Transition from Public Service to Universal Service
Kaan Akman

Elektronik Haberleşme Hizmetlerinin Kamu Hizmeti Niteliği: Türkiye'de Mobil İletişim (GSM) Sektörü Üzerine Bir Değerlendirme
The Public Service Nature of Electronic Communications Services: An Assessment of the Mobile Communications (GSM) Sector in Turkey
Bekir Kılıç

Osmanlı – Türkiye Tarihsel Gerçekliğinde Adalet Yönetiminin Kamu Hizmeti Biçimini Alışı

Fatma Eda Çelik [1]

Özet

Adalet uluslararası belge ve anayasalarda kamusal hakların çerçevesini belirleyen genel bir ilke olarak karşımıza çıkıyor. Birçok farklı alanı içine alacak şekilde adil bir yaşamın temin edilmesi ve güvence altına alınması bu hukuki metinlerin öngördüğü ana hedefler arasında yer alıyor. Adaletin siyasal alanla kesiştiği noktada adalet arayışı kamusal hakların en güçlü ifade biçimine dönüşüyor. Ancak adaletin yaşamı belirleyen somut bir toplumsal ihtiyaç olduğu ve ancak kamu hizmeti kanalıyla erişilebilir bir kamusal hak olduğu görülmüyor.

Kuvvetler ayrılığı ve disipliner ayrışma nedeniyle uygulama ve akademik disiplin olarak yargı kuvveti ve hukuk alanı ile kamu yönetimi arasında keskin bir ayrım olduğu varsayılıyor. Uygulamadaki kesişmeler en fazla yargının siyasallaşması olarak değerlendirilir ve yürütmenin siyasal sorumlu kanadı ile yargı arasında bir ilişki kurulurken kamu yönetimi dışarıda bırakılıyor. Böyle yapılmadığı durumlarda ise, ilişki sadece yargı mekanizmasının yönetimselliği üzerinden görünür kılınıyor. Yargının kendi iç örgütlenmesine odaklanılıyor.

Ancak günümüzde öncü çalışmalar yargının bir kamu hizmeti olarak görülmesi ve ele alınması gerektiğine işaret ediyor. Paris İstinaf Mahkemesi Savcısı ve Poitiers Üniversitesinde Doç.Dr. Jean-Paul Jean'ın Avrupa Konseyi tarafından yayımlanan çalışması bu çalışmaların ilk örneklerinden. Hem usule ilişkin adalet hem de dağıtımsal adalet boyutuyla yargının bir kamu hizmeti olduğu ve öyle ele alınması gerektiğini vurguluyor. İşleyişe ilişkin bir durum tespiti yaparken, bu boyutunun görünmesine ilişkin de bir çağrıyı içinde barındırıyor.

İlişkinin görünür hale gelmesi ve birlikte düşünülmesine ilişkin bakış açısı değişikliği önemli olmakla birlikte, bu ilişkinin günümüze özgü olmadığı bilinmektedir. Rukiye Akkaya Kia, devletin ayrı bir tüzel kişilik olarak görülmeye başlanmasıyla adaletin genel kamu hukuku çerçevesinde devlet tüzel kişiliği kanalıyla sağlanmaya başlandığını gösterir. Sıddık Sami Onar, amme hizmetlerinin tarihçesinde yargı kurumlarından, özel olarak da Danıştay'dan bahseder. Hukuk devletinin ortaya çıkışıyla birlikte, yargı ile kamu yönetimi ve kamu hizmeti arasında bir ilişki kurulduğunu görürüz.

Bu durumda asıl sorumuz şöyle olacaktır: İdeolojik ve epistemolojik kabullerimiz bir yana ontolojik olarak adalet ile yönetim arasında tarihin hangi evresinde ve neden özel olarak o belirli evrede yargının kamu eliyle ve bir kamu hizmeti şeklinde görülmesine şahit olunmuştur? Bu soruya cevap vermek için Kıta Avrupası ve ABD'deki kurucu gelişmeler ikincil kaynaklardan takip edilecek. Ancak araştırmanın omurgasını geç Osmanlı ve erken Cumhuriyet döneminde adalet yönetiminin değişimi oluşturacaktır.

Bu değişimi anlamak için özel olarak bir yargı organı olarak Şurayı Devlet'in teşkilat tarihçesine, Şurayı Devlet kararlarına ve Şurayı Devlet personeline yoğunlaşılacaktır. II. Mahmud döneminde devlet ayrı bir tüzel kişilik kazanırken nasıl adalet yönetiminin nezaretler ve meclisler eliyle yürütülmeye başlandığı,

[1] *Dr., EPHE / Université PSL, fatmaedacelik@gmail.com*

Şurayı Devletin nasıl Divan-ı Ahkam-ı Adliye'den ayrılarak bu yapının içinde belirdiği gösterilecektir. Teşkilatlanmadaki bu değişimin adalet anlayışı, medrese eğitimi ve kadı kararlarında nasıl bir değişimi ifade ettiği araştırılacaktır. Kadro kaynağı ve şer'i hukuk çerçevesinde ilmiye sınıfından nasıl ve hangi yollarla uzun erimli bir kopuşun yaşandığı tartışılacaktır. Tartışmanın omurgasını bu süreç içinde nasıl bir genel kamu yönetim alanının ortaya çıktığı ve idari yargının onun içinde nasıl konumlandığı oluşturacaktır. İdari yargının kamu hizmeti veren idari personeli muhakematı da özel olarak ele alınacaktır. Yine bu başlıklar üzerinden Cumhuriyet dönemine geçerken Şurayı Devlet'in neden kapatıldığı ve nasıl yeni bir içerikle yeniden açıldığı ayrıca ele alınacaktır.

Böylelikle kamu, kamu hukuku, kamu hizmeti ve kamu personelinin yargılanma süreçlerine odaklanılarak, ikincil kaynaklara ve birincil kaynak olarak Şurayı Devlet kararlarına dayanılarak tarihsel yöntem kullanılarak bu ilişkilenmenin adalet yönetiminin bir kamu hizmeti olarak belirmesi şeklinde yorumlanıp yorumlanamayacağı tartışılmış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: *adalet yönetimi, kamu yönetimi, kamu hizmeti, hukuk devleti, Osmanlı İmparatorluğu, Türkiye Cumhuriyeti*

The Emergence of Administration of Justice as a Public Service during the Historical Formation of Modern State of the Ottoman Empire and the Republic of Turkey

Fatma Eda Çelik [1]

Abstract

Justice stands out in international documents and constitutions as a general principle that defines the framework of public rights. Providing and ensuring standards for a just life, encompassing various fields, occur among the principal objectives foreseen by these foundational legal documents. While justice intersecting with the political sphere, the pursuit of justice turns out to be the strongest expression of public rights. Even so, justice is not seen as a concrete societal need that shapes our lives, and indeed, it is not acknowledged as a public right accessible only through public service.

Due to the separation of powers and the disciplinary divides, a strict practical and academic distinction is presumed between the judiciary-legal field and public administration. Intersections in practice are mostly interpreted as the politicization of the judiciary. When a relation is seen between the judiciary and the politically accountable branch of the executive, public administration is usually excluded. In other cases where the relation between the judiciary system and public administration is taken into consideration, only the administrative dimension of judicial mechanisms, that's to say, the internal organization of judicial bodies, come into focus.

Despite these common assumptions, contemporary pioneering studies suggest that the judiciary should be viewed and treated as a public service. One of the earliest examples of this perspective, published by the Council of Europe, is drafted by Jean-Paul Jean, Public Prosecutor at the Paris Court of Appeal and Associate Professor at the University of Poitiers, published by the Council of Europe. Jean emphasizes that the judiciary constitutes a public service in both procedural and distributive senses and ought to be approached as such. While offering a more accurate analysis for comprehending the current formation and functioning, his work also alludes to a call for these dimensions to be recognized.

Although the change in perspective that renders this relation visible and prompts joint consideration is significant, it is also known that this relation could not be limited to the present day. Rukiye Akkaya Kia demonstrates that along with the formation of modern state as a separate legal entity, justice began to be delivered through the state's legal personality within the framework of general public law. Sıddık Sami Onar refers to judicial institutions, and specifically to the Council of State (Şurayı Devlet), in tracing back the different fields and dimensions of public service. With the emergence of the rule of law, it is claimed that a connection was established between the judiciary, public administration, and public service.

From this perspective, the main question should be: Setting aside our ideological and epistemological assumptions, ontologically speaking, at what point in history and under which circumstances did justice begin to be perceived as something delivered through the public authority and institutionalized as a public service? To address this question, foundational developments in Continental Europe and the

[1] *Dr., EPHE / Université PSL, fatmaedacelik@gmail.com*

United States will be followed through secondary sources. However, the backbone of this research will be the transformation of the administration of justice during the late Ottoman and early Republican periods.

To understand this transformation, the focus will be specifically on the institutional history of the Şurayı Devlet as a judicial body as well as on its decisions and its personnel. It will be demonstrated how, during the sultanate of Mahmud II, administration of justice began to be conducted through ministries and councils, as the state acquired a distinct legal personality, and how the Şurayı Devlet emerged within this structure, separating from the Divan-ı Ahkam-ı Adliye. This institutional change will be examined in light of its implications for conceptions of justice, madrasa education, and judicial decisions of kadis. The long-term separation from the ilmiye class and Islamic law will be analyzed, focusing on the sources of personnel and the paths through which this separation occurred. The backbone of the discussion will consist of how general public authority emerged during this process, and how administrative justice was situated within it. Moreover, the administrative litigation processes pertaining to public service personnel, will be examined in particular. Through these topics, the motifs behind the closure of the Şurayı Devlet during the foundation of the Republic, and its reopening with a new content, will be explored.

Thus, by focusing on public service, public law, public administration, and the prosecution of public personnel, and by consulting secondary sources alongside primary sources such as the decisions of the Şurayı Devlet, this presentation will draw upon a historical method to question whether the relation between these fields could be interpreted as the emergence of justice administration as a form of public service.

Keywords: *administration of justice, public administration, public service, law of rule, Ottoman Empire, Republic of Turkey*

Ana-Çocuk Sağlığı Hizmetlerinin Tarihi

Songül Demirel Değirmenci[1]

Özet

20. Yüzyılın başlarından başlamak üzere tüm dünya genelinde kamu hizmetlerinin nitelik ve niceliği her geçen gün artmıştır. İnsan haklarının yükselişe geçtiği refah devleti dönemiyle beraberde, sağlık hizmetinin kamu hizmetleri kapsamına alındığı görülmektedir. Bu süreç ülkemizde de benzer olmuştur.

Bunu bilmekle beraber, batı tipi kurumların oluşturularak sağlık, eğitim ve sosyal güvenlikle ilgili kurumların değişimi Osmanlı Devleti'nin modernleşme girişimleriyle başlamaktadır. Sağlık hizmetinin uzunca yıllar kapsamlı bir biçimde verilmediği, hizmetin kapsamlı verilebilmesi meselesinin son birkaç yüzyıldan ibaret olduğunu görmekteyiz. Öncelikle ordunun hekim ihtiyacı ile başlayan sürecin sonrasında diğer sağlık personelinin yetiştirilmesi ve yerel yönetim birimlerince sağlık hizmetinin verilerek ülke geneline yaygınlaştığını görülmektedir. Osmanlı Devleti'nin son yıllarında kaybedilen topraklardan gelen göçler, yarım asırlık bir toprak koruma mücadelesi sonrası kayıplar, ekonomik ve sosyal şartların ağırlaşmasını getirmiştir. Tüm bunların neticesinde toplumun sağlığının iyileştirilmesi öncelikli meseleler arasında sayılmıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren sağlıkla ilgili tedbirlerin alınmıştır. Günümüzde hala uygulanan temel yasaların ve kurumların o yıllarda oluşturularak koruyucu sağlık hizmetlerinin verilmeye ve sağlık hizmetlerinin geliştirilmesine ciddi katkılar sunduğu bilinmektedir. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra kurulan Birleşmiş Milletler Örgütü'nün, Ana ve Çocuk Sağlığı Örgütü 1952 yılında, UNICEF (Birleşmiş Milletler Uluslararası Çocuk Fonu) ve WHO (Dünya Sağlık Örgütü)nün destekleriyle Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na bağlı olarak kurulmuştur. Sonrasında il merkezlerinde Ana Çocuk Sağlığı, ilçelerde şube ve beldelerde istasyon olarak örgütlenmiştir. 1954'ten başlayarak Ankara'da 1959 yılında çıkardığı Çocuk Hakları Evrensel Beyannamesi'yle beraber bir aşama daha ilerleme kaydedilmiştir. 1960 İhtilali sonrası çıkarılan 224 Sayılı Sağlık Hizmetinin Sosyalleştirilmesi Yasası ile birlikte faaliyetleri artmıştır. 2012 yılında 663 sayılı KHK ile Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması (AÇSAP) Genel Müdürlüğü kapatılarak, bu hizmetler Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Kadın ve Üreme Sağlığı Daire Başkanlığına ve Çocuk ve Ergen Sağlığı Daire Başkanlığına devredilmiştir. 2017 yılında 694 sayılı KHK ile Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Kadın ve Üreme Sağlığı Dairesi Başkanlığı olarak değiştirilmiştir. Günümüzde ise Toplum Sağlığı Merkezleri'nde, çocuk, ergen, kadın ve üreme sağlığı (ÇEKÜS) birimi olarak içeriği değiştirilen ve yenilenen başka hizmetlerle beraber faaliyete devam etmektedir.

Sağlık hizmetleri arasında uluslararası sağlık durumu ölçümünde kullanılan annelerin, çocukların ve bebeklerin sağlığı ile ilgili göstergeler önemlidir. Bu hizmetin kendine özgü ve uzmanlaşmış bir birim tarafından verilmesinin, hizmetin niteliğini artıracağı bilinen bir durumdur. Çalışmamızda "Ana-Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması" hizmetlerini odağımıza almaktayız. İlgili hizmeti ve içeriğinin değişmesini uluslararası ve ulusal düzeyde belirleyici olan etkenlerle beraber tarihsel sıralamayla bir analiz yapılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Sağlık hizmeti, anne, çocuk, sağlık, hizmetin tarihi*

[1]*Doç. Dr., Hitit Üniversitesi, songuldemirel66@gmail.com*

History of Maternal and Child Health Services

Songül Demirel Değirmenci [1]

Abstract

Starting from the beginning of the 20th century, the quality and quantity of public services throughout the world has increased day by day. It is observed that health care was included in the scope of public services with the welfare state period, when human rights was on the rise. This process was experienced in a similar way in our country as well.

Nevertheless, the establishment of western-style institutions and the change of institutions related to health, education and social security began with the modernization attempts of the Ottoman Empire. We understand that health care has not been provided comprehensively for many years and the issue of comprehensive service provision has been limited to the last few centuries. It is seen that the process, which primarily began with the army's need for physicians, then spread throughout the country with the training of other health personnel and the provision of health services by local government units. The migrations from the lands lost in the last periods of the Ottoman Empire, the losses after a half-century of land protection struggle, brought about the aggravation of economic and social conditions. As a result of all these, improving the health of the society was listed among the priority issues. Measures regarding health have been taken since the first years of the Republic. It is known that the basic laws and institutions that are still valid today were established in those years and preventive health services began to be provided, making serious contributions to the development of health services. The Maternal and Child Health Organization of the United Nations Organization, which was established after the Second World War, was launched in 1952 under the Ministry of Public Health and Welfare with the support of UNICEF (United Nations International Children's Fund) and WHO (World Health Organization). Afterwards, it was organized as Maternal and Child Health in provincial centers, branches in districts and stations in towns. Starting from 1954, another stage of progress was made with the Universal Declaration of the Rights of the Child, proclaimed in Ankara in 1959. Its activities increased with the Law on Socialization of Health Services No. 224, which was enacted after the 1960 Revolution. In accordance with the Decree Law No. 663 issued in 2012, the General Directorate of Maternal and Child Health and Family Planning (AÇSAP) was abolished and these services were assigned to the Public Health Institution of Türkiye, Department of Women and Reproductive Health and the Department of Child and Adolescent Health. In 2017, it was amended as the Ministry of Health, General Directorate of Public Health, Department of Women and Reproductive Health pursuant to the Decree Law No. 694. Today, it continues to operate in Community Health Centers as a child, adolescent, women and reproductive health (ÇEKÜS) unit, together with other services whose content has been modified and renewed.

Among health services, indicators related to the mother, child and infant health used in international health status measurement are important. It is a fact that the provision of this service by a unique and specialized unit will increase the quality of the service. This study focuses on "Maternal-Child Health and Family Planning" services. The study aims to make an analysis in historical order, together with the factors that determine the change in the relevant service and its content at international and national levels.

Keywords: *Health care, maternal, child, health, history of service.*

[1] *Asoc. Prof., Hitit University,* songuldemirel66@gmail.com .

Posta Hizmetlerinde Yaklaşım Dönüşümü: Kamu Hizmetinden Evrensel Hizmete Geçiş

Kaan Akman[1]

Özet

Haberleşme hakkı, kamu yönetimin yapısal ve işlevsel değişim sürecinden yakından etkilenen temel haklardan biridir. Kamu hizmetleri alanında yaşanan değişim; hizmetin sunum yöntemlerinde, hizmeti sunan kurumların örgütlenmesinde ve hizmetin temel ilkelerini ve esaslarını düzenleyen mevzuatta değişimlere yol açmıştır. Diğer yandan hizmeti tanımlamak için kullanılan kavramları ve hizmetin sunulmasında benimsenen ilkeleri de farklılaştırmıştır. Türkiye'de öncelikle telekomünikasyon hizmetlerinde başlayan daha sonra posta hizmetlerine sıçrayan "evrensel hizmet" kavramı/ilkesi bunlardan biridir. Kamu hizmeti kavramı yerine ikame edilmeye çalışılan "evrensel hizmet" kavramı köken itibarıyla ABD kaynaklı (1907) olmakla birlikte, 1980'li yıllar sonrası Avrupa ülkelerinde yaygınlaşmış, 2000'li yıllarda Türkiye'nin gündemine dahil olmuştur. Evrensel hizmet yaklaşımı Türkiye'nin hukuk sisteminde ilk olarak elektronik haberleşme hizmetleri alanında 2005 yılında çıkarılan "5369 sayılı Evrensel Hizmetin Sağlanması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ile kullanılmaya başlamış, 2013 yılında yürürlüğe giren 6475 Sayılı Posta Hizmetleri Kanunu ile birlikte posta hizmetlerini de kapsamıştır.

Bu bildirinin konusu, bir kamu hizmeti alanının doğuşundan daha çok o alanın yeniden yapılandırılmasında ortaya çıkan kavramsallaştırma ve ilkeleştirmeye ilişkindir. Evrensel hizmet yaklaşımının hangi amaçla ortaya çıktığı, kamu hizmeti alanındaki etkileri ve posta hizmetleri açısından yarattığı fırsatlar ve tehditler çalışmanın temel araştırma sorusunu oluşturmaktadır. Bu kapsamda inceleme posta sektöründe hizmeti tanımlamak için kullanılan ilkeler, hizmeti düzenlenen mevzuat, hizmetin sunulma yöntemleri ve hizmetin finansmanı çerçevesinde yapılacaktır. Böylece posta sektörü örneğinde kamu hizmetinden evrensel hizmet yaklaşımına geçişin sonuçları tartışılacaktır.

Çalışmanın temel sonucu, evrensel hizmet yaklaşımının "herkese, makul kalitede ve fiyata ve sürekli sunulması" ilkelerinin kamu hizmetlerinin bütünüyle piyasa şartlarına bırakılmasının önüne geçtiği, fakat kamu hizmetinin kapsamını daralttığıdır. Evrensel hizmet yaklaşımının kamu hizmetlerinin süreklilik, düzenlilik ve eşitlik ilkelerini koruyucu yanı bulunmakla birlikte bu yaklaşım doğrultusunda kamu hizmetinin özel sektör hizmet sağlayıcıları tarafından sunulmasının da yolu açılmıştır. Diğer yandan kamu hizmetinin finansman yöntemini de değiştiren bu yaklaşım ile birlikte ortaya çıkan "fon yönetimi" kapsamında hizmetin vergiler yerine firmaların net satışlarından pay ayrılması usulü ile sağlanması öngörülmüş; kamu sektörü ile özel sektör arasında hizmetin maliyeti paylaştırılmıştır. Bu durum, iki sektör arasındaki sorunların artmasına neden olmuştur. Nitekim firmalar tarafından sunulan hizmetin bedelinin kendileri tarafından ödendiği bu nedenle de hizmete ilişkin ilkeleri belirleme hakkına sahip oldukları itirazları yükselmiştir. Posta hizmetleri açısından ise hizmetin temel ilke ve esaslarını düzenleyen mevzuatın evrensel hizmet yaklaşımı çerçevesinde büyük ölçüde yeniden yapılandırıldığı, böylece posta hizmetlerinin serbestleştirildiği, tekel uygulamasının büyük ölçüde anlamını yitirdiği, uzun yıllar boyunca posta hizmetini sunmakla yükümlü olan kurumun yapısını

[1]*Dr., Bağımsız Araştırmacı, kaan.akman@ankara.edu.tr .*

dönüştürdüğü sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca, posta hizmetlerinin maliyetinin merkezi yönetim bütçesi dışında "fon yönetimi" aracılığıyla karşılanması ve hizmetin sunumunda ihale vb. yöntemlerin alternatif hale getirilmesi ile birlikte evrensel hizmet yükümlüsü olarak özel sektör firmalarının yetkilendirilmesi mümkün hale gelmiştir

Anahtar Kelimeler: *Haber Alma Hakkı, Haberleşme Hizmetleri, Evrensel Hizmet Yaklaşımı, Posta Hizmetleri*

Transition from Public Service to Universal Service

Kaan Akman [1]

Abstract

The right to communication is one of the fundamental rights that is closely affected by the structural and functional change process of public administration. Changes in the field of public services have led to changes in the methods of service delivery, the organization of institutions providing the service and the legislation regulating the basic principles and fundamentals of the service. On the other hand, it has also differentiated the concepts used to define the service and the principles adopted in providing the service. The concept/principle of "universal service" which first started in telecommunications services in Türkiye and then spread to postal services is one of these. The concept of "universal service", which is being attempted to replace the concept of public service is originally from the USA (1907), but became widespread in European countries after the 1980s and was included in Türkiye's agenda in the 2000s. The universal service approach was first used in the Turkish legal system in the field of electronic communication services with the "Law No. 5369 on the Provision of Universal Service and Amendment of Certain Laws" enacted in 2005, and it also covered postal services with the Postal Services Law No. 6475, which entered into force in 2013.

The subject of this paper, is not the birth of a public service area but the conceptualization and principle that emerges in the restructuring of that area. The main research question of the study is the purpose for which the universal service approach emerged, its effects in the public service area and the opportunities and threats it creates for postal services. In this context, the examination will be conducted within the framework of the principles used to define service in the postal sector, the legislation regulating the service, the methods of providing the service and the financing of the service. Thus, the results of the transition from public service to universal service approach in the postal sector will be discussed.

The main conclusion of the study is that the principles of the universal service approach, "providing everyone with reasonable quality and price and continuously", prevents public services from being left entirely to market conditions, but narrows the scope of public services. While the universal service approach protects the principles of continuity, regularity and equality of public services, this approach has also paved the way for public services to be provided by private sector service providers. On the other hand, within the scope of "fund administration" that emerged with this approach, which also changed the financing method of public services, it was envisaged that the service would be provided by allocating a share from the net sales of companies instead of taxes; the cost of the service was shared between the public and private sectors. This situation caused the problems between the two sectors to increase. In fact, objections have been raised that the cost of the service provided by companies is paid by them and therefore they have the right to determine the principles regarding the service. In terms of postal services, it has been concluded that the legislation regulating the basic principles and fundamentals of the service has been largely restructured within the framework of the universal service approach, thus postal services have been liberalized, the monopoly practice has largely lost its meaning,

[1]*Dr., Independent Researcher,* kaan.akman@ankara.edu.tr .

and the structure of the institution that has been responsible for providing postal services for many years has been transformed. In addition, it has become possible to cover the cost of postal services through "fund administration" outside the central government budget and to authorize private sector companies as universal service providers by making alternative methods such as tenders etc. in the provision of the service.

Keywords: *Right to Receive News, Communication Services, Universal Service Approach, Postal Services*

Elektronik Haberleşme Hizmetlerinin Kamu Hizmeti Niteliği: Türkiye'de Mobil İletişim (GSM) Sektörü Üzerine Bir Değerlendirme

Bekir Kılıç[1]

Özet

Elektronik haberleşme hizmetleri, modern toplumda vazgeçilmez bir rol oynayan, teknik altyapısı karmaşık, toplumsal etkisi yüksek hizmet alanlarından birini oluşturmaktadır. Bu hizmet alanının temel yapı taşlarından biri mobil iletişim (GSM), günümüzde sadece bireyler arası haberleşmeyi değil; acil müdahale, kamu güvenliği ve devlet-vatandaş ilişkileri gibi geniş bir alanda kamu yararını doğrudan etkileyen bir hizmet niteliği taşımaktadır. Özellikle 6 Şubat 2023 tarihinde Türkiye'de meydana gelen büyük deprem felaketi, mobil iletişim hizmetlerinin ne denli yaşamsal bir işlev taşıdığını açıkça ortaya koymuştur. Afet anlarında haberleşmenin aksaması, sadece bireylerin değil, kamu otoritelerinin de hareket kabiliyetini sınırlamış; bu durum, mobil iletişim hizmetlerinin yalnızca ticari bir faaliyet olarak değil, kamu hizmeti olarak değerlendirilmesi gerektiğini bir kez daha gündeme getirmiştir.

Bu çalışmanın temel problemi, Türkiye'de mobil iletişim hizmetlerinin piyasa aktörleri aracılığıyla sunuluyor olmasına karşın, kamu hizmeti niteliğinin sorgulanması ve bu hizmetin kamusal yükümlülüklerinin saptanmasıdır. Bu bağlamda çalışmanın amacı, Türkiye'de GSM hizmetlerinin kamu hizmeti niteliğini kavramsal, hukuksal ve örgütsel-kurumsal boyutlarıyla irdelemek; bu hizmeti sunan piyasa aktörlerinin, afet dönemlerinde devlet tarafından belirlenmiş kamusal yükümlülüklerini ne ölçüde gerçekleştirdiğini değerlendirmektir.

Araştırmanın konusu, Türkiye'de elektronik haberleşme hizmetleri ve mobil iletişim hizmetlerinin kamu hizmeti niteliğinin sorgulanmasıdır. Mobil iletişimin frekans gibi kıt kaynaklara dayanması ve doğal tekel niteliği göstermesi gibi yapısal nedenlerle kamu hizmeti olarak değerlendirilmektedir. Bu çerçevede çalışmanın önemi, elektronik haberleşme gibi karmaşık ve teknik bir alanın, sadece altyapı ve teknoloji merkezli değil; kamu yararı, hizmete erişimde eşitlik ve anayasal yükümlülükler bağlamında da değerlendirilmesi gerektiğidir. Ayrıca, literatürde çoğunlukla göz ardı edilen piyasa aktörlerinin kamusal sorumluluğu boyutu, bu çalışmanın özgün katkı alanını oluşturmaktadır.

Çalışma, kuramsal olarak "kamu hizmeti" anlayışına dayanmaktadır. Özellikle piyasa işleyiş kurallarından belirli oranda bağışık kılınmış mal ve hizmet üretimi tanımı, mobil iletişimin neden kamu hizmeti kapsamında değerlendirilmesi gerektiğinin kuramsal dayanağını oluşturmaktadır. Ek olarak, şebeke endüstrileri, doğal tekel teorisi, ölçek ekonomisi ve frekans tahsisi gibi kıt kaynakların yönetimi konularına odaklanan literatür, mobil iletişim hizmetlerinin kamusal karakterinin teknik gerekçelendirmesinde önemli teorik çerçeveler sunmaktadır.

Araştırma, nitel içerik analizi yöntemiyle yürütülecektir. Bu kapsamda, 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu, 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) düzenlemeleri, kullanım hakkı sözleşmeleri, frekans tahsis politikaları, yargı kararları ve ilgili

[1]*Doktora öğrencisi, Ankara Üniversitesi, kilicbekir.bk@gmail.com, Araştırma Görevlisi, Sinop Üniversitesi, bkilic@sinop.edu.tr*

yönetmelikler incelenecektir. Ayrıca afet dönemlerinde GSM hizmetlerinin aksamasına ilişkin raporlar ve medya yansımaları, kamusal yükümlülüklerin durumunu saptamak için değerlendirilecektir.

Bu doğrultuda çalışmada, Türkiye'de elektronik haberleşme ve mobil iletişim hizmetlerinin kamu hizmeti niteliği değerlendirilecek; mobil iletişim hizmeti sağlayan piyasa aktörlerinin kamusal yükümlülükleri irdelenecektir. Özellikle frekans tahsisi, kullanım hakkı rejimi, BTK yetkilendirme sistemi ve afet dönemlerinde hizmet sürekliliği gibi kavram setleri üzerinden, kamu yararı ilkesinin ne ölçüde gözetildiği sorgulanacaktır. Bu çalışma sonucunda, mobil iletişim alanında kamusal yükümlülükler ve regülasyon rejimine ilişkin bütüncül ve eleştirel bir değerlendirme sunulması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *elektronik haberleşme, mobil iletişim, kamu hizmeti.*

The Public Service Nature of Electronic Communications Services: An Assessment of the Mobile Communications (GSM) Sector in Turkey

Bekir Kılıç [1]

Abstract

Electronic communication services constitute one of the service areas that play an indispensable role in modern society, with complex technical infrastructure and high social impact. One of the cornerstones of this service area is mobile communication (GSM), which today is not only a means of communication between individuals but also a service that directly affects the public interest in a wide range of areas such as emergency response, public safety, and government-citizen relations. The major earthquake disaster that struck Turkey on February 6, 2023, clearly demonstrated the vital function of mobile communication services. Disruption of communication during disasters limited the ability to act not only of individuals but also of public authorities, once again bringing to the fore the need to consider mobile communication services not only as a commercial activity but also as a public service.

The main problem addressed in this study is that, although mobile communication services in Turkey are provided through market actors, the nature of this service as a public service is questioned, and the public obligations of this service need to be determined. In this context, the aim of this study is to examine the public service nature of GSM services in Turkey in conceptual, legal, and organizational-institutional dimensions; to assess the extent to which market actors providing this service fulfill their public obligations determined by the state during disaster periods.

The subject of the research is the questioning of the public service nature of electronic communications services and mobile communication services in Turkey. Mobile communication is considered a public service due to structural reasons such as its reliance on scarce resources such as frequencies and its natural monopoly nature. In this context, the importance of the study lies in the need to evaluate a complex and technical field such as electronic communications not only in terms of infrastructure and technology but also in terms of public interest, equality of access to services, and constitutional obligations. Furthermore, the dimension of public responsibility of market actors, which is largely overlooked in the literature, constitutes the original contribution of this study.

The study is theoretically grounded in the concept of "public service." Specifically, the definition of the production of goods and services that are to a certain extent exempt from market rules provides the theoretical basis for why mobile communications should be considered a public service. Additionally, the literature focusing on topics such as network industries, natural monopoly theory, economies of scale, and frequency allocation in the management of scarce resources provides important theoretical frameworks for the technical justification of the public character of mobile communication services.

The research will be conducted using qualitative content analysis. In this context, the Telegraph and Telephone Law No. 406, the Electronic Communications Law No. 5809, the regulations of the Information and Communication Technologies Authority (BTK), right of use agreements, frequency

[1] *PhD Student, Ankara University, kilicbekir.bk@gmail.com Research Assistant, Sinop University, bkilic@sinop.edu.tr*

allocation policies, court decisions, and relevant regulations will be examined. In addition, reports and media coverage regarding the disruption of GSM services during disaster periods will be evaluated to determine the status of public obligations.

In this regard, the study will assess the public service nature of electronic communications and mobile communication services in Turkey and examine the public obligations of market actors providing mobile communication services. Specifically, the extent to which the public interest principle is observed will be questioned through concepts such as frequency allocation, usage rights regime, BTK authorization system, and service continuity during disaster periods. As a result of this study, it is aimed to present a comprehensive and critical assessment of public obligations and the regulatory regime in the field of mobile communications.

Keywords: *electronic communications, mobile communications, public service.*

İKİNCİ GÜN: BİRİNCİ OTURUM

31.10.2025 9:30-10:45 Salon 56

Doğanın Korunması

Oturum Başkanı: ***Mihriban Şengül***

Ekolojik Sorunların Çözümü İçin Kamunun Doğa(l)laşma
Naturalization of the Public for the Solution of Ecological Problems
Orhan Sevgi

Ormanların Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı ve Bu Amaçlara Ulaşmanın Önündeki Başlıca Engeller: Türkiye Açısından Bir Değerlendirme
The Contribution of Forests to Sustainable Development Goals and Major Challenges in Achieving Them: An Assessment from Türkiye Perspective
Taner Okan

Yeşil Dönüşüm ve Bölgesel Kalkınma: İzmir Kalkınma Ajansı Örneği
The Green Transformation and Regional Development: The Case of İzmir Development Agency
Mehmet Yavuz

Normatif Yönetişimden Pratik Zorunluluğa: Kastamonu Entegre Katı Atık Yönetimi Deneyimi
From Normative Governance to Practical Necessity: The Kastamonu Integrated Solid Waste Management Experience
Elif Nur Sertel, Eray Aktepe

Ekolojik Sorunların Çözümü İçin Kamunun Doğa(l)laşması

Orhan Sevgi[1]

Özet

Kamu, Türkçenin kadim kavramlarından olup Türkçede günümüze kadar kullanılmıştır. Türkçede kamu kavramı zaman içerisinde anlam dönüşümüne uğramıştır. Bu çalışmada kamu kavramının uzun dönemli dönüşümlerinden daha ziyade, 1960'lı yıllardan sonra yaşanan süreçlerde meydana gelen anlam değişimlerine odaklanmaktadır. Kamunun anlam değişiminin "kamunun doğalaşması" ve "kamunun doğallaşması" olarak kavramlaştırılması ile günümüz ekolojik sorunlarının çözümüne yönelik kamu kavramı için yeni bir anlam oluşturulmuştur. Kavramlaştırmada kamu kavramının Türkçede kullanım seyri takip edilmiştir. Bu amaçla kadim kaynaklar (Yunus Emre Divanı ve Dîvânu Lugâti't-Türk gibi) incelenmiştir. Bu alandaki güncel araştırmalarda kullanılan kavramların tespiti, kamu kavramı anahtar kelimesi kullanılarak Google Akademik aramalarında bulunan makaleler kullanılarak yapılmıştır.

Kamu kavramının anlam zenginliği içinde bazı kullanımlarının hem devleti hem de halkı ya da toplumu ifade etmesi dikkat çekicidir. Bununla birlikte kamu ile halk aynı anlamda değildir. Kamu terimi hem devleti hem de devlet sınırları içinde yaşayan herkesi kapsar. Kamu kavramı dışarıda kimseyi bırakmaz. Bu açıdan bakıldığında kamu kavramı "halk" gibi tanımı tartışmalı olan bir kavramdan daha çok "vatandaş" kavramına yakındır. Kamu kavramı, bu kapsamlı yapısı ve bütünlük vurgusu ile toplumu çeşitli düzeylerde sınıflara ve alt gruplara ayıran dini, etnik ve ekonomik kökenli yaklaşımları engelleme potansiyeline sahiptir. Bu açıdan bakıldığında, kamu kavramı kritik öneme sahiptir ve üzerinde önemle durulmalıdır.

Kamu kavramının Çevre Hukuku veya daha geniş anlamda ise Doğa Hukuku konusunda yapılan tanımı yetersizdir. Kamu kavramı günümüzde devlet ve toplum kavramları kadar doğayla da ilişkilidir. Kamu, devlet kavramı aracılığıyla doğayla doğrudan ilişkiliyken, aynı zamanda kamu yararı kavramı aracılığıyla insanlarla ve ayrıca insanları etkileyen doğal çevre aracılığıyla dolaylı olarak doğayla bağlantılıdır, Ekolojik bilgiye göre, insan faydasını merkeze alan yarar anlayışı, ne yazık ki gelecekte doğal afetlerin meydana gelme potansiyelini garanti altına almaktadır. Bunun yerine kamu kavramı, varlıkların (canlı ve cansız) varolma hakkı esas alınarak tanımlanmalıdır.

Bu durum da kamu; bir ülkede başta insan olmak üzere, var olan canlı ve cansız varlıkların tamamıdır. Kamu yararı da bu kapsamda bütün varlıklar için dikkate alınmalıdır. Varlık üzerinden yapılan kamu kavramında canlılar yerdeştirler; yani aynı yerde yaşarlar. Bu birlikteliğin bozulması bütün varlıkları etkileyecektir. Dolayısıyla kamu ilişkileri belirlenmeden kamu yararından söz etmek mümkün değildir. Bu açıdan ekolojik ilişkilerle kamu ilişkileri eş anlamlıdır.

İnsanın yaşadığı ortam, nedensellik üzerinden ya da ilişkisellik üzerinden sınırlı bir tanımlama olarak değil, birlikte varolma üzerinden tanımlanmalıdır. Bu çalışmada kamunun doğallaşması mevcut ve gelecekteki ekolojik sorunlara devlet, toplum ve doğa birlikteliğinin kamu kavramından yola çıkılarak geliştirilen yaklaşımlarla çözüm önerileri sunmaktadır. İnsanın, bu kamunun (birlikte varolma) içinde sağlıklı ve huzurlu bir hayat sürmesi mümkün olup bu yaklaşımın anahtar kavramı ise kamunun doğallaşmasıdır.

Anahtar kelimeler; *Kamu, Kamu Yararı, Ekolojik Sorunlar, Kamunun Doğallaşması.*

[1] *Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa, osevgi@iuc.edu.tr*

Naturalization of the Public for the Solution of Ecological Problems

Orhan Sevgi [1]

Abstract

The concept of "public" is one of the ancient concepts in Turkish and has been preserved in Turkish to this day. The concept of "public" has undergone a transformation in its meaning over time in Turkish. This study focuses on the changes in meaning that occurred in the processes experienced after the 1960s rather than the long-term transformations of the concept of the public. A new meaning for the concept of 'public' has been defined to address today's ecological problems by conceptualizing the change in meaning as the naturalization of the public. In this conceptualization, the course of the concept of the public in Turkish was followed. For this purpose, ancient sources (such as Yunus Emre Divanı, Dîvânu Lugâti't-Türk) were examined. The concepts used in current research in this field were identified using articles found through Google Scholar searches using the keyword kamu (public). Subsequently, the development of the concept of public naturalisation was presented.

It is striking that some uses of the concept of the public express both the state and the people or society within the richness of meaning inherent in the concept itself. However, the public and people do not denote equivalent concepts. The term' public' encompasses both the state and all individuals residing within its borders. The concept of the public does not leave anyone out. From this perspective, the concept of the public is closer to the concept of citizen than a concept with a controversial definition, such as the people The concept of the public, with its comprehensive structure and emphasis on integrity, has the potential to hinder religious, ethnic, and economic approaches that divide society into classes and subgroups at various levels.

From this standpoint, the notion of the public is of critical importance and must be given due consideration. The definition of the concept of public in Environmental Law, or, in a broader sense, in Natural Law, is insufficient. The concept of the public is currently closely tied to nature as much as the concepts of state and society. The public is directly associated with nature through the state meaning, yet is also linked to humans through the concept of public benefit, and, furthermore, is indirectly connected to nature through the natural environment that exerts an effect on humans According to ecological knowledge, the concept of benefit centered on human benefit, unfortunately, guarantees the potential for natural disasters to occur in the future.

Instead, the concept of the public should be defined based on the right of beings (living and non-living) to exist. In this case, the public is all living and non-living beings in a country, primarily humans. In the concept of the public based on existence, living beings are local. In other words, they inhabit in the same place. The disruption of this unity will affect all beings. Consequently, it is not possible to mention the concept of public interest without also considering public relations. In this respect, ecological relations and public relations are essentially the same.

The habitat in which people live should be defined not through a limited definition based on causality or relationality, but rather through coexistence. In this study, the naturalization of the public sphere

[1] *Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, osevgi@iuc.edu.tr*

proposes solutions to current and future ecological problems through approaches developed by building on the concept of the public unity of the state, society, and nature. It is possible for individuals to live a healthy and peaceful life within this public (coexistence), and the key concept of this approach is the naturalization of the public

Keywords; *Public, Public Interest, Ecological Problems, Naturalization of the Public.*

Ormanların Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Katkısı ve Bu Amaçlara Ulaşmanın Önündeki Başlıca Engeller: Türkiye Açısından Bir Değerlendirme

Taner Okan[1]

Özet

Sürdürülebilir Kalkınma için Gündem 2030 ve 17 Sürdürülebilir Kalkınma Amacı (SKA) 2030 yılına kadar ulaşılması gereken 169 hedef hedeften oluşmaktadır. Birleşmiş Milletler (BM), SKA'lara ulaşma yolunda ilerlemeyi izlemek için 232 göstergeden oluşan küresel bir çerçeveyi 2017 yılı Mart ayında kabul etmiştir. SKA, açlığı ve yoksulluğu sona erdirmek, su altında ve karada yaşamı korumak, sürdürülebilir üretim ve tüketimi ilerletmek ve eşitsizlikleri azaltarak herkese refah sağlamak gibi önemli zorlukları ele alan ve farklı boyuttaki sosyal, ekonomik ve çevresel sorunları içeren küresel bir eylem planıdır.

İnsan refahı temel olarak doğal kaynaklara ve biyolojik çeşitliliğe dayanır; bu kaynakların çevresel sınırlar içinde sürdürülebilir kullanımı sürdürülebilir kalkınmanın temelidir. Doğal kaynaklar, yaşamın ve insan refahının sürekliliği için hayati bir önem taşımaktadır. SKA'lara ve ilgili hedeflere ulaşma çabaları, doğal kaynakların kullanım biçimlerinden doğrudan veya dolaylı olarak etkilenmektedir. Ormanlar, iklimin düzenlenmesi, odun ve odun dışı orman ürünlerinin tedariki, ekolojik süreçler ve insan refahı için hayati önem taşımakta, aynı zamanda çok çeşitli bitki ve hayvan popülasyonları için de yaşam alanı sağlamaktadır. Dolayısıyla dünya ormanlarının geleceği, hem yerel hem de küresel ölçekte sürdürülebilir kalkınma için kritik öneme sahiptir. SKA'ların ve hedeflerin birbiriyle ilişkili doğası nedeniyle, SKA gündeminin uygulanması kaçınılmaz olarak ormanların yönetimi ve korunmasına yönelik olumsuz uygulamalardan etkilenmektedir. Ormanların yönetimi ve korunmasına önünde engel oluşturan unsurlar SKA'lara özgü hedeflere ulaşma olanaklarını da tehlikeye sokmaktadır. Bu durum, ormanların önemli ekosistem hizmetleri (iklim düzenlemesi, toprak koruma ve oluşumu, biyolojik çeşitliliğin korunması, su düzenlemesi ve temini ve rekreasyon için bir çevre) sağlama kapasitesini ve potansiyelini ve dolayısıyla SKA'ya ulaşmaya ve insan yaşamını desteklemeye katkıda bulunma potansiyelini etkileyecektir.

Ormanların SKA'lara ulaşmadaki önemi ve potansiyel katkılarının sürdürülmesinde mevcut ormancılık faaliyetleri, alınan karar ve politikalar ile kamu uygulamalarının potansiyel ve muhtemel etkileri kritik bir role sahiptir. Bu çalışmada, Türkiye'de ormanların her bir SKA'ya olan katkısı ayrı ayrı değerlendirilmiş ve ormanlar üzerinde baskı oluşturan ve hedeflere ulaşmayı engelleyen 2B uygulamaları ve Ek-16'ncı madde ile ormanlık alanların orman sınırları dışına çıkarılması, aşırı odun üretimi, orman yangınları, maden izinleri vb. süreçler ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: *orman kaynakları, kalkınma, refah, ekosistem hizmetleri.*

[1] *Prof. Dr, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, tokan@iuc.edu.tr*

The Contribution of Forests to Sustainable Development Goals and Major Challenges in Achieving Them: An Assessment from Türkiye Perspective

Taner Okan [1]

Abstract

The Agenda for Sustainable Development 2030 and the 17 Sustainable Development Goals (SDGs) consist of 169 targets to be achieved by 2030. The United Nations (UN) adopted a global framework of 232 indicators to monitor progress towards achieving the SDGs in March 2017. The SDGs are a global action plan that addresses key challenges including ending hunger and poverty, protecting life below water and on land, advancing sustainable production and consumption, and reducing inequalities and ensuring prosperity for all, and encompassing a range of social, economic and environmental issues.

Human well-being is fundamentally dependent on natural resources and biodiversity; sustainable use of these resources within environmental limits is the basis of sustainable development. Natural resources are vital to the continuity of life and human well-being. Efforts to achieve the SDGs and related targets are directly or indirectly affected by the ways in which natural resources are used. Forests are vital for climate regulation, supply of wood and non-wood forest products, ecological processes and human well-being, while also providing habitat for a wide variety of plant and animal populations. Therefore, the future of the world's forests is of critical importance for sustainable development, both locally and globally. Due to the interrelated nature of SDGs and targets, the implementation of the SDG agenda is inevitably affected by negative practices regarding the management and protection of forests. The factors that hinder the management and protection of forests also jeopardize the possibilities of achieving SDG-specific targets. This situation will affect the capacity and potential of forests to provide important ecosystem services (climate regulation, soil protection and formation, biodiversity protection, water regulation and supply, and an environment for recreation) and thus their potential to contribute to achieving SDGs and supporting human life.

The importance of forests in achieving SDGs and the potential contributions of forests are critical in sustaining their potential contributions, as are current forestry activities, decisions and policies taken, and potential and probable effects of public practices. In this study, the contribution of forests to each SDG in Türkiye was evaluated separately and the factors that put pressure on forests and prevent the achievement of targets; processes such as the removal of forest areas from forest ownership, excessive wood production, forest fires, and mining permits have been addressed.

Keywords: : *forest resources, development, welfare, ecosystem services*

[1] *Prof. Dr, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, tokan@iuc.edu.tr*

Yeşil Dönüşüm ve Bölgesel Kalkınma: İzmir Kalkınma Ajansı Örneği

Mehmet Yavuz[1]

Özet

Kalkınma, II. Dünya Savaşı sonrasında bağımsızlığını kazanan eski sömürge devletlerinin içinde bulundukları az gelişmişlik sorununun üstesinden gelmek için uygulanan politikaların nihai hedefi olarak gündeme gelmiş bir kavramdır. İlk dönem uygulanan kalkınma politikalarının başarısı, milli gelirdeki artışla ölçülüyordu. Ancak, milli gelirdeki artışa rağmen gelir dağılımı, eğitim ve sağlık gibi alanlardaki sorunların devam etmesi, 1970'li yıllarla birlikte kalkınmanın sosyal boyutunu öne çıkarmıştır. Amartya Sen'in "insan odaklı kalkınma yaklaşımı" başlığı altında yaptığı çalışmalar, uygulamayı doğrudan etkilemiş ve Birleşmiş Milletler (BM) tarafından yayımlanan "İnsani Gelişmişlik Endeksi"nde somut karşılığını bulmuştur.

Kalkınmanın iktisadi ve sosyal boyutunun yanına çevre boyutunun eklenmesi, 1990'lı yıllarda iklim değişikliği özelinde yapılan çalışmalar neticesinde gerçekleşmiştir. 1992 yılında Brezilya'nın Rio de Janerio kentinde toplanan BM Çevre ve Kalkınma Konferansı, bu süreçte önemli bir dönüm noktası niteliğindedir. 2000 yılında BM tarafından ilan edilen Binyıl Kalkınma Hedefleri ile 2015 yılında bu hedeflerin yerini alan Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri-2030, kalkınmanın çevre boyutunu küresel ölçekte ana gündem haline getirmiştir. Avrupa Birliği (AB) tarafından 2020 yılında onaylanan "Avrupa Yeşil Mutabakatı" ise, konuyu farklı bir boyuta taşımıştır. Avrupa'nın daha fazla karbon salımına yol açan üretim teknikleriyle üretilen mallar için ilave vergi uygulamaya karar vermesi, Avrupa ile ticaret ilişkisi yoğun olan ülkeler başta olmak üzere dünya genelinde üretim altyapılarının yeşil dönüşümünü, ekonomi ve kalkınma politikalarının yeni odağı yapmıştır.

Türkiye'de Avrupa Yeşil Mutabakatına uyum sağlamaya yönelik yol haritasının oluşturulması amacıyla 16 Temmuz 2021 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2021/15 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile Ticaret Bakanlığı'nın koordinesinde "Yeşil Mutabakat Çalışma Grubu" kurulmuştur. İlgili Bakanlık ve kamu kurumları ile özel sektörü temsil eden odalar ve sivil toplum kuruluşlarının yer aldığı çalışma grubu, Yeşil Mutabakat Eylem Planını hazırlamakla görevlendirilmiştir. Grubun çalışmaları, 12. Kalkınma Planı hazırlıkları kapsamında da dikkate alınmış ve yeşil dönüşüm, 2024-2028 dönemini kapsayan kalkınma planının ana politika eksenlerinden biri olarak kabul edilmiştir.

Türk kamu yönetiminde ulusal ölçekli kamu politikalarının bölge düzeyi ile bağını kuran bölge planları, Kalkınma Ajansları eliyle hazırlanmaktadır. İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırma (İBSS) sistemine göre, İBBS-2 düzeyini temsil eden 26 bölgede kurulu olan kalkınma ajansları, 2018 yılında yaşanan yönetim sistemi değişikliği sonrasında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesine katılmıştır. Yeşil Mutabakat ile birlikte yeşil dönüşüm sanayi sektörünün ana gündemi olurken, kalkınma ajansları da kendi bölgelerindeki üretim altyapılarının yeşil dönüşümüne yönelik çalışmalara ağırlık vermeye başlamıştır.

2006 yılında Türkiye'de kurulan ilk iki pilot kalkınma ajansından biri olan İzmir Kalkınma Ajansı, yeşil dönüşümle ilgili çalışmalara ulusal ölçekli çalışmalardan daha erken bir tarihte 2019 yılı itibarıyla

[1] *Dr., İzmir Kalkınma Ajansı, mehmet.yavuz@izka.org.tr*

başlamıştır. İzmir Kalkınma Ajansı, hem kurumsal düzeyde hem de bölgesel düzeyde yeşil dönüşüm alanında uzmanlık oluşturmak amacıyla 2020 yılında organizasyon yapısında değişikliğe gitmiş ve bünyesinde "Yeşil Büyüme Politikaları Birimi" ile "Mavi Büyüme Politikaları Birimi"ni kurmuştur. Kurduğu yeni birimler eliyle hazırladığı bölgesel ölçekli strateji ve analiz çalışmalarının yanı sıra uyguladığı mali destek programları ile kalkınma ajansları ekosisteminde yeşil dönüşüm çalışmalarına öncülük etmiştir.

Bildiri kapsamında, İzmir Kalkınma Ajansı'nın 2019 yılından günümüze kadar uzanan süreçte, yeşil dönüşüm alanında yaptığı çalışmalar küresel, ulusal ve bölgesel kalkınma gündemleri ile ilişkisi bağlamında detaylı bir şekilde ele alınacak, küresel bir gündemin bölgesel ölçeğe nasıl uyarlandığı örnekler aracılığıyla açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: *kalkınma, bölgesel kalkınma, yeşil dönüşüm, yeşil büyüme, izmir kalkınma ajansı*

The Green Transformation and Regional Development: The Case of İzmir Development Agency

Mehmet Yavuz[1]

Abstract

Development is a concept raised as the ultimate goal of the policies implemented to overcome the underdevelopment problem of the former colonial states that gained independence after World War II. The increase in national income measured the success of the development policies implemented in the first period. However, despite the rise in national income, the continuation of problems in areas such as income distribution, education, and health brought the social dimension of development to the fore in the 1970s. The studies carried out by Amartya Sen under the title of "human-centered development approach" have directly influenced the implementation and have found concrete results in the "Human Development Index" published by the United Nations (UN).

The addition of the environmental dimension to the economic and social dimension of development was realized due to studies conducted on climate change in the 1990s. The UN Conference on Environment and Development, convened in Rio de Janeiro, Brazil in 1992, is an important turning point in this process. The Millennium Development Goals announced by the UN in 2000 and the Sustainable Development Goals-2030 -which replaced these goals in 2015- have made the environmental aspect of development the main agenda on a global scale. The "European Green Deal," approved by the European Union (EU) in 2020, has escalated the issue to a different level. The decision of Europe to impose surtaxes on goods produced with production techniques leading to more carbon emissions has made the green transformation of production infrastructures the new focus of economic and development policies worldwide, especially in countries with intensive trade relations with Europe.

To create a roadmap for compliance with the European Green Agreement in Türkiye, the "Green Reconciliation Working Group" was established under the coordination of the Ministry of Commerce, per the Presidential Circular No. 2021/15 published in the Official Gazette dated July 16, 2021. The working group, which includes the relevant Ministries and public institutions, chambers representing the private sector, and non-governmental organizations, has been tasked with preparing the Green Reconciliation Action Plan. The group's work was also considered within the scope of the 12th Development Plan preparations, and green transformation was accepted as one of the main policy axes of the development plan for the 2024 - 2028 period.

Development agencies prepare regional plans to connect national-scale public policies with the regional level in Turkish public administration. According to the nomenclature of the territorial units for statistics (NUTS) system, development agencies in 26 regions representing the NUTS-2 level have joined the Ministry of Industry and Technology after the management system change in 2018. Together with the Green Deal, the green transformation has become the main agenda of the industrial sector, while development agencies have also started to focus on studies aimed at the green transformation of production infrastructures in their regions.

[1] *PhD., İzmir Kalkınma Ajansı, mehmet.yavuz@izka.org.tr*

As one of the first two pilot development agencies established in Türkiye in 2006, İzmir Development Agency has started green transformation-related studies earlier than national scale studies as of 2019. İzmir Development Agency changed its organizational structure in 2020 to create expertise in green transformation at both institutional and regional levels and has established the "Green Growth Policies Unit" and the "Blue Growth Policies Unit" within its structure. In addition to the regional-scale strategy and analysis studies prepared by its new units, the Agency has pioneered green transformation studies in the ecosystem of development agencies with the financial support programs it has implemented.

Within the scope of the paper, the activities of İzmir Development Agency in the field of green transformation from 2019 to the present will be discussed in detail in the context of its relationship with global, national, and regional development agendas. Examples will explain how a global agenda is adapted to a regional scale.

Key Words: *development, regional development, green transformation, green growth, izmir development agency*

Normatif Yönetişimden Pratik Zorunluluğa: Kastamonu Entegre Katı Atık Yönetimi Deneyimi

Elif Nur Sertel[1], Eray Aktepe[2]

Özet

Günümüzde kamu hizmetleri yalnızca temel ihtiyaçların karşılanmasıyla sınırlı kalmayıp, aynı zamanda bu ihtiyaçların kamusal haklar çerçevesinde güvence altına alınmasını da gerekli kılmaktadır. Ancak, kamu hizmetlerinde artan özelleştirme eğilimleri ve hizmet sunumundaki eşitsizlikler, özellikle çevresel sürdürülebilirlik gibi temel alanlarda kamusal haklara erişimi zorlaştırmaktadır. Bu çalışma, çevresel sürdürülebilirlik bağlamında belediyelerin kamu hizmeti sorumluluğunu, katı atık yönetimi örneği üzerinden değerlendirmektedir. Araştırma, Kastamonu il ve ilçeleri için faaliyet gösteren Katı Atık Bertaraf Tesisi özelinde kamu-özel sektör iş birlikleri, yerel yönetimlerin teknik ve kurumsal kapasiteleri ve hizmetin hak temelli sunumu üzerine odaklanmaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden belge tarama ve yarı yapılandırılmış mülakat teknikleri kullanılmış; Kastamonu Belediyesi, Kastamonu Mahalli İdareler Birliği (KASMİB) ve tesisin özel işletmecisi olan Mirsa Enerji firması ile yapılan görüşmeler yoluyla uygulamanın bütüncül bir analizi gerçekleştirilmiştir. Bulgular, hizmetin teknik yeterliliğinin yanında, hizmetin sürekliliğini tehdit eden altyapı eksiklikleri ve finansal sürdürülebilirlik sorunlarını ortaya koymaktadır. Ayrıca, katı atık yönetimi gibi çevresel kamu hizmetlerinin yalnızca teknik değil, aynı zamanda kamusal haklar kapsamında değerlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda, kamu hizmetlerinin niteliğini artırmak ve herkes için erişilebilir hale getirmek amacıyla yerel yönetimlerin teknik kapasitelerinin güçlendirilmesi, kamu-özel sektör iş birliklerinin daha adil ve şeffaf biçimde kurgulanması, çevresel kamu hizmetlerinin birer hak olarak tanımlanması ve bu hizmetlere erişimin anayasal güvence altına alınması gerektiği önerilmektedir. Çalışma, kamu hizmetlerinin yalnızca hizmet sunumu değil, aynı zamanda toplumsal eşitlik, çevresel adalet ve sürdürülebilirlik ilkeleri temelinde yeniden örgütlenmesi gerektiğini savunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *katı atık yönetimi, sürdürülebilirlik, kentsel kamu hizmeti, yerel yönetimler*

[1] *Yüksek Lisans Öğrencisi, Elif Nur Sertel, Kastamonu Üniversitesi, elifsrtll00@gmail.com*

[2] *Doç. Dr., Eray Aktepe, Kastamonu Üniversitesi, eaktepe@kastamonu.edu.tr*

From Normative Governance to Practical Necessity: The Kastamonu Integrated Solid Waste Management Experience

Elif Nur Sertel[1], Eray Aktepe[2]

Abstract

Contemporary public service provision transcends the mere satisfaction of basic needs, requiring instead that these needs be safeguarded as constitutionally guaranteed public rights. However, increasing trends of privatization and inequalities in service delivery have made access to public rights more challenging, particularly in fundamental areas such as environmental sustainability. This study evaluates the responsibility of municipalities in providing public services within the context of environmental sustainability, using solid waste management as a case study. The research focuses on the solid waste disposal facility operating in the province and districts of Kastamonu, examining public-private partnerships, the technical and institutional capacities of local governments, and the rights-based provision of services. The study employs qualitative research methods, including document analysis and semi-structured interviews, and conducts fieldwork with three key actors: Kastamonu Municipality, Kastamonu Union of Local Authorities (KASMİB), and the private operator of the facility, Mirsa Energy. Findings reveal not only technical limitations of the service but also significant challenges to service continuity caused by infrastructure deficiencies and financial sustainability issues. The study concludes that environmental public services such as solid waste management should be assessed not only through a technical lens but also as matters of public rights. In this context, the study recommends strengthening the technical capacities of local governments, designing fairer and more transparent public-private partnerships, framing environmental services as entitlements, and ensuring constitutional protection for access to these services. The research argues that public services must be reorganized not only as service provision mechanisms but also as instruments for promoting social equity, environmental justice, and sustainability.

Keywords: *solid waste management, sustainability, urban public service, local governments*

[1] *Master's Student, Elif Nur Sertel, Kastamonu University, elifsrtll00@gmail.com*

[2] *Assoc. Prof., Eray Aktepe, Kastamonu University, eaktepe@kastamonu.edu.tr*

İKİNCİ GÜN: İKİNCİ OTURUM

31.10.2025 11:15-12:30 Yalıncak Salonu

Hükümet Sistemi
Oturum Başkanı: **Yılmaz Üstüner**

Türkiye'de Kamu Yönetiminde Koordinasyon: Cumhurbaşkanlığı Sistemi
Coordination in Public Administration in Türkiye: Presidential System
Ruşen Keleş, Ömer Faruk Gençkaya

Cumhurbaşkanlarının Meclis Açılış Konuşmaları Üzerine Bir İnceleme
An Analysis of the Presidents' Parliamentary Opening Speech
Erhan Ezici

Does the Government System Matter for the Politics of Structural Choice? The Case of Turkey in Transition from Parliamentary to Presidential System (1983 – 2025)
Yapısal Tercihlerde Hükümet Sistemi Önemli mi? Parlamenter Sistemden Başkanlık Sistemine Geçiş Sürecinde Türkiye Örneği (1983-2025)
Aslı Yılmaz Uçar, Kutsal Yeşilkağıt

Türkiye'de Muhalefet Partilerinin Politika Yapım Sürecindeki Rolü: 67. Hükümet Dönemi Örneği
The Role Of Opposition Parties İn The Policy-Making Process İn Turkey: The Case Of The 67th Government Term
Leyla Küçüktemel

Türkiye'de Kamu Yönetiminde Koordinasyon: Cumhurbaşkanlığı Sistemi

Ruşen Keleş[1], Ömer Faruk Gençkaya[2]

Özet

Kamu yönetiminde koordinasyon, karmaşık sorunları çözmek için geleneksel bir yaklaşımdır. "Kamu sektörü kuruluşlarının görev ve çabalarının gönüllü ya da zorunlu uyumunu artırmaya yönelik yöntem ve mekanizmalara" koordinasyonun denilir. Bu çalışma, bu işlevi, yönetim, uygulama ve politika içinde ve arasında tutarlılığı artırmak ve çelişkileri, boşlukları ve fazlalıkları en aza indirmek üzere kullanmaktadır. Politika oluşturma yöntemleri, düzeyleri ya da aşamaları arasında ayrım yapan çok sayıda koordinasyon tipolojisi bulunmaktadır.

Araştırmacılar, koordinasyon ve bütünleştirmeye yönelik örgütsel, idari ve davranışsal engelleri tespit etmişlerdir. Araştırmacılar ve politika yapıcılar düzenli olarak daha fazla koordinasyon ve bütünleştirme çağrısında bulunsalar da, sektörler arası yönetişimin gerçekten işe yarayıp yaramadığı konusunda çok az çalışma bulunmaktadır ve şimdiye kadar yapılan çalışmalar çok umut verici bulgular ortaya koymamıştır. Politika tutarlılığı, koordinasyonla aynı şey değildir. Gelecekteki araştırmalar, koordineli ve bütünleşik politika müdahalelerinin varlığı, yokluğu ve potansiyel etkileri hakkında varsayımlarda bulunan kuramlara ve modellere öncelik verecektir. Bu çalışmada, Türkiye'nin cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişinden bu yana kamu yönetimindeki koordinasyon yapısının nasıl değiştiği, anayasa, kanun ve kurumlardaki değişiklikler dikkate alınarak incelenecektir. Politika koordinasyonu ve bütünleştirmenin varlığını ya da yokluğunu, başarısını veya başarısızlığını etkileyen değişkenlere değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: *koordinasyon, Türk kamu yönetiminde koordinasyon, Cumhurbaşkanlığı sistemi*

[1] *Prof. Dr., Kapadokya Üniversitesi, rusen.keles@kapadokya.edu.tr,*

[2] *Prof. Dr. İstanbul Medipol Üniversitesi,, omer.genckaya@medipol.edu.tr*

Coordination in Public Administration in Türkiye: Presidential System

Ruşen Keleş[1], Ömer Faruk Gençkaya[2]

Abstract

Coordination in public administration is a traditional approach to solving complex problems. "Methods and mechanisms that attempt to increase the voluntary or mandatory alignment of the tasks and efforts of public sector organizations" are what coordination is all about. This paper employs this function to enhance coherence and minimize contradictions, gaps, and redundancies within and across administration, practice, and policy. There are numerous typologies of coordination that distinguish between methods, levels, or stages of policy formulation.

Researchers have identified organizational, administrative, and behavioral barriers to coordination and integration. While researchers and policymakers regularly call for greater coordination and integration, there are few studies on whether cross-sectoral governance actually works, and the studies that have been conducted so far have not produced very promising findings. Policy coherence is not the same as coordination. Future research will prioritize theories and models that make assumptions about the presence, absence, and potential effects of coordinated and integrated policy responses.

This paper will look at how the coordination structure in Turkey's public administration has changed since the country switched to a presidential system of government, taking into account changes in the constitution, the law, and the institutions. We consider the variables that account for the presence or absence of policy coordination and integration, as well as its success or failure.

Keywords: *coordination, coordination in Turkish public administration, Presidential system*

[1] *Prof. Dr., Kapadokya Üniversitesi, rusen.keles@kapadokya.edu.tr,*

[2] *Prof. Dr. İstanbul Medipol Üniversitesi, omer.genckaya@medipol.edu.tr*

Cumhurbaşkanlarının Meclis Açılış Konuşmaları Üzerine Bir İnceleme

Erhan Ezici[1]

Özet

1982 yılından kabul edilen Türkiye Cumhuriyeti Anayasası 104.maddesinde sayılan Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri arasında "Gerekli gördüğü takdirde, yasama yılının ilk günü Türkiye Büyük Millet Meclisinde açılış konuşması yapar" ifadesi yer almaktadır. Benzer bir ifade 1924 Anayasası 36.maddesinde de bulunmaktadır. Bu geleneğin Cumhuriyet ile birlikte başlamadığı, Osmanlı İmparatorlu döneminde Kanun-i Esasi 45.maddesinde, Padişah ya da görevlendireceği bir kişinin padişah nutkunu mecliste okuması biçiminde yer aldığı görülmektedir. İlgili ifadenin 1961 Anayasasında yer almamasından dolayı 1960-1983 arasındaki dönem (ve bazı istisnalar dışında) dışında, 1923 yılından itibaren Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanları Meclis açılış toplantısında, birer konuşma gerçekleştirmişlerdir.

Bu konuşmalar incelendiğinde, genel bir sistematik içinde kurgulandıkları ve bazı ortak noktalara sahip oldukları görülmektedir. Konuşmalarda yıllara göre sırası değişmekle birlikte, belirli alanlara vurgu yapılmıştır. İç ve dış politika, milli savunma, adalet, maliye, ekonomi, ticaret, uluslararası ilişkiler, eğitim vb. gibi ülkenin o yıla ait durumu için genel bir değerlendirme niteliği taşıyan bu konuşmalarda, ilgili yıllara ait olumlu ya da olumsuz özel durumlara da değinilmiştir. Bu değerlendirme esnasında bahsedilen başlıklardan birisini de kamu hizmetleri oluşturmaktadır. Ülkede o yıl gerçekleştirilmesi planlanan ya da önceki yıl gerçekleştirilmiş, oluşan özel koşullar nedeniyle acil olarak uygulamaya konulması gereken kamu hizmetleri, Cumhurbaşkanlarının açılış konuşmalarında sıklıkla yer almışlardır. Yapılması gereken kamu hizmetlerine vurgu yapılmasının yanı sıra, kimi dönemlerde önceki yıl ya da yıllarda gerçekleştirilen kamu hizmetlerinin başarı ya da başarısızlıkları üzerine değerlendirmeler de yapılmıştır. Özellikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişin gerçekleştirildiği 2017 anayasa değişikliği öncesi dönemde, Cumhurbaşkanının tarafsızlığı, siyasi parti liderlerine göre halka ve Meclise mesaj verme sıklığının sınırlılığı, Meclis açılış konuşmalarına ayrı bir anlam kazandırmıştır.

Bu çalışmada Cumhuriyetin ilan edildiği 1923 yılından günümüze, Cumhurbaşkanlarının TBMM açılışında yaptıkları açılış konuşmalarının kamu hizmetleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır. İlgili dönemin uzunluğu nedeniyle inceleme, her Cumhurbaşkanının görev yaptığı dönemler dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir. Bu şekilde hem ilgili Cumhurbaşkanının kendi konuşmalarında hangi başlıkları ön plana çıkardığı incelenmiş, hem de dönemsel bir kıyaslama yapma imkânı elde edilmiştir. Çalışma esnasında arşiv taraması açısından başvurulan temel kaynakları TBMM Zabıt Cerideleri ve Meclis Tutanakları oluşturmuştur. Genel çerçeve ve dönemlendirmenin oluşturulmasında ise Türk siyasal hayatı literatüründen faydalanılmıştır. Ayrıca elde edilen veriler, nitel bir analize tabii tutulması amacıyla MAXQDA programı kullanılarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Kamu Hizmeti.*

[1] *Araş.Gör.Dr., Uşak Üniversitesi, erhan.ezici@usak.edu.tr*

An Analysis of the Presidents' Parliamentary Opening Speech

Erhan Ezici [1]

Abstract

Article 104 of the Constitution of the Republic of Türkiye adopted in 1982 includes among the duties and powers of the President the statement 'If deemed necessary, he/she shall make an opening speech at the Grand National Assembly of Türkiye on the first day of the legislative year'. A similar expression is found in Article 36 of the 1924 Constitution. It is observed that this tradition did not start with the Republic, but in the Ottoman Empire, in Article 45 of the Code of Laws, the sultan or a person appointed by the sultan read the sultan's speech in the parliament. Since 1923, the Presidents of the Republic of Türkiye have delivered a speech at the opening meeting of the Parliament, except for the period between 1960-1983 (and some exceptions), since the relevant expression was not included in the 1961 Constitution.

When these speeches are analysed, it is seen that they are structured in a general systematic and have some common points. Although the order of the speeches varies according to the year, certain areas were emphasised. In these speeches, which are a general evaluation of the situation of the country in that year, such as domestic and foreign policy, national defence, justice, finance, economy, trade, international relations, education, etc., positive or negative special situations of the relevant years were also mentioned. One of the topics mentioned during this evaluation was public services. Public services, which were planned to be realised that year or which were realised in the previous year and which needed to be implemented urgently due to special circumstances, were frequently mentioned in the opening speeches of the Presidents. In addition to emphasising the public services that need to be implemented, in some periods, evaluations were also made on the success or failure of the public services implemented in the previous year or years. Particularly in the period before the 2017 constitutional revision, when the transition to the presidential government system was realised, the impartiality of the President and the limited frequency of the President's messages to the public and the Parliament compared to the leaders of political parties gave a special meaning to the opening speeches of the Parliament.

In this article, it is aimed to analyse the opening speeches made by the Presidents at the opening of the Grand National Assembly of Türkiye since 1923, when the Republic was proclaimed, in terms of public services. Due to the length of the relevant period, the analysis was carried out by taking into account the periods in which each President served. In this way, it has been analysed which topics the President of the Republic brought to the forefront in his speeches, and a periodical comparison has been made. The main sources used for archive research during the study were the Minutes of the Grand National Assembly of Türkiye and the Minutes of the Parliament. In the formation of the general framework and periodisation, the literature on Turkish political life was utilised. In addition, the data obtained were analysed using MAXQDA software in order to subject them to a qualitative analysis.

Keywords: *President, Grand National Assembly of Türkiye, Public Service.*

[1] *Res.Asst.Dr.,Uşak Üniversitesi, erhan.ezici@usak.edu.tr*

Does the Government System Matter for the Politics of Structural Choice? The Case of Turkey in Transition from Parliamentary to Presidential System (1983 – 2025)*

Aslı Yılmaz Uçar[1], Kutsal Yeşilkağıt[2]

Abstract

In 1976, Kaufman examined the longevity of institutions and identified factors contributing to agency survival in the United States (Kaufman 1976). Since then, the notion that "structures matter" has gained importance, with structural politics being studied across diverse national contexts. Comparative research has emphasized how differing socio-political environments shape structural politics. Moe and Caldwell (1994) notably highlighted how government systems "generate their own political dynamic" and "their own politics of structural choice" (Moe and Caldwell 1994:192). Institutional endurance, formalization types, and the mechanisms of formalization are all shaped by variations in key actors, interest group relationships, and political compromise—factors that differ across government systems. In this regard, government systems are crucial to understanding institutional politics.

While much of the literature compares parliamentary and presidential systems through the lens of the United Kingdom and the United States, Turkey offers a unique case. Its transition from a parliamentary system to a semi-presidential system (2007) and subsequently to a presidential system (2018) allows for a within-case comparison of institutional politics under different government systems.

This paper empirically examines the evolution of institutional politics in Turkey under different government systems. It traces government reorganizations —including name changes, mergers, splits, reorganizations, changes in administrative level, functional adjustments, official reclassifications, and ministerial affiliations—based on primary and secondary laws. These changes are systematically coded and statistically analyzed. The analysis explores how the government system affects the intensity of reorganizations, endurance, autonomy of executive offices, and formalization strategies underlying institutional reforms.

It is observed that the intensity of reorganizations increased, the durability of institutions declined, and the pattern of reorganizations changed significantly from major reorganizations (such as pure creations) to more incremental changes to the existing units (such as name changes, level changes, administrative affiliation changes) by transition to the presidential system.

Keywords: *structural choice theory, presidential system, Türkiye*

**This research is funded by the Scientific and Technological Research Council of Türkiye (TUBITAK) under the 2219 International Postdoctoral Research Fellowship Program [Grant No.1059B192400994]. The authors thank TUBITAK for their support.*

[1] *Guest Researcher, Aslı Yılmaz Uçar, Leiden University, asliyilmazucar@gmail.com;*

[2] *Professor, Kutsal Yeşilkağıt, Leiden University, a.k.yesilkagit@fgga.leidenuniv.nl*

Yapısal Tercihlerde Hükümet Sistemi Önemli mi? Parlamenter Sistemden Başkanlık Sistemine Geçiş Sürecinde Türkiye Örneği (1983-2025)*

Aslı Yılmaz Uçar[1], Kutsal Yeşilkağıt[2]

Özet

Kaufman, 1976 yılında hükümet kurumlarının ölümsüz olup olmadığını inceler ve Amerika Birleşik Devletleri'nde kurumların dayanıklığına katkıda bulunan faktörleri belirlemeye çalışır (Kaufman 1976). O zamandan bugüne, yapısal tercihler farklı ülke bağlamlarında incelenmiş, bağlamın önemi önem kazanmıştır. Karşılaştırmalı araştırmalar, farklı sosyo-politik ortamların yapısal tercihleri nasıl belirlediğini vurgular. Moe ve Caldwell (1994), hükümet sistemlerinin "kendi siyasi dinamiklerini" ve "kendi yapısal tercih politikalarını" nasıl ürettiğini özellikle vurgulamıştır (Moe ve Caldwell 1994:192). Kurumsal dayanıklılık, kurumsallaşma türleri ve kurumsallaşma mekanizmalarının tümü, hükümet sistemleri arasında farklılık gösteren kilit aktörlerdeki, çıkar grubu ilişkilerindeki ve siyasi uzlaşmadaki farklılıklar tarafından biçimlenir. Bu bağlamda, hükümet sistemleri kurumsal tercih siyasetini anlamak için hayati öneme sahiptir.

Literatürde parlamenter ve başkanlık sistemleri Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri üzerinden karşılaştırılırken, Türkiye benzersiz bir örnek sunmaktadır. Türkiye örnek olayı, parlamenter sistemden yarı başkanlık sistemine (2007) ve ardından başkanlık sistemine (2018) geçişi sebeiyle, farklı hükümet sistemleri altındaki kurumsal tercihlerin aynı örnek olay içinde karşılaştırılmasına olanak tanır.

Bu makale, Türkiye'de farklı hükümet sistemleri altındaki kurumsal tercihlerin evrimini ampirik olarak incelemektedir. Birincil ve ikincil düzenlemelere dayanarak kurumların isim değişiklikleri, birleşmeler, bölünmeler, yeniden yapılanmalar, idari düzeydeki değişiklikler, işlevsel düzenlemeler, resmi yeniden sınıflandırmalar ve bakanlık bağlılıkları dahil olmak üzere yürütmenin yeniden yapılanmalarını izlemektedir. Bu değişiklikler sistematik olarak kodlanmış ve istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Analiz, hükümet sisteminin yeniden yapılanmaların yoğunluğunu, kurumların özerkliğini ve kurumsal reformların altında yatan kurumsallaşma stratejilerini nasıl etkilediğini araştırmaktadır.

Analiz sonucunda, başkanlık sistemine geçiş ile birlikte yeniden yapılanmaların yoğunluğunun arttığı, kurumsal sürekliliğin düştüğü ve yeniden yapılanmaların örüntüsünün, majör/kapsamlı yeniden yapılanmalardan (örneğin yeni kurum kuruluş) mevcut birimlerde daha minör/kademeli değişikliklere (örneğin isim değişiklikleri, kademe değişiklikleri, idari bağlılık değişiklikleri) doğru değiştiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *yapısal tercih teorisi, başkanlık sistemi, Türkiye*

**Bu araştırma, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından 2219 Uluslararası Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı [Hibe No. 1059B192400994] kapsamında desteklenmiştir. Yazarlar destekleri için TÜBİTAK'a teşekkür eder.*

[1] *Aslı Yılmaz Uçar, Guest Researcher, Leiden University, asliyilmazucar@gmail.com;*

[2] *Kutsal Yeşilkağıt, Professor, Leiden University, a.k.yesilkagit@fgga.leidenuniv.nl*

Türkiye'de Muhalefet Partilerinin Politika Yapım Sürecindeki Rolü: 67. Hükümet Dönemi Örneği

Leyla Küçüktemel[1]

Özet

Demokratik rejimlerin temel yapı taşlarından biri olan muhalefet, siyasal hakların etkin bir biçimde kullanılabildiği alanlarda anlam kazanır. Seçme ve seçilme hakkı, siyasal katılım, ifade özgürlüğü ve yönetime denetim yoluyla katılım gibi temel unsurlar bir ülkenin demokratik derinliğini belirleyen ölçütlerin başında gelmektedir. Türkiye'de siyasal sistemdeki dönüşümler bu hakların kullanım alanlarını doğrudan etkilemiş, özellikle 2017 Anayasa değişikliği ile yürürlüğe giren Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi, yasama ve yürütme arasındaki güç dengesini önemli ölçüde değiştirmiştir. Dolayısıyla muhalefetin hükümet sisteminin değişmesiyle beraber politika yapım sürecinde nasıl bir rol oynadığı araştırmanın sorusunu oluşturmuştur. Çalışma, Türkiye'de 67. Hükümet döneminde muhalefet partilerinin politika yapım sürecine katkısını, siyasal hakların kullanımı bağlamında değerlendirmeyi amaçlamıştır. 28. Yasama Dönemi'nde muhalefet milletvekilleri tarafından TBMM'ye sunulan yazılı soru önergelerini inceleyerek, muhalefetin demokratik işleyiş içerisindeki denetim ve gündem belirleme rolünü değerlendirmeyi hedeflemektedir. Bu bakımdan çalışmada 28. Yasama dönemi boyunca sunulan yaklaşık yüz otuz beş yazılı soru önergesini niteliksel olarak sınıflandırılmış ve önergelerin konu başlıkları, hedeflenen bakanlıklar ve partisel dağılımları üzerinden değerlendirilmiştir. Ayrıca eleştirel bakış açısıyla muhalefet partilerinin tasarıları incelenmiş ve teorik bir çerçeveye yerleştirilmiştir. Çalışma keşfedici araştırma niteliğinde olup içerik analizi tekniğinden faydalanmıştır. Soru önergeleri, demokratik sistemde siyasal denetimin araçlarından biri olarak ele alınmakta ve muhalefetin iktidar karşısında sınırlı da olsa bir görünürlük ve müdahale alanı yaratmasını sağlamaktadır. Çalışmada, özellikle sağlık, eğitim, sosyal politikalar, ekonomi ve çevre gibi toplumsal taleplerin yoğunlaştığı alanlarda verilen önergeler üzerinden muhalefetin siyasal gündemi şekillendirme kapasitesi analiz edilmiştir. Araştırmanın bulguları, muhalefetin yazılı soru önergeleri aracılığıyla toplumsal hassasiyetleri meclis gündemine taşıma, yürütmenin faaliyetlerini denetleme ve siyasal hesap verebilirliği sağlama çabası içinde olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte önergelerin büyük kısmının yanıtsız kalması veya geç yanıtlanması siyasal hakların kurumsal mekanizmalar aracılığıyla etkili biçimde kullanılamadığını ortaya koymaktadır. Bu durum Tocqueville'in denge ve denetim mekanizmasına dayalı demokratik anlayışı çerçevesinde değerlendirildiğinde Türkiye'de siyasal sistemin muhalefete sağladığı alanın giderek daraldığını göstermektedir. Tocqueville'in demokrasi anlayışı yönetimin sınırlanmasını ve yurttaşların siyasal haklarını etkin biçimde kullanabilmesini gerektirir. Bu açıdan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin muhalefetin siyasal katılım araçlarını sınırladığı, siyasal hakların kurumsal güvencelerden yoksun kaldığı bir ortamda demokrasinin zedelendiği görülmektedir. Muhalefetin politika yapım sürecine katılımı büyük ölçüde sembolikleşmiş, siyasal hakların etkin kullanımı ise sadece anayasal düzlemde değil fiili uygulamalarda da ciddi kısıtlamalarla karşı karşıya kalmıştır. Bu bağlamda siyasal hakların genişletilmesi ve muhalefetin kurumsal etkinliğinin artırılması Türkiye'de demokratik işleyişin güçlendirilmesi açısından hayati önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Türkiye, muhalefet, politika yapımı, 67. hükümet dönemi*

[1] *Yüksek Lisans Öğrencisi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, leylaktml@gmail.com.*

The Role of Opposition Parties in the Policy-Making Process in Turkey: The Case of the 67th Government Term

Leyla Küçüktemel[1]

Abstract

One of the fundamental pillars of democratic regimes is the opposition, which gains significance in contexts where political rights can be effectively exercised. Core elements such as the right to vote and be elected, political participation, freedom of expression and participation in governance through oversight are among the primary indicators of a country's democratic depth. Transformations in Turkey's political system have directly influenced the scope of these rights, with the Presidential Government System introduced through the 2017 constitutional amendment significantly altering the balance of power between the legislative and executive branches. Accordingly, this study seeks to examine the role of the opposition in the policy-making process following this systemic change. The aim of this research is to evaluate the contribution of opposition parties to the policy-making process during the 67th Government term in Turkey, within the context of the exercise of political rights. By analyzing written parliamentary questions submitted by opposition members of parliament during the 28th Legislative Term, the study assesses the opposition's role in oversight and agenda-setting within the democratic process. Approximately 135 written questions submitted throughout this legislative term were qualitatively categorized and evaluated based on their subject matter, the ministries they targeted, and their party-based distribution. In addition, the proposals of opposition parties were examined from a critical perspective and situated within a theoretical framework. This exploratory research utilizes content analysis as its primary method. Written questions are considered one of the tools of political oversight in democratic systems, offering the opposition a limited yet symbolically important space for visibility and intervention against the ruling party. The study analyzes how the opposition sought to shape the political agenda, particularly in areas such as health, education, social policy, the economy, and environmental issues fields that reflect the concentration of societal demands. The findings reveal that through written parliamentary questions, the opposition attempted to bring public sensitivities to the legislative agenda, monitor executive actions, and foster political accountability. However, the high number of unanswered or delayed responses indicates that political rights are not being effectively exercised through institutional mechanisms. When assessed through the lens of Tocqueville's democracy theory, which emphasizes balance and oversight, it becomes evident that the space allocated to the opposition within Turkey's political system is progressively narrowing. Tocqueville's understanding of democracy necessitates limiting government power and enabling citizens to exercise their political rights effectively. In this respect, the Presidential Government System is shown to restrict the means of political participation available to the opposition and to undermine democratic functioning in an environment where political rights lack institutional safeguards. The participation of opposition parties in policy-making has become largely symbolic, and the exercise of political rights is severely constrained not only at the constitutional level but also in practice. In this context, expanding political rights and enhancing the institutional effectiveness of the opposition are of vital importance for strengthening democratic governance in Turkey.

Keywords: *Turkey, opposition, policy-making, 67th government term*

[1] *Master's Student, Ondokuz Mayıs University, leylaktml@gmail.com.*

İKİNCİ GÜN: İKİNCİ OTURUM

31.10.2025 11:15-12:30 Koçumbeli Salonu

Kentsel Hizmetler

Oturum Başkanı: **Mustafa Kemal Bayırbağ**

Türkiye'de Yerel Gıda Sistemlerinin İnşasında Belediyeler: Örnek Uygulamalar ve Dirençlilik Kavramı Çerçevesinde Bir Tartışma
Municipalities in the Construction of Local Food Systems in Turkey: A Discussion within the Framework of Case Studies and the Concept of Resilience
Uygar D. Yıldırım

Türkiye'de Kentleşmeye Dayalı Birikimin Şubat 2023 Depremleri Bağlamındaki Sonuçları
The Consequences of Urbanization-Based Accumulation in Turkey in the Context of the February 2023 Earthquakes
Gürdal Tut

Afetlere Dirençli Kentler ve Toplumlar: Kentsel ve Toplumsal Dirençlilik Üzerine Bir Değerlendirme
Disaster Resilient Cities and Communities: An Assessment on Urban and Community Resilience
Abdussamet Çakmakçı

Erişilebilirliğin ve Hareketliliğin Düzenlenmesi: ODTÜ çalışanları ve kampüs erişilebilirliği örneği
Accessibility and Mobility: The Case of METU Employees and Campus Accessibility
Tuğba Yaren Çarıklı

Türkiye'de Yerel Gıda Sistemlerinin İnşasında Belediyeler: Örnek Uygulamalar ve Dirençlilik Kavramı Çerçevesinde Bir Tartışma

Uygar D. Yıldırım[1]

Özet

Endüstriyel gıda sisteminin işleyişinden doğan çoklu kriz ve sorunlar uluslararası ölçekte özellikle gıda ve ekoloji alanında yeni politika ve alternatif arayışlarına yönelik çabaları yaygınlaştırmaktadır. Özellikle 2008 Krizi ve Covid 19 Pandemisi sonrasında yeni tarım-gıda politikalarının geliştirilmesinde sürdürülebilirlik, kapsayıcılık ve dirençlilik kavramlarının piyasa ekonomisinin ürettiği çok boyutlu krizlerin yönetilmesinde, sosyal ve çevresel risklerin azaltılması bakımından öne çıktığını görmekteyiz. Bu gelişmeleri tarım, gıda alanında yeni politika ve örnek geliştirme çabaları bakımından değerlendirdiğimizde; yönetişim, yerelleşme, tedarik zincirlerinin kısaltılması gibi uygulamalar ve belediyeler, kooperatifler gibi aktörlerin öne çıktığı görülmektedir. Diğer bir değişle tarım-gıda sistemlerinde restorasyon ve dönüşüm çabası; yerelleşmeyi, dolayısıyla yerel aktörleri ve özellikle belediyeleri yeni tarım, gıda politika ve uygulamalarına yönelik arayışların merkezine taşımaktadır. Dünyadaki gelişmelere paralel olarak Türkiye'de de 2004 ve 2012'de yapılan yeni düzenlemeler sonrasında bir çok il ve ilçe belediyesi kent, kent çevresi ve kırsal alanları kapsayacak şekilde tarım, gıda politikaları ve stratejileri geliştirmeye başlamıştır. Belediyelerin politika yapıcı aktör olarak tarım-gıda alanını düzenlemesi çabası beraberinde farklı kentlerde market ve şirketlerin kontrol ettiği hakim sistem içinde farklı politika ve uygulamaları gündeme getirmiştir. Gıda ve ekoloji alanında yaşanan krizler yanında depremler ve diğer doğal afetler karşısında merkezi sistem ve piyasa ekonomisinin yetersiz kalması kentsel ölçekte yerelin ihtiyaçlarına özgü tarım, gıda politikaları ve stratejileri geliştirilmesini oldukça kritik hale getirdiği anlaşılmaktadır. Bu çerçevede çok sayıda belediyenin kooperatifler, küçük-orta ölçekli çiftçiler, kadın üreticiler ve kent merkezinde yaşayan kesimlere yönelik kapsamlı sosyal politikalar ve işbirlikleri yürüttükleri görülmektedir. İzmir, Ovacık Modelleriyle başlayan örnek uygulamalar Türkiye'de çok sayıda belediyeye yayılmış olmakla birlikte kentsel ölçekte somutlanan bu örneklerin uygulanan politikalar, hedefler, uygulamalar bakımından oldukça farklılaştığı görülmektedir. Çalışmada öncelikle büyükşehir, il ve ilçe belediyelerinin gündeme getirdikleri gıda politikaları ve stratejilerinden çeşitli örneklere yer verilecek ve gıda sistemlerinin yerelleşmesiyle birlikte kentsel gıda politika ve uygulamalarının nasıl heterojen bir alan haline geldiği gösterilecektir. Ayrıca farklı belediyelerin geliştirdikleri tarım, gıda politikaları ve uygulamaları çerçevesinde tarım-gıda sistemlerine yönelik müdahaleler dirençlilik potansiyelleri bakımından ele alınacaktır. Üzerinde durulacak örnek modeller ele alınırken çeşitli saha araştırmaları ve belediyelerin yayınladığı rapor ve strateji belgelerinden yararlanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Belediyeler, gıda sistemleri, tarım-gıda politikaları, kooperatifler*

[1] *Dr., Gaziantep Üniversitesi, uygarrr@yahoo.com, uygaryildirim@gantep.edu.tr*

Municipalities in the Construction of Local Food Systems in Turkey: A Discussion within the Framework of Case Studies and the Concept of Resilience

Uygar D. Yıldırım [1]

Abstract

Multiple, intersecting crises inherent to the industrial food system have intensified global efforts to devise alternative policy frameworks, particularly in the domains of food and ecology. In the wake of the 2008 financial crisis and the COVID-19 pandemic, the concepts of sustainability, social inclusion, and resilience have moved to the center of agri-food policymaking as key principles for governing the market economy's multidimensional crises and for mitigating associated social and environmental risks. Recent initiatives highlight multi-level governance, (re)localization, and supply-chain shortening, alongside the rising salience of municipalities and cooperatives as policy actors. These developments position localization—and, by extension, local actors, especially municipalities—at the core of current efforts to restore and transform agri-food systems. Mirroring global trends, many metropolitan, provincial, and district municipalities in Turkey—particularly following the legislative reforms of 2004 and 2012—have begun to craft agricultural and food policies spanning urban, peri-urban, and rural territories. Municipal initiatives to assume policy-making roles within the agri-food domain have generated diverse approaches within a system otherwise dominated by corporate and market logics. Moreover, the limited capacity of centralized state and market mechanisms to respond to earthquakes and other natural hazards has underscored the urgency of locally tailored urban food and agriculture strategies. Within this context, a growing number of municipalities are implementing comprehensive social policies and partnerships with cooperatives, small- and medium-scale farmers, women producers, and urban consumers. While pioneering initiatives such as the İzmir and Ovacık models have inspired wider diffusion, their urban manifestations vary considerably in goals, instruments, and implementation. The paper first surveys municipal food policies and strategies across metropolitan, provincial, and district levels to show how localization has rendered urban food policy and practice a heterogeneous field. It then evaluates municipal interventions through the lens of resilience, drawing on fieldwork as well as reports and strategy documents produced by municipalities.

Keywords: *Municipalities, Food Systems, Agri-Food Policies, Cooperatives.*

[1] *Phd., Gaziantep University, uygarrr@yahoo.com , uygaryildirim@gantep.edu.tr*

Türkiye'de Kentleşmeye Dayalı Birikimin Şubat 2023 Depremleri Bağlamındaki Sonuçları

Gürdal Tut[1]

Özet

Neoliberal birikim stratejisi, hem dünyadaki gelişmelere paralel hem de Türkiye'nin özgün koşullarıyla birlikte 2000'lerden sonra Türkiye'nin kentleşme pratiğinde kaçınılmaz bir biçimde etkisini göstermiştir. Yapılı mekân sermayenin öncelikli gündemi haline gelmiş, kentsel alanlardaki konut, işyeri üretiminin yanında altyapıya yönelik yol, havaalanı, köprü gibi mega projeler ile birlikte tüm ülke inşaat şantiyesine dönüşmüştür. Sermayeyi büyüten bu süreç emekçi sınıf için istihdam anlamını ifade etmiştir. Ayrıca tek tasarruf aracı olarak konut veya işyeri satın alma gerekliliğini de yaratarak adeta kentleşmeyi birikim stratejisi konumuna taşımıştır.

Meta niteliği artan her varlıkta olduğu gibi mekânın üretim süreci fayda-maliyet ilişkisinde kârlılığı zorunlu kılmaktadır. İnşaat maliyetlerinden kısılması, planlamanın önemini hatta işlevini yitirmesi, sağlıksız konutlar, kent içi ulaşım sorunları, göç, kira gibi sorunlar fayda-maliyet ilişkisinden kaynaklanmakta ve istihdam rejiminden göçe, eğitimden evliliğe hatta beslenmeye kadar toplumsal ilişki ve ihtiyaçları da emekçiler aleyhine dönüştürmektedir. Diğer yandan söz konusu yapısal sorunlar hem yerleşik akademik düşüncede hem de politikalarda "çözülmesi gereken sapmalar, pürüzler" "şeklinde değerlendirilmektedir. Türkiye'nin kentleşme serüvenin geldiği nokta mekânın metalaşmasından kaynaklı yapısal bir durumdur. Bu sav bildiriminin merkezindedir. Ancak sorunun yapısal olması, beraberinde çelişkili bir durumu ortaya çıkarmaktadır: Mekanın meta niteliği ne kadar artarsa artsın, kentlerde hala insanlar yaşamaktadır ve tüm bu süreç içerisinde rol sahibi olmak zorundadırlar. Yapısallığı görünmez kılan "çözülmesi gereken sapmalar, pürüzler" söylemi göz ardı edilemeyecek pratikler olarak değerlendirilmelidir.

Çelişkili durum, 6 Şubat 2023 depremleriyle birlikte yakıcı biçimde görünür hâle gelmiştir. 6 Şubat sabahı çimento firmalarının borsada %10 değer kazanması, henüz enkazlar kaldırılamamış, depremzedelere nitelikli geçici barınma sağlanamamış ve kamusal hizmetler organize edilememişken, 126 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile devlet yeniden inşa sürecini başlatmıştır. Yıkılan şehirlerin yeniden kurulması ihtiyacı, mevcut kentleşme pratiği için fırsat olarak görülmüştür. Sermayenin mekân üzerinden büyümesi için kullanılan "yaratıcı yıkım" metaforu sihirli bir şekilde ete kemiğe bürünmüştür. Depremden sağ kurtulanlar, hayatta olduklarını fark ettikleri andan itibaren, tek tasarruf araçları olan evlerinin tamamen yok olmasını engellemek veya bir karşılık alabilmek için çabalamak zorunda kalmışlardır. Deprem bölgesinde sermaye, devlet ve toplum arasındaki ilişkiler, geçen iki yılı aşkın sürede daha da karmaşık hale gelmiş; bu karmaşa, kentleşmenin birikim stratejisi olarak öne çıkmasına ve tüm bu ilişkileri belirleyecek bir konuma gelmesine neden olmuştur. Bu durum, bölgedeki sorunları daha fazla derinleştirerek içinden çıkılması zor bir hale getirmiştir. 6 Şubat depremleri sonrasında, Türkiye'deki kentleşme pratiği ile acil ihtiyaçlar arasındaki yapısal çelişkinin nasıl açığa çıktığı ve bu sürecin nasıl bir dönüşüm geçirdiği, çalışmanın temel sorunsalını oluşturmaktadır.

[1] *Türk Tabipleri Birliği, gurdaltut@trakya.edu.tr .*

Çalışmada afet yönetiminde sıkça kullanılan "afet öncesi, afet anı, afet sonrası" bölümlendirmesi alternatif bir bakış açısı kazandırmak üzere esas alınmıştır. 6 Şubat depremleri sonrasındaki süreç, tanıklıklar, örnek olaylar ve mevcut durum temelinde, depremlerden etkilenen iller bağlamında aşağıda belirtilen konu başlıklarına odaklanmaktadır.

Afet öncesi: Meta niteliği artan kent, planlarda unutulan afet, sorumlu kılınan, ortak edilen, yabancılaşan birey.

Afet Anı:, yıkımın sorumluları, depremzede kime denir?

Afet Sonrası (akut ve yeniden inşa dönemi): Yaratıcı yıkımın metafor olmadan çıkması, Yatırım fırsatı olarak deprem, arama kurtarma ve insani yardımın 3 yüzü (devlet, STK, depremzede), sistemin yeniden üretimi olarak kentleşme.

Bu bildiride, yukarıdaki bölümlendirme ve konu başlıkları aracılığıyla, 6 Şubat sonrasında deprem bölgesinde devletin, bireyin, toplumun ve sermayenin konumlarının Türkiye'nin kentleşme dinamikleriyle nasıl ilişkilendiği ortaya konulacaktır. Bildiri 6 Şubat depremlerinin Türkiye'deki kentleşme pratikleri ve kentleşmeye dayalı birikim stratejileriyle olan ilişkisini göstermeyi hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: *neoliberal birikim, yaratıcı yıkım, afet sonrası kentleşme, 6 şubat depremleri*

The Consequences of Urbanization-Based Accumulation in Turkey in the Context of the February 2023 Earthquakes

Gürdal Tut [1]

Abstract

The neoliberal accumulation strategy, shaped both by global developments and Turkey's specific conditions, has inevitably influenced Turkey's urbanization practices since the 2000s. The built environment has become the primary agenda of capital, and beyond the production of housing and workplaces, the proliferation of mega projects such as roads, airports, and bridges has turned the entire country into a construction site. While this process has expanded capital, it has simultaneously provided employment for the working classes. At the same time, it has imposed the necessity of purchasing housing or workplaces as the sole means of saving, thereby transforming urbanization itself into an accumulation strategy.

As with every entity whose commodity character intensifies, the production of space has been forced into profitability within a cost–benefit framework. This logic has led to cost-cutting in construction, the erosion of planning's significance and function, the proliferation of unhealthy housing, problems of intra-urban transportation, migration, and rising rents. These cost–benefit dynamics have reshaped social relations and needs—from employment regimes to migration, from education to marriage and even nutrition—always to the detriment of the working classes. Yet, such structural problems are often interpreted in both academic thought and policy as mere "deviations" or "irregularities" to be resolved. The trajectory of Turkey's urbanization, however, reflects a structural condition rooted in the commodification of space. This claim lies at the center of the present paper. At the same time, the structural character of the problem reveals a contradiction: no matter how much the commodity nature of space intensifies, people still live in cities and must play a role within these processes. The discourse of "irregularities to be resolved" conceals structural realities, but the associated practices cannot be dismissed.

This contradiction became painfully visible with the February 6, 2023 earthquakes. On the morning of February 6, while rubble had yet to be cleared, survivors had no access to adequate temporary shelter, and public services remained disorganized, cement companies' shares rose by 10% on the stock exchange, and Presidential Decree No. 126 initiated the reconstruction process. The necessity of rebuilding destroyed cities was interpreted as an opportunity within the existing urbanization practice. The metaphor of "creative destruction," long invoked to describe capital's expansion through space, materialized in a starkly literal form. Survivors, from the moment they realized they were alive, were forced to struggle either to prevent the total loss of their homes—their only means of saving—or to secure compensation. In the earthquake zone, relations among capital, the state, and society have grown increasingly complex over the subsequent two years. This complexity has elevated urbanization as an accumulation strategy to a determining position in shaping all such relations, further deepening problems and rendering them intractable. The central problem of this study is how the structural

[1] *Turkish Medical Association*, gurdaltut@trakya.edu.tr

contradiction between Turkey's urbanization practices and urgent post-disaster needs has surfaced and transformed in the aftermath of the February 6 earthquakes.

To provide an alternative perspective, the study adopts the common disaster management framework of "before, during, and after the disaster." Based on testimonies, case studies, and the current situation in the affected provinces, the analysis focuses on the following themes:

Before the disaster: The commodified city, the forgotten disaster in planning, the individual made responsible, implicated, and alienated.

During the disaster: The agents responsible for destruction, the question of who counts as a disaster victim.

After the disaster (acute and reconstruction phases): The emergence of creative destruction beyond metaphor, the earthquake as an investment opportunity, the three faces of search and rescue and humanitarian aid (the state, NGOs, and survivors), and urbanization as the reproduction of the system.

Through this framework and these themes, the paper demonstrates how the positions of the state, individuals, society, and capital in the earthquake zone are connected to Turkey's urbanization dynamics. Ultimately, it aims to reveal the relationship between the February 6 earthquakes, Turkey's urbanization practices, and urbanization-based accumulation strategies.

Keywords: *neoliberal accumulation, creative destruction, post-disaster urbanization, February 6 earthquakes*

Afetlere Dirençli Kentler ve Toplumlar: Kentsel ve Toplumsal Dirençlilik Üzerine Bir Değerlendirme

Abdussamet Çakmakçı[1]

Özet

Dünya nüfusunun önemli bir kısmını barındıran kentler, artan afet riskleri karşısında giderek daha kırılgan ve savunmasız bir görünüm sergilemektedir. Hızlı ve plansız kentleşme, altyapı yetersizlikleri, çevresel bozulmalar, sosyo-ekonomik eşitsizlikler ve iklim değişikliğinin artan etkileri, özellikle büyük metropolleri hem doğal hem de insan kaynaklı afetlere karşı daha kırılgan hale getirmektedir. Bu koşullar, yalnızca kentsel sistemlerin değil, aynı zamanda toplumların da geleceğini riske atmakta ve böylece "dirençlilik" kavramını afet yönetimi literatürünün merkezine taşımaktadır. Artan afet riskleri ile birlikte de dirençliliğin iki önemli boyutu olan kentsel ve toplumsal dirençlilik kavramları ön plana çıkmaktadır. Bu doğrultuda kentsel dirençlilik; yapı stokunun güvenliği, altyapı sistemlerinin sürekliliği, risk temelli mekânsal planlama, afet sonrası hizmet sunumu ve teknolojik kapasite gibi fiziki ve kurumsal unsurlara odaklanırken, toplumsal dirençlilik ise, bireylerin ve toplulukların kriz anındaki tepkilerini biçimlendiren dayanışma ağları, örgütlenme kapasitesi, güven ilişkileri, yerel bilgi birikimi, gönüllülük kültürü ve sivil toplumun katılımı gibi sosyal bileşenler üzerinden değerlendirilmektedir.

Literatür taramasına dayalı olarak hazırlanan bu çalışmada, kentsel ve toplumsal dirençlilik biçimlerinin, afet risklerinin azaltılması, etkin müdahale süreçlerinin yürütülmesi ve sürdürülebilir iyileşmenin sağlanması açısından taşıdığı kritik rol ortaya konmuştur. Elde edilen bulgular, afetlerle başa çıkmada yapısal ve teknik önlemlerin yanı sıra toplumsal farkındalığın artırılması, katılımcı mekanizmaların güçlendirilmesi ve dayanışma kültürünün geliştirilmesinin, dirençlilik kapasitesinin inşasında en az fiziksel müdahaleler kadar belirleyici olduğunu göstermektedir. Kentsel ve toplumsal dirençliliğin birbirini tamamlayan yapıları, afetlerin etkisini azaltmanın yanı sıra kentlerin dönüşüm kapasitesini artırarak toplumları daha esnek, öğrenen ve geleceğe hazırlıklı sistemler haline getirdiğini göstermektedir. Gelecek araştırmalar, afet riski yüksek kentsel alanlarda kentsel ve toplumsal dirençliliği yerel dinamiklere duyarlı, bütüncül modellerle ele almalı ve bu modelleri ampirik verilerle test etmelidir. Ayrıca, toplumsal farklılıklar, kırılganlıklar ve kurumsal etkileşimler dikkate alınarak yürütülecek çalışmaların, afet yönetiminde daha kapsayıcı, adil ve sürdürülebilir politika ve planlama süreçlerinin geliştirilmesine önemli katkılar sağlayabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *afet, dirençlilik, kentsel dirençlilik, toplumsal dirençlilik*

[1] *Doktora Öğrencisi, Dokuz Eylül Üniversitesi, sametcakmakci16@gmail.com*

Disaster Resilient Cities and Communities: An Assessment on Urban and Community Resilience

Abdussamet Çakmakçı[1]

Abstract

Cities, which host a significant share of the world's population, are becoming increasingly fragile and vulnerable in the face of rising disaster risks. Rapid and unplanned urbanization, inadequate infrastructure, environmental degradation, socioeconomic inequalities, and the increasing impacts of climate change make major metropolises, in particular, more vulnerable to both natural and man-made disasters. These conditions jeopardize the future of not only urban systems but also societies, thus bringing the concept of "resilience" to the forefront of disaster management literature. With increasing disaster risks, the concepts of urban and community resilience, two important dimensions of resilience, are coming to the fore. Accordingly, urban resilience focuses on physical and institutional elements such as the safety of the building stock, the continuity of infrastructure systems, risk-based spatial planning, post-disaster service delivery, and technological capacity, while community resilience is assessed through social components such as solidarity networks, organizational capacity, trust relationships, local knowledge, a culture of volunteering, and the participation of civil society, which shape the responses of individuals and communities in times of crisis.

Based on the literature review, this study reveals the critical role that urban and community resilience play in reducing disaster risks, carrying out effective response processes, and ensuring sustainable recovery. The findings show that, in coping with disasters, in addition to structural and technical measures, increasing social awareness, strengthening participatory mechanisms, and fostering a culture of solidarity are just as decisive in building resilience capacity as physical interventions. The complementary structures of urban and social resilience demonstrate that in addition to reducing the impact of disasters, they also increase the transformation capacity of cities, making societies more flexible, learning and future-ready systems. Future research should address urban and community resilience in disaster-prone urban areas through holistic models sensitive to local dynamics and test these models with empirical data. In addition, it is considered that studies to be carried out by taking into account social differences, vulnerabilities, and institutional interactions can make significant contributions to the development of more inclusive, equitable, and sustainable policy and planning processes in disaster management.

Keywords: *disaster, resilience, urban resilience, community resilience*

[1] *PhD Student, Dokuz Eylul University, sametcakmakci16@gmail.com*

Erişilebilirliğin ve Hareketliliğin Düzenlenmesi: ODTÜ Çalışanları ve Kampüs Erişilebilirliği Örneği

Tuğba Yaren Çarıklı[1]

Özet

Kamusal hizmet ve kaynakların sunulduğu mekanlara erişebilmek fiziksel uzaklık-yakınlık kadar başka faktörlerden de etkilenen farklı düzeylerde sahip olunan bir kapasitedir. Kişilerin refah düzeyleri için hizmetlere ve kaynaklara erişimleri kritiktir ve erişim düzeyleri doğrudan sosyal adalet ile ilişkilidir. Fiziksel olarak bir yere ve orada sağlanan hizmetlere erişimi ölçebilmek için insanların sahip olduğu kapasiteye ancak belirli kategoriler doğrultusunda bakarak ve kıyaslamalar yaparak karar verebiliriz çünkü erişilebilirlik tek başına sayısal indikatörler ile ölçülebilecek bir kavramdan ziyade görelidir. Literatürde çoğunlukla kabul edildiği gibi bir yere erişimi temelde iki kavram üzerinden inceleyebiliriz bunlar yakınlık ve hareketliliktir; yakınlık iki yer arasındaki mesafeyi gösterirken hareketlilik de erişilebilirlik gibi bir kapasitedir ve kamu politikaları aracılığı ile dağıtılır. Bu potansiyel hareket kapasiteleri çevredeki fiziksel, sosyal ve politik hareket olanaklarına göre eşitsiz bir şekilde dağılır. Bu çalışmada erişilebilirliğe dair eşitsizlikleri tespit etmek için hareketlilik operasyonel bir kavram olarak kullanılmaktadır, hareketlilik doğası gereği iki çeşit ilişkiyi içerir bunlardan ilki hareket eden ya da harekete neden olan bir aktör, ikincisi ise harekete başlanılan yer ile ulaşılan yer arasındaki ilişkidir. Bu iki ilişkiyi inceleyebilmek için ise hareketliliğin somut bir biçimi olan ulaşımın incelenmesi faydalı olacaktır. İki yer arasındaki mevcut ulaşım biçimleri ve aktörlerin bunları nasıl kullanabileceği kamu politikaları ile belirlenir; örneğin mekânsal planlar, toplu taşıma araçlarının hatları, sıklıkları ve fiyatlandırmaları; özel araç sahibi olma imkânı ve özel araçla seyahat etmenin göreli avantaj ve dezavantajları; yaya yolları bu ilişkileri çok katmanlı hale getirir ve bu ilişkilerin otoriteler tarafından düzenlendiğini gösterir, bu düzenlemeler sosyal adaletle doğrudan ilişkilidir. Bahsi geçen düzenlemeler farklı ölçeklerde planlanıyor ve uygulanıyor olabilir. Bu çalışmada ODTÜ kampüsüne erişimin hem ODTÜ yönetimi hem Ankara Büyükşehir Belediyesinin hem de hükümetin uyguladığı politikalarla nasıl şekillendirildiği ve azaltıldığı incelenmektedir. Bu politikaların direkt kullanıcıları olan kişilerle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılarak ulaşımın, hareketliliğin ve genelde erişilebilirliğin kişiden kişiye ve zaman içinde nasıl değiştiğini görmek politikaların etkilerini ve kullanıcıların politikalara nasıl tepki verdiğini ortaya çıkaracaktır. Bu amaçla yaşadıkları yerin öğrencilere kıyasla daha sabit ve ekonomik koşulları ile direkt ilişkili olması, son senelerde personel servislerinde dair yapılan değişiklikler, okulda bulundukları sürenin daha uzun olması ve okula geliş gidiş saatlerinin daha belirgin olması sebebiyle ODTÜ çalışanları ile görüşmeler yapılmıştır. Çalışma temelde idari-teknik personel ve işçilere odaklansa da kıyaslama yapılabilmesi adına akademik personel ile, okulda faaliyet gösteren sendikaların da son yıllardaki temel iki gündeminden biri olan ulaşım için birebir görüşmelere ek olarak daha fazla kişi hakkında bilgi sağlanması için sendika temsilcileri ile de görüşüldü. Ayrıca okul içi ring servisleri düzenlemeleri ve personel servislerinden sorumlu taşıt işletme müdürlüğü ile de ortaya çıkan problemlerin daha kapsamlı değerlendirilebilmesi amacıyla görüşüldü. Bu çalışmanın sonunda ODTÜ kampüsüne erişimin azaltılmasının sonuçları, bu sonuçların çalışan kurumla ve diğer çalışanlar ile ilişkileri nasıl etkilediği ve kuruma nasıl yansıdığına

[1] *Araştırma Görevlisi, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, yaren.carikli@metu.edu.tr*

dair sonuçlar sunulacaktır. Ayrıca okula erişimin Ankara içindeki coğrafi eşitsizlik ile ilişkisi, toplu taşıma ile ilişkisi; karar vericiler olarak hükümet, büyükşehir belediyesi ve ODTÜ'nün kararlarını arasındaki bağlantıyı görmemizi sağlayacak patikaların ortaya çıkarılması hedeflenmektedir. Sonuç olarak bu çalışma; hareketliliğin sadece fiziksel değil, politik ve toplumsal bir mesele olduğunu seçilen örnek üzerinden gösterecektir.

Anahtar Kelimeler: *erişilebilirlik, hareketlilik, ulaşım, kamu politikası*

Accessibility and Mobility: The case of METU Employees and Campus Accessibility

Tuğba Yaren Çarıklı [1]

Abstract

Accessibility of places where public services are provided is a capacity that is possessed at different levels and is affected by other factors, as well as physical proximity. Access to services is critical for people's well-being and directly related to social justice. We can only decide on the capacity of people to measure access to a place and the services provided there by looking at certain categories and making comparisons, because accessibility is a relative concept. As is accepted in the literature, accessibility of a place is based on two concepts: proximity and mobility; while proximity indicates the distance between two places, mobility is a capacity and is distributed through public policies. Distributed unequally according to the physical, social, and political mobility opportunities. In this study, mobility is used as an operational concept to identify inequalities in accessibility. Mobility inherently includes two types of relationships: the first is an actor who moves or causes movement, and the second is the relationship between the departure and arrival points. To examine these two relationships, it will be useful to examine transportation, which is a concrete form of mobility. The available modes of transportation, how actors can use them are determined by public policies; for example, by spatial plans, public transport lines, frequencies and pricing; the possibility of owning a private car and the relative advantages and disadvantages of traveling by private car; pedestrian paths make these relations multi-layered and show that these relations are regulated by authorities. The regulations in question may be planned and implemented at different scales. This study examines how accessibility of the METU campus is shaped/decreased by the policies implemented by both the METU administration, the Ankara Metropolitan Municipality and the government. Semi-structured interviews are conducted with people who are direct users of these policies to examine how transportation, mobility and accessibility change from person to person and over time, and the effects of the policies and how users respond to the policies. For this purpose, interviews were conducted with METU employees because their place of residence is more stable and directly related to their economic conditions, compared to students, changes in personnel transportation in recent years, and more specific arrival and departure times. Although the study mainly focuses on administrative-technical personnel and workers, academic staff, union representatives, and vehicle operations directorate were interviewed to make comparisons. At the end of this study, the results of the decreased access of the METU campus, how the implementations affect the relations with the institution and other employees, and how they are reflected in the institution will be presented. It is aimed to reveal the paths that will allow us to see the connection between the geographical inequality in access to the campus within Ankara, the relationship with public transportation, and the decisions of the government, metropolitan municipality, and METU as decision makers. As a result, this study will show through the selected example that mobility is not only a physical but also a political and social issue.

Keywords: *accessibility, mobility, transportation, public policy*

[1] *Research Assistant, Social Sciences University of Ankara, yaren.carikli@metu.edu.tr*

İKİNCİ GÜN: İKİNCİ OTURUM

31.10.2025 11:15-12:30 Eymir Salonu

Dijital Dönüşüm
Oturum Başkanı: **Nilay Yavuz**

Yapay Zekânın Ekonomideki Etkileri: Sosyal Devlet Anlayışının Evrimi
The Economic Impacts of Artificial Intelligence: The Evolution of Welfare State
Tuğçe Ulubay Ülkü, Oytun Meçik

Kamu Hizmetinde Yapay Zekanın Rolü: Dijital Yönetişim Üzerine Eleştirel Bir Analiz
The Role of Artificial Intelligence in Public Service: A Critical Analysis of Digital Governance
Hande Malgaç

AB Yapay Zekâ Yasası: Çevre Koruma Açısından Bir Değerlendirme
EU Artificial Intelligence Act: An Assessment of Environmental Protection Aspects
Utku Ütük

Yapay Zekâ Çağında Devletin Heterarşik Dönüşümü: Algoritmik Egemenlik ve Post-Dijital Devlet Paradigmasının Kamu Yönetimi Araştırma Nesnesine Etkisi
The Heterarchical Transformation of the State in the Age of Artificial Intelligence: The Impact of Algorithmic Sovereignty and Post-Digital State Paradigm on the Research Object of Public Administration
İsmail Bahadır Turan, Mustafa Zura

Yapay Zekânın Ekonomideki Etkileri: Sosyal Devlet Anlayışının Evrimi

Tuğçe Ulubay Ülkü[1], Oytun Meçik[2]

Özet

Dünya gün geçtikte yapay zekânın şekillendirdiği yeni koşullar ile karşı karşıya kalmaktadır. Yapay zekâ, üretim süreçlerini otomatikleştirerek özellikle rutin işlerde çalışanlar için işsizlik riskini artırırken, aynı zamanda yeni iş alanlarının oluşumu ve dolayısıyla ekonomik büyüme için fırsatlar yaratmaktadır. Ancak yapay zekânın ekonomide yol açtığı dönüşüm, yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda kamusal düzenin temel dayanaklarını oluşturan hukuk, adalet ve sosyal haklar bağlamında ele alınması gereken bir konudur. Zira söz konusu etkilerin yönetilmesi ve sosyal devlet anlayışının bu koşullarda yeniden şekillenmesi kaçınılmaz bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. Sosyal devlet anlayışının yapay zekâ çağındaki dönüşümü, kamu hukuku bağlamında sosyal hakların korunmasını ve yeniden tanımlanmasını gerektirmektedir. Toplumdaki bireylerin çalışma hakkı, sosyal devletin temel taşlarından biridir ve bireylerin bu haktan mahrum bırakılması, sosyal uyum ve toplumsal istikrar açısından ciddi riskler doğurabilir. Öte yandan, geleneksel sosyal güvenlik mekanizmaları, yeni koşullarda karşı karşıya kalınan risklerle mücadelede yetersiz kalabilir. Bu nedenle, sosyal sigorta sistemlerinin kapsamının genişletilmesi, temel gelir uygulamalarının tartışılması ve yeniden beceri kazandırma programlarının yaygınlaştırılması gibi önlemler, bireylerin ekonomik ve sosyal istikrarını sağlamak için kritik öneme sahiptir. Örneğin, kamu otoritelerinin işgücü piyasasındaki dezavantajlı gruplar için istihdam fırsatları yaratması, eğitim politikalarını dijital becerilere uygun şekilde yeniden tasarlaması ve bunun yanı sıra yapay zekânın etik kullanımını düzenleyen hukuki çerçeveler oluşturması gerekmektedir. Normatif ve etik bir perspektiften bakıldığında, yapay zekânın işgücü üzerindeki etkilerinin yalnızca ekonomik verimlilikle değerlendirilemeyeceği açıktır. Toplumsal adalet, bireylerin ekonomik faaliyetlere eşit erişimini ve teknolojik dönüşümün yarattığı olumsuz sonuçlardan korunmasını gerektirir. Bu bağlamda, devlet, bireylerin temel haklarını güvence altına alarak teknolojik dönüşümün neden olduğu eşitsizliklerle mücadelede önemli bir rol üstlenebilir. Özellikle çalışma hakkı, insana yakışır iş koşulları ve sosyal koruma mekanizmalarının güçlendirilmesi, sosyal adaletin sağlanmasında merkezi bir öneme sahiptir. Çalışmanın temel amacı, yapay zekânın işgücü ve sosyal devlet anlayışı üzerindeki etkilerini analiz ederek, bu dönüşüm sürecinde sosyal adaleti sağlamaya yönelik politika önerileri sunmaktır. Araştırma, teorik bir çerçeveyle yapılandırılmış olup, literatürden yararlanılarak sosyal devletin evrimine ilişkin normatif bir tartışma yürütülmektedir. Devletin rolü, sosyal hakların korunması ve yeniden tanımlanması, özellikle çalışma hakkı, insana yakışır iş koşulları ve sosyal koruma mekanizmalarının güçlendirilmesi gibi konular ele alınmaktadır. Çalışma, geleneksel sosyal güvenlik mekanizmalarının söz konusu risklerle mücadelede yetersiz kalma potansiyeline sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Sosyal devlet anlayışının bireylerin ekonomik ve sosyal istikrarını koruyacak şekilde yeniden yapılandırılması gerekmektedir. Bu bağlamda devlet, sosyal hakların genişletilmesi, eşitlik ilkesinin güçlendirilmesi ve bireylerin teknolojik dönüşüme uyum sağlaması için gerekli yasal altyapıyı sunmada kritik bir role sahiptir. Daha kapsayıcı ve adil bir sosyal devlet modeli, yapay zekânın yol açtığı eşitsizliklere karşı etkili bir çözüm sunma potansiyeli taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Yapay zekâ, Sosyal devlet, Ekonomi, İşgücü Piyasası*

[1] *Öğr. Gör. Tuğçe Ulubay Ülkü, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, tulubay@ksu.edu.tr*
[2] *Prof. Dr. Oytun Meçik, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, oytunm@ogu.edu.tr*

The Economic Impacts of Artificial Intelligence: The Evolution of Welfare State

Tuğçe Ulubay Ülkü [1], Oytun Meçik[2]

Abstract

The world is increasingly confronted with new conditions shaped by artificial intelligence (AI). While AI automates production processes, heightening the risk of unemployment for workers in routine jobs, it simultaneously generates opportunities to create new job fields, thus fostering economic growth. However, the transformation AI brings to the economy is not merely an economic issue; it must also be addressed in the context of law, justice, and social rights, which constitute the foundational pillars of public order. Managing these impacts and reshaping the concept of the welfare state under these conditions has become an unavoidable reality.

The transformation of the welfare state in the age of AI necessitates the protection and redefinition of social rights within the framework of public law. The right to work, a cornerstone of the welfare state, is critical for societal cohesion and stability. Depriving individuals of this right could result in significant social and economic risks. Furthermore, traditional social security mechanisms may prove insufficient in addressing the risks posed by the new conditions. Therefore, measures such as expanding the scope of social insurance systems, exploring the implementation of universal basic income schemes, and promoting reskilling programs are essential for maintaining economic and social stability. For example, public authorities must create employment opportunities for disadvantaged groups in the labor market, redesign education policies to align with digital skills, and establish legal frameworks regulating the ethical use of AI.

From a normative and ethical perspective, it is evident that the labor market impacts of AI cannot be evaluated solely based on economic efficiency. Social justice necessitates equal access to economic activities and protection from the adverse consequences of technological transformation. In this context, the state is vital in safeguarding individuals' fundamental rights and combating the inequalities caused by technological advancements. Strengthening the right to work, ensuring decent working conditions, and enhancing social protection mechanisms are central to achieving social justice.

The primary aim of this study is to analyze the effects of AI on the labor market and the welfare state and propose policy recommendations for ensuring social justice throughout this transformation process. The research adopts a theoretical framework and draws upon the literature to engage in a normative discussion regarding the evolution of the welfare state. Key topics include the state's role in protecting and redefining social rights, particularly the right to work, decent working conditions, and the enhancement of social protection mechanisms.

The study reveals that traditional social security mechanisms may fall short in addressing the challenges posed by these risks. It emphasizes the need for restructuring the welfare state to preserve individuals' economic and social stability. In this regard, the state plays a critical role in expanding social rights, reinforcing the principle of equality, and providing the necessary legal infrastructure to facilitate individuals' adaptation to technological transformation. A more inclusive and equitable welfare state model holds the potential to effectively address the inequalities caused by AI.

Keywords: *Artificial Intelligence, Welfare State, Economy, Labor Market*

[1] *Lecturer Tuğçe Ulubay Ülkü, Kahramanmaraş Sütçü İmam University, tulubay@ksu.edu.tr*

[2] *Prof. Oytun Meçik, Eskişehir Osmangazi University, oytunm@ogu.edu.tr*

Kamu Hizmetinde Yapay Zekanın Rolü: Dijital Yönetişim Üzerine Eleştirel Bir Analiz

Hande Malgaç[1]

Özet

Yapay Zekâ (YZ) hem bir kavram hem de bir pratik olarak hayatımıza hızla dahil olmaktadır. Bireylerin birbirleri ile, toplumla, toplumsal örgütlenmelerle ve devletle kurdukları ilişkilerde YZ gün geçtikçe merkezi bir unsur haline gelmektedir. Vatandaşların devletle olan ilişkisinde YZ özellikle kamu hizmetlerinin örgütlenmesi ve sunumunda önemli bir yer edinmektedir. Sağlık (e-Nabız), adalet (UYAP), sosyal yardım (Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı SYDV hizmetleri), güvenlik, istihdam (Kariyer Kapısı), eğitim alanlarında kamu hizmetinin örgütlenmesi ve sunulmasında doğrudan YZ teknolojilerinden yararlanmaya başlanmıştır. YZ kamu hizmetinin sunumunda ve örgütlenmesinde genellikle şeffaflık, etkinlik, hız ve yurttaş odaklılık vaadiyle teşvik edilmektedir. Ancak bu uygulamalar kamu hizmetinin temel ilkeleri açısından kritik soruları gündeme getirmektedir. Bu çalışmada YZ'nin kamu hizmeti sunumundaki rolünü ve hizmete erişim üzerindeki etkilerini Türkiye'deki uygulamalar üzerinden eleştirel bir kuramsal çerçeve ile analiz etmek amaçlamaktadır.

Birey, toplum, devlet ilişkilerini yeniden üreten bir faaliyet olarak kamu hizmeti, tek başına idari ve teknik bir süreç değildir. Kamu hizmeti siyasi, felsefi, hukuki yüzleriyle emek ve sermaye arasındaki ilişkiyi, toplumsal yarar, ortak yaşam, eşitlik gibi katmanları bir prizma gibi toplar. Bu bakış açısıyla kamu hizmeti kapitalizmin birçok çelişkisini içeren somut bir toplumsal ve ideolojik mücadele alanıdır. Kamu hizmeti ile YZ arasındaki ilişki de çok boyutludur. YZ destekli karar alma ve denetim sistemleri, veri temelli ve algoritmalara dayanan risk temelli önleyici hizmetler gibi kesişim alanları, kamu hizmetinin temel ilkelerinin dayandığı siyasi felsefi temelde kritik sorulara neden olarak bu alanı tartışmaya açmaktadır.

Neoliberalizmin "klasik kamu yönetimi anlayışı"na karşı çıkışıyla yerleşen yönetişim, kamu yönetiminde yeniden bir yapılanmaya neden olmuş ve kamu hizmetinin sunumunda "yeni kamu işletmeciliği" teknikleri yaygınlaşmıştır. Bilişsel/iletişimsel kapitalizm aşamasına geçtiğimiz bu dönemde yönetişim modeli de yerini dijital yönetişime bırakmaktadır. Bu geçiş, nedenlerin yönetişimi ile çözüme ulaşmadan etkilerin yönetişimine, etkilerin yönetişimiyle risklerin tahmin edilerek ortadan kaldırılmasına ve kamu hizmetinin bu bağlamda sunulmasına dayanmaktadır.

YZ ile gündeme gelen algoritmik yanlılık, veri boşluğu gibi teknik kavramlar ve gözetim ideolojisi gibi kuramsal açıklamalar bu dönüşümün eleştirel analizine temel oluşturmaktadır. Nitel yaklaşıma dayanan çalışmada, bu geçiş aşaması kamu hizmetinde kullanılan yapay zekâ uygulamaları üzerinden incelenerek kamu hizmeti nosyonu ve kamu hizmetinin temel ilkelerindeki dönüşüm dijital yönetişim, bilişsel kapitalizm, etkilerin yönetişimi ve kamu hizmeti kavramları üzerinden eleştirel bir kuramsal analiz ile çözümlenmektedir. Türkiye'deki uygulamalardan örnekler verilerek Türkiye bağlamında bu dönüşümün etkileri incelenmektedir. Çalışma kamu hizmetinde yapay zekanın kullanımını teknik bir olgu olarak ele almaktan ziyade siyasal bir dönüşüm olarak incelemekte ve dijital yönetişimin neden olabileceği sorunları işaret etmesi bakımından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: *yapay zekâ, kamu hizmeti, bilişsel kapitalizm, dijital yönetişim, gözetim, veri boşluğu*

[1] *Dr., handemalgac@gmail.com*

The Role of Artificial Intelligence in Public Service: A Critical Analysis of Digital Governance

Hande Malgaç [1]

Abstract

The integration of Artificial Intelligence (AI) into our daily lives is becoming increasingly widespread, encompassing both theoretical concepts and practical applications. AI is progressively becoming a crucial component in the interactions that individuals have with each other, with society, with social organisations, and with the state. Artificial intelligence (AI) has emerged as a pivotal element in the realm of public services, particularly in the context of citizens' interactions with the state. AI technologies are now being used directly in the organisation and delivery of public services in areas such as health (e-Nabız), justice (UYAP), social assistance (Social Assistance and Solidarity Foundation SYDV services), security, employment (Career Gateway) and education. The application of Artificial Intelligence (AI) in the delivery and administration of public services is typically accompanied by the promise of enhanced transparency, efficiency, responsiveness, and citizen-centricity. However, these applications raise critical questions regarding the fundamental principles of public services. This study aims to analyse the role of AI in the provision of public services and its impact on access to services through a critical theoretical framework based on applications in Turkey.

The notion of public service, as an activity that engenders relationships between individuals, society and the state, cannot be regarded as solely an administrative and technical process. The concept of public service can provide a comprehensive framework for understanding the nexus between labour and capital, while also encompassing layers such as social benefit, communal life and equality. This multifaceted concept is intricately interwoven with political, philosophical and legal aspects, thereby offering a comprehensive perspective that can be likened to that of a prism. From this standpoint, public service can be conceptualised as a tangible social and ideological domain of contention that is characterised by numerous contradictions inherent to capitalism. The relationship between public service and AI is also multi-dimensional. Intersections such as AI-supported decision-making and control systems, and data-driven and algorithm-based risk-based preventive services raise critical questions about the political and philosophical foundations on which the basic principles of public service are based, opening up this field to debate.

The concept of governance, which emerged in opposition to the neoliberal interpretation of 'classical public administration understanding', has precipitated a comprehensive restructuring of public administration. Consequently, 'new public management' techniques have attained widespread implementation in the delivery of public services. In this period of cognitive/communicative capitalism, the governance model is being replaced by digital governance. This transition is based on the governance of effects without solving the governance of causes, the prediction and elimination of risks through the governance of effects, and the provision of public services in this context

Technical concepts, such as algorithmic bias and data gaps, and theoretical explanations, including surveillance ideology, which have emerged with the advent of AI, form the basis for critical analysis of

[1] *Dr.*, handemalgac@gmail.com

this transformation. This qualitative study analyses the transition phase by examining artificial intelligence applications used in public services. It also employs a critical theoretical analysis to explore the transformation in the notion and the basic principles of public services. The concepts of digital governance, cognitive capitalism, governance of effects and public services inform this analysis. The repercussions of this transformation in the Turkish context are analysed by means of illustrative examples drawn from practices in Turkey. The present study analyses the utilisation of artificial intelligence in public service as a political transformation rather than a technical phenomenon. It is important in terms of highlighting the problems that digital governance may cause

Keywords: *artificial intelligence, public service, cognitive capitalism, digital governance, surveillance and the data gap.*

AB Yapay Zekâ Yasası: Çevre Koruma Açısından Bir Değerlendirme

Utku Ütük[1]

Özet

Yapay zekâ düşüncesi yüzyıllar öncesine dayanmaktadır. Geçmişte Thomas Hobbes'dan Alan Turing'e kadar makinelerin zeki olabileceği üzerine fikir üretenler olmuştur. Bu fikir düşünebilen makineleri inşa etme çabalarına dönüşmüş ve özellikle 1950'lerle dijital bilgisayarların ulaşılabilir olduğunun anlaşılması bu yöndeki çalışmaları yoğunlaştırmıştır. Bu süreçte "yapay zekâ kışları" olarak adlandırılan ümitsiz dönemler yaşansa da yol alınmaya devam edilmiştir. Makinelerin de düşünebileceğinden hareketle geliştirilen yapay zekâ günümüzde olduğu gibi önümüzdeki yıllarda da değişime temel oluşturacak önemli teknolojilerdendir. Yapay zekâ, yaşamın tüm alanlarında fırsatlar sunma gizil gücüne sahiptir ancak ciddi riskleri de beraberinde getirmektedir. Çevre, yaşamı saran tüm alanlardır ve bu nedenle yapay zekânın çevre üzerindeki etkileri önemli tartışma konularından biri olmuştur. Yapay zekânın çevresel sorunlar karşısında önemli bir araç olduğu, örneğin ormansızlaşma ile mücadele, atıkların geri kazanımı, okyanusların temizlenmesi, yenilenebilir enerji gibi alanlarda çevre politikalarının yaşama geçirilmesine katkı sağlayacağı savunulduğu gibi çevre üzerinde özellikle karbon salımı, su tüketimi, elektronik atık üretimi ve doğal kaynakların çıkarılıp tüketilmesini hızlandırma gibi olumsuz etkileri bulunduğuna da vurgu yapılmaktadır. Anlaşılmaktadır ki yapay zekâ teknolojilerinin çevre politikaları doğrultusunda dikkatlice ele alınması gerekmektedir. Yapay zekâ teknolojileri hem kamusal hem de özel yaşamda köklü değişiklikler yapmıştır ve yapacaktır. Hukuk ise belirsizlikler karşısında öngörülebilirlik sağlama noktasında önemli bir araçtır. Bu nedenle yapay zekâ konusunda hukuksal düzenlemeler önemlidir. Dünyanın ilk kapsamlı yapay zekâ yasası olan Avrupa Birliği (AB) Yapay Zekâ Yasası 12 Temmuz 2024 tarihinde AB Resmî Gazetesi'nde yayınlanmıştır. Yasa'nın ilk maddesinde amacı düzenlenirken iç pazarın işleyişini iyileştirmek, insan odaklı ve güvenilir yapay zekânın benimsenmesinin teşvik ve yeniliği desteklemek yanında AB'de yapay zekâ sistemlerinin zararlı etkilerine karşı sağlık ve güvenlik ile demokrasi, hukukun üstünlüğü ve çevre koruma dâhil olmak üzere AB tarafından güvence altına alınan temel hakların yüksek bir seviyede korunmasını sağlamak hususlarına yer verilmiştir. Yapay zekâ- çevre ilişkisi tartışmalıdır ve AB Yapay Zekâ Yasası yapay zekâ alanında ilk kapsamlı yasadır. Bu nedenle AB Yapay Zekâ Yasası'nın çevre koruma açısından araştırılması hususunda duyulan merak ile çalışmanın konusu Yasa'nın, çevre ile ilgili düzenlemeleri açısından değerlendirilmesi olarak belirlenmiştir. Çalışma ile AB Yapay Zekâ Yasası'nda yer verilen çevre ile ilgili düzenlemelerin çevre bakımından yeterli koruma sağlayıp sağlamadığının ortaya konulması amaçlanmaktadır. Çalışma niteldir. Çalışmada AB Yapay Zekâ Yasası, yapay zekâ ve çevresel korumaya ilişkin literatür ve uluslararası bilgi ve belgeler çerçevesinde, çevrenin korunmasına yönelik düzenlemelerine odaklanılarak irdelenmiştir. Çalışma, dijital teknolojilerin çevresel etkilerinin giderek yoğunlaşan şekilde küresel çevre sorunlarıyla ilişkili hale geldiği bir dönemde dünyanın ilk kapsamlı Yapay Zekâ Yasası'nın çevresel koruma bakımından incelenmesini konu alması bakımından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: *ab yapay zekâ yasası, yapay zekâ, çevrenin koruması, uluslararası çevre hukuku*

[1] *Dr., Savunma Sanayii Uzmanı, Savunma Sanayii Başkanlığı, utkuutuk@gmail.com*

EU Artificial Intelligence Act: An Assessment of Environmental Protection Aspects

Utku Ütük [1]

Abstract

The concept of artificial intelligence has existed for centuries, with early ideas about intelligent machines proposed by figures like Thomas Hobbes and Alan Turing. This evolved into efforts to create machines capable of thinking, particularly gaining momentum in the 1950s with the rise of accessible digital computers. Despite setbacks, known as "artificial intelligence winters," progress continued. The notion that machines could think has led to the development of artificial intelligence, which, as seen today, remains one of the key technologies shaping future transformations. Artificial intelligence offers significant potential to create opportunities across various aspects of life, but it also presents considerable risks. The environment, which is intertwined with every facet of life, is particularly affected by the impact of these technologies. While artificial intelligence is seen as a valuable tool for addressing environmental challenges-such as reducing deforestation, improving waste recovery, cleaning oceans, and promoting renewable energy-it also has adverse effects. These include increased carbon emissions, high water usage, electronic waste, and the accelerated depletion of natural resources. Therefore, it is essential that artificial intelligence technologies be carefully regulated in accordance with environmental policies. Artificial intelligence technologies have already made, and will continue to make, profound changes in both public and private life. Law, on the other hand, is a critical tool in providing predictability amidst uncertainties. For this reason, legal regulations on artificial intelligence are of significant importance. Regarding artificial intelligence, the European Union (EU) Artificial Intelligence Act, the world's first comprehensive artificial intelligence law, was published in the Official Journal of the European Union on 12 July 2024. The purpose of the Act, as stated in its first article, is to improve the functioning of the internal market, promote the adoption of human-centric and trustworthy artificial intelligence, support innovation, and ensure a high level of protection for health and safety, as well as fundamental rights enshrined in the EU, including democracy, the rule of law, and environmental protection, against the harmful effects of artificial intelligence systems within the Union. The relationship between artificial intelligence and the environment is a contentious area, and the EU Artificial Intelligence Act is the first comprehensive law in this field. Therefore, investigating the EU Artificial Intelligence Act in terms of its environmental protection provisions has sparked interest, and the focus of this study has been determined to be the evaluation of the Act's regulations concerning the environment. This study aims to assess whether the environmental provisions included in the EU Artificial Intelligence Act provide adequate protection from an environmental perspective. This study is qualitative research in nature. Within the framework of literature and international sources and documents related to artificial intelligence and environmental protection, the EU Artificial Intelligence Act has been analyzed with a focus on its environmental protection provisions. This study is significant because it addresses the examination of the world's first comprehensive artificial intelligence law in terms of environmental protection, in an era where the environmental impacts of digital technologies are increasingly connected to global environmental issues.

Keywords: *eu artificial intelligence act, artificial intelligence, environmental protection, international environmental law.*

[1] *Dr., Senior Associate, The Secretariat of Defence Industries of the Presidency of the Republic of Türkiye, utkuutuk@gmail.com*

Yapay Zekâ Çağında Devletin Heterarşik Dönüşümü: Algoritmik Egemenlik ve Post-Dijital Devlet Paradigmasının Kamu Yönetimi Araştırma Nesnesine Etkisi

İsmail Bahadır Turan[1], Mustafa Zura[2]

Özet

Bu çalışma, yapay zekâ teknolojilerinin yaygınlaşmasıyla birlikte kamu yönetimi biliminin temel araştırma nesnesi olan modern devletin, geleneksel hiyerarşik yapısından heterarşik bir yapıya doğru yaşadığı dönüşümü özgün bir bakış açısıyla incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın ana tezi, bu dönüşümün yani yapay zekâ sistemlerinin devlet yapısında yalnızca araçsal bir rolü bulunmadığı, başka deyişle devlet yapısında teknolojik bir modernizasyon olmadığı, aynı zamanda devletin ontolojik niteliklerini köklü biçimde dönüştürdüğü ve bu dönüşümün heterarşik karakterde gerçekleştiğidir. Çalışma, kamu yönetimi disiplininin temel araştırma nesnesi olan devletin post-dijital çağdaki yeni formunu kavramsallaştırarak önemli bir teorik boşluğa işaret etmektedir. Bu çerçevede Max Weber'in yasal-ussal otorite anlayışından dijital çağın "siber-bürokratik otorite" kavramına uzanan yeni bir kuramsal çerçeve sunarak kamu yönetimi teorisinin dijital dönüşüme uyum sağlaması için yeni bir model-kavram önermektedir. Bu dönüşümü sırasıyla "algoritmik egemenlik ve çoklu karar merkezleri, akıllı kurumsal ekoloji, gerçek zamanlı yönetişim ve sürekli adaptasyon, çok katmanlı veri yönetişimi, öngörücü devlet paradigması ve hibrit demokrasi modeli" olmak üzere altı temel boyutta sistematik olarak analiz ederek alan yazında konu üzerine akıl yürütenler için bir başlangıç noktası oluşturmayı amaçlamaktadır. Çalışmanın önemi, geleneksel Weberyen bürokrasi anlayışının artık post-dijital çağın karmaşık gereksinimlerini karşılayamadığını göstererek kamu yönetimi teorisinin köklü bir yenilenme ihtiyacını bilimsel temellerde ortaya koymasında yatmaktadır. Çalışmada kapsamlı kuramsal analiz yöntemi benimsenmiştir. Warren McCulloch'un nörolojik heterarşi kavramından hareket ederek bu kavramın Gunnar Hedlund'un örgüt teorisi çalışmaları üzerinden sosyal bilimlere uyarlanması ve post-dijital bağlamda yeniden kavramsallaştırılmasına çalışılmıştır. Araştırma, karşılaştırmalı analiz yaklaşımıyla geleneksel Weberyen bürokrasi ile yapay zekâ destekli heterarşik devlet yapısının temel özelliklerini sistematik olarak karşılaştırmaktadır. Hibrit devlet aktörü kavramının insan sermayesi, algoritmik sermaye ve veri sermayesinin organik entegrasyonu üzerinden tanımlaması yapılarak post-dijital devlet teorisinin beş ana ilkesi (hibrit aktörlük, sürekli evrim, çok katmanlı zekâ, uyarlanabilir meşruiyet, ekolojik entegrasyon) geliştirilmiştir. Çalışma metodolojik açıdan disiplinler arası bir yaklaşım benimseyerek kamu yönetimi teorisini bilgisayar bilimleri, veri bilimi, yapay zekâ etiği ve dijital sosyoloji alanlarıyla entegre eden hibrit bir analiz çerçevesi oluşturmaya çalışmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *post-dijital devlet, heterarşi, algoritmik egemenlik, siber-bürokratik otorite, yapay zekâ*

[1] *Doç. Dr. İsmail Bahadır Turan, Bahçeşehir Kıbrıs Üniversitesi, ibahadirturans@gmail.com*

[2] *Doktora Öğrencisi, Altınbaş Kıbrıs Üniversitesi, zuramstf@gmail.com*

The Heterarchical Transformation of the State in the Age of Artificial Intelligence: The Impact of Algorithmic Sovereignty and Post-Digital State Paradigm on the Research Object of Public Administration

İsmail Bahadır Turan[1], Mustafa Zura[2]

Abstract

This study aims to examine, from an original perspective, the transformation of the modern state—the fundamental research object of public administration science—from its traditional hierarchical structure toward a heterarchical structure with the proliferation of artificial intelligence technologies. The main thesis of the research is that this transformation, namely that AI systems do not merely play an instrumental role in state structure—in other words, it is not just a technological modernization in state structure—but also fundamentally transforms the ontological qualities of the state, and that this transformation occurs in a heterarchical character. The study points to a significant theoretical gap by conceptualizing the new form of the state—the fundamental research object of public administration discipline—in the post-digital age. In this framework, it proposes a new model-concept for public administration theory to adapt to digital transformation by offering a new theoretical framework extending from Max Weber's rational-legal authority understanding to the digital age concept of "cyber-bureaucratic authority." By systematically analyzing this transformation in six fundamental dimensions—"algorithmic sovereignty and multiple decision centers, intelligent institutional ecology, real-time governance and continuous adaptation, multi-layered data governance, predictive state paradigm, and hybrid democracy model"—it aims to create a starting point for those who theorize on this subject in the literature. The significance of the study lies in demonstrating that traditional Weberian bureaucracy understanding can no longer meet the complex requirements of the post-digital age, thereby establishing on scientific grounds the need for a fundamental renewal of public administration theory. The study adopts a comprehensive theoretical analysis method. Starting from Warren McCulloch's neurological concept of heterarchy, it attempts to adapt this concept to social sciences through Gunnar Hedlund's organizational theory studies and reconceptualize it in the post-digital context. The research systematically compares the fundamental characteristics of traditional Weberian bureaucracy with AI-supported heterarchical state structures through a comparative analysis approach. By defining the hybrid state actor concept through the organic integration of human capital, algorithmic capital, and data capital, five main principles of post-digital state theory (hybrid agency, continuous evolution, multi-layered intelligence, adaptive legitimacy, ecological integration) have been developed. Methodologically, the study adopts an interdisciplinary approach, attempting to create a hybrid analytical framework that integrates public administration theory with computer science, data science, artificial intelligence ethics, and digital sociology.

Keywords: *post-digital state, heterarchy, algorithmic sovereignty, cyber-bureaucratic authority, artificial intelligence*

[1] *Assoc. Prof. Dr. İsmail Bahadır Turan, Bahçeşehir Cyprus University, ibahadirturans@gmail.com*
[2] *Doktoral Student, Altınbaş Cyprus University, zuramstf@gmail.com*

İKİNCİ GÜN: İKİNCİ OTURUM

31.10.2025 11:15-12:30 Salon 56

Kamu Hizmetinin Geliştirilmesi
Oturum Başkanı: **Selim Çapar**

Sürdürülebilir Kalkınma ve Mülki İdare Amirleri
Sustainable Development and Territorial Administrators
Selim Çapar, Mehmet Koca

Kamu Hizmetlerinin İyileştirilmesinde Stratejik Yönetim Kullanılabilir mi?
Can Strategic Management Be Used to Improve Public Services?
İlkay Tosun

Kamu Yönetiminin ve Kamu Hizmetlerinin Stratejik Yönetim Çerçevesinde Yeni Trendler Dikkate Alınarak Geliştirilmesi ve Dönüşümü
Development and Transformation of Public Administration and Public Services Within the Strategic Management Framework Taking into Account New Trends
Muhammet Serdar Erbaş

"Değişkenlik ve Uyarlama" İlkesinin Sınırları Kapsamında Engelli Bir Bireyin Kamu Hizmetinde İstihdamının Kısıtlanması ile Erişilebilirliğinin Engellenmesi Üzerine Örnek Vaka ve Yargı Kararlarının Değerlendirilmesi
Evaluation of a Sample Case and Judicial Decisions on the Restriction of Employment and Prevention of Accessibility of a Disabled Individual in Public Service Within the Limits of the Principle of "Variability and Adaptation"
Nida Erdem

Kamu Yönetiminin Yok Olan Kalesi TODAİE
The Vanishing Fortress of Public Administration TODAIE
Esmeray Alacadağlı

Sürdürülebilir Kalkınma ve Mülki İdare Amirleri

Selim Çapar[1], Mehmet Koca[2]

Özet

Gelecek kuşakların ihtiyaçlarını karşılayabilme imkanlarından vazgeçmeksizin günümüz kuşaklarının ihtiyaçlarını karşılayabilecek bir kalkınma modeli olan "sürdürülebilir kalkınma" olgusu, 20. yüzyıl sonlarına doğru küresel gündeme girmeye başlamış ve 1990'lı yıllarda imzalanmaya başlanan uluslararası antlaşmalarla küresel bir uygulama planı haline dönüşmüştür. Çok boyutlu bir kavram olan sürdürülebilir kalkınma, bir ülkenin bütün ekonomik ve sosyal politikalarının çevreyle uyumunun sağlanmasını ve bu alanda ulusal strateji ve hedeflerin belirlenmesini gerektirmektedir.

İlk kez 1986 senesinde Brundtland Raporu'nda tanımı yapılan kalkınmanın sürdürülebilirliği olgusunun önemi zaman içinde giderek artmış ve BM gündeminde de sürekli üzerinde durulan bir konu haline gelmiştir.

Bu minvalde Türkiye'de hem ulusal hem de uluslararası düzeyde sürdürülebilir kalkınma bilincinin gelişmesi için çalışmalar yürütmüş, mevzuat çalışmalarını takip etmiş ve bu çalışmalara uyum sağlamak için adımlar atmıştır.

Sürdürülebilir kalkınma olgusunun taşradaki en önemli uygulayıcıları ise mülki idare amirleri olmuştur. Merkez ve taşra teşkilatı arasında bir köprü görevi gören mülki idare amirleri, merkezde alınan kararların yerelde etkin, verimli ve kesintisiz bir şekilde yerine getirilmesini sağlamaktadır.

Devletin temsilcisi olarak kanunların uygulanmasını, kamu hizmetlerinin ve yatırımlarının düzenli yürütülmesini, genel asayiş ve düzenin sağlanmasını temine yönelik görevler başta olmak üzere, çeşitli mevzuat ve düzenlemelerle kendilerine birçok görev verilen mülki idare amirleri, vatandaş ve tüzel kişilikler nezdinde, taşrada sorunların, aksaklık ve noksanlıkların nihai çözüm yeri ve merci olarak görülmektedir.

Mülki idare amirleri, il ve ilçelerine yönelik doğrudan icra görevlerinin yanında, belediyeler dâhil tüm kamu kurumlarının faaliyetlerini koordine etme yetkileri de bulunmaktadır. Bu açıdan, taşrada özel sektör kuruluşları ile kamu kurum ve kuruluşları arasındaki iş birliğinin geliştirilmesi ve oluşabilecek sorun ve anlaşmazlıkların çözümü konularında da en önemli katkıyı sağlayacak olan mercilerdendir.

Yine sürdürülebilir kalkınma olgusunun taşradaki en önemli uygulayıcıları mülki idare amirleri olmuştur. Merkez ve taşra teşkilatı arasında bir köprü görevi gören mülki idare amirleri, merkezde alınan kararların yerelde etkin, verimli ve kesintisiz bir şekilde yerine getirilmesini sağlamakta ve yürüttükleri projeler ile de sürdürülebilir kalkınmanın temel amaçlarından olan yoksulluğun ortadan kaldırılması, gıda güvenliğinin sağlanması gibi konularda topluma önderlik etmektedirler.

Geçmişten beri, kapasiteleri, imkânları, zamanları ölçüsünde vatandaşlar ve ülke için faydalı işler yapanlara her zaman yardımcı ve destek olan; onların hayatlarını kolaylaştırmaya çalışan mülki idare

[1] *Doç, Dr., Selim Çapar,AREM Başkanı, İçişleri Bakanlığı, caparselim@gmail.com .*
[2] *İl Planlama Uzmanı, Mehmet Koca, AREM, İçişleri Bakanlığı, mehmetarem@gmail.com*

amirleri; bu kapasite, tutum ve davranışları ile Türkiye'de sürdürülebilir kalkınmanın kültürel, psikolojik, sosyal ve idari boyutlarını bütünleştiren bir misyon ve vizyon da yürütmüşlerdir.

Bu çalışmada sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda mülki idare amirlerinin öneminin vurgulanması amaçlanmıştır. Çalışmada literatür taramasına dayalı nitel bir araştırma yöntemi takip edilmiştir.

Çalışmanın ilk bölümünde sürdürülebilir kalkınma olgusuna ilişkin kavramsal bir çerçeve çizilecek, ikinci bölümde ise Türkiye'de mülki idare amirliği sistemi ve sürdürülebilir kalkınma olgusu açıklanarak sonuç bölümü ile çalışma nihayete erdirilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Sürdürülebilir kalkınma, mülki idare amirleri, yönetim, koordinasyon*

Sustainable Development and Territorial Administrators

Selim Çapar[1], Mehmet Koca[2]

Abstract

The concept of "sustainable development", a development model that can meet the needs of today's generations without giving up the ability to meet the needs of future generations, began to enter the global agenda towards the end of the 20th century and became a global implementation plan with international agreements that began to be signed in the 1990s. Sustainable development, a multidimensional concept, requires that all economic and social policies of a country be compatible with the environment and that national strategies and goals be determined in this area.

The importance of the concept of sustainability of development, which was first defined in the Brundtland Report in 1986, has gradually increased over time and has become a constantly emphasized issue on the UN agenda.

In this context, Türkiye has carried out studies for the development of sustainable development awareness both at national and international levels, followed the legislative studies and taken steps to comply with these studies.

The most important implementers of the concept of sustainable development in the provinces have been the provincial administrators. Provincial administrators, who act as a bridge between the central and provincial organizations, ensure that the decisions taken at the center are implemented locally in an effective, efficient and uninterrupted manner.

As the representative of the state, provincial administrators are given many duties by various legislations and regulations, primarily to ensure the implementation of laws, the orderly execution of public services and investments, and the provision of general security and order. They are seen as the final solution and authority for problems, shortcomings and deficiencies in the provinces by citizens and legal entities.

In addition to their direct enforcement duties for their provinces and districts, provincial administrators also have the authority to coordinate the activities of all public institutions, including municipalities. In this respect, they are among the authorities that will provide the most important contribution to the development of cooperation between private sector organizations and public institutions and organizations in the provinces and the resolution of problems and disputes that may arise.

Again, the most important implementers of the sustainable development concept in the provinces have been provincial administrators. Provincial administrators, who act as a bridge between the central and provincial organizations, ensure that the decisions taken at the center are implemented locally in an effective, efficient and uninterrupted manner, and with the projects they carry out, they lead the society in issues such as eliminating poverty and ensuring food security, which are among the basic goals of sustainable development.

[1]*Assoc. Prof. Dr., Ministry of Interior, caparselim@gmail.com*

[2] *Provincial Planning Expert, Ministry of Interior, mehmetarem@gmail.com*

Provincial administrators, who have always helped and supported those who do useful work for citizens and the country within the limits of their capacities, opportunities and time since the past; and tried to make their lives easier; have also carried out a mission and vision that integrates the cultural, psychological, social and administrative dimensions of sustainable development in Türkiye with this capacity, attitude and behavior.

This study aims to emphasize the importance of provincial administrators in line with sustainable development goals. A qualitative research method based on literature review was followed in the study.

In the first part of the study, a conceptual framework regarding the concept of sustainable development will be drawn, and in the second part, the provincial administration system in Turkey and the concept of sustainable development will be explained and the study will be concluded with the conclusion part.

Key words: *Sustainable development, provincial administrators, management, coordination.*

Kamu Hizmetlerinin İyileştirilmesinde Stratejik Yönetim Kullanılabilir mi?

İlkay Tosun[1]

Özet

Kamu hizmetlerinin kalitesini artırmak, günümüzde kamu yönetiminin en temel amaçlarından biri olarak öne çıkmaktadır. Özellikle 1980'li yıllardan itibaren kamu sektöründe etkinlik, verimlilik ve hesap verebilirlik gibi ilkeleri ön plana çıkaran reform dalgalarıyla birlikte, özel sektöre özgü yönetim araçlarının kamuya uyarlanması yaygınlaşmıştır. Bu dönüşümün önemli bileşenlerinden biri de stratejik yönetim anlayışıdır. Stratejik yönetim, kurumların uzun vadeli hedefler belirlemesi, iç ve dış çevresel analizler yaparak kaynaklarını bu hedefler doğrultusunda yönlendirmesi ve performansını izleyerek sürekli gelişim sağlaması anlamına gelmektedir. Ancak kamu yönetimi alanı, işletmeye kıyasla farklı hukuki, siyasal ve kurumsal dinamiklere sahiptir. Bu durum, stratejik yönetimin kamuya uyarlanabilirliğini hem teorik hem de pratik düzeyde tartışmalı hale getirmektedir.

Kamu hizmetinin sunulması, doğası gereği stratejik yönetim anlayışıyla tamamen karşılanması mümkün olmayan karmaşık dinamiklere sahiptir. Kamu hizmetlerinin sunulmasında hem çoklu amaçlar hem de farklı ihtiyaçlara ve beklentilere sahip geniş bir yararlanıcı kitlesi söz konusudur. Sunulan hizmetlerin kapsamı, sadece sayıca fazla değil, aynı zamanda politik, sosyal ve ekonomik açıdan da çeşitlidir. Üstelik kamu örgütleri, değişken ve çoğu zaman belirsizliklerle örülü bir sosyo-politik ortamda faaliyet göstermektedir. Dolayısıyla bu örgütlerin performansı, sadece çıktıların niceliğiyle değil, aynı zamanda kamu yararı, eşitlik, katılım ve şeffaflık gibi daha soyut ama temel değerlere göre de değerlendirilmek zorundadır. Bu yönüyle kamu hizmetleri, yalnızca kârlılık temelli basit piyasa değerleriyle açıklanamayacak ölçüde çok boyutlu bir değer sistemine dayanmaktadır.

Bu çalışma, kamu hizmetlerinin doğasındaki çok boyutluluk ve karmaşıklık karşısında stratejik yönetim yaklaşımlarının nasıl ve ne ölçüde uygulanabilir olduğunu tartışmayı amaçlamaktadır. Kamu hizmeti sunumunun piyasa mantığından farklı değer sistemlerine dayandığı kabul edilerek, stratejik yönetimin kamuya özgü koşullara nasıl uyarlanabileceği, özellikle çıktı/sonuç odaklılık, kamu değeri üretimi ve uygulama süreçleri bağlamında ele alınmaktadır. Bu çalışma, kamu sektöründe stratejik yönetimin uygulanabilirliğini ve kamu hizmetlerinin iyileştirilmesine katkı potansiyelini değerlendirmesi açısından önemlidir. Bu bağlamda, stratejik yönetimin kamuya özgü koşullarla nasıl uyumlandırılabileceğini ortaya koymak, yalnızca yönetsel bir sorun alanına ışık tutmakla kalmaz; aynı zamanda kamu değerinin üretimi, hesap verebilirliğin artırılması ve vatandaş memnuniyetinin geliştirilmesi açısından da yol gösterici olabilmektedir. Çalışmanın yöntemi ise literatür taramasına dayalı kuramsal bir incelemedir. Stratejik yönetim ve kamu hizmetleri alanında yapılmış ampirik ve teorik araştırmalar analiz edilerek, kamu sektöründe stratejik yönetimin uygulanabilirliği kavramsal düzeyde ele alınmaktadır. Böylelikle çalışmada, mevcut bilgi birikimi üzerinden normatif bir çerçeve oluşturulmakta ve stratejik yönetimin kamu hizmeti bağlamında nasıl daha etkili kullanılabileceğine ilişkin yorumlayıcı bir analiz yapılmaktadır. Sonuç olarak, kamu hizmetlerinin iyileştirilmesinde stratejik yönetimin bir araç olarak kullanılabilmesi için ancak kamu sektörünün özgün yapısı, değer sistemi ve hukuki/siyasal sınırları dikkate alınması gerekmektedir. Stratejik yönetim kamu sektöründe doğrudan transfer edilebilecek mekanik bir model değil, bağlamsal olarak uyarlanması gereken esnek bir yönetsel çerçeve olarak kabul edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: *stratejik yönetim, kamu hizmetleri, kamu performansı, stratejik planlama*

[1] *Arş.Gör. Dr, Aksaray Üniversitesi, ilkaytosun@aksaray.edu.tr*

Can Strategic Management Be Used to Improve Public Services?

İlkay Tosun[1]

Abstract

Improving the quality of public services has emerged as one of the most fundamental goals of contemporary public administration. Particularly since the 1980s, waves of reform that emphasize principles such as efficiency, effectiveness, and accountability in the public sector have led to the widespread adaptation of private-sector management tools in public organizations. One of the key components of this transformation has been the concept of strategic management. Strategic management refers to the process by which institutions define long-term goals, conduct internal and external environmental analyses, allocate resources in line with these goals, and monitor performance to ensure continuous improvement. However, the field of public administration is shaped by legal, political, and institutional dynamics that differ significantly from those in the private sector. This distinction renders the applicability of strategic management to the public sphere a subject of both theoretical and practical debate.

The delivery of public services inherently involves complex dynamics that cannot be fully addressed through a strategic management approach alone. Public services serve multiple purposes and address the needs and expectations of a diverse range of beneficiaries. The scope of these services is not only extensive in number but also diverse in political, social, and economic terms. Moreover, public organizations operate within highly dynamic and often uncertain socio-political environments. Consequently, their performance must be evaluated not only by the quantity of outputs but also through more abstract yet fundamental public values such as public interest, equity, participation, and transparency. In this regard, public services are based on a multidimensional value system that cannot be adequately explained through simple market-based principles such as profitability.

This study aims to discuss how and to what extent strategic management approaches can be applied in the face of the multidimensionality and complexity inherent in public service delivery. Accepting that the provision of public services is based on value systems distinct from market logic, the study explores how strategic management can be adapted to the specific conditions of the public sector, particularly in terms of output/outcome orientation, public value creation, and implementation processes. This research is significant in that it evaluates both the applicability of strategic management in the public sector and its potential to contribute to the improvement of public services. In this context, identifying how strategic management can be harmonized with the unique characteristics of the public sector not only sheds light on an administrative challenge but also provides guidance for enhancing public value, increasing accountability, and improving citizen satisfaction.

The methodology of this study is based on a theoretical analysis through literature review. Both empirical and theoretical studies in the fields of strategic management and public services are analyzed to conceptually assess the applicability of strategic management in the public sector. In doing so, the study develops a normative framework grounded in existing knowledge and provides an interpretive analysis of how strategic management can be used more effectively within the context of public service

[1] *Res.Asst. Dr., Aksaray University,* ilkaytosun@aksaray.edu.tr

delivery. In conclusion, for strategic management to be effectively utilized as a tool in improving public services, the unique structure, value system, and legal/political boundaries of the public sector must be considered. Strategic management should not be perceived as a mechanically transferable model from the private sector, but rather as a flexible managerial framework that requires contextual adaptation.

Keywords: *strategic management, public services, public performance, strategic planning*

Kamu Yönetiminin ve Kamu Hizmetlerinin Stratejik Yönetim Çerçevesinde Yeni Trendler Dikkate Alınarak Geliştirilmesi ve Dönüşümü

M. Serdar Erbaş[1]

Özet

Kamu yönetimi ve kamu hizmetleri de insanlar gibi gelişmekte ve değişmektedir. Gelişimi ve değişimi yeni trendler göstermektedir. Bilgi iletişim teknolojileri, internet, büyük veri, bulut bilişim, performans yönetimi, risk yönetimi, kriz ve afet yönetimi, stratejik yönetim, kamu değeri, dijitalleşme ve dijital yönetişim, e-devlet, m-devlet, yapay zeka, dijital demokrasi, nesnelerin interneti, büyük veri ve bulut bilişim gibi kavramlar ve uygulamalar kamu yönetiminde yeni trendler olarak dikkat çekmektedir. Kamu yönetimindeki yeni trendler, değişim ve gelişmeler doğrudan stratejik yönetim sürecinde ve stratejik planlama aşamasında dikkatle analiz edilmeli, anlaşılmalı ve kamu yönetiminin bir bütün olarak yeni gelişmelere ve değişime hazır olması sağlanmalıdır. Kamu yönetiminin ve kamu hizmetlerinin değişime uyum sağlayamaması meşruiyet sorunu, verimsizlik, etkinsizlik, ülkenin ekonomik, kültürel ve siyasal olarak rakiplerinin gerisinde kalması gibi sonuçları beraberinde getirebilir. Bu nedenle bu çalışmada kamu yönetimindeki değişim ve gelişimin yönünü gösteren kamu hizmeti sunumunda yeni trendler ve yeni yaklaşımların ortaya konması, bu şekilde hem akademisyenlerin hem de kamu yöneticilerinin yeni trendlerle ilgili olarak bilgi sahibi olmaları ve gelişime dikkatlerinin çekilmesi ve yeni trendlere uyum noktasında öneriler oluşturulması amaçlanmıştır. Çalışmada literatür araştırması ve derleme yöntemi kullanılmıştır.

Kamu yönetimi ve kamu hizmetlerindeki yeni trendlerin stratejik planlama ve kamu politikası süreçlerine dahil edilmesi hayati önemdedir. Vatandaşlar artık kamu kurumuna gitmeden pek çok kamu hizmetinden dijital ortamda yararlanabilmektedir. Bu durum, gereksiz bürokrasiyi, zaman kaybını ortadan kaldırmakta ve şeffaflığın ve vatandaş ile kamu yönetimi arasındaki etkileşimin artmasını sağlamakta vatandaşın kamu hizmetlerinden memnuniyetini artırmaktadır. Kriz ve afet durumlarında bazen kamu yönetimi ve kamu çalışanları zor durumda kalabilmektedir. Covid-19 salgınında kamu çalışanları ile vatandaşların yüz yüze gelmesi salgını daha da hızlandırabilecekken uygulanan uzaktan çalışma yöntemleri, geliştirilen mobil uygulamalar ile kamu kurumlarında toplantı, seminer ve görüşmelerin akıllı telefon, tablet, dizüstü bilgisayar, masaüstü bilgisayar gibi araçlar ve Microsoft Teams, Adobe, Google Forms ve Zoom vb. uygulamalar ile dijital ortamda yapılarak yüz yüze etkileşimden kaçınılması ile salgının yayılma hızı azaltılabilmiştir. Bu noktada dijital çağda kamu yönetimine kriz ve afet hallerinde yardımcı olacak yapay zeka uygulamaları önemli bir potansiyele sahiptir. Kamu yönetiminin kamu yönetimindeki yeni trendlerin ve dijital yönetişimin katkı sağlayabileceği potansiyel alanları belirleyerek bu konuyu stratejik yönetim, stratejik planlama ve kamu politikası süreçlerine dahil etmesinin, kamu yönetiminin üst düzey politika belgelerinde ve kurumların stratejik planlarında ele almasının önemli olacağı sonucuna varılmıştır.

Kamu yönetiminin dijitalleşmesi sürecinde ise kamu çalışanlarının dijital okuryazarlığa sahip olması, vatandaşların dijital vatandaşlık konusunda eğitilmesi, kamu kurumlarının dijital ve teknolojik altyapısının uzaktan çalışmaya imkan verecek şekilde düzenlenmesi, internet erişiminin kesilmesi halinde

[1] *Doç. Dr., Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu Denetçisi, gecici996@gmail.com*

dijital kamu yönetimi kesintiye uğrayarak kamu hizmetleri sürdürülemez hale gelebileceğinden deprem, sel gibi afetler ya da savaş durumunda dahi ülkenin kırsal ve yerleşimin olmadığı alanlar da dahil olmak üzere tamamında kesintisiz internet erişilebilirliğinin hem vatandaşlara hem kamu kurumlarına kesinlikle sağlanması, kamu kurumlarında yeterli sayıda bilgi işlem uzmanı ve güvenlik uzmanı personel bulunması gerektiği; bazı vatandaşların internet erişimi için maddi imkanı olmaması veya bilgisayar, akıllı telefon ve tablet gibi dijital araçların eksikliğinden dolayı kamu hizmetlerden bütün vatandaşların eşit şekilde yararlanamaması anlamına gelen dijital bölünme ve eşitsizliğin engellenmesi için gerekli tedbirlerin alınması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Kamu yönetimi, kamu hizmeti, stratejik yönetim, yeni trend, dijital dönüşüm*.

Development and Transformation of Public Administration and Public Services within the Strategic Management Framework Taking into Account New Trends

M. Serdar Erbaş[1]

Abstract

Public administration and public services are developing and changing like people. Development and change show new trends. Concepts and applications such as information communication technologies, internet, big data, cloud computing, performance management, risk management, crisis and disaster management, strategic management, public value, digitalization and digital governance, e-government, m-government, artificial intelligence, digital democracy, internet of things, big data and cloud computing attract attention as new trends in public administration. New trends, changes and developments in public administration should be carefully analyzed and understood directly in the strategic management process and strategic planning stage, and it should be ensured that public administration is ready for new developments and change as a whole. The failure of public administration and public services to adapt to change may lead to legitimacy problems, inefficiency, ineffectiveness, and the country falling behind its competitors economically, culturally and politically. Therefore, this study aims to reveal new trends and new approaches in public service delivery that show the direction of change and development in public administration, thus ensuring that both academics and public administrators are informed about new trends and drawing their attention to developments, and creating suggestions for adapting to new trends. The study used literature research and compilation methods.

It is vital to include new trends in public administration and public services in strategic planning and public policy processes. Citizens can now benefit from many public services in a digital environment without going to a public institution. This situation, eliminates unnecessary bureaucracy, waste of time, and increases transparency and interaction between citizens and public administration, increasing citizens' satisfaction with public services. In times of crisis and disaster, public administration and public employees can sometimes find themselves in a difficult situation. While the face-to-face encounter between public employees and citizens during the Covid-19 outbreak could have accelerated the outbreak even more, the speed of spread of the outbreak has been reduced by implementing remote working methods, developing mobile applications, and avoiding face-to-face interaction by holding meetings, seminars and interviews in public institutions in a digital environment using tools such as smartphones, tablets, laptops, desktop computers and applications such as Microsoft Teams, Adobe, Google Forms and Zoom. At this point, artificial intelligence applications that will assist public administration in crises and disasters in the digital age have significant potential. It has been concluded that it will be important for public administration to identify potential areas where new trends in public administration and digital governance can contribute, to include this issue in strategic management, strategic planning and public policy processes, and to address it in high-level policy documents and strategic plans of institutions.

In the process of digitalization of public administration, it has been concluded that public employees

[1] *Presidency of Turkish Republic,Supreme Board of Inspection, Inspector, gecici996@gmail.com*

should have digital literacy, citizens should be trained on digital citizenship, the digital and technological infrastructure of public institutions should be arranged to allow remote working, since digital public administration may be interrupted and public services may become unsustainable in case of interruption of internet access, uninterrupted internet access should be provided to both citizens and public institutions throughout the country, including rural and uninhabited areas, even in the event of disasters such as earthquakes, floods or war, and that public institutions should have a sufficient number of IT specialists and security specialists; and necessary measures should be taken to prevent digital division and inequality, which means that not all citizens can benefit from public services equally due to the lack of financial means for some citizens to access the internet or the lack of digital tools such as computers, smartphones and tablets.

Key Words: *Public administration, public service, strategic management, new trend, digital transformation*.

"Değişkenlik Ve Uyarlama" İlkesinin Sınırları Kapsamında Engelli Bir Bireyin Kamu Hizmetinde İstihdamının Kısıtlanması ile Erişilebilirliğinin Engellenmesi Üzerine Örnek Vaka ve Yargı Kararlarının Değerlendirilmesi

Nida Erdem[1]

Özet

İdarenin yürüttüğü kamu hizmetine özgü ilkelerin en önemlilerinden biri "değişkenlik ve uyarlama" ilkesidir. Hatta bu ilke o derece önemli bir ilkedir ki, kamu hizmetlerinde süreklilik ilkesinin işlemesinin de yolunun; etkin, teknolojik ve sosyal gelişmelere ayak uydurabilen, adapte edilebilen bir hizmetten geçtiği ifade edilmektedir.

"Değişkenlik ve uyarlama" ilkesi gereğince idare çağın teknolojik ve bilimsel olanaklarını göz önünde tutmalı ve sunduğu hizmeti uyarlamak zorundadır. Bu ihtiyaçlara ve zamana uyma zorunluluğu da o kamu hizmetinden, bireyleri ve toplulukları en iyi ve en uygun biçimde yararlandırma amacından doğmaktadır. İdare bu uyarlamayı gerçekleştirmediği takdirde idarenin sorumluluğuna gidileceği ifade edilmektedir. Ancak kamu hizmetini değişen koşullara uyarlamanın da birtakım sınırları olduğu hem öğretide hem yargı kararlarında kabul edilmektedir. Bu noktada idareler, Anayasa madde 65 çerçevesinde ekonomik ve hukuki istikrarı gözeterek kamu hizmetini uyarlayacaktır. "Değişkenlik ve uyarlama" ilkesi idareye tanınan takdir yetkisinin de bir anlamda varlık sebebidir. İdarelerin mali kaynaklarında hangi hizmetlerin uyarlanacağına ve yenileceğine öncelik verecekleri hususunda takdir yetkilerinin geniş olduğu kabul edilmektedir.

Konunun önemi güncel bir Cumhurbaşkanlığı Genelgesi'nde ifadesini bulmuştur. 16 Mayıs 2025 günlü Resmi Gazete'de yayımlanan 2025/8 sayılı Ulusal Erişilebilirlik Günü konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi gereğince *"Erişilebilirlik herkesin, istediği her yere ve her hizmete, bağımsız ve güvenli olarak ulaşabilmesi ve bunları kullanabilmesidir. Engelliler ve yaşlılar başta olmak üzere hareket kısıtlılığı olan bireylerin sağlık, eğitim, rehabilitasyon başta olmak üzere tüm toplumsal hizmetlerden eşit ve tam faydalanabilmesi ve günlük yaşamını yardımsız şekilde sürdürebilmesi için yapılı çevre, ulaşım ve diğer tüm kentsel hizmetler ile bilişim teknolojileri, bilgi sunumu ve ürünlerin erişilebilir olması gerekmektedir."* Aynı Genelge'de erişilebilirliğin temel bir hak olduğu ve tüm kamu kurumlarının erişilebilirliği sağlamasının bir görev olduğu da ifade edilmiştir. Tüm bu ifadelere rağmen söz konusu bu Genelge sadece görsel formatta yayımlandığından görme engelliler için ekran okuyucularla erişilememiştir. Başta bu durumun bizzat kendisi erişilebilirlik ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.

Benzer bir durum uzun yıllardır kamu kurumlarından birinde çalışan görme engelli bir bireyin, Elektronik Belge Yönetimi Sistemi (EBYS)'ne entegre edilmesini istediği bazı eklentilerin Rektörlük ve ilgili firma tarafından yerine getirilmemesi nedeniyle istihdamı kısıtlanmış, temel hakları ihlal edilmiş ve idari yargıda verilen iptal hükümlerine rağmen mahkeme kararları yerine getirilmemiştir.

Bu çalışma görme engelli bir bireyin istihdamının nasıl kısıtlandığı ve erişilebilirliğin nasıl engellendiği üzerine Türkiye'de emsal teşkil eden yargı kararlarını değerlendirerek bu hususta farkındalık yaratmayı amaçlamaktadır. Bu çerçevede öncelikle kamu hizmetlerine özgü "değişkenlik ve uyarlama" ilkesi kısaca açıklanacak ve bu ilkenin sınırları belirlendikten sonra, örnek vaka üzerinden yargı kararlarının değerlendirilmesi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Erişilebilirlik, Dijital Erişilebilirlik, Engelli Hakları, Kamu Hizmetlerinde "Değişkenlik ve Uyarlama" ilkesi, Kamu Hizmeti*

[1] *Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, nerdem@29mayis.edu.tr*

Evaluation of a Sample Case and Judicial Decisions on the Restriction of Employment and Prevention of Accessibility of a Disabled Individual in Public Service within the Limits of the Principle of "Variability and Adaptation"

Nida Erdem[1]

Abstract

One of the most important principles specific to the public service carried out by the administration is the principle of "variability and adaptation". In fact, this principle is so important that in order for the principle of continuity to function in public services, there must be a public service that is efficient, adaptable and able to keep up with technological and social developments.

Pursuant to the principle of "variability and adaptation", the administration must take into account the technological and scientific possibilities of the age and adapt the service it provides. The obligation to adapt to these needs and times arises from the aim of ensuring that individuals and communities benefit from the public service in the best and most appropriate manner. It is stated that if the administration fails to make this adaptation, the administration will be held responsible. However, it is accepted both in the doctrine and in judicial decisions that adapting the public service to changing conditions has certain limits. At this point, administrations should adapt the public service by considering economic and legal stability within the framework of Article 65 of the Constitution.

The importance of the issue is reflected in a recent Presidential Circular. According to the Presidential Circular No. 2025/8 on National Accessibility Day published in the Official Gazette dated May 16, 2025, "Accessibility is the ability of everyone to reach and use any place and any service independently and safely. The built environment, transportation and all other urban services, information technologies, information presentation and products must be accessible in order for individuals with mobility limitations, especially the disabled and the elderly, to benefit equally and fully from all social services, especially health, education and rehabilitation, and to continue their daily lives without assistance." The same Circular also states that accessibility is a fundamental right and that it is the duty of all public institutions to ensure accessibility. Despite all these statements, the Circular in question was only published in visual format and therefore could not be accessed by screen readers for the visually impaired. This situation itself constitutes a violation of the principle of accessibility.

In a similar case, a visually impaired individual who has been working in a public institution for many years was restricted in his employment, his fundamental rights were violated, and despite the annulment decisions issued by the administrative court, the court orders were not fulfilled because the Rectorate and the relevant company did not fulfill some of the add-ons that he wanted to be integrated into the Electronic Document Management System (EBYS).

This study aims to raise awareness on how the employment of a visually impaired individual is restricted and how accessibility is prevented by evaluating precedent-setting judicial decisions in Turkey. In this framework, firstly, the principle of "variability and adaptation" specific to public services will be briefly explained and the limits of this principle will be determined, and then the judicial decisions will be evaluated through a case study.

Keywords : *Accessibility, Digital Accessibility, Disability Rights, Principle of "Variability and Adaptation" in Public Services, Public Service*

[1] *Asst. Prof., Istanbul 29 Mayis University, nerdem@29mayis.edu.tr*

Kamu Yönetiminin Yok Olan Kalesi TODAİE

Esmeray Alacadağlı[1]

Özet

Kamu yönetimi kavramı çok yönlü bir kavramdır. Genel olarak bakıldığında bu kavram; kamu hizmeti sunumu dikkate alındığında bir işlevi, bu hizmeti sunan yapı dikkate alındığında bir örgütü, bilimsel anlamda bir akademik disiplini ve bir programı bitirme sonrasında kazanım dikkate alındığında ise bir mesleği ifade eder. Hangi anlamda olursa olsun, kamu yönetiminin hem disiplin olarak hem de devletin yürütme aygıtı olarak büyümesi, gelişmesi, sürdürülebilir kılınması için belli kural, koşul, yapı ve ortamların sağlanması gerekmektedir. Bu açıdan tüm ülkeler bu çok yönlü ve işlevli alanın her anlamda düzenlenmesini, işleyişini ve sürdürülebilirliğini sağlamak, bu alanda hedeflerine ulaşmak üzere gerekli yapıları kurmakta, düzenlemeleri yapmaktadır.

Ülkemizde bu amaçla kurulan yapılardan biri de Türkiye Ortadoğu Amme İdaresi (TODAİE)'dir. TODAİE, 1952 yılında Türkiye ile Orta Doğu ülkelerinde, kamu yönetiminin işleyişi ve yürütülmesini iyileştirmek, kamu yönetimi öğretimini geliştirmek, yönetim sorunları üzerinde araştırmalar yapmak, yönetim sorunlarına yönelik çözüm üretmek gibi amaçlarla kurulmuştur. Ancak 1952 yılında kurulan ve ülkemizde kamu yönetiminin, bir bilim dalı ve çağdaş yönetim tekniklerine dayalı olarak gelişmesi, kurumsalllaşması ve ilerlemesinde büyük katkılar sağlayan, yürüttüğü eğitim programları ile kamu yönetimine o yönetim kademelerinin gerektirdiği bilgi, donanım ve liyakate sahip orta, üst kademe yöneticiler yetiştiren TODAİE, 2018 yılında çıkarılan 703 sayılı KHK ile hiçbir gerekçe gösterilmeden kapatılmıştır. Oysa, kurulduğu günden kapatıldığı süreye kadar geçen 66 yılda TODAİE ülkemizde; gerek yaptığı araştırmalar, kamu yönetimi alanında düzenlediği kongre, sempozyumlar, çıkardığı yayınlar, hazırladığı raporlar, inceleme gezileri ve işbirlikleriyle, gerekse kurslar ya da yüksek lisans-doktora programları ile yetiştirdiği kamu görevlileri, yönetici bürokratlar, akademisyenler ve öğrencilerle, hem kamu yönetimi disiplininin gelişimine, hem de devlet bürokrasisinin yetişmesine destek olmuş, bu bağlamda yürüttüğü faaliyetler nedeniyle idari ve akademik camiada önemli bir yer edinmiştir.

Bu çalışma ile ülkemizde teori ve uygulama alanında çağdaş kamu yönetiminin oluşumunda, şekillenmesinde ve gelişmesi ile kamunun ihtiyacı olan bürokratları, yöneticileri yetiştirmede çok önemli işlevlere sahip bir kurumun kendisinden daha etkin bir şekilde istifade edilmek üzere desteklenip, geliştirilmesi gerekirken kapatılmasının, Türk kamu yönetiminde nasıl bir boşluk yarattığı ortaya konmaya çalışılacaktır. Bu amaçla literatür taramasının yanısıra TODAİE yönetici ve mezunları ile görüşmeler yapılmış, ulaşılan veriler temelinde değerlendirmeler yapılarak öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *kamu yönetimi, TODAİE, kamu yönetimi eğitimi, liyakat, kamu yöneticisi*

[1]*Doç. Dr., Bayburt Üniversitesi, ealacadagli@bayburt.edu.tr*

The Vanishing Fortress of Public Administration TODAIE

Esmeray Alacadağlı [1]

Abstract

The concept of public administration is a multifaceted concept. In general, this concept refers to a function when considering the provision of public services, an organization when considering the structure that provides this service, an academic discipline in the scientific sense, and a profession when considering the gains after completing a program. Regardless of the meaning, certain rules, conditions, structures and environments must be provided for the growth, development and sustainability of public administration both as a discipline and as an executive apparatus of the state. In this respect, all countries establish the necessary structures and make arrangements to ensure the organization, operation and sustainability of this multifaceted and functional field in every sense and to achieve their goals in this field.

One of the structures established for this purpose in our country is the Turkish Middle East Public Administration (TODAIE). TODAIE was established in 1952 in Turkey and the Middle East countries with the aim of improving the functioning and execution of public administration, developing public administration education, conducting research on management problems, and producing solutions to management problems. However, TODAIE, which was established in 1952 and made great contributions to the development, institutionalization, and advancement of public administration in our country as a branch of science and based on contemporary management techniques, and trained middle and upper-level managers with the knowledge, equipment, and competence required by those management levels with the training programs it conducted, was closed down without any justification by the Statutory Decree No. 703 issued in 2018.

However, in the 66 years since its establishment until its closure, TODAIE has supported the development of both the discipline of public administration and the development of state bureaucracy in our country, with its research, congresses and symposiums organized in the field of public administration, publications, reports prepared, study tours and collaborations, and with the public officials, executive bureaucrats, academicians and students trained through courses or postgraduate and doctoral programs, and has gained an important place in the administrative and academic community due to the activities it has carried out in this context.

This study will attempt to reveal how the closure of an institution that has very important functions in the formation, shaping and development of contemporary public administration in theory and practice in our country and in training the bureaucrats and managers that the public needs, while it should have been supported and developed in order to benefit from it more effectively, created a gap in Turkish public administration. For this purpose, in addition to a literature review, interviews were conducted with TODAIE administrators and graduates, and suggestions were developed by making evaluations based on the data obtained.

Keywords: *public administration, TODAIE, public administration education, merit, public administrator*

[1] *Assoc. Prof. Dr., Bayburt University, ealacadagli@bayburt.edu.tr*

İKİNCİ GÜN: ÜÇÜNCÜ OTURUM

31.10.2025 13:30-14:45 Yalıncak Salonu

Kamu Yararı
Oturum Başkanı: **Ceray Aldemir**

Kamusal Erişim Sorunu: Türkiye'de Kırsal Müştereklerin Geleceği
The Problem of Public Access: The Future of Rural Commons in Turkey
Berkay Yalçınkaya

Maden Tahsisi ve Ekolojik Kamu Yararı: İkizköy ve Akbelen Ormanı Örnekleri
Mining Allocation and Ecological Public Interest: The Cases of İkizköy and Akbelen Forest
Canan Budak, Ceray Aldemir

Üstün Kamu Yararı Tartışmaları Bağlamında Türkiye'de Çevre Hakkının Anayasal Etkililiği
The Constitutional Effectiveness of the Right to a Healthy Environment in Türkiye in the Context of Debates on Superior Public Interest
Seda Yurtcanlı Duymaz

Acele Kamulaştırmada Kamu Yararı ve Mülkiyet Hakkı Dengesi
The Balance Between Public Interest and Property Rights in Urgent Expropriation
Şeyma Eşki Çaylak

Kamusal Erişim Sorunu: Türkiye'de Kırsal Müştereklerin Geleceği

Berkay Yalçınkaya[1]

Özet

Türkiye'de son yıllarda kırsal müşterekler üzerindeki tasarrufların önemli bir dönüşüm geçirdiği görülmektedir. Kamusal kullanıma açık olan mera, orman ve su kaynaklarının özelleştirme ve ticarileştirme sürecine konu olması, gelecekte kırsal müşterekler açısından önemli riskleri beraberinde getirmektedir. Bu risklerin başında kamusal erişim sorunu gelmektedir. Çalışmanın amacı, kamusal erişim güvencesinden giderek uzaklaşan kırsal müşterekler üzerindeki dönüşümü yalnızca bir mülkiyet sorunu olarak ele almak yerine; bu dönüşümün kırsalda doğal yaşam, ekolojik denge, ekonomik ve sosyolojik yapı üzerindeki çok boyutlu etkilerini ortaya koymaktır. Bu kapsamda çalışmada müşterekler kuramı çerçevesinde Türkiye'de kırsalda müştereklerin geleceğini tehdit eden dinamikler ortaya konularak güncel örnekler analiz edilecektir. Böylece kamu arazilerinin özelleştirilmesi, mülkiyet yapısının dönüşümü, ticarileştirme, piyasaya açma, koruma-kullanma dengesinin bozulması ve kırsal yaşam üzerindeki baskılar güncel örnekler üzerinden tartışmaya açılarak sorunlar ve politika önerilerine yer verilecektir. Nitel araştırma çerçevesinde yapılandırılan bu çalışmada konu kamu politikası analiziyle ele alınacaktır. Veri toplama süreci literatür ve arşiv taramasının yanında politika belgelerinin incelenmesinden oluşmaktadır. Çalışmada ilk olarak müşterekler kuramı bağlamında farklı yaklaşımlara yer verilecektir. Ardından müştereklerin hukuki statüsüne ve dönüşümüne dair Türkiye'deki mevzuat, kamu politikaları, planlama belgeleri ve resmi düzenlemeler analiz edilecektir. Son olarak müşterekler üzerindeki politikaların kırsal alanda ki etkilerini daha somut bir biçimde gösterebilmek amacıyla güncel uygulamalar yer alacaktır. Bu örnekler üzerinden Türkiye'de kırsal müştereklerin geleceğini tehdit eden dinamikler daha açık bir biçimde gösterilerek sorunlar ve çözüm önerilerine yer verilerek literatürde kırsal müşterekler konusundaki eksikliğe katkı sunulması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *müşterekler, kırsal alan, kamusal erişim, ticarileştirme*

[1] *Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, yalcinkayabe@gmail.com*

"Public Services and Access to Public Rights" The Problem of Public Access: The Future of Rural Commons in Turkey

Berkay Yalçınkaya [1]

Abstract

In recent years, a significant transformation has been observed in the management and control of rural commons in Turkey. The privatization and commercialization of commons such as pastures, forests, and water resources—traditionally open to public use—pose substantial risks for the future of rural commons. Among these risks, the issue of public access stands out as the most critical. The aim of this study is to examine the transformation of rural commons, which are increasingly moving away from the guarantee of public access, not merely as an issue of property rights, but as a complex process with multidimensional impacts on natural life, ecological balance, economic structures, and social fabric in rural areas.Within this framework, the study aims to identify the key dynamics that threaten the future of rural commons in Turkey through the lens of commons theory and analyze current examples. Through this analysis, the study discusses the privatization of public lands, the transformation of property regimes, commodification and market integration, the deterioration of the conservation-use balance, and the increasing pressures on rural livelihoods. These issues are addressed using contemporary case studies and accompanied by policy recommendations.

This study adopts a qualitative research design and is structured as a public policy analysis. The data collection process consists of literature and archive review, as well as an examination of relevant policy documents. The study first presents various theoretical approaches within the commons literature. Subsequently, it analyzes the legal status and transformation of commons in Turkey through the review of legislation, public policies, planning documents, and official regulations. Finally, current practices are included to illustrate the concrete impacts of these policies on rural areas. By examining these cases, the study aims to clearly demonstrate the dynamics threatening the future of rural commons in Turkey and offer solutions, thereby contributing to the relatively underexplored literature on rural commons.

Keywords: *commons, rural areas, public access, commodification*

[1] *Dr., Ondokuz Mayıs University, , yalcinkayabe@gmail.com*

Maden Tahsisi ve Ekolojik Kamu Yararı: İkizköy ve Akbelen Ormanı Örnekleri[1]

Canan Budak[2], Ceray Aldemir[3]

Özet

Kamu yararı, kamu politikalarının karar alma süreçlerinde temel referans noktası olarak görülmektedir. Ancak özellikle doğal kaynakların yönetimi söz konusu olduğunda, farklı kamusal faydalar arasında yapılan tercihler kamu yararının içerik ve yönelimini tartışmalı hale getirmektedir. Türkiye Anayasası'nın 168. maddesi yeraltı ve yerüstü doğal kaynakları milli servet olarak değerlendirmekte ve saf kamusal mal statüleri nedeniyle koruma rejimi altına almaktadır. Ormanlar ise 169. maddede kamu yararı bağlamında değerlendirilip özel olarak korunmaktadır. Ancak gerek orman arazilerinin gerekse değerli tarım arazileri ve zeytinliklerin madencilik faaliyetlerine açılması, her biri anayasal statüye sahip bu kamu yararlarının pratikte nasıl önceliklendirildiğine dair soru işaretleri yaratmaktadır. Bu bağlamda, çalışmanın temel amacı; kamu yararı ve üstün kamu yararı kavramlarının, doğal değerlerin korunmasında ne denli kırılganlaştığını ve bu kırılganlığın madencilik baskısı altında nasıl görünür hale geldiğini ortaya koymaktır.

Doğal kaynak yönetiminde "yarışan yararlar" yaklaşımı, farklı toplumsal kesimlerin çıkarlarının aynı kaynak üzerinde çatışması durumunu ifade etmektedir. Politik ikilem, karar vericilerin hangi "kamunun" yararını önceliklediği sorusu üzerinden şekillenir. Stone (2022), kamu politikasını değer çatışmaları üzerinden okurken, Fisher (1995) ise çevresel kararların teknik değil, normatif tercihler içerdiğini vurgular. Bu kuramsal çerçevede, ormanların yalnızca ekolojik değil; toplumsal, anayasal ve hatta kültürel düzeyde de korunması gereken kamusal varlıklar olduğu kabul edilmelidir.

Son yıllarda ormanların ve değerli tarım arazileri ile zeytinliklerin madencilik faaliyetlerine tahsisi, üstün kamu yararı kararları ile gündeme gelirken; bu kararların politik olarak nasıl şekillendirildiğine dair ciddi soru işaretleri doğmaktadır. Daha açık bir ifade ile karar vericilerin, politika formülasyonu sürecinde kamunun ekolojik yararını mı, yoksa sermayenin ekonomik yararını mı gözettiği tartışılmaktadır. Tüm bu ulusal ölçekli tartışmaların ötesinde, antropojenik etkenlerin ekolojik bütünlüğü tehdit etmesi ise küresel kamunun sorunudur. Bu çalışma, ormanların ve zeytinliklerin kamu yararı üretimindeki rolünü ve bu yararın madencilik gibi ekonomik öncelikler karşısında nasıl kırılganlaştığını ele almaktadır.

Çalışmada, kamu yararının kırılganlığı, yarışan yararlar çerçevesinde değerlendirilmekte ve Muğla ilinin Milas ilçesindeki örnekler üzerinden somutlaştırılmaktadır. Milas ilçesindeki İkizköy'de bulunan Akbelen Ormanı ile değerli tarım arazileri ve zeytinlikler, birkaç yıl arayla çıkarılan bir dizi düzenleme neticesinde elektrik enerjisinin üretiminde gerekli kömürün aranması ve işletilmesi faaliyetlerine tahsis edilmiştir. Tahsis işlemi sonrası Akbelen Ormanı'nda orman örtüsü kaldırılmış ve madencilik faaliyetleri başlamıştır. Zeytinlik alanlarda ise madencilik faaliyetlerinin başlaması için zeytin

---

[1] *Bu çalışma, Doç. Dr. Ceray Aldemir yürütücülüğünde Canan Budak tarafından hazırlanan "Kamu Politikası Formülasyon Sürecinde Üstün Kamu Yararı Kavramının Kullanılması: Orman Arazilerinin Turizme Tahsisi İşlemleri Örneği" başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.*

[2] *Doktorant, Canan Budak, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, cananulku@posta.mu.edu.tr*

[3] *Doç. Dr., Ceray Aldemir, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, cerayaldemir@mu.edu.tr*

ağaçlarının sökülmesi ve yerleşim yerlerinin taşınması süreci devam etmektedir. Bu tahsisler yalnızca arazi kullanımında dönüşüm yaratmakla kalmamakta, kamu yönetiminin çevresel değerleri koruma yönündeki yükümlülüğünü de zayıflatmaktadır. Madencilik baskısı altındaki İkizköy sakinleri ve sivil toplum kuruluşu temsilcileri ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilecek; ekolojik kamu yararının kırılganlığı yerinde gözlem sırasında çekilen fotoğraflar ile desteklenerek tartışılacaktır.

Çalışmanın amacı, kapsamlı bir saha çözümlemesi değil; ormanlar ile zeytinlikler özelinde kamu yararı ve üstün kamu yararı kavramlarının pratik boyutunun ne derece kırılganlaştığını görünür kılarak, politika formülasyonu sürecine eleştirel bir katkı sunmaktır. Daha açık bir ifadeyle çalışmanın temel amacı, kamu yararının ve üstün kamu yararının yalnızca tanımlanma biçiminin değil; korunma kapasitesinin de politika yapıcılar açısından yeniden düşünülmesi gerektiğine dikkat çekmektir.

Bu çalışma, kamu yararı kavramının çevresel karar alma süreçlerinde nasıl yönlendirildiğini tartışmaya açmaktadır. Bu bağlamda çalışmada, ormanlar ve zeytinlikler gibi ortak ekolojik varlıkların korunmasında, kamu yararının sürekliliği ve üstün kamu yararının doğa lehine yorumlanmasının, sürdürülebilir kamu yönetimi anlayışının vazgeçilmez bir parçası olması gerektiği savunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Kamu yararı, üstün kamu yararı, ekolojik kamu yararı, yarışan yararlar, kamu politikası, politika formülasyonu süreci.*

Mining Allocation and Ecological Public Interest: The Cases of İkizköy and Akbelen Forest[1]

Canan Budak [2], Ceray Aldemir[3]

Abstract

Public interest is regarded as the primary reference point in public policy decision-making processes. However, especially in the management of natural resources, the prioritization among different public benefits renders the content and direction of public interest debatable. Article 168 of the Turkish Constitution defines underground and aboveground natural resources as national wealth and places them under a protection regime due to their status as pure public goods. Forests, meanwhile, are specifically protected under Article 169 in the context of public interest. Yet, the allocation of forest lands, valuable agricultural areas, and olive groves to mining activities raises questions about how these constitutionally recognized public interests are practically prioritized.

Within this framework, the main aim of the study is to reveal how fragile the concepts of public interest and overriding public interest become in the protection of natural values, and how this fragility becomes visible under mining pressure. The "competing benefits" approach in natural resource management refers to situations in which the interests of different social groups conflict over the same resource. The political dilemma is shaped around the question of which "public's" benefit decision-makers prioritize. While Stone (2022) interprets public policy through value conflicts, Fisher (1995) emphasizes that environmental decisions are not purely technical but contain normative preferences. Within this theoretical framework, forests must be recognized not only as ecological but also as social, constitutional, and even cultural public assets that require protection.

In recent years, the allocation of forests, valuable agricultural lands, and olive groves for mining activities has increasingly appeared on the agenda through overriding public interest decisions, raising serious concerns about the political shaping of these decisions. Put differently, the debate revolves around whether decision-makers, in the process of policy formulation, prioritize the ecological benefit of the public or the economic benefit of capital. Beyond these national-level debates, anthropogenic factors threatening ecological integrity constitute a global public concern. This study examines the role of forests and olive groves in generating public interest and how this benefit becomes fragile when confronted with economic priorities such as mining.

The study evaluates the fragility of public interest within the framework of competing benefits, concretized through examples from the Milas district of Muğla province. The Akbelen Forest in İkizköy, along with valuable agricultural lands and olive groves, have been allocated—through a series of regulations issued within a few years—for coal exploration and extraction to generate electricity. Following the allocation, the forest cover of the Akbelen Forest was removed, and mining activities

[1] *This study is derived from the doctoral dissertation titled "The Use of the Concept of Outstanding Public Interest in the Policy Formulation Process: The Case of Forest Land Allocations for Tourism", prepared by Canan Budak under the supervision of Assoc. Prof. Dr. Ceray Aldemir.*

[2] *PhD Candidate Canan Budak, Mugla Sitki Kocman University, cananulku@posta.mu.edu.tr*

[3] *Assoc. Prof. Dr. Ceray Aldemir, Mugla Sitki Kocman University, cerayaldemir@mu.edu.tr*

commenced. In olive groves, the process of uprooting olive trees and relocating settlements continues in preparation for mining. These allocations not only transform land use but also weaken public administration's obligation to protect environmental values. Semi-structured interviews will be conducted with İkizköy residents and civil society representatives under mining pressure; the fragility of ecological public interest will be discussed, supported by photos taken during on-site observations.

The study's purpose is not to provide a comprehensive field analysis but to make visible the degree to which the practical dimension of public interest and overriding public interest has become fragile in the context of forests and olive groves, thereby offering a critical contribution to the policy formulation process. In other words, the core aim is to draw attention to the need for policymakers to rethink not only the definition but also the protection capacity of public interest and overriding public interest.

This study seeks to open a debate on how the concept of public interest is directed within environmental decision-making processes. In this context, it argues that ensuring the continuity of public interest and interpreting overriding public interest in favor of nature in the protection of common ecological assets—such as forests and olive groves—should be an indispensable part of a sustainable public administration approach.

Keywords: *Public interest, overriding public interest, ecological public interest, competing benefits, public policy, policy formulation process.*

Üstün Kamu Yararı Tartışmaları Bağlamında Türkiye'de Çevre Hakkının Anayasal Etkililiği

Seda Yurtcanlı Duymaz[1]

Özet

Çevre koruma bilincinin küresel ölçekte açıkça tartışıldığı ve şekillendiği BM İnsan ve Çevresi Konferansı (1972 - Stockholm) çevre hakkı kavramına uluslararası düzlemde ilk kez yer vererek önemli bir dönüm noktası olmuştur. Stockholm Konferansı neticesinde uluslararası toplum her insanın onurlu ve refah içinde bir yaşama hakkı olduğunu ve bunun da sağlıklı, dengeli, güvenli çevresel koşullar ile mümkün olabileceğini siyasi bir ilke olarak kabul etmiştir. Süreç içerisinde çevre hakkına ilişkin düzenlemeler ulusal hukukun ve politikanın konusu haline gelmiştir. Uluslararası toplumun önemli bir üyesi olan Türkiye Cumhuriyeti Devleti sağlıklı ve dengeli çevre hakkı ile buna dair temel ödevleri anayasal düzeyde kabul eden ülkeler arasında yerini almıştır. Üstelik Türkiye Cumhuriyeti Anayasası çevreye ilişkin ortak müşterekleri dağınık düzenlemelerle de olsa anayasal değerler olarak kabul etmiş ve bunları kamu yararının konuları arasında saymıştır. Çevreyi anayasal bir değer ve menfaat olarak kabul eden 1982 Anayasası aynı zamanda 80'lerde başlayan neoliberal politikaların anayasal dayanaklarını inşa etmesi nedeniyle üstün kamu yararına ilişkin tartışmalarda çevreyi kritik bir konumda konumlandırmıştır. Bu durum anayasal çevresel menfaatlerin ve değerlerin kamu politikaları, kamusal hizmetler ve insan hakları alanında ki yerine ilişkin değerlendirmeyi gerekli kılmaktadır.

Bu değerlendirme yapılırken anayasal çevre hakkını ve hakkın idareye yüklediği koruma, önleme ve geliştirme ödevini somutlaştıran en temel mekanizmalardan olan Çevresel Etki Değerlendirme (kısaca ÇED) mekanizmasının 80'lerden günümüze uygulanan neoliberal politikalara paralel uygulanma-uygulanmama serüveni temel referans olarak çalışmayı şekillendirecektir. Türkiye'de çevre hakkının asli muhataplarından olan idarenin çevresel alanda koruma kullanma dengesi arayışında ki tercihlerine, yarışan menfaatler içinde çevresel değerlerin üstünlüğüne dair tavrını ortaya koyması bakımından ÇED mekanizmasının yaşadığı dönüşümler çarpıcıdır.

Bu çalışma neoliberal politikalara geçişin anayasal meşruluğunu inşa eden 1982 Anayasasında çevresel menfaat ve değerlerin nerede ve nasıl düzenlendiklerini ortaya koyarak Türkiye'de çevre hakkının anayasal etkililiği tartışmasını yapmayı amaçlamaktadır. Anayasa koyucunun ve idarenin çevreye yönelik yaklaşımını ve üstün menfaat konusundaki güncel hukuki tercihini yansıtacak bu çalışma Türkiye'de etkili bir çevre hakkının anayasal inşası için Yeni Anayasa tartışmalarına hatırlatıcı bir ses olmayı da ümit etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *çevre hakkı, koruma-kullanma dengesi, üstün kamu yararı, 1982 Anayasası, çevresel etki değerlendirme mekanizması.*

[1] *Dr. Öğretim Üyesi, İstanbul Üniversitesi, seda.yurtcanli@istanbul.edu.tr .*

The Constitutional Effectiveness of the Right to a Healthy Environment in Türkiye in the Context of Debates on Superior Public Interest

Seda Yurtcanlı Duymaz [1]

Abstract

The United Nations Conference on the Human Environment (1972, Stockholm) represented a significant milestone in the global discourse on environmental protection, wherein the concept of environmental rights was introduced for the first time on the international stage. In consequence of the Stockholm Conference, the international community formally recognised the political principle that every human being possesses an inherent right to live in dignity and prosperity. This right, it was further acknowledged, can be realised through the creation of healthy, balanced and safe environmental conditions. Consequently, regulations pertaining to the right to a healthy environment have become enshrined in national law and policy. The Republic of Türkiye, an eminent member of the international community, has assumed its position among the nations that acknowledge the right to a healthy and balanced environment and the fundamental obligations associated with it at the constitutional level. Furthermore, the Constitution of the Republic of Türkiye has recognised the environmental commons as constitutional values, albeit with scattered regulations, and has listed them among the subjects of public interest. The 1982 Constitution, in its recognition of the environment as both a constitutional value and interest, has positioned the environment as a pivotal element in the discourse surrounding the superior public interest. This is particularly evident in the establishment of the constitutional foundations for neoliberal policies that emerged during the 1980s. This necessity entails a thorough evaluation of the role and status of constitutional environmental interests and values in the realms of public policy, public services, and human rights.

In conducting this evaluation, the adventure of the Environmental Impact Assessment (EIA) mechanism will serve as a fundamental reference point. This mechanism is a foundational aspect that operationalises the constitutional environmental right and the obligation of protection, prevention and development imposed by the right on the administration. This obligation has been in place since the 1980s, alongside the implementation of neoliberal policies. The transformations undergone by the EIA mechanism are striking in terms of revealing the preferences of the administration, which is one of the main addressees of the environmental right in Türkiye, in the search for a balance of protection and utilisation in the environmental field, and its attitude towards the superiority of environmental values among competing interests.

The present study aims to discuss the constitutional effectiveness of the environmental right in Türkiye by revealing where and how environmental interests and values are regulated in the 1982 Constitution, which constructed the constitutional legitimacy of the transition to neoliberal policies. This study will reflect the approach of the constitution-maker and the administration towards the environment and the current legal preference for the supreme interest. It is also hoped that it will serve as a reminder voice in the new constitutional debates for the constitutional construction of an effective environmental right in Türkiye.

Keywords: *environmental right, protection-utilisation balance, superior public interest, 1982 Constitution, environmental impact assessment.*

[1] *Dr. Öğretim Üyesi, İstanbul Üniversitesi,* seda.yurtcanli@istanbul.edu.tr .

Acele Kamulaştırmada Kamu Yararı ve Mülkiyet Hakkı Dengesi

Şeyma Eşki Çaylak[1]

Özet

Kamulaştırma, kamu yararı amacıyla özel mülkiyete devlet eliyle müdahale edilmesini mümkün kılan istisnai bir idari işlemdir. Özellikle 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 27. maddesi uyarınca uygulanan "acele kamulaştırma", idareye mülkiyete derhal el koyma imkânı tanıyarak bu müdahalenin hem süresini hem etkisini derinleştiren özel bir düzenleme niteliğindedir. Türkiye'de son yıllarda hız kazanan büyük altyapı projeleri, enerji yatırımları ve kentsel dönüşüm uygulamalarıyla birlikte acele kamulaştırma kararlarının sayıca artması, bu uygulamanın kamu yararı gerekçesiyle bireysel mülkiyet hakkı arasında nasıl bir denge kurduğu sorusunu daha da güncel ve tartışmalı hâle getirmiştir. Bu bağlamda, acele kamulaştırma sürecinin anayasal mülkiyet güvenceleriyle ne ölçüde örtüştüğü ele alınması gereken bir sorun alanı olarak ortaya çıkmaktadır. Bu kapsamda çalışmada, acele kamulaştırma sürecinde kamu yararı amacı ile bireylerin mülkiyet hakkı arasındaki dengenin nasıl kurulduğu incelenmektedir.

Çalışmanın temel amacı, acele kamulaştırma sürecinde kamu yararı ile bireyin anayasal güvence altındaki mülkiyet hakkı arasında kurulan dengenin hukuki, idari ve uygulama boyutlarını analiz etmektir. Bu amaç doğrultusunda Türkiye'de baraj projeleri gibi büyük ölçekli altyapı yatırımları kapsamında alınan acele kamulaştırma kararlarının gerekçeleri, uygulanma biçimleri ve mülkiyet hakkı üzerindeki etkileri incelenmektedir. Böylece, kamu gücünün mülkiyet hakkına hangi koşullar altında ve ne tür sınırlar içinde müdahale edebileceğine ilişkin bir değerlendirme ortaya konması hedeflenmektedir.

Bu doğrultuda çalışma, acele kamulaştırma uygulamalarının hem normatif hem de pratik yönlerini sorgulayan şu temel araştırma sorularına odaklanmaktadır: Acele kamulaştırma kararları hangi hukuki gerekçelere dayandırılmakta ve kamu yararı kavramı bu bağlamda nasıl tanımlanmaktadır? Türkiye'de acele kamulaştırma uygulamaları, bireylerin mülkiyet hakkı açısından ne tür hukuki ve sosyoekonomik sorunlara yol açmaktadır? Bu sorular çerçevesinde çalışma, daha adil ve hukuka uygun bir kamulaştırma pratiğinin geliştirilmesine katkı sağlayacak öneriler geliştirmeye odaklanmaktadır.

Çalışma, nitel araştırma yöntemine dayalı olarak yapılandırılmış olup, veri toplama sürecinde doküman analizi ve örnek olay incelemesi tekniklerinden yararlanılmıştır. Bu kapsamda, Resmî Gazete'de yayımlanmış acele kamulaştırma kararları ve Anayasa Mahkemesi kararları ile ilgili mevzuat ve literatür analiz edilmiştir. Örnek olay olarak, Muş ilinde inşa edilen Alpaslan II Barajı ve Hidroelektrik Santrali (HES) Projesi seçilmiştir. Bu projeye ilişkin acele kamulaştırma süreçleri, sahada yürütülen uygulamalar ve bu uygulamaların mülkiyet hakkı üzerindeki etkileri incelenmiştir. Saha verilerinin toplanması amacıyla, Alpaslan II Barajı'ndan doğrudan etkilenen yerleşim alanlarında yaşayan mülk sahipleriyle yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerde, hak kayıplarının kapsamı, bilgiye erişim süreçleri, idarenin bilgilendirme yükümlülüğü, yargıya başvurma imkânları ve sürecin sosyoekonomik yansımaları ele alınmış; uygulamada karşılaşılan sorunlara ilişkin nitel veriler elde edilmiştir. Bu sayede, hem mevzuat düzeyindeki düzenlemeler hem de uygulama pratiğinde karşılaşılan sorunlar değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmanın, kamu yararı ilkesinin sınırlarını tartışmaya açması ve acele kamulaştırma kararlarının mülkiyet hakkı üzerindeki etkilerini görünür kılması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Acele kamulaştırma, kamu yararı, mülkiyet hakkı, hukuk devleti.*

[1] *Arş. Gör. Dr., Muş Alparslan Üniversitesi, seymaa.eski@gmail.com*

The Balance Between Public Interest and Property Rights in Urgent Expropriation

Şeyma Eşki Çaylak [1]

Abstract

Expropriation is an exceptional administrative procedure that permits state intervention in private property in the name of public interest. Within this framework, "urgent expropriation" — regulated under Article 27 of Law No. 2942 — grants public authorities the power to immediately seize property, intensifying both the speed and scope of state intervention. In recent years, the increasing use of urgent expropriation in large-scale infrastructure projects, energy investments, and urban transformation initiatives in Turkey has made the legal and ethical balance between public interest and individual property rights more controversial.

This study aims to examine the legal, administrative, and practical dimensions of this balance. Specifically, it investigates the legal justifications for urgent expropriation decisions, the way the concept of public interest is defined, and the resulting impact on the constitutionally protected right to property. The study focuses on the scope and implications of urgent expropriation decisions, particularly in the context of large-scale infrastructure investments such as dam construction. In doing so, it seeks to provide a systematic assessment of the conditions and limits under which public authority can legitimately interfere with private ownership.

Guided by this objective, the research centers on the following key questions: What legal grounds are cited for urgent expropriation, and how is public interest framed in this context? What legal and socio-economic problems arise for property owners as a result of urgent expropriation practices in Turkey? To what extent are administrative and judicial oversight mechanisms effective, and how functional are the legal remedies available to affected individuals? Based on these questions, the study aims to develop recommendations for a fairer and more law-abiding expropriation framework.

Methodologically, the study adopts a qualitative research approach, utilizing document analysis and case study methods. It examines relevant legislation, Constitutional Court and Council of State decisions, and urgent expropriation decrees published in the Official Gazette. The Alpaslan II Dam and Hydroelectric Power Plant Project in Muş province serves as the case study. Field research includes semi-structured interviews with property owners in areas directly affected by the dam. These interviews address the extent of rights-based losses, access to information, the administration's obligation to inform, opportunities for judicial redress, and the socio-economic consequences of expropriation.

By combining legal and empirical insights, the study aims to reopen discussions on the limits of public interest, highlight rule-of-law criteria in urgent expropriation practices, and offer policy recommendations for strengthening the protection of property rights in Turkey.

Keywords: *Urgent expropriation, public interest, right to property, rule of law*

[1] *Research Assistant, Ph.D., Muş Alparslan University,* seymaa.eski@gmail.com

İKİNCİ GÜN: ÜÇÜNCÜ OTURUM

31.10.2025 13:30-15:00 Koçumbeli Salonu

Afetlerle İlgili Hizmetler
Oturum Başkanı: **Ayşe Çolpan Kavuncu**

Afet Yönetimi mi, Risk Kültürü mü? Türkiye ve Fransa'da Bir Kamu Hizmeti Olarak Afete Hazırlık Yaklaşımlarının Karşılaştırılması
Disaster Management or Risk Culture? Comparing Approaches to Disaster Preparedness as a Public Service in Turkey and France
Örgen Uğurlu

Afet Sonrası Yeniden İnşa ve Kent Hakkı: 2020 Elazığ Depremi Örneği
Post-Disaster Reconstruction and Urban Right: The 2020 Elazığ Earthquake Case
Zeynep Yalçın, Ayşe Çolpan Kavuncu

Deprem Sonrası İyileştirme Aşamasında Hatay Büyükşehir Belediyesi Neler Yapıyor?
What is Hatay Metropolitan Municipality Doing in
the Post-Earthquake Recovery Phase?
Cihan Kaymaz

Uluslararası Afet Yönetim Politikaları Bağlamında Risk Azaltma Yaklaşımları
Risk Reduction Approaches in the Context of International Disaster Management Policies
Saltuk Buğra Kızılkaya, Rukiye Mehtap Özlü

Arazi Düzenlemelerinde Afet Yönetim Planlarının Kurumsallaşmasının Kamusal Harcamalar Üzerindeki Etkisi: Önleyici ve Koruyucu Yaklaşıma Dayalı Bir Değerlendirme
The Impact of Institutionalizing Disaster Management Plans in Land Use Regulations on Public Expenditures: An Evaluation Based on Preventive and Protective Approaches
Cevdet Kılıç, Oytun Meçik

Afet Yönetimi mi, Risk Kültürü mü? Türkiye ve Fransa'da Bir Kamu Hizmeti Olarak Afete Hazırlık Yaklaşımlarının Karşılaştırılması

Örgen Uğurlu[1]

Özet

Bu çalışma, Fransa'da geliştirilen "risk kültürü" anlayışı ile Türkiye'deki "afet yönetimi" yaklaşımını yalnızca kavramsal düzeyde değil, hazırlık stratejileri, uygulama belgeleri, kurumsal düzenlemeler ve toplumun sürece konumlandırılması üzerinden karşılaştırmalı biçimde tartışmayı amaçlamaktadır. Her iki ülkenin afetle ilişkili kamusal organizasyonu; plan düzeyinden uygulamaya, toplumun katılım biçimlerinden devletin yönetsel reflekslerine kadar çok katmanlı olarak analiz edilmektedir. Çalışmanın temel sorusu, bu iki modelden hangisinin hem kurumsal yapılar hem de toplum düzeyinde daha yüksek bir dirençlilik üretebildiği ve bu yapılar içinde kamusal hizmetlerin kimin için, nasıl ve hangi eşikler üzerinden sunulduğudur. Bu çerçevede çalışma, afet yönetimi ve riskle başa çıkma süreçlerini, afetler ile ilgili hizmetlere erişimin hangi koşullarda mümkün kılındığını sorgulayan bir bakışla ele almayı hedeflemektedir.

Araştırmanın amacı, afet yönetimi ve risk kültürü çerçevelerinin, kamu hizmetinin tanımı, planlanması ve dağıtımı üzerindeki etkilerini; karar alma süreçlerinin nasıl işlediğini; kurumsal yapıların topluma karşı taşıdığı sorumluluğu ve risk bilgisinin toplumla paylaşım biçimlerini çözümlemektir. Çalışmada, Fransa'da Isère Departmanı ve Grenoble Metropolü düzeyinde uygulanan afet ve risk yönetimi politikaları detaylı biçimde incelenmiş; bu örnekler üzerinden Türkiye'deki merkezi afet yönetim sistemiyle kavramsal ve tematik bir karşılaştırma yapılmıştır.

Yöntem olarak nitel karşılaştırmalı analiz benimsenmiştir. Bu bağlamda, belge incelemesi, yerel plan ve strateji analizleri, gözleme dayalı yerel uygulama çözümlemeleri ve akademik literatür taraması bir arada kullanılmıştır. Literatürde yer alan "risk kültürü", "toplum dirençliliği" ve "kamu hizmeti olarak afet yönetimi" gibi kavramlar çerçevesinde kuramsal bir zemin oluşturulmuş; ardından planlama ölçekleri, merkeziyet derecesi, sivil katılım biçimleri ve kriz öncesi hazırlık süreçleri gibi değişkenler üzerinden değerlendirme yapılmıştır.

Bulgular, özellikle Türkiye'de karar süreçlerinin toplumla sınırlı olmayan, katılım kanalları genişletilmiş ve yerel ölçekli bilgiyle beslenen yapılara kavuşması gerektiğine işaret etmektedir. Risk farkındalığının yalnızca teknik uzmanlara bırakılmaması; aksine toplumun tüm kesimleri tarafından üretilebilecek, tartışılabilecek ve dönüştürülebilecek bir bilgi alanı olarak inşa edilmesi gerekmektedir. Kamusal hizmetlerin yalnızca müdahale anında değil, önleme ve hazırlık dönemlerinde de toplumla birlikte yeniden üretilmesi, afetlerin etkilerini azaltmada belirleyici olacağını ortaya koymaktadır.

Bildiride kullanılan veriler, TÜBİTAK BİDEB 2219 Uluslararası Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı desteğiyle, 01/09/2023 – 01/09/2024 tarihleri arasında Université Grenoble Alpes – ENSAG, AE&CC Araştırma Birimi bünyesinde yürütülen 1059B192201933 numara ve "Dönüşen Kentler ve

[1] *Doç. Dr., Kocaeli Üniversitesi, orgen.ugurlu@kocaeli.edu.tr*

Değişen Riskler Bağlamında İzmit İlçesinin Toplumsal Dayanıklılığının İncelenmesinde Bir Örnek Olarak Grenoble Alpleri Metropolü Araştırması" başlıklı projenin araştırma sürecinde derlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *afet yönetimi, risk kültürü, kamu hizmeti, toplumsal dayanıklılık, risk farkındalığı, afetlerle ilgili hizmetler*

Disaster Management or Risk Culture? Comparing Approaches to Disaster Preparedness as a Public Service in Turkey and France

Örgen Uğurlu [1]

Abstract

This study aims to comparatively analyse the public service approaches related to disasters in Turkey and France by examining not only the conceptual differences between Turkey's "disaster management" paradigm and France's "risk culture" framework, but also the concrete dimensions of preparedness strategies, implementation documents, institutional arrangements, and the role of society within these systems. The public organisation of disaster governance in both countries is analysed in a multi-layered manner—ranging from planning frameworks to operational practices, from modes of civic involvement to the institutional reflexes of the state. The central question of the study is which of these models fosters greater resilience, both institutionally and socially, and how public services are structured, for whom they are designed, and through what mechanisms they are accessed. Within this framework, the study aims to examine disaster management and risk governance processes through a lens that questions the conditions enabling access to disaster-related public services.

The objective of the research is to examine how the notions of disaster management and risk culture shape the definition, organisation, and distribution of public services; how decision-making processes function; how institutional responsibility towards society is framed; and how risk knowledge is communicated and shared with the public. The study focuses on the disaster and risk management policies implemented in the Isère Department and the Grenoble Metropolitan Area in France, and uses these cases as a basis for a conceptual and thematic comparison with Turkey's centralised disaster management system.

A qualitative comparative analysis methodology has been adopted. This includes document analysis, the examination of local plans and strategies, field-based observation of local practices, and an academic literature review. A theoretical framework has been constructed using concepts such as "risk culture," "community resilience," and "disaster management as a public service." The analysis proceeds along dimensions such as planning scale, degree of centralisation, forms of civic participation, and pre-disaster preparedness processes.

Findings suggest that in Turkey, decision-making processes need to be restructured toward more open, participatory, and locally-informed models. Risk awareness should not be confined to technical experts but should be developed as a shared and transformable body of knowledge across all segments of society. Moreover, public services should not only be activated during the intervention phase but must be co-produced with society during prevention and preparedness phases, which is crucial to reducing the impacts of disasters.

The data presented in this paper were collected during a research project supported by the TÜBİTAK BİDEB 2219 International Postdoctoral Research Fellowship Programme, conducted between 01/09/2023 and 01/09/2024 at the Université Grenoble Alpes – ENSAG, AE&CC Research Unit, under project number 1059B192201933, titled "A Study on Community Resilience of İzmit District in the Context of Changing Cities and Evolving Risks: The Case of Grenoble-Alpes Metropole."

Keywords: *disaster management, risk culture, public service, community resilience, risk awareness, disaster-related services*

[1] *Assoc. Prof. Dr., Kocaeli University,* orgen.ugurlu@kocaeli.edu.tr

Afet Sonrası Yeniden İnşa ve Kent Hakkı: 2020 Elazığ Depremi Örneği

Zeynep Yalçın[1], Ayşe Çolpan Kavuncu[2]

Özet

Bu çalışma, afet sonrası yeniden inşa sürecini 'kentsel dirençlilik' ve 'kent hakkı' kavramları çerçevesinde incelemektedir. Literatürde kentsel dirençlilik, afetlere hazırlık, uyum sağlama ve altyapı dayanıklılığı üzerinden ele alınırken; kent hakkı kavramı, bireylerin barınma hakkının yanı sıra karar alma süreçlerine katılımı ve mekânsal adaletten yararlanma olanaklarını da içermektedir. H. Lefebvre, D. Harvey, N. Smith, N. Brenner gibi eleştirel düşünürlerin bu konu üzerinde ki çalışmaları incelenip değerlendirilerek literatür taraması yapılmıştır. Literatürde kentsel dirençlilik, genellikle doğal afetlere hazırlık düzeyi, mevcut altyapının dayanıklılığı ve toplumun uyum sağlama kapasitesi üzerinden tartışılmaktadır. Kent hakkı ise bireylerin barınma hakkı ile sınırlı kalmayıp, aynı zamanda kentte karar alma süreçlerine katılım, mekânsal adaletten yararlanma ve toplumsal eşitlik ilkelerini de kapsamaktadır. Bu yaklaşım, genellikle, fiziksel ve teknik önlemlere odaklanırken, sosyal ve kültürel boyutları çoğu zaman göz ardı etmektedir. Çalışmada, 24 Ocak 2020 Elazığ depremi örneği ele alınmış; medya raporları, resmi kurum verileri ve ikincil kaynaklar üzerinden yapılan incelemeler sonucunda, afet sonrası yeniden inşa sürecinin çoğunlukla mühendislik ve fiziksel dayanıklılık üzerinde şekillendiği, ancak sosyal boyutun yeterince dikkate alınmadığı kanısına varılmıştır. TOKİ vasıtası ile yürütülen yeniden inşa politikaları hızlı konut üretimini sağlamış, ancak vatandaş katılımının sınırlı kalması, mahalle aidiyetinin zayıflaması, vatandaşın hizmete ulaşım ve erişim ekseninde sıkıntı yaşaması, ve sosyal eşitsizliklerin artması gibi sorunlar gözlenmiştir. Bu durum, afet sonrası yeniden inşa sürecinde yalnızca fiziksel dayanıklılığın yeterli olmadığını, aynı zamanda sosyal ve hak temelli boyutların da planlama sürecine bütünleştirmek gerektiğini ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, afet sonrası yeniden inşa politikalarının etkinliği, yalnızca teknik çözümlerle sınırlı kalmamalı, bunun yanısıra hak temelli, katılımcı ve kapsayıcı bir yaklaşımla uygulanmasına bağlıdır. Bu anlayış, yalnızca binaların değil, toplumsal yapının ve kent yaşamının sürdürülebilir bir biçimde yeniden inşa edilmesine ve devam ettirilmesine olanak tanımaktadır. Gelecekteki, afet sonrası yeniden inşa süreçlerinde politikalar, sosyal dirençlilik ve kentsel yerel katılımı merkeze alacak şekilde tasarlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: *kentsel dirençlilik, kent hakkı, afet sonrası yeniden inşa, TOKİ, Elazığ depremi.*

[1] *MA Student, Zeynep Yalçın, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, yalcinzeynep793@gmail.com*
[2] *Prof.Dr., Ayşe Çolpan Kavuncu, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, akavuncu@gmail.com*

Post-Disaster Reconstruction and Urban Right: The 2020 Elazığ Earthquake Case

Zeynep Yalçın[1], Ayşe Çolpan Kavuncu[2]

Abstract

This study examines the post-disaster reconstruction process within the framework of urban resilience and the right to the city. In the literature, urban resilience is addressed in terms of disaster preparedness, adaptive capacity, and infrastructure robustness, while the concept of the right to the city includes not only individuals' housing rights but also their participation in decision-making processes and access to spatial justice. The works of critical scholars such as H. Lefebvre, D. Harvey, N. Smith, and N. Brenner have been reviewed and evaluated to conduct the literature review. In the literature, urban resilience is generally discussed in terms of disaster preparedness, the durability of existing infrastructure, and the community's capacity to adapt. The right to the city, on the other hand, extends beyond housing rights to include participation in urban decision-making processes, access to spatial justice, and social equality principles. This approach generally focuses on physical and technical measures, while social and cultural dimensions are often overlooked. The study examines the Elazığ earthquake of January 24, 2020; based on media reports, official data, and secondary sources, it was found that post-disaster reconstruction processes have largely been shaped by engineering and physical resilience considerations, while social aspects were insufficiently addressed. Reconstruction policies implemented through the Housing Development Administration of Turkey (TOKİ) enabled rapid housing production, but limited citizen participation, weakening of neighborhood attachment, difficulties in accessing services, and increasing social inequalities were observed. This situation indicates that physical resilience alone is not sufficient in post-disaster reconstruction, and social and rights-based dimensions must also be integrated into the planning process. In conclusion, the effectiveness of post-disaster reconstruction policies depends not only on technical solutions but also on a rights-based, participatory, and inclusive approach. This perspective allows for the sustainable reconstruction and continuation of not only buildings but also the social fabric and urban life. Future post-disaster reconstruction policies should be designed to prioritize social resilience and local urban participation.

Keywords: *urban resilience, right to the city , post disaster reconstruction, TOKİ, Elazığ earthquake*

[1] *MA Student, Zeynep Yalçın, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, yalcinzeynep793@gmail.com*
[2] *Prof.Dr., Ayşe Çolpan Kavuncu, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, akavuncu@gmail.com*

Deprem Sonrası İyileştirme Aşamasında Hatay Büyükşehir Belediyesi Neler Yapıyor?

Cihan Kaymaz[1]

Özet

21. yüzyıla girerken 17 Ağustos 1999 depreminde yaşanan tecrübeler Türkiye'deki afet yönetiminin eksikliklerini ortaya çıkarmıştı. Ağırlıklı olarak afet anı ve sonrası müdahaleye odaklanan geleneksel afet yönetiminin afet sonrası iyileştirmede oldukça yetersiz kaldığı anlaşılıyordu. Depremlerin yaraları sarılırken geleneksel afet yönetiminin yetersizliklerine bir çözüm olarak afet yönetişimi tartışılmaya başlandı. Kamu yönetiminde neoliberalleşme eğilimlerinin etkisiyle 2009 yılında kurulan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD), afet yönetişimine geçişin ilk adımı oldu. AFAD'ın kurulmasıyla beraber afet öncesi önleme ve hazırlık, afet anı için müdahale ve afet sonrası iyileştirme süreçlerini birlikte ele alan bütünleşik afet yönetimi yaklaşımı benimsendi.

2011 tarihli Van, 2020 tarihli Elazığ ve Ege Denizi depremleri ile 2021 tarihinde gerçekleşen Akdeniz ve Ege orman yangınları, Batı Karadeniz'de sık sık yaşanan sel felaketleri yenilenen yapının test edilmesine imkân vermiştir. 6 Şubat depremlerinden elde edilen deneyimler de, 17 Ağustos 1999'dan bu yana geçen 24 yılın yeniden değerlendirilmesi gereğini gündeme getirmiş, ister istemez 17 Ağustos ve 6 Şubat depremlerindeki politika farklılıklarının kıyaslanmasına yol açmıştır. 6 Şubat depremlerinde resmî rakamlara göre 50 binden fazla insan hayatını kaybetmiş, 2 milyona yakın kişi göç etmiş ve ekonomik bilanço oldukça ağır olmuştur. 6 Şubat depremlerinin ardından geçen iki sene içinde Türkiye'de birer genel seçim ve yerel seçim yapılmış, 12. Kalkınma Planı gibi üst politika belgeleri hazırlanmış, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum, özel sektör ve yurttaşların desteğiyle AFAD koordinasyonluğunda depremden etkilenen kentler vakit kaybedilmeden afet sonrası iyileştirme aşamasına dahil edilmiştir. Ne var ki afet sonrası aşamada ortaya çıkan tablo da pek iç açıcı değildir; Hatay Valiliğinin 2023-2025 dönemine ait "Deprem Sonrası Hatay" başlıklı faaliyet raporuna göre 214,153 kişi konteynerde yaşamaya devam etmesine, kentsel hizmetler, sosyal hizmet ve halk sağlığı gibi kamusal hizmetlere erişim problemleri sürmesine rağmen Hatay'da afet sonrası iyileştirme çalışmaları yurttaşları "kent hakkı"ndan uzaklaştıran "dünyanın en büyük şantiyesi" motivasyonuyla yapılmaya devam etmektedir.

Bildiri deprem yaşayan kentlerde deprem sonrası neler yapıldığı ve yapıl(a)madığı konusuna odaklanmakta, deprem sonrasında Hatay Büyükşehir Belediyesinin karakterinin açığa çıkarılmasına katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Söz konusu amaç doğrultusunda bu bildiride deprem yaşayan kentlerin belediyelerinden Hatay Büyükşehir Belediyesi örneğinde 12. Kalkınma Planı üst politika belgesinden başlayarak AFAD ve afetler ile yerel yönetimlere dair mevzuat, stratejik plan ve belediye meclisi kararları dokümanlarının analizi hedeflenmektedir. Bildiri 6 Şubat Depremleri sonrası iyileştirme çalışmalarının "neoliberal otoriterleşme" gölgesinde ve "piyasa dostu" yürütüldüğünü, bu nedenle deprem yaşayan kentlerin yerel yönetimlerinin işlevsizleştirilerek barınmaya ve imara indirgenen, kentsel rant merkezine itildiğini iddia etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *afet yönetişimi, bütünleşik afet yönetimi, AFAD, afet sonrası iyileştirme, Hatay büyükşehir belediyesi.*

[1] *Doç. Dr., Kafkas Üniversitesi, cihankaymaz@kafkas.edu.tr*

What is Hatay Metropolitan Municipality Doing in the Post-Earthquake Recovery Phase?

Cihan Kaymaz [1]

Abstract

As Turkey entered the 21st century, the experiences of the August 17, 1999 earthquake revealed the shortcomings of the country's disaster management system. It became clear that the traditional disaster management approach, which focused primarily on immediate response and post-disaster intervention, was significantly inadequate in the recovery phase. As the wounds of the earthquakes were being healed, disaster governance began to be discussed as a solution to the shortcomings of traditional disaster management. Established in 2009 under the influence of neoliberal trends in public administration, the Disaster and Emergency Management Authority (AFAD) marked the first step toward a shift to disaster governance. With the establishment of AFAD, an integrated disaster management approach was adopted, addressing prevention and preparedness before disasters, response during disasters, and recovery after disasters together.

The 2011 Van earthquake, the 2020 Elazig and Aegean Sea earthquakes, the 2021 Mediterranean and Aegean forest fires, and the frequently occurring floods in the Western Black Sea region have provided opportunities to test the renewed system. Finally, the experiences gained from the February 6 earthquakes have brought forth the necessity to reassess the 24 years since August 17, 1999, inevitably leading to a comparison of the policy differences between the August 17 and February 6 earthquakes. According to official figures, more than 50,000 people lost their lives in the February 6 earthquakes, nearly 2 million people were displaced, and the economic toll was quite severe. Within two years following the February 6 earthquakes, a general election and a local election were held in Turkey, high-level policy documents such as the 12th Development Plan were prepared, and with the support of public institutions, civil society, the private sector, and citizens, the earthquake-affected cities were promptly included in the post-disaster recovery phase under the coordination of AFAD. However, the situation that emerged in the post-disaster phase is not very promising; according to the Hatay Governorship's activity report titled "Post-Earthquake Hatay" for the 2023-2025 period, despite 214,153 people continuing to live in containers and ongoing problems accessing public services such as urban services, social services, and public health, the post-disaster recovery efforts in Hatay are continuing with the motivation of "the world's largest construction site", which distances citizens from their "right to the city".

The paper focuses on what has been done and what has not been done in cities affected by earthquakes, aiming to contribute to revealing the character of the Hatay Metropolitan Municipality after the earthquake. In line with this objective, this paper aims to analyze documents related to municipalities in earthquake-affected cities, taking the Hatay Metropolitan Municipality as an example, starting from the 12th Development Plan as a high-level policy document, as well as legislation concerning AFAD and disasters, strategic plans, and municipal council decisions. The paper argues that the post-February 6 earthquakes recovery efforts were carried out under the shadow of "neoliberal authoritarianism" and

[1] *Assoc. Prof. Dr., Kafkas University, cihankaymaz@kafkas.edu.tr .*

in a "market-friendly" manner; therefore, the local governments of the earthquake-affected cities were rendered dysfunctional and pushed to focus mainly on housing and construction, turning into centers of urban rent-seeking.

Keywords: *disaster governance, integrated disaster management, AFAD, post-disaster recovery, Hatay metropolitan municipality.*

Uluslararası Afet Yönetim Politikaları Bağlamında Risk Azaltma Yaklaşımları

Saltuk Buğra Kızılkaya[1], Rukiye Mehtap Özlü[2]

Özet

Her yıl milyonlarca insanı etkileyen afetler ortaya çıkarmış oldukları ağır bilançolar, belirsizlik ve karmaşıklıkları ile yönetilmeye muhtaç bir süreç olarak karşımıza çıkmaktadır. Başarılı bir afet yönetimi, sosyal bilimlerde afet döngüsü olarak tanımlanan zarar azaltma, hazırlık, müdahale ve iyileştirme aşamalarının etkin biçimde yürütülmesine bağlıdır. Bu bağlamda, kriz yönetimi yerine risk yönetimi anlayışı önem kazanmakta, özellikle zarar azaltmaya ilişkin politika, strateji ve uygulamalar daha fazla öne çıkmaktadır. Günümüzde birçok ülke afetlerin sosyal ve fiziksel etkilerini azaltma ihtiyacının farkına varmış; uluslararası ölçekte sistematik bir yönelim gelişmiştir. Bu gelişmeler, özellikle Birleşmiş Milletler öncülüğünde şekillenmiştir. 1990-2000 yılları arasında uygulanan Uluslararası Doğal Afet Azaltma On Yılı Programı, bu alanda ilk küresel girişimlerden biri olmuştur. Programın sonuçlarının değerlendirilmesi amacıyla 1994 yılında düzenlenen Dünya Afet Azaltma Konferansı'nda Yokohama Stratejisi ve Eylem Planı ardından 2005 yılında Hyogo Eylem Çerçevesi kabul edilmiştir. Son olarak 2015'te düzenlenen Üçüncü Dünya Afet Azaltma Konferansı sonucunda da Hyogo'nun halefi olan 2015-2030 Sendai Çerçevesi kabul edilmiştir. Bu düzenlemeler, ülkelerin ulusal afet politikalarını şekillendirmelerinde temel referans noktaları olmuştur. Bu çalışmada, 1990'lı yıllardan itibaren şekillenen uluslararası afet risk azaltma politikaları tarihsel bir perspektiften incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılarak gerçekleştirilen çalışmada, uluslararası düzeyde kabul görmüş strateji belgeleri ve çerçeve metinleri betimsel bir analizle değerlendirilmiştir. Bu çalışma ile son otuz beş yılda ortaya konulan uluslararası çerçeveler kapsamında; risk azaltma, kırılganlığın azaltılması, dayanıklılığın artırılması, tüm düzeylerde kapasitenin güçlendirilmesi gibi temalarda kaydedilen ilerlemeleri ve bu alandaki eksiklikleri ele almak amaçlanmıştır. Bu doğrultuda çerçeve belgeler, bu belgelere ilişkin ilerleme raporları, izleme araçları ve sistematik literatür esas alınmak suretiyle hedef, öncelik ve uygulamalara yönelik değerlendirmeler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *afet yönetimi, afet döngüsü, risk azaltma, uluslararası politikalar, hyogo eylem planı, sendai çerçevesi*

[1] *Doktorant, Saltuk Buğra Kızılkaya, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, saltukbugra6648@gmail.com*

[2] *Doç. Dr., Rukiye Mehtap Özlü, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, mehtap.dolek@gop.edu.tr*

Risk Reduction Approaches in the Context of International Disaster Management Policies

Saltuk Buğra Kızılkaya[1], Rukiye Mehtap Özlü[2]

Abstract

Disasters, which affect millions of people every year, emerge as complex and uncertain phenomena that require effective management due to the severe consequences they cause. Successful disaster management depends on the efficient implementation of the phases defined in the social sciences as the disaster cycle: mitigation, preparedness, response and recovery. In this context, the approach of risk management has gained prominence over crisis management, and policies, strategies and practices related particularly to mitigation have come to the forefront. Today, many countries have recognized the necessity of reducing the social and phsical impacts of disasters, leading to the development have largely taken shape under the leadership of the United Nations. The International Decade for Natural Disaster Reduction, implemented between 1990 and 2000, represented one of the first global initiatives in this field. At the World Conference on Natural Disaster Reduction held in 1994 to evaluate the outcomes of this program, the Yokohama Strategy and Plan of Action were adopted. These were followed by the Hyogo Framework for Action in 2005, and subsequently by the Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030, which was adopted at the Third UN World Conference on Disaster Risk Reduction in 2015 as the successor Hyogo. These frameworks have served as fundamental reference points for shaping national disaster policies in many countries. This study examines international disaster risk reduction policies that have evolved since the 1990s from historical perspective. Using document analysis, a qualitative research method, the study evaluates internationally recognized strategic documents and framework texts through a descriptive analysis. With this study, it is aimed to adress the progress made and the shortcomings observed over the past thirty-five within the scope of international frameworks established in areas such as risk reduction, reduction of vulnerability, strengthening of resilience, and capacity building at all leves. In this regard, assessments have been carried out on goals, priorities, and parctices, based on framework documents, progress reports related to these documents, monitoring tools, and systematic literature.

Keywords: *disaster management, disaster cycle, risk reduction, international policies, hyogo framework, sendai framework*

[1] *PhD Candidate, Saltuk Buğra Kızılkaya, Tokat Gaziosmanpaşa University, saltukbugra6648@gmail.com*
[2] *Assoc. Prof. Dr., Rukiye Mehtap Özlü, Tokat Gaziosmanpaşa University, mehtap.dolek@gop.edu.tr*

Arazi Düzenlemelerinde Afet Yönetim Planlarının Kurumsallaşmasının Kamusal Harcamalar Üzerindeki Etkisi: Önleyici ve Koruyucu Yaklaşıma Dayalı Bir Değerlendirme*

Cevdet Kılıç[1], Oytun Meçik[2]

Özet

Afetler, yalnızca bireylerin yaşam kalitesini tehdit eden fiziksel yıkımlarla sınırlı kalmamakta, aynı zamanda kamu maliyesi üzerinde derin ve uzun vadeli etkiler yaratarak yapısal krizlere neden olmaktadır. Özellikle depremler, bireysel konutların yanı sıra okul, hastane, ulaşım ağı gibi temel kamu hizmet altyapılarında ciddi hasarlara yol açmakta ve bu durum, toplumsal refahın sürdürülebilirliğini tehdit etmektedir. Bu tür afetlerin ekonomik ve sosyal etkilerinin en aza indirilmesi için, riskleri önleyici ve azaltıcı stratejilerin kent planlama süreçlerine entegre edilmesi hayati önemdedir. Bu bağlamda, afet yönetim planlarının arazi düzenleme uygulamalarıyla bütüncül bir yaklaşımla ilişkilendirilmesi, hem afet öncesi koruyucu kamu hizmetlerinin etkinliğini artırmakta hem de afet sonrası oluşabilecek kamusal maliyetlerin minimize edilmesine katkı sunmaktadır.

Bu çalışma, afet yönetimi stratejilerinin arazi düzenlemelerine sistematik bir şekilde dâhil edilmesinin, kamu yararı açısından sağlayacağı faydaları değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Araştırma kapsamında, afet öncesi alınacak yapısal ve yapısal olmayan önlemlerin, afet sonrası kamu harcamaları üzerindeki etkisi çok boyutlu olarak analiz edilmektedir. Ulusal düzeyde 1999 Marmara Depremi sonrası oluşan ekonomik etkiler, İzmir Deprem Master Planı ve zemin etütlerine dayalı imar uygulamaları gibi örnekler ile uluslararası düzeyde Japonya'nın afet risk haritalarına dayalı yapılaşma izni sistemi gibi uygulamalar karşılaştırmalı olarak ele alınmaktadır. Bu çerçevede, şehircilik mevzuatı, afet sonrası oluşan kamu harcamalarına ilişkin veriler ve planlama belgeleri detaylı şekilde incelenmiştir.

Çalışma, afet yönetiminin yalnızca kriz anına müdahaleyle sınırlı olmaması gerektiğini, aksine kamu hizmetlerinin eşitlik, sürdürülebilirlik ve dayanıklılık ilkeleriyle uyumlu bir biçimde yeniden tasarlanması gerektiğini savunmaktadır. Arazi düzenlemelerinde kurumsallaşmış bir afet yönetimi anlayışı sayesinde, hem can ve mal kayıplarının önlenebileceği hem de afet sonrası kamu bütçesi üzerindeki baskıların azaltılabileceği vurgulanmaktadır. Bulgular, afet planlamasının kamusal hizmetlerin sürekliliği, mali sürdürülebilirlik ve sosyal adaletin tesisi açısından stratejik bir unsur olduğunu ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda çalışma, afet yönetimi ile kent planlaması arasında kurulacak bütünleşik yapının hem kuramsal tartışmalara hem de uygulamalı kamu politikalarına katkı sunma potansiyeline sahiptir.

Anahtar Kelimeler: *afet yönetimi, arazi düzenlemesi, kamu maliyesi, risk azaltma stratejileri, sürdürülebilirlik, kent planlaması, önleyici kamu hizmetleri, afet sonrası maliyetler, kamu altyapısı*

---

* *Cevdet Kılıç'ın Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisat Anabilim Dalı'nda Prof. Dr. Oytun Meçik danışmanlığında hazırlamakta olduğu doktora tezinin bir bölümünden türetilmiştir.*

[1]*Doktora Öğrencisi, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, cevdet.kilic91@gmail.com*

[2]*Prof. Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, oytunm@ogu.edu.tr*

The Impact of Institutionalizing Disaster Management Plans in Land Use Regulations on Public Expenditures: An Evaluation Based on Preventive and Protective Approaches

Cevdet Kılıç[1], Oytun Meçik[2]

Abstract

Disasters are not limited to causing physical destruction that threatens individual quality of life; they also lead to structural crises by exerting deep and long-term pressures on public finance. Earthquakes inflict severe damage not only on residential buildings but also on critical public service infrastructures such as schools, hospitals, and transportation networks, thereby posing a serious threat to the sustainability of societal welfare. To minimize the economic and social impacts of such disasters, it is crucial to integrate risk-preventive and risk-reducing strategies into urban planning processes. In this context, the holistic integration of disaster management plans into land use regulations contributes both to enhancing the efficiency of protective public services in the pre-disaster phase and to minimizing potential public expenditures in the aftermath.

This study aims to assess the public benefits of systematically incorporating disaster management strategies into land use regulations. It presents a multi-dimensional analysis of how structural and non-structural measures taken before a disaster affect public spending afterward. The study compares best practices at both national and international levels, including the economic impacts of the 1999 Marmara Earthquake, the Izmir Earthquake Master Plan, zoning practices based on geotechnical surveys in Türkiye, and Japan's building permit system based on disaster risk maps. Within this framework, the study utilizes urban planning legislation, data on public expenditures after disasters, and relevant planning documents.

The findings emphasize that disaster management should not be confined to emergency response but should instead be restructured in alignment with the principles of equity, sustainability, and resilience in public service delivery. Institutionalizing disaster management in land use planning is highlighted as a key mechanism to reduce both physical damage and the financial burden on the public budget following disasters. The results demonstrate that disaster planning is a strategic component for ensuring the continuity of public services, the sustainability of public finances, and the safeguarding of access to public rights. In this regard, the study has the potential to contribute to both theoretical literature and practical public policy by establishing an integrated link between disaster management and urban planning.

Keywords: *disaster management, land use regulation, public finance, risk reduction strategies, sustainability, urban planning, preventive public services, post-disaster costs, public infrastructure*

[1]*PhD Candidate, General Directorate of Land Registry and Cadastre, cevdet.kilic91@gmail.com*
[2]*Professor, Eskişehir Osmangazi University, oytunm@ogu.edu.tr*

İKİNCİ GÜN: ÜÇÜNCÜ OTURUM

31.10.2025 13:30-15:00 Eymir Salonu

Eşitlik

Oturum Başkanı: **Hacer Tuğba Eroğlu**

Ütopyada ve Distopyada Modern Yönetim Düşüncesinin İzleri: Kadın ve Özgürlük
Traces of Modern Administrative Thought in Utopia and Dystopia: Women and Freedom
Fatma Arıcı, Cengiz Ekiz

Yaşam Hakkı ve İç Güvenlik Hizmetlerine Erişim: Türkiye'de Kadına Karşı Şiddetle Mücadele
The Right to Life and Access to Internal Security Services: Combating Violence Against Women in Türkiye
Ahmet Apan, Tuğba Koşal

Kadın Hakları Açısından Kamu Hizmetlerinde Kapsayıcı Politikalar ve Kent Konseyleri: Balıkesir Büyükşehir Kent Konseyi Örneği
Inclusive Policies and City Councils in Public Services in the Context of Women's Rights: The Case of Balikesir Metropolitan City Council
Sevinç Baykan Özden, Esra Altıntaş Özışıklıoğlu, Süheyla Sarıtaş

İklim Değişikliği ve Kadın Konusunda Yapılmış Akademik Çalışmaların Bibliyometrik Analizi
Bibliometric Analysis of Academic Studies on Climate Change and Women
İpek Sürmeli Söğüt, Mustafa Göksu

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kararlarında Cinsiyete Dayalı Ayrımcılığın "Erkek" Özelinde İncelenmesi
Analysis of Gender-Based Discrimination in the Decisions of the Human Rights and Equality Institution of Turkey within the Scope of the Concept of "Men"
Duru Şahyar Akdemir

Ütopyada ve Distopyada Modern Yönetim Düşüncesinin İzleri: Kadın ve Özgürlük

Fatma Arıcı[1], Cengiz Ekiz[2]

Özet

Genel olarak yönetim düşüncesi, özel olarak da bu çalışmaya konu edilen modern yönetim düşüncesi ütopya yazınında sayısız modeller eşliğinde geliştirilmiştir. Bu hayranlık verici yazında, modern yönetim düşüncesi yöneten-yönetilen ikiliği tartışmaları farklı devlet modellerinde derinleştirerek sürmektedir. En genel anlamıyla ütopyalar ideal toplum düzenini tasvir ederken, distopyalar bu ideallerin yıkıldığı yönetimleri anlatmaktadırlar. Ütopya ve distopyalarda bireyin ve toplumun özgürlüğü, farklı devlet düzenleri kapsamında cinsiyet boyutlarıyla irdelenmiştir. Kimi modern ütopya, cinsiyet ayrımlarını aşarak özgür ve eşit toplum düzenleri yaratırken genellikle distopyalar, cinsiyet eşitsizliğinin derinleştiği örnekler olmuşlardır. Öte yandan feminist ütopyalar, yönetimin toplumsal eşitliğe dayalı olabilmesi için cinsiyet rollerinden arındırılmış olmasını öngörürler. Buna göre eşitlik ve özgürlük ideallerine yaslanan her yönetim, cinsiyet rollerinden arındırılmış olmalıdır. Oysa, distopyalarda yönetim ataerkil bir kimliğe sahiptir. Distopyalarda yer alan ataerkil unsurlar, varlıklarını gizlemeden kadının konumu değersizleştirir. Kadın, distopyalarda, biyopolitik döngünün ve kapitalist işbölümünün basit bir parçası olarak tanımlanır.

Bu çalışmada sorunun tartışılması için iki kavram ve iki örnekten destek almayı planlıyoruz. Kavram olarak öncelikle kadın hakları ve toplumsal işbölümü açısından cinsiyet rolleri ele alınacaktır. Sonrasında modern yönetim düşüncesi açısından devlet modeli tartışılacaktır. Bu tartışmaları yürütülmesi için de birer ütopya ve distopya örneği seçilmiştir. Ütopya örneği olarak Charlotte Perkins Gilman'ın *Kadınlar Ülkesi* (1915) ve distopya örneği olarak da Katharine Burdekin'in *Swastika Geceleri* (1937) tartışılacaktır. *Kadınlar Ülkesi*, eşitliğe dayalı, devletin ve sınıfların olmadığı, sadece kadınların yaşadığı barışçıl, anaerkil, kolektif bir toplum modelidir. *Swastika Geceleri* ise otoriter, baskıcı bir devlet düzenini anlatır. Bu düzende kadınlar toplumsal hayattan dışlanmış ve ataerkil bir yaşam biçimine mahkûm edilmiştir. Aslında her iki eser de kadın haklarının evriminde farklı dönemleri temsil etmektedir. Çalışmanın yöntemi basit bir mekanik üzerine kurulmuştur: Kişi-Dönem-Eser. Bunlar sırasıyla, yazarların biyografik takdimleri (kişi), yaşadıkları dönemin tarihsel/toplumsal koşulları (dönem) ve eserin içeriği (eser) olarak özetlenebilir. Her iki eserin karşılaştırmalı analizi, ön hazırlık bölümünden sonra yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *modern yönetim düşüncesi, ütopya/distopya, kadın hakları, swastika geceleri kadınlar ülkesi*

[1] *Kamu yönetimi ana bilim dalı yüksek-lisans programı öğrencisi Fatma Arıcı, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, fatmaarci.06@gmail.com*

[2] *Prof.Dr. Cengiz Ekiz, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, ekiz_c@ef.ibu.edu.tr*

Traces of Modern Administrative Thought in Utopia and Dystopia: Women and Freedom

Fatma Arıcı[1], Cengiz Ekiz[2]

Abstract

Numerous models of modern administrative thought have been produced in utopian literature. This literature discusses the ruler-ruled dichotomy in modern administrative thought through different state models. While utopias depict ideal social orders, dystopias depict societies in which these ideals have been destroyed. Utopias and dystopias have examined the freedom of individuals and societies within the scope of different state orders, considering gender dimensions. While modern utopias create free and equal social orders by overcoming gender distinctions, dystopias exemplify deepening gender inequality. Feminist utopias posit that, for an administration to be based on social equality, it must be free of gender roles. Therefore, any administration based on the ideals of equality and freedom must be free of gender roles. However, in dystopias, the administration is patriarchal. Patriarchal elements in dystopias devalue the position of women. Women are defined as merely part of the biopolitical cycle and capitalist division of labour.

In this study, we will use two concepts and two examples to discuss this issue. Firstly, we will discuss women's rights and gender roles in terms of the social division of labour. Next, the state model will be examined in the context of modern administrative theory. To conduct these discussions, an example of utopia and an example of dystopia have been chosen. Charlotte Perkins Gilman's *Herland* (1915) will be discussed as an example of a utopia and Katharine Burdekin's *Swastika Night* (1937) as an example of a dystopia. In *Herland*, there is a peaceful, matriarchal, collective society based on equality, with no state or classes, and only women live there. In contrast, *Swastika Night* describes an authoritarian, oppressive state. In this society, women are excluded from social life and a patriarchal lifestyle prevails. The study's methodology is based on a simple mechanic: Person-Period-Work. This is limited to biographical presentations of the authors, the historical conditions of the periods in which they lived, and the content of their works. A comparative analysis of the works is conducted after the preliminary section.

Keywords: *modern administrative thought, utopia/dystopia, woman rights, swastika night, herland*

[1] *Graduate student in public administration program, Fatma Arıcı, Bolu Abant İzzet Baysal University, fatmaarci.06@gmail.com*

[2] *Prof.Dr. Cengiz Ekiz, Bolu Abant İzzet Baysal University, ekiz_c@ef.ibu.edu.tr*

Yaşam Hakkı ve İç Güvenlik Hizmetlerine Erişim: Türkiye'de Kadına Karşı Şiddetle Mücadele

Ahmet Apan[1], Tuğba Koşal[2]

Özet

Şiddet olgusu ataerkil iktidar ilişkilerinin bir tezahürü olarak, kadınların yaşam hakkı başta olmak üzere temel hak ve özgürlüklerine sistematik müdahale niteliği taşımaktadır. Bu durum, devletin kadınları şiddete karşı koruma, zararları önleme ve etkin çözüm mekanizmaları geliştirme yükümlülüğünü gündeme getirmektedir. Kadına karşı şiddet, yalnızca bireysel bir suç ya da münferit bir toplumsal sapma değil; toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin doğrudan bir sonucu olan yapısal bir hak ihlalidir.

Bu tür şiddet, dünya genelinde sınıf, etnisite, kültür ya da ekonomik gelişmişlik farkı gözetmeksizin yaygın biçimde sürmektedir. Türkiye özelinde ise 6284 sayılı Kanun ve ilgili ikincil mevzuat uyarınca, şiddetle mücadele kapsamında iç güvenlik hizmetlerinin rolü önemlidir. İçişleri Bakanlığı'nın koordinasyonunda mülki idare amirleri ile kolluk kuvvetlerinin koruyucu ve önleyici tedbir kararlarını alma ve uygulama konusundaki yetki ve yükümlülükleri kadınlara yönelik hizmetlerin etkinliğini doğrudan belirlemektedir.

Kadına karşı şiddet, kadınların yaşam hakkını doğrudan ihlal etmekle kalmayıp aynı zamanda onların kamu hizmetlerine eşit erişimini ve toplumsal yaşamda eşit temsiline engel olmaktadır. Bu itibarla çalışmada, iç güvenlik hizmetlerinin kadına karşı şiddetle mücadeledeki kurumsal etkinliği ve hak temelli yaklaşımı değerlendirilmiş; mevzuatın uygulama düzeyindeki kapasitesi ve aksaklıkları, örnek olaylar ve istatistiksel veriler ışığında analiz edilmiştir. Toplumsal Cinsiyet Teorisi ile İnsan Hakları Temelli Yaklaşım birlikte kullanılarak, devletin yaşam hakkını koruma sorumluluğu ile kadına yönelik iç güvenlik hizmetlerinin eşitlik, adalet ve hakkaniyet temelinde nasıl şekillenmesi gerektiği sorgulanmıştır. Bu bağlamda bildiri içerisinde "şiddetin neden var olduğu" ve "devletin bu şiddeti önlemek için neler yapması gerektiği" gibi sorulara yanıtlar üretilmesi hedeflenmiştir. Çalışmanın sonunda, iç güvenlik mekanizmasının şiddet döngüsünü kırmadaki etkisine ilişkin bulgulara dayalı olarak, kurumsal kapasiteyi ve cinsiyet eşitliğini önceleyen politika önerileri sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: *kadına yönelik şiddet, iç güvenlik, yaşam hakkı*

[1] *Assoc. Prof., Mülkiye Başmüfettişi, ahmet.apan@icisleri.gov.tr*

[2] *Dr., Mülkiye Müfettişi, tugba.kosal@icisleri.gov.tr*

The Right to Life and Access to Internal Security Services: Combating Violence Against Women in Türkiye

Ahmet Apan[1], Tuğba Koşal[2]

Abstract

Violence against women, as a manifestation of patriarchal power relations, constitutes a systematic violation of women's fundamental rights and freedoms, most notably the right to life. This condition obliges the state to protect women from violence, prevent harm, and develop effective mechanisms for resolution. Such violence is not merely an individual offense or a social anomaly but rather a structural violation directly stemming from gender inequality.

This form of violence persists globally regardless of differences in class, ethnicity, culture, or economic development. In the case of Türkiye, pursuant to Law No. 6284 and relevant secondary legislation, the role of internal security services in combating violence is of particular importance. Under the coordination of the Ministry of Interior, administrative authorities and law enforcement officers possess both the authority and responsibility to implement protective and preventive measures, which directly impact the effectiveness of services for women.

Violence against women not only constitutes a direct infringement of the right to life but also obstructs women's equal access to public services and their representation in social life. In this context, the institutional effectiveness and rights-based orientation of internal security services in addressing violence against women are evaluated. The practical implementation and limitations of existing legal frameworks are analyzed through case examples and statistical data. By integrating Gender Theory and the Human Rights-Based Approach, the study interrogates how the state's responsibility to safeguard the right to life should inform the structure and delivery of internal security services, with an emphasis on equality, justice, and fairness. The paper aims to answer fundamental questions such as why such violence persists and what states are required to do to prevent it. Based on the findings regarding the capacity of internal security mechanisms to disrupt the cycle of violence, policy recommendations prioritizing institutional capacity and gender equality are presented.

Keywords: *violence against women, internal security, right to life*

[1] *Assoc. Prof., Mülkiye Başmüfettişi, ahmet.apan@icisleri.gov.tr*

[2] *PhD, Mülkiye Müfettişi, tugba.kosal@icisleri.gov.tr*

Kadın Hakları Açısından Kamu Hizmetlerinde Kapsayıcı Politikalar ve Kent Konseyleri: Balıkesir Büyükşehir Kent Konseyi Örneği

Sevinç Baykan Özden[1], Esra Altıntaş Özışıklıoğlu[2], Süheyla Sarıtaş[3]

Özet

Kadınların kamu hizmetlerine eşit, hızlı ve etkili erişimi yalnızca bireysel bir hak değil; aynı zamanda yönetişim, toplumsal adalet ve demokratik kapsayıcılığın da temel koşullarındandır. Türkiye'de kadınlar hâlâ kamu hizmetlerine erişimde sosyal, kültürel ve ekonomik engellerle karşılaşmaktadırlar. Söz konusu engeller kadınların toplumsal yaşamda özellikle eğitim, sağlık, adalet, sosyal hizmetler ve istihdam gibi alanlarda var olan eşitsizliklerini daha da belirgin hale getirmektedir. Toplumun tamamını kapsayan, dışarıda hiç kimsenin kalmamasını ifade eden kapsayıcı politikaların gereği olarak, kadınların hem tüm haklarına hem de kamu hizmetlerine erişimleri bu açıdan büyük önem arz etmektedir. Bu bildiri başta eğitim, istihdam, sağlık, hukuk olmak üzere çeşitli kamu hizmetlerinin sunumunda her bireye eşit bir şekilde yaklaşmayı içeren kapsayıcılık anlayışının, dezavantajlı gruplar içerisinde yer alan kadınlar ve kadın hakları özelinde irdelemeyi hedeflemektedir.

Kadınların kamu politikalarının oluşturulmasında karar alma mekanizmalarına eşitlikçi ve etkin bir şekilde dahil edilmesinde kent konseylerinin rolü ve önemi göz ardı edilemez. Kent konseylerinin kapsayıcılığı ile orantılı olarak kamusal hizmetlerin etkin ve hızlı sunumu, kadınların karar alma süreçlerine daha fazla katılımı, toplumsal cinsiyet eşitliğinin her alanda sağlanması ve demokratik katılımın güçlendirilmesi açısından stratejik bir önem arz etmektedir. Bu çalışma, kadın hakları bağlamında kamu hizmetlerinin sunumunda kapsayıcılığı değerlendirmeyi ve yerel yönetimlerin bu süreçteki rolünün Balıkesir Büyükşehir Kent Konseyi örneği üzerinden incelemeyi amaçlamaktadır. Bu çerçevede Türkiye'deki yasal mevzuat, güncel yargı kararları, ulusal politikalar ve taraf olunan uluslararası sözleşmeler ışığında kadın hakları ve kamu hizmetlerinin sunumuna ilişkin mevcut durum değerlendirilmiştir. Çalışmada ayrıca Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kent Konseyi, kadın meclisi üye ve temsilcileriyle yapılan görüşmelere dayalı olarak kadınların kamu hizmetlerine erişimindeki deneyimleri, toplumsal cinsiyet eşitliği noktasında karşılaştıkları engeller ve deneyimler gibi konular üzerinde çeşitli tespitler yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi yöntemi kullanılarak veriler analiz edilmiş ve yorumlanmıştır.

Çalışmanın sonucunda, kent konseylerinin yerel yönetime katılımında tüm bireyler için olduğu gibi, kadınlar açısından da son derece önemli rol oynadıkları görülmüştür. Öte yandan bazı uygulamalarda toplumsal algı ve işleyişe ilişkin birtakım sorunların var olduğu; bu sorunların giderilmesinde, kamu hizmetlerinde toplumsal cinsiyet eşitliğini esas alan, kapsayıcı bir yönetim anlayışının benimsenmesinin gerekliliği ortaya çıkmıştır. Araştırma bulguları arasında kadınların ihtiyaç ve talepleri dikkate alındığı, karar alma süreçlerine daha aktif katılım sağladıkları; bir kamu yönetimi modeli ile toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasında etkili olduğu; kadınların sosyal ve toplumsal gelişimlerinin mümkün olduğu görülmekte olup tüm bu görevlerin yerine getirilmesinde kent konseylerinin aracılık eden önemli yapılar oldukları ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *kadın hakları, kapsayıcılık, kamu hizmetleri, kent konseyleri, Balıkesir Büyükşehir Kent Konseyi*

[1]*Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kent Konseyi Başkanı, balikesirkentkonseyi10@gmail.com*
[2]*Avukat, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kent Konseyi, esraa221@windowslive.com*
[3] *Prof. Dr., Balıkesir Üniversitesi,, saritassuheyla@gmail.com*

Inclusive Policies and City Councils in Public Services in the Context of Women's Rights: The Case of Balikesir Metropolitan City Council

Sevinç Baykan Özden[1], Esra Altintaş Özişiklioğlu[2], Süheyla Saritaş[3]

Abstract

Women's equal, rapid and effective access to public services is not only an individual right; it is also a fundamental condition for governance, social justice and democratic inclusiveness. In Turkey, women still face social, cultural and economic obstacles in accessing public services. These obstacles make the inequalities that exist in women's social life, especially in areas such as education, health, justice, social services and employment, even more apparent. As a requirement of inclusive policies that encompass the entire society and that no one is left out, women's access to both all their rights and public services is of great importance in this respect. This report aims to examine the concept of inclusiveness, which includes approaching each individual equally in the provision of various public services, especially education, employment, health and law, with a special focus on women in disadvantaged groups and women's rights.

The role and importance of city councils in the egalitarian and effective inclusion of women in decision-making mechanisms in the formation of public policies cannot be ignored. Effective and rapid provision of public services in proportion to the inclusiveness of city councils is of strategic importance in terms of women's greater participation in decision-making processes, ensuring gender equality in all areas and strengthening democratic participation. The study aims to evaluate inclusiveness in the provision of public services in the context of women's rights and to examine the role of local governments in this process through the example of Balikesir Metropolitan City Council. In this context, the current situation regarding women's rights and provision of public services in Turkey was evaluated in light of legal legislation, current court decisions, national policies and international agreements to which it is a party. In addition, various determinations were made on issues such as women's experiences in accessing public services, obstacles and experiences they encounter in terms of gender equality based on interviews conducted with Balikesir Metropolitan Municipality City Council and women's council members and representatives. In this study the data were analyzed and interpreted by using the document review method, which is one of the qualitative research methods.

As a result of the study, it was seen that city councils play an extremely important role for women, as well as for all individuals, in the participation of local government. On the other hand, it has been revealed that there are some problems regarding social perception and functioning in some practices; in order to eliminate these problems, it has been revealed that an inclusive management approach based on gender equality in public services should be adopted. Among the research findings, it is seen that women's needs and demands are taken into consideration, they participate more actively in decision-making processes; a public administration model is effective in ensuring gender equality; women's social and community development is possible, and city councils are important structures that mediate in the fulfillment of all these duties.

Keywords: *women's rights, inclusiveness, public services, city councils, Balikesir Metropolitan City Council*

[1] *Chair of Balikesir Metropolitan City Council, balikesirkentkonseyi10@gmail.com*
[2] *Lawyer, Balikesir Metropolitan City Council, esraa221@windowslive.com*
[3] *Prof. Dr., Balikesir University, saritassuheyla@gmail.com*

İklim Değişikliği ve Kadın Konusunda Yapılmış Akademik Çalışmaların Bibliyometrik Analizi

İpek Sürmeli Söğüt[1], Mustafa Göksu[2]

Özet

Bu çalışma, 2016-2025 döneminde "iklim değişikliği, kadın ve toplumsal cinsiyet" konulu akademik literatürdeki eğilimleri bibliyometrik analiz yöntemiyle incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın veri seti, Web of Science (WoS) Core Collection'dan "climate change" AND ("women" OR "gender") anahtar kelime sorgusuyla belirlenen ve Çevre Çalışmaları, Sosyoloji, Kalkınma Çalışmaları ile Kadın Çalışmaları gibi disiplinleri kapsayan 1.148 araştırma makalesinden oluşmaktadır. Analizler Bibliometrix R paketi kullanılarak yürütülmüştür.

Bulgular, Paris Anlaşması ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nın kabulünü takip eden dönemde literatürde belirgin bir artış olduğunu göstermektedir (%21,6 yıllık büyüme oranı). Tematik evrim, erken dönemdeki dar kapsamlı kavramlardan, 2019 sonrasında "adaptation", "vulnerability", "resilience" ve "food security" gibi daha kapsamlı ve kesişimsel temalara doğru bir kayışı ortaya koymuştur. Üretkenlik ve iş birliği analizleri, ABD, İngiltere ve Avustralya'daki kurumların alana hâkim olduğunu, uluslararası ortak yazarlık oranının ise yüksek (%41,03) olduğunu belirlemiştir. Tematik haritalama, "gender-vulnerability-women" ve "vulnerability-adaptation-communities" kümelerinin literatürde merkezi ve yüksek etkili temalar olduğunu teyit etmektedir.

Sonuç olarak, bu çalışma, iklim değişikliği ve toplumsal cinsiyet araştırmalarının disiplinlerarası, dinamik ve politika odaklı bir olgunlaşma sürecinde olduğunu göstermektedir. Elde edilen bulgular, gelecekteki araştırmalar için hem metodolojik bir çerçeve sunmakta hem de gelişmekte olan bölgelerdeki çalışmaların, nitel yaklaşımların ve politika odaklı analizlerin artırılması ihtiyacına işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *iklim değişikliği, kadın, toplumsal cinsiyet, bibliyometrik analiz*

[1] *Dr. Öğr. Üyesi, İpek Sürmeli Söğüt, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, ipeksurmeli@kmu.edu.tr*
[2]*Yüksek Lisans Öğrencisi, Mustafa Göksu, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, mustafagoksu042@gmail.com.tr*

Bibliometric Analysis of Academic Studies on Climate Change and Women

İpek Sürmeli Söğüt[1], Mustafa Göksu[4]

Abstract

This study aims to examine the trends in the academic literature on "climate change, women, and gender" between 2015 and 2025 through a bibliometric analysis. The research dataset consists of 1,148 research articles retrieved from the Web of Science (WoS) Core Collection using the query "climate change" AND ("women" OR "gender"), covering disciplines such as Environmental Studies, Sociology, Development Studies, and Women's Studies. The analyses were conducted using the Bibliometrix R package.

The findings indicate a significant increase in the literature following the adoption of the Paris Agreement and the Sustainable Development Goals, with an annual growth rate of 21.6%. Thematic evolution reveals a shift from narrowly focused concepts in the early period to more comprehensive and intersectional themes after 2019, such as "adaptation," "vulnerability," "resilience," and "food security." Productivity and collaboration analyses show that institutions in the United States, the United Kingdom, and Australia dominate the field, while the rate of international co-authorship is notably high (41.03%). Thematic mapping confirms that the clusters "gender-vulnerability-women" and "vulnerability-adaptation-communities" represent central and highly influential themes in the literature.

In conclusion, this study demonstrates that research on climate change and gender is undergoing a process of interdisciplinary, dynamic, and policy-oriented maturation. The findings not only provide a methodological framework for future studies but also highlight the need to strengthen research in developing regions, adopt qualitative approaches, and expand policy-oriented analyses.

Keywords: *climate change, women, gender, bibliometric analysis*

[1] *Asst. Prof. Dr. İpek Sürmeli Söğüt, Karamanoğlu Mehmetbey University, ipeksurmeli@kmu.edu.tr*

[4] *Master's Student, Mustafa Göksu, Karamanoğlu Mehmetbey University, mustafagoksu042@gmail.com.tr*

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kararlarında Cinsiyete Dayalı Ayrımcılığın "Erkek" Özelinde İncelenmesi

Duru Şahyar Akdemir [1]

Özet

İnsan hakları, insanların doğuştan getirdikleri ve eşit olarak taşıdıkları insan onuruna uygun bir yaşam sürebilmeleri için gerekli olan temel taleplerdir. Söz konusu talepler Kuçuradi (2003, s. 7)'nin ifadesiyle hukukun oluşturulmasında ve kamunun işletilmesinde temel alınması gereken etik prensiplerdir. Kişi özelinde ele alındığında "etkin ve edilgin anlamda etik muamele ilkeleri" olan insan hakları devlet söz konusu olduğunda "etik muameleyi mümkün kılan koşulları dile getiren normlar" olarak karşımıza çıkmaktadır (Kuçuradi, 2018, 60-61). Bu taleplerin bazıları devletin aktif olarak düzenleme yaparak koruyacağı haklara ilişkinken bazıları ise devletin dokunmayarak, varlığını kabul ederek koruyacağı haklardır. Bu bağlantı "insan haklarının korunmasının" da bir hak olarak talep doğuracağını göstermektedir.

İnsan haklarının korunması bir taraftan kişilere bağlıyken diğer taraftan da devletlere bağlıdır. Devletler geliştirdikleri yerel ve ulusal mekanizmalar aracılığıyla insan haklarını korumaya çalışmaktadır. Ülkemizde yargı dışı bir yol olarak başvurulabilecek bazı idari insan hakları mekanizmaları bulunmaktadır. İl ve ilçe insan hakları kurulları, TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu, Kamu Denetçiliği Kurumu, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu söz edilen mekanizmalara örnek olarak verilebilir.

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu'nun işlevleri insan haklarının korunması, ayrımcılıkla mücadele edilmesi ve kötü muamelenin önlenmesi olarak sıralanmaktadır. Çalışmada Kurumun ayrımcılıkla mücadele işlevine odaklanılmıştır. Ayrımcılık denildiğinde öncelikle kırılgan gruplara yönelik gerçekleşen ayrımcılık akla gelmektedir. Literatürde kırılgan gruplara yönelik ayrımcılık hakkında çok sayıda çalışma mevcuttur. Ancak erkeklere yönelik ayrımcılık konusunda az sayıda çalışma mevcuttur. Bu durum, erkeklerin diğer kırılgan gruplara kıyasla daha az ayrımcılık sorunuyla muhatap oldukları izlenimine yol açmaktadır. Ancak Kurum kararlarına bakıldığında "erkeklere" yönelik ayrımcılık konusunun da şikayetlere ve kararlara konu olduğu görülmektedir.

Bu çerçevede çalışmanın amacı, bağımsız bir insan hakları kurumu olarak Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu'nun kararlarını "erkek" özelinde incelemektir. Çalışmada kullanılan yöntem "nitel araştırma yöntemi" olarak "doküman analizi"dir. Kurum'un web sayfasında yer alan karar arama motoru üzerinden "cinsiyet temelinde ayrımcılık" anahtar kelimesiyle arama yapılmıştır. Arama neticesinde erişilen kararlar tekrar "erkek" özelinde filtrelenmiştir. Son olarak, erişilen kararlar şikâyet konusu, ayrımcılık türü ve ayrımcılık yasağının ihlal edilip edilmediğine göre değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *insan hakların korunması, bağımsız insan hakları kurumları, kadın hakları, ayrımcılık, erkeklere yönelik ayrımcılık*

[1] *Doç. Dr., Anadolu Üniversitesi, dsakdemir@anadolu.edu.tr*

Analysis of Gender-Based Discrimination in the Decisions of the Human Rights and Equality Institution of Turkey within the Scope of the Concept of "Men"

Duru Şahyar Akdemir [1]

Abstract

Human rights are the fundamental demands necessary for people to live a life worthy of human dignity. These demands, in Kuçuradi's words, are ethical principles that should be the basis for the creation of law and the operation of public affairs. Human rights are defined specifically for individuals as "principles of ethical treatment, both active and passive." When it comes to the state, human rights are defined as "norms that articulate the conditions that make ethical treatment possible." Some human rights principles relate to rights that the state will actively protect by regulating them. Others, however, are rights that the state will protect by remaining inviolate and acknowledging their existence. This connection demonstrates that "protecting human rights", as a right, will also generate demands.

While the protection of human rights depends on individuals, it also depends on states. States protect human rights through local and national mechanisms. In our country, there are several administrative human rights mechanisms that can be used as non-judicial avenues. Examples of these mechanisms include provincial and district human rights boards, Committee on Human Rights Inquiry of the Grand National Assembly of Turkey, the Ombudsman Institution, and the Human Rights and Equality Institution of Turkey.

The functions of the Human Rights and Equality Institution of Turkey are listed as protecting human rights, combating discrimination, and preventing ill-treatment. This study focuses on the institution's anti-discrimination function. When discrimination is mentioned, discrimination against vulnerable groups primarily comes to mind. Numerous studies exist in the literature on discrimination against vulnerable groups. However, there are few studies on discrimination against men. This suggests that men face fewer discrimination problems compared to other vulnerable groups. However, a review of the institution's decisions reveals that discrimination against men is also the subject of complaints and decisions.

In this context, the aim of this study is to examine the decisions of the Turkish Human Rights and Equality Institution, as an independent human rights institution, with a specific focus on "men." The method used in the study is "document analysis," a qualitative research method. A search was conducted using the keyword "gender discrimination" on the decision search engine on the institution's website. The resulting decisions were then filtered again to "men." Finally, the decisions reached were evaluated according to the subject of the complaint, the type of discrimination and whether the prohibition of discrimination was violated.

Keywords: *protection of human rights, independent human rights institutions, women's rights, discrimination, discrimination against men*

[1] *Doç. Dr., Anadolu Üniversitesi, dsakdemir@anadolu.edu.tr*

İKİNCİ GÜN: ÜÇÜNCÜ OTURUM

31.10.2025 13:30-14:45 Salon 56

Kentli Hakları

Oturum Başkanı: **Can Umut Çiner**

Kamunun Farklı Halleri: Kent Lokantaları
Different States of The Public: City Restaurants
Akif Argun Akdoğan

Büyükşehir Belediyelerinin Engellilere Yönelik Hizmetlerinin Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı Çerçevesinde İncelenmesi
Investigation of Metropolitan Municipalities' Services for Disabled People within the Framework of the National Action Plan on Disability Rights
Muhammed Enes Kan, Eda Mert

Enformel Koşullarda Midyecilik Mesleğinde Sosyal Güvenlik, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği: Sahadan İzlenimler
Social Security, Occupational Health and Safety in the Mussel Farming Occupation under Informal Conditions: Impressions from the Field
Selmin Kaşka, Orhan Ertuğrul Onur

Eskişehir Gençlik Meclislerinin Kentli Hakları Algısı
Perception of the Right to the City Among Eskişehir Youth Councils
Ecem Ünlütürk

Kamunun Farklı Halleri: Kent Lokantaları

Akif Argun Akdoğan[1]

Özet

Kamu maliyesi disiplini, geleneksel olarak yeme-içme gibi temel ihtiyaçların bireysel nitelikte olduğunu belirtir. Bu çalışma, İstanbul Büyükşehir Belediyesi öncülüğünde başlatılan ve Cumhuriyet Halk Partili belediyelerce yaygınlaştırılan kent lokantalarının, salt bir yemek hizmeti olmanın ötesinde toplumsal bir ihtiyacı karşıladığını ve bu nedenle kamusal bir hizmet niteliği taşıdığını ileri sürmektedir. Araştırmanın, bu lokantaların, Adalet ve Kalkınma Partisi'nin sosyal yardım anlayışına nasıl "karşı-hegemonik" bir alternatif oluşturduğunu analiz etmektedir. Çalışmanın kuramsal çerçevesi, kamu hizmetlerinin sunumunda kamu-özel-sivil toplumun rolleri, hangi hizmetlerin kamusal nitelikte olduğu ve Gramsci'nin hegemonya kuramı üzerine inşa edilmiştir. İktidarın sosyal yardımlarının, minnet ve tabiiyet ilişkisi üzerinden rıza üretme ve hegemonik projesini güçlendirme amacıyla yapıldığı verilerle gösterilmektedir. Buna karşılık, kent lokantalarının herhangi bir ön koşul ya da talep olmadan, şeffaf, evrensel ve farklı toplumsal sınıfları bir araya getiren bir kamusal alan yaratarak, gıdaya erişimi bir "hak" temelinde ele aldığı ileri sürülmektedir. Tarihsel bir perspektifle, Osmanlı'daki imarethane uygulamalarına değinilerek, gıda yardımının rıza üretimindeki geçmişte de kullanıldığı vurgulanmaktadır. Çalışma, kent lokantalarının evrensellik ve hak temelli olması, farklı toplumsal kesimleri bütünleştirici fiziksel mekân sunması ve sunulan hizmetin şeffaf ve görünür olması ile iktidarın sosyal yardımlarından farklılaştığını savunmaktadır. Çalışmada kent lokantalarında sunulan yemek hizmetinin derinleşen ekonomik kriz ve kent yoksulluğu bağlamında bir sosyal ihtiyacı karşıladığı ve kamusal bir hizmet olduğu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: *kamu hizmeti, kent lokantaları, kaynak transferi, rıza üretimi, yol bağımlılığı*

[1] *Prof. Dr., Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, argun.akdogan@asbu.edu.tr*

Different States of The Public: City Restaurants

Akif Argun Akdoğan [1]

Abstract

The discipline of public finance traditionally classifies basic needs such as food and drink as individual. This study argues that municipal restaurants, initiated by the Istanbul Metropolitan Municipality and expanded by Republican People's Party municipalities, address a social need and thus qualify as a public service, beyond merely being a food provision service. The research analyzes how these restaurants create a "counter-hegemonic" alternative to the Justice and Development Party's understanding of social assistance. The study's theoretical framework is built on the roles of the public, private and civil society sectors in public service delivery, on the question of publicness of services and on Gramsci's theory of hegemony. Data is presented to show that the government's social aid aims to generate consent and strengthen its hegemonic project through relationships of gratitude and subordination. In contrast, it is argued that in municipal restaurants food access is considered as a "right" which creates a public space that is transparent, universal. City restaurants bring different social classes together, without any preconditions. Using a historical perspective, the study mentions about Ottoman soup kitchen (imarethane) practices, emphasizing that food aid has also been used in the past for manufacturing consent. The study contends that municipal restaurants differ from the government's social assistances as they provide universal and rights-based services, an integrative physical space for different social groups, and transparent and visible services. The study demonstrates that, within the context of a deepening economic crisis and urban poverty, the meal service provided in municipal restaurants addresses a social need through a public service.

Keywords: *public service, city restaurants, resource transfer, consent production, path dependency*

[1] *Prof. Dr., Social Sciences University of Ankara, argun.akdogan@asbu.edu.tr*

Büyükşehir Belediyelerinin Engellilere Yönelik Hizmetlerinin Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı Çerçevesinde İncelenmesi

Muhammed Enes Kan[1], Eda Mert[2]

Özet

Bireylerin fiziksel, zihinsel, bilişsel veya duygusal yeteneklerinde çeşitli derecelerde kayıp veya kısıtlanma durumu olan engellilik, sadece doğuştan meydana gelmeyen, çeşitli sebeplere bağlı olarak sonradan da oluşabilen ve toplumun tüm kesimlerini etkileyen bir olgudur. Engellilik, kişilerin gündelik ihtiyaçlarını karşılamasını, toplumsal yaşama ayak uydurmalarını zorlaştıran bir durumdur. Engellilerin yaşamını kolaylaştıracak, yaşam koşullarının iyileştirilmesini sağlayacak kamu politikalarının ve kamu hizmetlerinin geliştirilmesi, onların diğer bireylerle eşit haklara ve fırsatlara sahip olabilmelerini sağlamak açısından önem arz etmektedir. Günümüzde bir insan hakları meselesi olarak küresel anlamda yerini alan engelli hakları konusunda, 2005 yılında Engelliler Hakkında Kanun kabul edilerek, engelli bireylerin de diğer bireylerle eşit hak ve özgürlüklere sahip olması, toplumsal hayata etkin katılımlarının sağlanması ve engelliliği önleyici tedbirlerin alınması temel politika olarak benimsenmiştir. Ülkemizdeki gelişmeleri daha ileriye taşımak adına atılan adımlardan biri olan "2030 Engelsiz Vizyon" ise; tüm politika, program ve hizmetlerde engellilik konusunun topyekûn bir anlayışla ele alınmasını hedeflemektedir. 2030 Engelsiz Vizyon Belgesi'nde ortaya koyulan 8 politika hedefinin uygulamaya geçirilmesi için 2023-2025 yıllarında alınacak tedbirleri içeren Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı hazırlanmıştır. Bu plan engellilerin ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlayacak kamu hizmetlerinin güçlü bir koordinasyonla tüm kamu kurum ve kuruluşları ve sivil toplum örgütleri tarafından karşılanmasını sağlayacak faaliyetleri içermektedir.

Bu çalışmada, vatandaşlara hizmet sunan en yakın kamu idarelerinden biri olan belediyelerin engelli bireylere yönelik olarak gerçekleştirdikleri kamu hizmetleri incelenmiştir. Çalışmanın amacı, yerel yönetimlerin engellilere yönelik hizmetlerinin, 2030 Engelsiz Vizyon Belgesi'nin uygulama aracı olan Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı çerçevesinde incelenmesidir. Bu amaçla, Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı'nda "İçermeci ve Erişilebilir Toplum", "Hakların Korunması ve Adalet", "Sağlık ve İyilik Hali", "Kapsayıcı Eğitim", "Ekonomik Güvence", "Bağımsız Yaşam", "Afet ve İnsani Bakımdan Acil Durumlar" ve "Uygulama ve İzleme" olarak belirlenen 8 politika alanı, belediyelerin faaliyet raporları üzerinden incelenmiştir. Çalışma 30 büyükşehir belediyesi ile sınırlandırılırken, Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı 2023-2025 yıllarını kapsadığından belediyelerin 2023 ve 2024 yılı faaliyet raporları esas alınmıştır. Çalışmada büyükşehir belediyelerinin faaliyet raporları üzerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışma sonucunda büyükşehir belediyelerinin engelli bireylere yönelik sunmuş oldukları kamu hizmetleri Ulusal Eylem Planı çerçevesinde değerlendirilirken, belediyelerin bu eylem planına ne derecede hazır oldukları ve engelli bireylere yönelik kamu hizmetlerinin belirlenen politika alanlarına göre hazır olup olmama durumu değerlendirilmiştir. Bu bağlamda, mevcut durum göz önünde bulundurularak ileriye dönük kamu hizmet ve politikalarının hayata geçirilebilmesi için önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *kamu politikası, engellilere yönelik hizmetler, yerel yönetimler, engelli hakları, ulusal eylem planı*

[1] *Dr. Öğr. Üyesi, Muhammed Enes Kan, Bayburt Üniversitesi, meneskan@bayburt.edu.tr*
[2] *Öğr. Gör. Dr. Eda Mert, Artvin Çoruh Üniversitesi, edamert@artvin.edu.tr*

Investigation of Metropolitan Municipalities' Services for Disabled People within the Framework of the National Action Plan on Disability Rights

Muhammed Enes Kan[1], Eda Mert[2]

Abstract

Disability, which is the loss or restriction of individuals' physical, mental, cognitive or emotional abilities to various degrees, is a phenomenon that is not only congenital, but can also occur later due to various reasons and affects all segments of society. Disability is a situation that makes it difficult for people to meet their daily needs and adapt to social life. The development of public policies and public services that will facilitate the lives of people with disabilities and improve their living conditions is important to ensure that they have equal rights and opportunities with other individuals. With regard to the rights of persons with disabilities, which has taken its place globally as a human rights issue today, the Law on Persons with Disabilities was accepted in 2005 and it was adopted as a basic policy that persons with disabilities should have equal rights and freedoms with other individuals, ensure their effective participation in social life and take measures to prevent disability. The "2030 Disability-Free Vision", which is one of the steps taken to carry the developments in our country further, aims to address the issue of disability with a total understanding in all policies, programs and services. In order to implement the 8 policy objectives set out in the 2030 Disability-Free Vision Document, a National Action Plan on the Rights of Persons with Disabilities was prepared, which includes the measures to be taken in 2023-2025. This plan includes activities to ensure that public services to meet the needs of persons with disabilities are provided by all public institutions and organizations and non-governmental organizations with strong coordination.

In this study, the public services provided by municipalities, which are one of the nearest public administrations providing services to citizens, for disabled people are analyzed. The aim of the study is to examine the services of local governments for disabled people within the framework of the National Action Plan on the Rights of Persons with Disabilities, which is the implementation tool of the 2030 Disability-Free Vision Document. For this purpose, the 8 policy areas identified in the National Action Plan on the Rights of Persons with Disabilities as "Inclusive and Accessible Society", "Protection of Rights and Justice", "Health and Well-being", "Inclusive Education", "Economic Security", "Independent Living", "Disasters and Humanitarian Emergencies" and "Implementation and Monitoring" are analyzed through the annual reports of municipalities. While the study was limited to 30 metropolitan municipalities, since the National Action Plan on the Rights of Persons with Disabilities covers the years 2023-2025, the activity reports of the municipalities for 2023 and 2024 were based on. In the study, document analysis method was used through the activity reports of metropolitan municipalities. As a result of the study, while evaluating the public services provided by metropolitan municipalities for persons with disabilities within the framework of the National Action Plan, the extent to which the municipalities are ready forhis action plan and the readiness of public services for persons with disabilities according to the determined policy areas were evaluated. In this context, recommendations have been made for the realization of future public services and policies, taking into account the current situation.

Keywords: *public policy, services for persons with disabilities, local governments, disability rights, national action plan*

[1] *Asst. Prof. Dr. Muhammed Enes Kan, Bayburt University, meneskan@bayburt.edu.tr*

[2] *Lecturer, Dr, Eda Mert, Artvin Çoruh University, edamert@artvin.edu.tr*

Enformel Koşullarda Midyecilik Mesleğinde Sosyal Güvenlik, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği: Sahadan İzlenimler*

Selmin Kaşka[1], Orhan Ertuğrul Onur[2]

Özet

Midyecilik mesleği, her biri kendine özgü beceriler gerektiren ve birbirlerinden ayrı olarak icra edilen midye avlama, yetiştirme, işleme ve satma faaliyetlerinden oluşmaktadır. Tarihteki en eski uğraşlardan biri olan midyecilik, kapitalist sanayileşmenin erken dönemlerinde kuralsız olarak sürdürülmüştür. 19. yüzyılın ikinci yarısı ile 20. yüzyılın başlarında Fransa ve İspanya gibi ülkelerde kuluçkahane ve çiftlik kurma denemeleri için verilen hükümet destekleri bu alandaki ilk düzenlemeler olmuştur. 20. yüzyılın ortalarında adı geçen ülkelerin yanı sıra İtalya, İngiltere, Hollanda gibi ülkelerde çiftliklerin kurulması, su sahalarının kiralanması, faaliyetlerin tanımlanması vb. konularda yapılan düzenlemelerle kurumsallaşmanın öncü adımları atılmıştır. Neo-liberalleşme sürecinde ise küresel gıda sisteminin inşa edilmesi beraberinde dünya genelinde hızlı bir kurumsallaşmaya gidilmiştir. Özellikle Çin ve Şili gibi ülkelerin midye avlama ve yetiştirme faaliyetlerine yönelik yaptıkları düzenlemelerle bu sürece eklemlenmeleri küresel rekabeti hızlandırmıştır. Türkiye'de de geç kapitalistleşmeye bağlı olarak midyecilik alanındaki gelişmeler son yıllarda başlamıştır. 1871 tarihli Midye ve İstiridye Nizamnamesi ile 1971 tarihli Su Ürünleri Kanunu arasındaki dönemde aşırı avlanmanın önlenmesi, gelirlerin vergilendirilmesi ve yetiştiricilik taleplerinin alınması gibi konularda düzenlemeler yapılmış ancak kaçak avlanmanın da dâhil olduğu geleneksel faaliyetlerin dışına çıkılmamıştır. 1970'li yıllardan itibaren balıkçılıkta ilerlemeler kaydedilmiş fakat midyecilikte önemli bir gelişme yaşanmamıştır. 2000'li yıllarda midye yetiştirmek/arındırmak için kurulan çiftlik/tesis sayısının artmasına paralel olarak diğer midyecilik faaliyetlerine yönelik birtakım kısıtlamalar getirilmiştir. Fakat çalışma ilişkilerinin yapısal özellikleri dolayımında Türkiye'de midyeciliğin "enformellik yoğun" işleyişi devam etmiştir.

Bu çalışmada, midyeciliğin enformellik yoğun işleyişinde midyecilerin sosyal güvenlik, işçi sağlığı ve iş güvenliği koşulları değerlendirilmiştir. Böylelikle midyecilerin sosyal güvence mekanizmalarına erişebilme olanakları araştırılmıştır. Tebliğde, midyecilikteki çalışma ilişkilerini ve değişimi çözümlemek amacıyla tarafımızca yapılmış olan kapsamlı bir araştırmanın bazı bulgularından yararlanılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi benimsenerek, yarı-yapılandırılmış soru formları esas alınarak ve kartopu örneklem tekniği kullanılarak Rumeli Kavağı ve Tarlabaşı başta olmak üzere İstanbul'un muhtelif mekânlarındaki midyecilerle görüşülmüştür.

** Bu çalışma Prof. Dr. Selmin Kaşka danışmanlığında Orhan Ertuğrul Onur tarafından Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalında hazırlanmakta olan "Denizden Karaya Midyecilikte Çalışma İlişkileri ve Değişme: Türkiye Örneği" başlıklı doktora tezi kapsamında türetilmiştir.*

[1] Prof. Dr., Selmin Kaşka, Marmara Üniversitesi, skaska@marmara.edu.tr 0000-0001-9782-7597

[2] Doktora Öğrencisi, Orhan Ertuğrul Onur, Marmara Üniversitesi, orhannonurr@gmail.com 0000-0001-9453-3980

Çalışmada, midyeciliğin farklı faaliyet aşamalarında midyecilerin sınıfsal konumları ve işteki statülerine bağlı olarak sosyal güvence koşullarının ve olanaklarının ayrıştığı görülmüştür. Midyeciliğin geleneksel faaliyetleri olan avlama, işleme ve satış aşamalarında tekne, imalathane veya dükkân mülkiyetine sahip olmak ile sosyal güvenlik kapsamında olmak arasında doğru orantılı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte mülkiyet sahibi olmayan, bağımlı çalışan konumundaki midyeciler arasında da farklılıklar kaydedilmiştir. Dalgıçlık gibi yüksek kazanç sağlayan faaliyetlerde sigortalılığı gönüllü olarak erteleme eğilimi, kabuk açma gibi düşük gelir getiren faaliyetlerde ise sigortasızlığa katlanma durumu gözlemlenmiştir. Satış aşamasının denetimlere daha açık bir alan olması nedeniyle, dükkânlarda çalışanların sigortalılık oranının imalathanelerde veya teknelerde çalışanlardan çok daha yüksek olduğu saptanmıştır. Öte yandan, midyecilikte mülkiyet sahipliğinin iş kazasına uğrama veya meslek hastalığına yakalanma açısından herhangi bir belirleyiciliğinin bulunmadığı fakat bu tarz vakaların sonuçları bakımından belirleyiciliğini yine de koruduğu anlaşılmıştır. Öyle ki tekne sahibi olan dalgıçların vurgun yeme veya imalathane sahibi olan işleyicilerin bel fıtığına yakalanma olasılıklarının bu faaliyetleri yapan diğer çalışanlarla aynı olduğu görülmüştür. İş göremezlik ödeneğine/gelirine ya da malullük aylığına ise mülkiyet sahipliği ile sigortalılık arasındaki ilişkiden dolayı daha ziyade mülkiyet sahiplerinin hak kazanabileceği belirlenmiştir. Çalışmada ayrıca, mevcut koşullarda midyecilerin sosyal güvenlik, işçi sağlığı ve iş güvenliği konularında "taktik"ler geliştirerek kendi önlemlerini almaya çalıştıkları da tespit edilmiştir. Sonuç olarak bu tebliğde, midyeciliğin enformellik yoğun koşullarında midyecilerin sosyal güvence mekanizmalarına erişebilme olanakları tartışmaya açılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *midyecilik, enformel çalışma, sosyal güvenlik, iş sağlığı ve güvenliği*

Social Security, Occupational Health and Safety in the Mussel Farming Occupation under Informal Conditions: Impressions from the Field*

Selmin Kaşka[1], Orhan Ertuğrul Onur[2]

Abstract

The mussel farming occupation consists of mussel harvesting, cultivation, processing, and sales activities, each of which requires unique skills and is carried out separately. Mussel farming, one of the oldest occupations in history, was carried out without regulations during the early periods of capitalist industrialization. In the second half of the 19th century and early 20th century, government supports for hatchery and farm establishment trials were the first regulations in this field, in countries such as France and Spain. In the mid-20th century, pioneering steps toward institutionalization were taken through regulations on the establishment of farms, the leasing of water areas, the definition of activities, etc., in countries such as Italy, the England, and the Netherlands, in addition to those mentioned above. During the neoliberalization process, as the global food system was being built, mussel farming also experienced rapid institutionalization worldwide. Especially, countries such as China and Chile, have become joined in the process by introducing regulations on mussel harvesting and cultivation, this has accelerated global competition. In Turkey, developments in the mussel farming have begun in recent years as a result of late capitalist development. Between the Regulation on Mussels and Oysters of 1871 and the Fisheries Law of 1971, regulations were made on issues such as preventing of overharvest, taxing of incomes and receiving of cultivation requests; however, no other activities were carried out outside of traditional activities, including illegal harvesting. Since the 1970s, there has been progress in fishing, but no significant development in mussel farming. In the 2000s, the number of farms/facilities established for mussel farming/purification increased, and at the same time, certain restrictions were imposed on other mussel farming activities. However, due to the structural characteristics of labor relations, the "highly informality" nature of the mussel farming in Turkey has continued.

In this study, the social security, occupational health and safety conditions of employees will be evaluated while the occupation continues to be highly informality. Thus, opportunities for access to social security mechanisms in the occupation were investigated. In this paper, draws on findings from a comprehensive study previously conducted by us to analyze labour relations and changes in the occupation. In this study, a qualitative research method was adopted, semi-structured interview forms were used, and snowball sampling technique was applied. Within this framework, interviews were conducted in various locations in Istanbul, primarily in Rumeli Kavağı and Tarlabaşı.

The study revealed that social assurance conditions and opportunities diverge depending on the class positions and statuses of employees at different stages of the occupation. It has been determined that

---

** This study was derived from the doctoral thesis titled "From the Sea to the Land - Labour Relations and Transformation in Mussel Farming: The Case of Turkey" which is being prepared by Orhan Ertuğrul Onur under the supervision of Prof. Dr. Selmin Kaşka at the Department of Labour Economics and Industrial Relations, Institute of Social Sciences, Marmara University.*

[1] *Prof. Dr. Selmin Kaşka, Marmara University, skaska@marmara.edu.tr*

[2] *PhD Student, Orhan Ertuğrul Onur, Marmara University, orhannonurr@gmail.com*

there is a direct correlation between owning a boat, workshop, or shop and being enrolled in the social security system in the traditional activities of the occupation, which include hunting, processing, and selling. In addition, differences have been noted among dependent employees who do not own property. There is a tendency to voluntarily postpone insured employment in high-income activities such as diving, and a tendency to accept uninsured employment in low-income activities such as mussel shell opening. Due to the fact that the sales stage is more open to inspections, it has been determined that the insurance coverage rate of employees in shops is much higher than that of employees in workshops or on boats. On the other hand, it has been understood that ownership does not play a decisive role in terms of exposure to occupational accidents or occupational diseases, but it still plays a decisive role in terms of the outcomes of such cases. It has been observed that divers who own boats are just as likely to suffer from decompression sickness as other divers, and that processors who own workshop are just as likely to suffer from herniated discs as other processors. Due to the relationship between property ownership and insurance coverage, it has been determined that property owners are more entitled to temporary incapacity benefits, permanent incapacity income, and invalidity pension than others. The study also found that, under current conditions, employees in this occupation are trying to take their own precautions by developing "tactics" in the issues of social security, occupational health and safety. In conclusion, this paper will discuss the opportunuties of accessing social assurance mechanisms in conditions of highly informality in the occupation.

Keywords: *mussel farming, informal labour, social security, occupational health and safety*

Eskişehir Gençlik Meclislerinin Kentli Hakları Algısı

Ecem Ünlütürk [1]

Özet

Kentler, insanların sosyal, kültürel ve ekonomik etkileşimlerini sürdürdüğü ve kendilerine özgü yaşam koşullarına göre gelişim gösteren alanlar olarak tanımlanmaktadır. Güçlenen ve çeşitlenen faaliyetler, siyasi ve ekonomik alanda kurumlar ve ilişkiler yaratmış, kent bir birikim ve paylaşım yeri haline gelmiştir. Genel olarak kentler, bir toplumun uygarlıklarını kırsalın ötesinde geliştirebileceği mekânlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bireyin bir mekâna aidiyet duymasıyla birlikte yeni bir kimlik arayışı da ortaya çıkmıştır. Bu durum kent ölçeğinde, bireylerin bir "kentli" kimliği oluşturması ve kendilerini bu kimliğe ait hissetmesi olarak açıklanabilmektedir. Kentlerin büyümesiyle beraber, talep edilen hakların sayısı da artmıştır. Kentli hakları, bireylerin şehir yaşamında insan onuruna yakışır bir biçimde var olabilmeleri için ihtiyaç duyduğu haklardır. Kentli hakları, ayrım gözetilmeksizin kentte yaşayan tüm bireyler için geçerlidir. Gerek uluslararası platformlardaki çalışmalarla, gerekse kanunlar ve mevzuatlardaki değişimlerle kentli hakları daha fazla önemli hale gelmektedir. Bu hakların korunması, öncelikli olarak belediyelerin, özel ve kamu kuruluşlarının ve bireylerin sorumluluğundadır. Ancak burada önemli koruyucu rol üstlenen "kent konseyleri" dikkat çekmektedir. "Yerel Gündem 21" süreciyle kurulan kent konseyleri, kentlilerin hak ve yasalarını korumayı, yerel düzeyde katılımcılığı artırmayı ve yurttaşlık bilincini güçlendirmeyi hedefleyen mekanizmalardır. Bu nedenle, çalışma kapsamında kent konseyleri, kentli hakları açısından incelenmiştir. Nicel araştırma yöntemi kullanılarak elde edilen veriler, Eskişehir ilinde bulunan; Eskişehir Kent Konseyi Gençlik Meclisi, Tepebaşı Sağlıklı Kent Konseyi Gençlik Meclisi ve Odunpazarı Kent Konseyi Gençlik Meclisi üyelerine uygulanan yarı yapılandırılmış anketlerden toplanmıştır. Böylece, anket yapılan gençlik meclisi üyelerinin kentli hakları konusundaki bilgi ve farkındalık düzeyleri ile kent konseylerinin bu hakları koruma amaçlarını ne derece yerine getirdiği üzerinde durulmuştur. Elde edilen veriler, betimleyici istatiksel analiz yöntemiyle değerlendirilerek grafiklerle görselleştirilmiştir. Araştırma, gençlerin kentli hakları algısını anlamaya çalışarak kent konseylerinin de bu yönde kuruluş amaçlarını gerçekleştirip gerçekleştiremediğine yönelik bilgi sağlamayı hedeflemektedir. Sonrasında, araştırma bulguları doğrultusunda yerel düzeyde kentli haklarının geliştirilmesi için kent konseyi yöneticileri, yerel yönetimlerin karar alıcıları ve gelecekteki araştırmacılara yönelik stratejik hedefler ile politika önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Kentli hakları, kent konseyleri, gençlik meclisleri.*

[1] *Doktora Öğrencisi, Anadolu Üniversitesi, ecemunluturk171999@gmail.com*

Araştırmanın verileri: Ünlütürk, E. (2023). Kentli hakları kapsamında kent konseyleri gençlik meclislerinin değerlendirilmesi: Eskişehir örneği. Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Anadolu Üniversitesi (Yüksek lisans tezi).'den elde edilmiştir.

Perception of the Right To The City Among Eskişehir Youth Councils

Ecem Ünlütürk[1]

Abstract

Cities are defined as areas where people maintain their social, cultural, and economic interactions and develop according to their unique living conditions. Strengthened and diversified activities have created institutions and relationships in the political and economic spheres, turning the city into a place of accumulation and sharing. Generally, cities emerge as spaces where a society can develop its civilizations beyond the rural area. The individual's search for a new identity arises with their sense of belonging to a place. On an urban scale, this situation can be explained as individuals forming a "citizen" identity and feeling a sense of belonging to this identity. As cities grow, the number of claimed rights has also increased. The Right to the City represents the rights individuals need to exist in urban life in a manner worthy of human dignity. This right applies to all individuals living in the city without discrimination. The Right to the City is becoming increasingly important, both through efforts on international platforms and through changes in laws and regulations. Protecting this right is primarily the responsibility of municipalities, private and public institutions, and individuals. However, "city councils" stand out as taking on a crucial protective role. Established through the "Local Agenda 21" process, city councils are mechanisms aimed at protecting the Right to the City and the laws of urban residents, increasing local-level participation, and strengthening civic consciousness. Therefore, the study examines city councils from the perspective of the Right to the City. The data, obtained using a quantitative research method, were collected from semi-structured surveys administered to members of the following youth councils in Eskişehir: the Eskişehir City Council Youth Assembly, the Tepebaşı Healthy City Council Youth Assembly, and the Odunpazarı City Council Youth Assembly. The focus was thus placed on the knowledge and awareness levels of the surveyed youth council members regarding the Right to the City and the extent to which city councils fulfill their purpose of protecting this right. The collected data were evaluated using a descriptive statistical analysis method and visualized with graphs. The research aims to provide information on whether city councils have achieved their founding goals in this regard by attempting to understand youths' perception of the Right to the City. Following this, in line with the research findings, strategic objectives and policy recommendations were presented to city council managers, local government decision-makers, and future researchers for the development of the Right to the City at the local level.

Keywords: *Right to the city, city councils, youth assemblies.*

[1] *PhD Student, Anadolu University, ecemunluturk171999@gmail.com*

İKİNCİ GÜN: DÖRDÜNCÜ OTURUM

31.10.2025 15:15-16:30 Yalıncak Salonu

Yoksulluk

Oturum Başkanı: **Akif Argun Akdoğan**

Kent Yoksulluğu Çerçevesinde Mekânsal Ayrışma Örneği: Erzincan Hocabey Mahallesi Örneği
A Case Study of Spatial Segregation Within the Framework of Urban Poverty: Sample of Hocabey Neighborhood Erzincan
Deniz Topçu, Ahmet Yazar

Türkiye'de Tarım Destekleme Politikalarının Etkinliği ve Kırsal Yoksullukla Mücadelede Kamu Yönetiminin Rolü
The Effectiveness of Agricultural Support Policies in Türkiye and the Role of Public Administration in Combating Rural Poverty
Ali Emrah Şahin, Arzu Berber

Neoliberal Dönüşüm Bağlamında Öğrenci Yoksulluğu ve Prekaryalaşma Eğilimleri
Student Poverty and Precariation Trends in the Context of Neoliberal Transformation
Fırat Mollaer, Rabia Betül Ünsal

Belediyelerin Sosyal Politikadaki Rolü Üzerine Eleştirel Bir Değerlendirme
A Critical Evaluation of the Role of Municipalities in Social Policy
Nisa Erdem, Suna Ersavaş Kavanoz

Kent Yoksulluğu Çerçevesinde Mekânsal Ayrışma Örneği: Erzincan Hocabey Mahallesi Örneği

Deniz Topçu[1], Ahmet Yazar[2]

Özet

Kent yoksulluğu, yalnızca ekonomik gelir eksikliğiyle sınırlı olmayan; bireylerin temel ihtiyaçlarını karşılayamaması, sosyal dışlanma, mekânsal ayrışma ve fırsat eşitsizliği gibi çok boyutlu sorunları içeren bir olgudur. Bu çalışmada, Erzincan ili merkez ilçesine bağlı Hocabey Mahallesi özelinde, bireylerin ekonomik statülerinin yaşadıkları konutlar üzerindeki etkisi araştırılmaktadır. Nitel araştırma yöntemiyle yürütülen bu çalışmada, dokümantasyon, katılımsız gözlem ve içerik analizi veri toplama araçları kullanılmıştır. Çalışmanın temel araştırma sorusu, Hocabey Mahallesi'nde ekonomik temelli bir mekânsal ayrışmanın yaşanıp yaşanmadığıdır. Bu bağlamda çalışmanın ana varsayımı, bireylerin ekonomik statüleri ile konutların fiziksel özellikleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu varsayımıdır.

Teorik çerçevede, yoksulluğun tanımı, göstergeleri, nedenleri ve sonuçları ele alınmış; kent yoksulluğu ve mekânsal ayrışma kavramları detaylandırılmıştır. Kentsel yoksulluk, kentteki gelir eşitsizlikleri, hizmetlere erişimdeki sorunlar ve gecekondulaşma ile ilişkilendirilmiştir. Mekânsal ayrışma ise sınıfsal ve kimliğe dayalı farklılaşmalar üzerinden analiz edilmiştir. Hocabey Mahallesi özelinde yapılan gözlemler, bölgenin düşük gelirli kesim tarafından yoğunlukla mesken tutulduğunu ve bu kesimin çoğunlukla niteliksiz, riskli yapılarda yaşadığını göstermektedir. Son yıllarda mahallede yaygınlaşan kentsel dönüşüm süreci hem fiziksel yapıyı hem de sosyokültürel dokuyu dönüştürmektedir. Özellikle Toplu Konut Projesi kapsamında bölgedeki mevcut yerleşim dokusu önemli ölçüde dönüşmüş ve buna bağlı olarak sosyokültürel yapı da değişim gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Yoksulluk, Kent Yoksulluğu, Kentsel Dönüşüm, Mekânsal Ayrışma.*

[1] *Yüksek Lisans Öğrencisi, Deniz Topçu, deniz.topcu1453@gmail.com*

[2] *Doç. Dr., Ahmet Yazar, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, ahmet.yazar@erzincan.edu.tr*

A Case Study of Spatial Segregation within the Framework of Urban Poverty: Sample of Hocabey Neighborhood Erzincan

Deniz Topçu[1], Ahmet Yazar[2]

Abstract

Urban poverty is a multidimensional phenomenon that extends beyond mere lack of economic income; it encompasses the inability of individuals to meet their basic needs, social exclusion, spatial segregation, and inequality of opportunity. This study investigates the impact of individuals' economic status on the housing conditions in Hocabey Neighborhood, located in the central district of Erzincan province. Conducted using a qualitative research methodology, the study employs documentation, non-participant observation, and content analysis as data collection tools. The main research question guiding the study is whether an economically driven spatial segregation exists in Hocabey Neighborhood. Within this context, the primary hypothesis posits a significant correlation between individuals' economic status and the physical characteristics of their housing.

In the theoretical framework, the definitions, indicators, causes, and consequences of poverty are discussed, with a particular focus on urban poverty and spatial segregation. Urban poverty is associated with income inequalities, limited access to services, and informal housing in urban areas. Spatial segregation is analyzed in terms of class-based and identity-based differentiation. Observations specific to Hocabey Neighborhood indicate that the area is predominantly inhabited by low-income groups, who often reside in substandard and structurally vulnerable buildings. The urban transformation process that has intensified in recent years is reshaping both the physical environment and the socio-cultural fabric of the neighborhood. Notably, the Mass Housing Project has significantly altered the existing residential pattern, leading to observable changes in the socio-cultural structure.

Keywords: *Poverty, Urban Poverty, Urban Transformation, Spatial Segregation*

[1] *Graduate Student, Deniz Topçu, deniz.topcu1453@gmail.com*

[2] *Assoc. Prof., Ahmet Yazar, Erzincan Binali Yıldırım University, ahmet.yazar@erzincan.edu.tr*

Türkiye'de Tarım Destekleme Politikalarının Etkinliği ve Kırsal Yoksullukla Mücadelede Kamu Yönetiminin Rolü

Ali Emrah Şahin[1], Arzu Berber[2]

Özet

Tarım sektörü, Türkiye'de hem ekonomik hem de sosyal yapının sürdürülebilirliği açısından stratejik bir öneme sahiptir. Nüfusun yaklaşık %15'inin tarımsal istihdamda yer aldığı, kırsal bölgelerde ise bu oranın %30'a yaklaştığı göz önünde bulundurulduğunda, tarım destekleme politikalarının kırsal yoksullukla mücadeledeki belirleyici rolü daha açık biçimde ortaya çıkmaktadır. Özellikle küçük ölçekli üreticilerin ve düşük gelirli kırsal hanelerin desteklenmesi, bölgesel eşitsizliklerin azaltılmasında ve kırsal refahın artırılmasında kamu yönetiminin politika üretme ve uygulama kapasitesiyle doğrudan ilişkilidir. Türkiye'de 2000'li yılların başından itibaren tarım destekleme yapısında önemli dönüşümler yaşanmıştır. 2001 sonrası IMF ve Dünya Bankası destekli "Tarım Reformu Uygulama Projesi (ARIP)" ile birlikte üretimden bağımsız, alan bazlı doğrudan gelir desteği sistemine geçilmiş; bu sistemle 2,1 milyon çiftçiye doğrudan ödeme yapılmıştır. Ancak izleyen dönemde bu sistem yerini daha çok ürün bazlı, çevreye duyarlı ve kırsal kalkınmayı destekleyici mekanizmalara bırakmıştır. 2010'lu yıllarda ise Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP), IPARD (AB Katılım Öncesi Yardım Aracı Kapsamındaki Kırsal Kalkınma Programı) **ve** Genç Çiftçi Projesi gibi çok sayıda program uygulanmaya başlanmıştır. IPARD-II kapsamında 2016–2022 yılları arasında yaklaşık 16.500 projeye toplamda 4,7 milyar TL hibe desteği sağlanmış, bu da 70 binden fazla kişiye dolaylı istihdam yaratmıştır. Bununla birlikte, TÜİK verilerine göre 2023 itibarıyla kırsalda yaşayan nüfusun yoksulluk oranı %24,1 düzeyindedir. Tarım desteklerinin, özellikle bu kesim üzerinde doğrudan ve yapısal bir yoksulluk azaltıcı etki yaratma kapasitesi sınırlı kalmaktadır. Yapılan ampirik analizlerde (örneğin Gündoğan ve Kaya, 2021), desteklerin büyük ölçekli işletmelere yönelme eğiliminde olduğu ve küçük aile işletmelerine yeterince ulaşamadığı tespit edilmiştir. Ayrıca kamu kurumları arasında koordinasyon eksikliği, yerel kapasite zafiyetleri ve destek süreçlerinde yaşanan bürokratik engeller, tarımsal destekleme sisteminin etkinliğini azaltan temel unsurlar arasında yer almaktadır. Kırsal yoksullukla mücadelede etkin sonuçlar alınabilmesi için destekleme politikalarının yalnızca finansal yardımlarla sınırlı kalmaması, aynı zamanda kırsalda altyapı geliştirme, kadın ve gençlerin tarıma entegrasyonu, eğitim ve dijitalleşme gibi çok boyutlu stratejilerle desteklenmesi gerekmektedir. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın 2024-2028 Stratejik Planı'nda da bu doğrultuda "sürdürülebilir üretim", "kırsal refah" ve "iklim dostu destekleme" öncelikleri vurgulanmaktadır. Sonuç olarak, Türkiye'de kamu yönetiminin kırsal yoksullukla mücadeledeki rolü, sadece tarımsal destek miktarının artırılmasından ibaret değildir. Etkin hedefleme, katılımcı yönetişim, yerel aktörlerle iş birliği ve ölçülebilir etki değerlendirme mekanizmaları ile bütünleşmiş bir kamu politikası çerçevesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Kırsal Yoksulluk, Tarım Politikası, Tarımsal Destekleme*

[1] *Dr.Öğrencisi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, maesahin@hotmail.com*

[2] *Prof.Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, arzkan@ahievran.edu.tr*

The Effectiveness of Agricultural Support Policies in Türkiye and the Role of Public Administration in Combating Rural Poverty

Ali Emrah Şahin [1], Arzu Berber [2]

Abstract

The agricultural sector is strategically important for the sustainability of both the economic and social structure in Turkey. Considering that approximately 15% of the population is employed in agriculture, and this rate approaches 30% in rural areas, the decisive role of agricultural support policies in combating rural poverty becomes even more evident. Supporting small-scale producers and low-income rural households, in particular, is directly linked to the public administration's policy-making and implementation capacity in reducing regional inequalities and increasing rural prosperity. Turkey has undergone significant transformations in its agricultural support structure since the early 2000s. After 2001, with the IMF and World Bank-supported "Agricultural Reform Implementation Project (ARIP)," a production-independent, area-based direct income support system was introduced, providing direct payments to 2.1 million farmers. However, this system was subsequently replaced by more product-based, environmentally sensitive, and rural development-supporting mechanisms. In the 2010s, numerous programs such as the Rural Development Investments Support Program (KKYDP), IPARD (Rural Development Program under the EU Pre-Accession Assistance Instrument), and the Young Farmer Project were implemented. Under IPARD-II, a total of 4.7 billion TL in grant support was provided to approximately 16,500 projects between 2016 and 2022, creating indirect employment for more than 70,000 people. However, according to TurkStat data, the poverty rate of the rural population was 24.1% as of 2023. The capacity of agricultural support to create a direct and structural poverty reduction impact, particularly on this segment, remains limited. Empirical analyses (e.g., Gündoğan and Kaya, 2021) have found that support tends to be biased toward large-scale enterprises and does not adequately reach small family businesses. Furthermore, lack of coordination among public institutions, local capacity weaknesses, and bureaucratic obstacles in support processes are among the key factors reducing the effectiveness of the agricultural support system. To achieve effective results in combating rural poverty, support policies should not be limited to financial assistance alone, but should also be supported by multidimensional strategies such as rural infrastructure development, the integration of women and youth into agriculture, education, and digitalization. The Ministry of Agriculture and Forestry's 2024-2028 Strategic Plan emphasizes the priorities of "sustainable production," "rural prosperity," and "climate-friendly support." Consequently, the role of public administration in combating rural poverty in Turkey is not limited to simply increasing agricultural support. An integrated public policy framework is needed, encompassing effective targeting, participatory governance, collaboration with local actors, and measurable impact assessment mechanisms.

Keywords: *Rural poverty, agriculture, rural development, participatory governance*

[1] *Dr.Student, Ali Emrah Şahin, Bolu Abant İzzet Baysal University, maesahin@hotmail.com*

2 Prof.Dr., Arzu Berber, Kırşehir Ahi Evran University, arzkan@ahievran.edu.tr

Neoliberal Dönüşüm Bağlamında Öğrenci Yoksulluğu ve Prekaryalaşma Eğilimleri

Fırat Mollaer[1], Rabia Betül Ünsal[2]

Özet

Neoliberalizm, iktisadi yapıları dönüştüren bir ekonomik program olmanın ötesinde, gündelik yaşam pratiklerini, toplumsal rollerin kapsamını ve öznellik biçimlerini yeniden kuran bir akılsallıktır. Bu dönüşümün dikkat çekici sonuçlarından biri, üniversite öğrencisi figürünün geçirdiği niteliksel değişimdir. Modern üniversiteler, bilgi üretim merkezleri olmalarının yanı sıra hak ve sorumluluklarının bilincinde yurttaşlar yetiştirme misyonunu üstlenen kamusal kurumlar olarak kurgulanmıştır. Bu çerçevede üniversite öğrencisi, toplumsal karar alma süreçlerinde geleceğin belirleyicisi ve yön vericisi olarak, ayrıcalıklı bir konumda düşünülmüştür. Ancak neoliberal akılsallığın piyasa temelli yeniden yapılanması, bu ayrıcalıklı konumu dönüştürmüş; öğrencilik, giderek neoliberal düzene özgü bireysel rekabetin, belirsizliğin ve güvencesizliğin belirleyici olduğu bir yaşam pratiğiyle iç içe geçmeye başlamıştır. Başka bir ifadeyle akademik gelişim dönemi olarak kurgulanan öğrencilik süreci, günümüzde artan geçim kaygısı, borçluluk ve düşük nitelikli işgücüne erken katılım gibi dinamiklerle birlikte şekillenmektedir.

Öğrencilerin daha erken yaşta ücretli emek ilişkilerine çekilmesi bireysel stratejilerle açıklanamayacak kadar kapsamlı, yapısal bir dönüşümün sonucu olarak görülmelidir. Guy Standing'in kavramsallaştırdığı "prekarya" bu dönüşümü anlamak için güçlü bir zemin sunar. Prekaryalaşma, neoliberal emek rejiminin süreksizlik, güvencesizlik ve esneklik ilkeleriyle şekillenen yeni sınıfsal formunu açıklar. Bu doğrultuda, prekarya kavramı gençlik deneyimini biçimlendiren temel yapısal dinamiklerin anlaşılmasına olanak sağlamaktadır. Günümüz genç yetişkinleri, yukarı yönlü hareketin tersine çevrildiği; eğitim ve istihdamın ayrıştığı bir bağlamda, işgücü piyasasına kırılgan ve geçici rollerle dahil olmaktadır. Neoliberalizmin kolektif, üretici öznenin karşısına sorumlu kılınan-ancak bu kez kamuya değil piyasaya karşı- bir özneyi koyması bu sürecin merkezindedir.

Bu çalışmanın beslenme kaynakları arasında 2024-2025 yılları arasında BAP desteğiyle yürütülmüş olan "Bursa Uludağ Üniversitesi Öğrencilerinin Yeni Yoksulluğu Üzerine Nitel Bir Analiz" başlıklı saha araştırması vardır. Araştırma kapsamında Bursa Uludağ Üniversitesi'nde farklı bölümlerden 24 öğrenciyle derinlemesine görüşmeler ve odak grup görüşmeleri yapılmış; öğrencilerin temel ihtiyaçlara erişimi, çalışma koşulları, geçim stratejileri ve psikososyal deneyimleri analiz edilmiştir. Araştırmanın yöntemi, çalışmanın sorunsalı doğrultusunda nitel ağırlıklı olarak yapılandırılmıştır. Öğrenci yoksulluğu ve prekaryalaşma gibi olguların öznel deneyimlerdeki yansımalarını anlamak amacıyla betimleyici ve yorumlayıcı analiz tekniği kullanılmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler, literatürdeki temalarla karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiş, kuramsal kavramlarla bağlantılandırılmıştır. Bu çalışmanın veri kaynakları yalnızca saha verileriyle sınırlı değildir. Aynı zamanda gençlik, yoksulluk, eğitim politikaları üzerine ulusal ve uluslararası literatür taranarak teorik zemin güçlendirilmiştir.

[1] *Prof Dr., Fırat Mollaer, Bursa Uludağ Üniversitesi, firatmollaer@uludag.edu.tr.*

[2] *Doktor Adayı, Rabia Betül Ünsal, Bursa Uludağ Üniversitesi, a.betulunsal@gmail.com.*

Öğrencilerin yapısal eşitsizliklerle başa çıkma stratejileri, eğitim ve çalışma yaşamı arasındaki sınırların nasıl bulanıklaştığı ve bu durumun öznellik biçimlerinin dönüşümüne etkisi bu çalışmanın temel sorunsallarını karakterize etmektedir. Sonuç olarak, toplumda güvenceden yoksun, prekarya kategorisinde değerlendirilebilecek kesimin yoğun olarak genç nüfustan oluştuğu, yarı zamanlı ve geçici işlerdeki artışın prekarya ile bağlantılı genç kesimlere yaygınlık kazandırdığı; ayrıca öğrenci yoksulluğunun bireysel bir sorun olmanın ötesinde yapısal ve politik bir sorun olduğu vurgulanmakta; bu doğrultuda kamucu, eşitlikçi ve bütüncül sosyal politika uygulamalarının gerekliliğine dikkat çekilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *neoliberalizm, öğrenci yoksulluğu, prekaryalaşma, güvencesiz emek, kamusallık.*

Student Poverty and Precariation Trends in the Context of Neoliberal Transformation

Fırat Mollaer[1], Rabia Betül Ünsal[2]

Abstract

Neoliberalism is not only an economic program that transforms economic structures, but also a rationality that re-establishes daily life practices, the scope of social roles, and forms of subjectivity. One of the striking results of this transformation is the qualitative change that the figure of the university student has undergone. Modern universities, in addition to being centers of knowledge production, have been designed as public institutions that undertake the mission of raising citizens who are aware of their rights and responsibilities. In this context, university students have been considered in a privileged position as the determinant and guide of the future in social decision-making processes. However, the market-based restructuring of neoliberal rationality has transformed this privileged position; studenthood has increasingly begun to be intertwined with a life practice characterized by individual competition, uncertainty, and insecurity specific to the neoliberal order. In other words, the studenthood process, which is designed as a period of academic development, is today shaped together with dynamics such as increasing anxiety about making ends meet, indebtedness, and early participation in low-skilled labor. The fact that students are drawn into paid labor relations at an earlier age should be seen as the result of a structural transformation that is too comprehensive to be explained by individual strategies. The "precariat" conceptualized by Guy Standing provides a strong basis for understanding this transformation. Precariatization explains the new class form shaped by the principles of discontinuity, insecurity and flexibility of the neoliberal labor regime. Accordingly, the concept of precariat allows for the understanding of the basic structural dynamics shaping the youth experience. Today's young adults are entering the labor market with fragile and temporary roles in a context where upward mobility is reversed and education and employment are separated. Neoliberalism's positioning of a subject that is held responsible – but this time not to the public but to the market – against the collective, productive subject is at the center of this process.

Among the sources of this study is the field research titled "A Qualitative Analysis on the New Poverty of Bursa Uludağ University Students" conducted with the support of BAP between 2024-2025. Within the scope of the research, in-depth interviews and focus group discussions were conducted with 24 students from different departments at Bursa Uludağ University; students' access to basic needs, working conditions, livelihood strategies and psychosocial experiences were analyzed. The method of the research is structured as qualitative in line with the problematic of the study. Descriptive and interpretative analysis techniques were used to understand the reflections of phenomena such as student poverty and precariatization in subjective experiences. The data obtained from the interviews were evaluated comparatively with the themes in the literature and linked to theoretical concepts. The data sources of this study are not limited to field data. At the same time, the theoretical ground was

[1] *Prof. Dr., Fırat Mollaer, Bursa Uludag University, firatmollaer@uludag.edu.tr*
[2] *PhD Candidate, Rabia Betül Ünsal, Bursa Uludag University, a.betulunsal@gmail.com*

strengthened by reviewing national and international literature on youth, poverty, and education policies.

The strategies of students to cope with structural inequalities, how the boundaries between education and working life are blurred, and the effect of this situation on the transformation of subjectivity forms characterize the basic problematics of this study. As a result, it is emphasized that the segment of society that lacks security and can be evaluated in the precariat category is densely composed of young people, the increase in part-time and temporary jobs has made it widespread for young segments related to the precariat; in addition, student poverty is a structural and political problem beyond being an individual problem; and in this direction, attention is drawn to the necessity of public, egalitarian and holistic social policy practices.

Keywords: *neoliberalism, student poverty, precariatization, precarious labor, publicity.*

Belediyelerin Sosyal Politikadaki Rolü Üzerine Eleştirel Bir Değerlendirme

Nisa Erdem [1], Suna Ersavaş Kavanoz [2]

Özet

Belediyeler, toplumsal yoksulluğu azaltmak ve eşitsizlikleri gidermek amacıyla birçok sosyal harcama yapmaktadır. Ancak bu harcamaları genellikle geçici çözümler sunmakla kalmakta ve uzun vadeli toplumsal dönüşüm sağlayacak yapısal değişiklikler ortaya çıkarmamaktadır. Bu durum yapılan sosyal harcamaların sosyal politika mı yoksa sosyal yardım niteliği mi taşımakta olduğu sorusunu akla getirmektedir. Sosyal politikalar, toplumsal eşitliği, iş gücü piyasasına erişimi, eğitim ve sağlık gibi temel hakları iyileştirmeyi amaçlayan uzun vadeli projelerle desteklenmeli ve vatandaşla yönetim arasındaki karşılıklı ilişkiyle ortaya çıkacak bir gelişme sürecine dönüşebilmelidir. Sosyal yardımlar ise çoğu zaman kısa vadeli destekler olup, halkın yaşam kalitesini iyileştirecek yapısal dönüşümden uzak ve genellikle tek taraflı, kurumsallaşmamış bir faaliyettir. Böyle bir durumda toplumun büyük bir kısmı, sürdürülebilir bir kalkınma veya sosyal haklar yerine, sadece temel ihtiyaçlarını karşılamak için belediyelerden sosyal yardımlar almakla yetinmektedir. Türkiye'de sosyal politika genellikle, toplumsal eşitsizlikleri kalıcı olarak ortadan kaldırmaya yönelik değil, daha çok geçici ve yüzeysel çözümler üretmeye odaklanmaktadır. Çalışmada, Türkiye'de belediyelerin sosyal harcamalarının niteliğini ve bu harcamaların sosyal yardım mı yoksa hak temelli sosyal politika mı oluşturduğunu değerlendirmek amacıyla nitel araştırma yöntemi olarak doküman ve içerik analizi teknikleri kullanılmıştır. Farklı sosyoekonomik özelliklere sahip belediyelerinin son yıllarına ait faaliyet raporları taranarak sosyal harcamaların içeriği analiz edilmiştir. Çalışmada belediyelerin sosyal harcama kalemleri, "hak temelli sosyal politika" ve "yardım temelli sosyal hizmet" ayrımı üzerinden sınıflandırılmış; bu çerçevede hizmetlerin sürekliliği, kurumsallığı, erişim kriterleri, hedef kitlesi ve katılımcılık düzeyi değerlendirilmiştir. Çalışma, belediyelerin sosyal hizmet anlayışını hak temelli yaklaşımlar üzerinden değerlendirmekte ve Türkiye'de yerel düzeyde sosyal politikanın neden yapısal eşitsizlikleri giderme potansiyelinden uzaklaştığını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: *sosyal politika, yerel, belediye, sosyal yardım, hak temelli yaklaşım*.

[1]*Doç. Dr., Nisa Erdem, Karadeniz Teknik Üniversitesi, nisaerdem@ktu.edu.tr .*

[2]*Doç. Dr., Suna Ersavaş Kavanoz, Karadeniz Teknik Üniversitesi, suna.ersavaskavanoz@ktu.edu.tr .*

A Critical Evaluation of the Role of Municipalities in Social Policy

Nisa Erdem [1], Suna Ersavaş Kavanoz [2]

Abstract

Municipalities invest in social programs to reduce poverty and eliminate inequalities. However, these expenditures typically only offer temporary solutions, failing to bring about the structural changes necessary for long-term social transformation. This raises the question of whether these expenditures are social policies or social assistance. Social policies should support long-term projects that aim to improve social equality and access to the labor market and basic rights, such as education and health. These projects should transform into a development process that emerges through the relationship between citizens and the government. Social assistance, on the other hand, is often short-term support that is distant from structural transformation aimed at improving the quality of life of the population. Social assistance is often a one-sided, non-institutionalized activity. In such situations, much of society is content receiving social assistance from municipalities to meet basic needs rather than focusing on sustainable development or social rights. In Turkey, social policy generally focuses on producing temporary, superficial solutions rather than permanently eliminating social inequalities. This study used document and content analysis techniques as qualitative research methods to assess the nature of municipalities' social expenditures in Turkey and determine whether these expenditures constitute social assistance or rights-based social policy. The social spending of municipalities with different socioeconomic characteristics is examined by reviewing their recent activity reports. The social expenditure items of the municipalities were classified as "rights-based social policy" or "aid-based social services," and the continuity, institutionalization, access criteria, target group, and level of participation of the services were evaluated within this framework. This study aims to evaluate municipalities' social service approaches through rights-based methods and reveals why social policy in Turkey has moved away from its potential to eliminate structural inequalities at the local level.

Keywords: *social policy, local, municipality, social assistance, rights-based approach.*

[1] *Doç. Dr., Nisa Erdem, Karadeniz Teknik Üniversitesi, nisaerdem@ktu.edu.tr .*

[2] *Doç. Dr., Suna Ersavaş Kavanoz, Karadeniz Teknik Üniversitesi, suna.ersavaskavanoz@ktu.edu.tr .*

İKİNCİ GÜN: DÖRDÜNCÜ OTURUM

31.10.2025 15:15-16:30 Koçumbeli Salonu

Yaşam Kalitesi
Oturum Başkanı: **Gündüz Aksu Kocatürk**

Kentsel Kamusal Mekânlarda Gözden Kaçan Bir Hak: Eğlence Hakkı
An Overlooked Right in Urban Public Spaces Right to Entertainment
Mehmet Kendirci, Gündüz Aksu Kocatürk

Beton Ormanlarda Yeşil Umut: Kentsel Spor Hakkına Eşit Erişim ve Katılım Olanakları
Green Hope in Concrete Jungles: Equal Access and Participation Opportunities in Urban Sports
Seyhan Bilir Güler, F. Pervin Bilir, Mahmut Güler

Spor Hakkına Erişimde Hukuk, Örgüt ve Politika
Law, Organization, and Policy in Access to the Right to Sport
Tuğçe Örsoğlu

Sanatçı Merkezli Kültür Politikasını Örgütlemek
Structuring a Cultural Policy Centered on the Artist
Erol Uğraş Öçal

Kentsel Kamusal Mekânlarda Gözden Kaçan Bir Hak: Eğlence Hakkı

Mehmet Kendirci[1] Gündüz Aksu Kocatürk[2]

Özet

Modern devlet temel bir ikilik üzerine inşa edilmiştir; hak ve ödev ikiliği… Modern devletin 'öznesi' insan, devlete karşı ödevlerle yükümlüdür. Yükümlülüğünün karşılığı ise haklara sahip olmasıdır. Ödevlerin ve hakların görünür olduğu ve deneyimlendiği temel uzam ise kamudur; kamusal alanlardır.

Kamu hukukundan kaynaklı ve özü itibariyle devlete karşı bireyin öne sürdüğü haklar olarak tanımlanabilecek kamusal haklar, kökenleri Antik dönemlere kadar uzansa da, modern anlamda Fransız Devrimi sonrasında şekillenmiş haklardır. Birinci kuşak haklardan üçüncü kuşak haklara uzanan haklar manzumesinde, ilgili hakları insanın bizatihi kendisine içkin haklar -can güvenliği hakkı, düşünme ve ifade hakkı, mülkiyet hakkı gibi- olarak tanımlamak hatalı olmayacaktır.

Günümüzde kamusal haklara dair tartışmalar dördüncü kuşak haklar eksenli yürütülmektedir. Belirtmek gerekir ki dördüncü kuşak haklar, insanları doğrudan ilgilendiren ve özneleri bizatihi insanlar olan haklar değillerdir. Ancak bu hakların bağlamları insanlık için hayati öneme sahiptir. Bu yönüyle de bu haklar insanları ilgilendirmekten öte insanlığın bütününü ilgilendirmektedir.

Dördüncü kuşak haklar arasında sayılan kent hakkı, kentlerin temel bileşenleri olan kamusal alanlarda insanların nasıl söz sahibi olacaklarıyla, ilgili kamusal alanlarda ne tür tasarruflarda bulunacaklarıyla doğrudan ilişkilidir. Bu noktada, her ne kadar şu an için bir kamusal hak olarak ele alınmasa da, yeni bir hak olarak ele alınması gereken eğlence hakkı, kamusal alanlardaki yansımaları açısından tartışılması değer bir kamusal hak olarak düşünülmektedir.

Öncelikle bireysel bir edim olarak değerlendirilebilecek eğlence, salt bireysel bir edim olmaktan öte toplumsal bir yöne de sahiptir. Eğlencenin toplumsallığı ise, eğlencenin kentlerdeki kamusal alanlarda ne şekilde göründüğü ve sunulduğuyla doğrudan ilişkilidir. Resmi ya da gayri resmi bayramların 'eğlencelerinden' bayramlar harici her türlü eğlentinin kentlerdeki kamusal alanlarda gerçekleştiği düşünüldüğünde, eğlencenin kamusal bir hak olarak tartışılmasının elzemliği netleşmektedir.

Bu çalışma özü itibariyle kentsel kamusal mekânlarda eğlence hakkının, bir tür kamusal hak olarak ele alınmasını tartışmaktadır. Çalışma, bağlam dahilinde yürütülmüş tarihsel talepleri ve mücadeleleri aktararak, günümüzde bunların izdüşümlerini vurgulamayı amaçlamaktadır. Bu sayede kentsel mekânlarda eğlence hakkının bir tür kamusal hak olarak ele alınmasının imkân koşullarının irdelenebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Kamusal haklar, kamusal mekânlar, kent hakkı, eğlence hakkı*

[1] *Dr. Öğr. Üyesi, Mehmet Kendirci, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, mehmet.kendirci@gop.edu.tr*
[2] *Doç. Dr., Gündüz Aksu Kocatürk, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, gunduz.aksu@gop.edu.tr*

An Overlooked Right in Urban Public Spaces Right to Entertainment

Mehmet Kendirci[1] Gündüz Aksu Kocatürk[2]

Abstract

The modern state is built on a fundamental duality; the duality of rights and duties… The 'subject' of the modern state, human being, is obliged to duties towards the state. The equivalent of his obligation is having rights. The fundamental space where duties and rights are visible and experienced is the public; public spaces.

Public rights, which originate from public law and can be defined as rights asserted by the individual against the state in essence, have taken shape after the French Revolution in the modern sense, although their origins date back to ancient times. In the set of rights extending from first-generation rights to third-generation rights, it would not be wrong to define the relevant rights as rights inherent to the person himself - such as the right to safety of life, the right to think and express, and the property right.

Today, discussions on public rights are carried out around fourth-generation rights. It should be noted that fourth-generation rights are not rights that directly concern people and whose subjects are people themselves. However, the contexts of these rights are of vital importance for humanity. In this respect, these rights concern not only individuals but also the whole of humanity.

The right to the city, which is considered among the fourth-generation rights, is directly related to how people will have a say in public spaces, which are the basic components of cities, and what kind of dispositions they will make in the relevant public spaces. Although it is not currently considered a public right, the right to entertainment, which should be regarded as a new right, is considered a public right worth discussing in terms of its reflections in public spaces.

First of all, entertainment, which can be evaluated as an individual act, has a social aspect beyond purely personal. The social nature of entertainment is directly related to how entertainment is seen and presented in public spaces in cities. When it is considered that all kinds of entertainment, other than holidays, which are among the 'entertaining' components of official or unofficial holidays, take place in public spaces in cities, it becomes clear that it is essential to discuss entertainment as a public right.

This study discusses the right to entertainment in urban public spaces as a type of public right. The study aims to convey historical demands and struggles within the context and emphasize their reflections today. In this way, the possibility of considering the right to entertainment in urban spaces as a kind of public right can be examined.

Keywords: *Public rights, public spaces, right to the city, right to entertainment*

[1] *Dr. Öğr. Üyesi, Mehmet Kendirci, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, mehmet.kendirci@gop.edu.tr*
[2] *Doç. Dr., Gündüz Aksu Kocatürk, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, gunduz.aksu@gop.edu.tr*

Beton Ormanlarda Yeşil Umut: Kentsel Spor Hakkına Eşit Erişim ve Katılım Olanakları

Seyhan Bilir Güler[1], F. Pervin Bilir[2], Mahmut Güler[3]

Özet

İnsan doğduğu andan itibaren insan olmaktan kaynaklanan haklara sahiptir. İnsanlar bu hakları ancak modern devletin doğuşundan itibaren, özellikle 1789 İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi'nin kabul edilmesi ile başlayan süreçte elde etmeye başlamıştır. Çünkü modern devlet ile ilk kez yönetenlerin de yönetilenler kadar hukuk önünde eşit olduğunun kabul edildiği bir döneme girilmiştir. Bu dönemdeki haklar Birinci Kuşak Haklar olarak kabul edilmektedir. 1789 İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi'nden yaklaşık 150 yıl sonra 1945 yılında refah devletinin gelişimine paralel olarak gelişen İkinci Kuşak Haklar "İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi" ile başlamıştır. Bu bildirge, insanı devletten koruyan bir yaklaşımla insanın bir takım haklara sahip olduğunun ilanıdır. Son olarak günümüzde "dayanışma hakları" olarak da adlandırılan Üçüncü Kuşak Haklar kabul edilmiştir. Dayanışma hakları içinde tartışılan ve 1970'lerden sonra küresel çevre sorunlarının artması ile gelişen "çevre hakkı" ve çevre hakkının gelişimiyle oluşan "kentli hakları", birinci kuşak haklardan farklı olarak -tıpkı diğer dayanışma hakları gibi birey temelli olmayıp- kolektif nitelik taşımaktadır. Kentli hakları, insanların kentte yaşamaktan kaynaklanan birtakım haklara sahip olduğu kabulüne dayanak oluşturduğuna göre, bu hakkı sağlama dolayısıyla insanların spor yapma hakkının gerçekleşmesi de devletin ödevi olarak kabul edilmiştir. Sporla ilgili önemli belgelerde sporun bir hak olduğu ifade edilmektedir. Günümüzde sporun toplumsal yaşamda birçok işlevi olmasının yanı sıra bir hak olarak da gündeme gelmiş olması, insanların spor yapmak isteme taleplerinden de kaynaklanmaktadır. Özellikle küreselleşme ile birlikte sporun ekonomik, eğitsel ve sağlıkla ilişkili yönleri ön plana çıkınca, spor kitleler tarafından daha fazla ilgi görerek talepler artmaktadır. Günümüzde dünya nüfusunun yaklaşık yarısı -bu oranın 2050 yılına kadar üçte ikiye çıkması beklenmekte- kentlerde yaşamaktadır. Türkiye nüfusunun ise, yüzde doksanından fazlasının kentlerde yaşıyor olması kentsel sorunlar ve kentte sunulan hizmetleri daha önemli hale getirmiştir. Bu bağlamda kentlerde insanların hem fiziksel aktiviteler için hem de boş zamanı değerlendirmeleri açısından spor hakkı giderek önemini arttırmaktadır. Nitekim somut olarak devletin spor hakkını gerçekleştirme görevi, bir taraftan kentsel düzeyde merkezi idarenin taşra örgütü, diğer taraftan yerel yönetimlere bırakılmıştır. Devletin yanı sıra sivil toplum kuruluşlarının spor hakkının gerçekleşmesine yönelik önemli sorumluluklar yüklendiğinin altını çizmek gerekir. Bu çalışmada kentsel hakların bir parçası olarak kabul gören spor hakkının sınıfsal açıdan, devlet ve hak kavramı ekseninde bir değerlendirilmesi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *şehir hakkı, spor hakkı, eşit erişim, katılım.*

[1] *Doç. Dr. Seyhan Bilir Güler, Trakya Üniversitesi, seyhanguler@trakya.edu.tr*
[2] *Prof. Dr. F. Pervin Bilir, Çukurova Üniversitesi, pbilir@cu.edu.tr*
[3] *Prof. Dr. Mahmut Güler, Trakya Üniversitesi, mahmutguler@trakya.edu.tr*

Green Hope in Concrete Jungles: Equal Access and Participation Opportunities in Urban Sports

Seyhan Bilir Güler[1], F. Pervin Bilir[2], Mahmut Güler[3]

Abstract

A person has the rights arising from being a human being from the moment he is born. However, the exercise of these rights has started since the birth of the modern state, especially with the adoption of the Declaration of the Rights of Man and Citizen of 1789. Because with the modern state, a period began in which, for the first time, the governings were accepted as equal before the law as the governed. The Declaration of Human Rights, on the other hand, is a declaration that a person has a number of rights with an approach that protects him from the state. The rights accepted by the Declaration were accepted as First-Generation Rights, the Second-Generation Rights, which developed in parallel with the development of the welfare state in 1945, about 150 years after the declaration, and finally the Third-Generation Rights, also called "solidarity rights", were accepted today. The "environmental rights", which is discussed in solidarity rights and developed with the increase in global environmental problems after the 1970s, and the "urban rights", which are formed by the development of environmental rights, are not individual-based, just like other solidarity rights, but have a collective character, unlike the rights of the first generation. Since urban rights form the basis for the acceptance that people have certain rights arising from living in the city, ensuring this right and thus realizing people's right to do sports has also been accepted as the duty of the state. Important documents regarding sports state that sports are a right. The fact that sports, despite serving numerous functions in social life, have become a matter of right stems from people's desire to participate in sports. Especially with globalization, as the economic, educational, and health-related aspects of sports come to the fore, sports are attracting greater interest from the masses, and demand for them is increasing. Today, half of the world's population - this ratio is expected to increase to two-thirds by the 2050- lives in cites. The fact that more than ninety percent of Türkiye's population lives in cities, making urban problems and services more important. In this context, the right to sports is increasingly gaining importance in cities, both for physical activities and for the use of free time. As a matter of fact, the state's task of realizing the right to sports is concretely left to the provincial organization of the central administration on the one hand, and to local governments on the other hand, at the urban level. It should be underlined that, in addition to the state, non-governmental organizations have important responsibilities for the realization of the right to sports.

In this study, the right to sports, which is accepted as a part of urban rights, will be evaluated from a class perspective, on the axis of the concept of state and right.

Keywords: *the right to the city, the right to sports, equal access, participation.*

[1] *Assoc. Prof. Dr. Seyhan Bilir Güler, Trakya University, seyhanguler@trakya.edu.tr*

[2] *Prof. Dr. F. Pervin Bilir, Cukurova University, pbilir@cu.edu.tr*

[3] *Prof. Dr. Mahmut Güler, Trakya University, mahmutguler@trakya.edu.tr*

Spor Hakkına Erişimde Hukuk, Örgüt ve Politika

Tuğçe Örsoğlu[1]

Özet

Türkiye'de spor, hem anayasal güvence altında bir hak hem de kamu politikası aracı olarak ele alınmış; ancak yeri ve işlevi dönemsel politik, ekonomik ve toplumsal koşullara bağlı olarak değişmiştir. Bu araştırmanın amacı, spor hakkının anayasal, yasal ve politik çerçevede tarihsel gelişimi incelenmektir. Bu kapsamda, spor hakkının ulusal mevzuattaki yeri, uygulamaların ve spor politikalarının zaman içindeki dönüşümleri, doküman analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Analiz, iki temel belge grubu üzerinden yapılandırılmıştır: anayasal ve hukuki belgeler ile politika belgeleri.

1932 yılında Türkiye İdman Cemiyeti İttifakının kuruluşuyla başlayan Türk spor teşkilatlanması süreci, 2011'de Gençlik ve Spor Bakanlığının yeniden kuruluşuyla bugünkü merkeziyetçi ve bütünleşik yapısına kavuşmuştur. 1924 ve 1961 Anayasaları'nda özel bir hüküm yer almazken 1982 Anayasası'nda 'gençliğin korunması' ve 'sporun geliştirilmesi' başlıklarında ilk defa spor, anayasaya girmiştir. Kalkınma planlarında ise sporun yalnızca tematik olarak değil, aynı zamanda dönemsel politik ve toplumsal yönelimlere bağlı olarak işlevsel bir dönüşüm geçirdiği görülmüştür. İlk Planda yer almayan spor, 1968 ve sonrası planlarda özellikle üniversite gençliğinin siyasallaşması karşısında gençliği yönlendirme ve beden terbiyesi aracı olarak konumlandırılmıştır. 1970'lerde ilk defa sistematik biçimde ele alınan sporun, halk eğitimiyle entegrasyonu önerilmiş ve Gençlik ve Spor Bakanlığının kurulmasıyla sporda yapısal dönüşüm süreci başlamıştır. Uluslararası Olimpiyat Komitesinin 1974 yılında amatörlük tanımını yeniden düzenlemesiyle birlikte, sporun artık ekonomik sektöre evrilmesi Türkiye'de de sporun profesyonelleşme sürecini başlatmış ve 1980'li yıllara gelindiğinde küreselleşme ve neoliberalizm etkisiyle sporun ekonomik işlevi öne çıkmıştır. Neoliberalizmin spor anlayışına ektisi, sosyal hedef ve politikalar başlığında belirtilen 'kamunun yanında, özel sektör tarafından da spor tesislerinin yapılmasının teşviki' ile açıkça görülmektedir. 1990'larla beraber öncelikli hâle gelen sosyal politikaların etkisiyle çocuk sporu ve mahalle düzeyinde sporun yaygınlaştırılması hedefleriyle, sporun sosyal refah işlevi öne çıkmıştır. Soğuk Savaş sonrası küresel rekabetin spor alanına da kaymasının etkileri Türkiye'de ancak 2000'li yıllarda görülmeye başlanmış; Olimpiyat Oyunları adaylığı ve mega etkinlik yatırımları üzerinden spor, bir diplomasi ve tanıtım aracı olarak kullanılmaya başlanmıştır. Son olarak 2024-2028 planında, engelli bireyler ve kadınlar için spor hakkının tanınması ve 'spor diplomasisi' kavramının açıkça yer alması, uluslararası normlarla örtüşen kapsayıcı bir yaklaşımın benimsendiğini göstermiştir.

Sonuç olarak, Türkiye'de gençliğin korunması kapsamında anayasaya giren spor hakkı, zamanla disiplin aracı olmaktan çıkıp ekonomik, sosyal ve diplomatik bir araç haline dönüşmüştür. Bu dönüşüm, hem askeri müdahaleler, demokratikleşme ve sosyal politikalar gibi iç dinamikler hem de Avrupa Birliği uyum süreci ve sporun küresel çapta diplomasi aracı haline dönüşmesi gibi dış dinamiklerin etkisiyle şekillenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *spor hakkı, kalkınma planı, spor politikası, spor teşkilatı*

[1] *Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Üniversitesi, torsoglu@ankara.edu.tr*

Law, Organization, and Policy in Access to the Right to Sport

Tuğçe Örsoğlu [1]

Abstract

In Türkiye, sport has been considered both a right guaranteed by the constitution and a tool of public policy; however, its place and function have evolved depending on the political, economic, and social conditions of each period. This study examines the historical development of the right to sport within constitutional, legal, and political frameworks. In this context, the place of the right to sport in national legislation, its implementation, and the transformation of sports policies over time were analyzed using the document analysis method. The analysis was structured around two main groups of documents: constitutional/legal texts and policy documents.

The process of the Turkish sports organization, which began with the establishment of the Turkish Sports Community Alliance in 1932, reached its current centralized and integrated structure with the re-establishment of the Ministry of Youth and Sports in 2011. While there was no specific provision on sport in the 1924 and 1961 constitutions, for the first time, the 1982 Constitution included references to 'youth protection' and 'the development of sport.' In the development plans, it was observed that sport went through not only thematic but also functional transformation in line with the political and social tendencies of each period. Sport, which was not mentioned in the First Plan, was included from 1968 onward, especially as a tool to guide youth in response to increasing political activism among university students. In the 1970s, sport was systematically addressed for the first time, with a proposal to integrate it into public education, and the establishment of the Ministry of Youth and Sports marked the beginning of a structural transformation in sports management. The International Olympic Committee's redefinition of amateurism in 1974 paved the way for the commercialization of sport globally, which also initiated the professionalization of sport in Türkiye. By the 1980s, with the influence of globalization and neoliberalism, the economic function of sport came to the forefront. The effect of neoliberalism on sport is seen in the promotion of private sector investment in sports facilities, alongside the public sector, as stated in the 'social goals and policies' section. In the 1990s, due to the increasing importance of social policies, children's sports and neighborhood-level sports facilities were prioritized, highlighting the social welfare function of sport. The impact of global competition in sports after the Cold War began to be seen in Türkiye only in the 2000s, when Olympic Games bids and investments in mega events transformed sport into a tool of diplomacy and national promotion. Finally, in the 2024-2028 plan, the recognition of the right to sport for women and people with disabilities, as well as the explicit inclusion of the concept of 'sports diplomacy,' shows that a more inclusive approach aligned with international norms has been adopted.

In conclusion, the right to sport in Türkiye, which initially entered the constitution under the protection of youth, has evolved from a disciplinary tool into an economic, social, and diplomatic instrument. This transformation has been shaped by both internal dynamics, such as military interventions, democratization, and social policies, and external dynamics like the EU accession process and the global rise of sports as a diplomatic tool.

Keywords: *right to sport, development plan, sport policy, sports organization*

[1] *Asst. Prof., Ankara University, torsoglu@ankara.edu.tr*

Sanatçı Merkezli Kültür Politikasını Örgütlemek

Erol Uğraş Öçal[1]

Özet

Kültür, bir kavram olarak da bir politika alanı olarak da oldukça tartışmalı bir olgudur. Kültür çalışmaları, tanımın çeşitliliği nedeniyle genellikle kavramın netleştirilmesi işi ile başlar. Bu çalışmada kültür, bir yaşam biçimini değil sanatı da içine alan bir içeriği ifade etmektedir. Bu içeriği ile kültür, devletle ve politikayla kesiştiğinde yeni tartışmaları beraberinde getirir. Devletin bu alanda üreteceği politikanın türü ve sınırı tartışmalıdır. Bu çalışma, devletin kültür alanında politikası olmalı mıdır tartışmasına odaklanmamaktadır. Çalışmada, devletin kültür alanında politika üretmesi, kültür haklarına erişim için bir gereklilik olduğu varsayılır. Bu varsayımdan hareketle araştırma, üretilecek kültür politikasının ne olması gerektiği ve bu politikaya uygun bir örgütlenmenin nasıl olabileceği sorusu temeline oturmaktadır. Araştırmanın amacı, Türkiye'deki mevcut kültür politikasını ve örgütlenmesini inceleyerek bunun kültür haklarına erişimde başarılı olup olmadığını tartışmaya açarak daha iyi bir kültür politikasının nasıl olabileceği yönünde öneriler geliştirmektir. Türkiye'deki mevcut kültür politikaları kültürel üretimin son aşaması olarak kabul edebileceğim üretimin sergilenmesine odaklıdır. Kültür politikalarında yatırım sanatsal üretimin kitle ile buluşabileceği kongre merkezi, konser salonu gibi fiziki altyapıya veya festival gibi büyük etkinliklere yapılmaktadır. Oysa sanat başta olmak üzere kültürel üretimin ilk adımı onu üretecek olan sanatçı olmalıdır. Bu nedenle kültür politikasının sanatçıyı merkeze alan bir anlayışa kurgulanması gerekmektedir. Sanatçıyı merkeze koyan kültür politikasının ise birkaç unsuru vardır. İlk olarak kültür politikasında yetenek keşfi için önemli bir kaynak ayrılmalı ve iyi bir örgütlenme kurulmalıdır. İkincisi keşfedilen yeteneklerin ihtiyaç duydukları sanat eğitimi hakkına erişebilmeleridir. Üçüncüsü, sanatsal üretimin ihtiyaç duyduğu düşünce özgürlüğü ortamının yaratılmasıdır. Dördüncüsü, sanatçının, telif hakları, sosyal güvenlik ve düşünce özgürlüğü konularında hukuken koruma altına alınmasıdır. Araştırma, mevut kültür politikasının performans merkezli olduğunu ortaya koymayı amaçlamaktadır. Buna alternatif olarak sanatçıyı merkeze alan bir politika önerisi geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu amaca ulaşmak için araştırmada mevzuat ve politika belgesi ve literatür incelemesine dayalı nitel yöntem tercih edilmiştir. Araştırmanın, Türkiye'de üretilecek kültür politikalarına farklı bir yaklaşımla katkı sunması umulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *kültür politikası, kültür hakkı, kültür yönetimi, sanatçı*

[1] *Dr. Öğretim Üyesi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, erolugrasocal@gmail.com*

Structuring a Cultural Policy Centered on the Artist

Erol Uğraş Öçal[1]

Abstract

Culture is a highly contested phenomenon, both as a concept and as a domain of policy. Due to the diversity of its definitions, cultural studies often begin with an attempt to clarify the concept itself. In this study, culture is understood not merely as a way of life but as a content that also encompasses art. In this sense, when culture intersects with the state and politics, it gives rise to new debates. The type and scope of policies that the state may formulate in this area remain subjects of discussion. This study does not focus on the question of whether the state should have a cultural policy. Rather, it assumes that the development of cultural policy by the state is a necessity for ensuring access to cultural rights. Based on this assumption, the research is grounded in two main questions: What kind of cultural policy should be developed, and what form of institutional organization would be appropriate for its implementation? The aim of the study is to analyze the existing cultural policy and organizational structure in Türkiye, to assess whether it effectively facilitates access to cultural rights, and to offer recommendations for a more effective cultural policy. Current cultural policies in Türkiye tend to focus on the final stage of cultural production—namely, the exhibition or performance of cultural works. Investments are predominantly directed towards physical infrastructure such as congress centers and concert halls, or large-scale events like festivals, which serve as platforms for showcasing artistic production to the public. However, the initial step in cultural production—particularly in the arts—is the presence of the artist as the creator. Therefore, cultural policy must be structured around an approach that places the artist at its core. A cultural policy that centers on the artist should include several fundamental components. First, substantial resources should be allocated for the identification of talent, and an effective organizational framework should be established. Second, once identified, talent must be nurtured through education. Third, an environment that supports freedom of expression—crucial for artistic creativity—must be cultivated. Fourth, artists must be legally protected in terms of copyright, social security, and freedom of thought. This study aims to demonstrate that the current cultural policy in Türkiye is predominantly performance-oriented. As an alternative, it seeks to propose a policy framework that places the artist at the center. To achieve this goal, the study adopts a qualitative methodology based on the analysis of relevant legislation, policy documents, and literature. It is hoped that the research will contribute to the development of cultural policies in Türkiye by offering a novel and constructive perspective.

Keywords: *cultural policy, cultural rights, culture administration, artist*

[1] *Assistant Professor, Erzincan Binali Yıldırım University, erolugrasocal@gmail.com*

İKİNCİ GÜN: DÖRDÜNCÜ OTURUM

31.10.2025 15:15-16:30 Eymir Salonu

Bürokrasinin Siyasallaşması
Oturum Başkanı: **Levent Demirelli**

Patronaj Atamaları Söylemsel Meşrulaştırma Stratejisi Olarak "Yasallık": 1983-2023 Arası Türkiye Örneği Üzerine Söylemsel Tarihsel Analiz
"Legality" as Discursive Legitimation Strategy in Bureaucratic Patronage Appointments: Discourse Historical Analysis of the Case of Turkey Between 1983 and 2023
Aslı Yılmaz Uçar, Recep Aydın, Burcu Bayrak, Levent Demirelli

Türkiye'de 1983-2018 Yılları Arasında Görev Yapan Bürokratların Görev Süreleri (Kalıcılığı) Üzerine Ampirik Bir Değerlendirme
An Empirical Evaluation on the Tenure (Permanence) of Bureaucrats Serving in Turkey Between 1983-2018
Levent Demirelli, Zehra Nur Oktav, Orhan Uzuner

Bürokrasinin Siyasallaşmasının Belirleyicileri Bakımından Uzun Dönemli (Büyük) Veri Ne Söylüyor? 1984–2024 Yılları Arasında Türkiye'de Üst Düzey Bürokratların Atanma/Görevden Alma Kararlarına İlişkin Bir Araştırma Projesinin Bulguları
What does the Longitudinal Data say about the Determinants of the Politicization of Bureaucracy? The Results of a Research Project on the Appointment/Dismissal Decisions of Senior Level Bureaucrats in Turkey between 1984 and 2024
Levent Demirelli, Aslı Yılmaz Uçar, Recep Aydın, M. Burcu Bayrak

Patronaj Atamaları Söylemsel Meşrulaştırma Stratejisi Olarak "Yasallık": 1983-2023 Arası Türkiye Örneği Üzerine Söylemsel Tarihsel Analiz*

Aslı Yılmaz Uçar[1], Recep Aydın[2], Burcu Bayrak[3], Levent Demirelli[4]

Özet

Bürokraside kayırmacı atamalar, kamu hizmetlerinde verimliliği, etkinliği ve kaliteyi düşürdüğü ve aynı zamanda kamu kurumlarına olan güveni aşındırdığı gerekçesiyle yaygın olarak eleştirilmektedir. Kayırmacı atamalar, tam da bu nedenle, seçmen desteğinin azalmasına ve uzun vadede devletin meşruiyetini kaybetmesine yol açabilir. Bu siyasi risklere rağmen, kayırmacı atamalar günümüzde aşırı bir yaygınlığa sahiptir. Öyleyse, iktidardaki partiler, riskleri bertaraf etmek üzere nasıl bir söylemsel strateji izler?

Popülizm literatürü, bürokrasinin siyasallaşmasının (kayırmacı atamaları kapsayacak şekilde) popülist söylem aracılığıyla nasıl meşrulaştırıldığını gösterse de, kayırmacılık yalnızca popülist liderlere özgü değildir ve mevcut araştırmalar, kayırmacılığın kendisinden ziyade bürokratlara dair söylemlere eğilmiştir.

Kayırmacılığın iktidar tarafından nasıl söylemselleştirildiği sorusu ile başlayan bu çalışma, iktidar partilerinin kayırmacılığı meşrulaştırmak için kullandıkları argümanlara odaklanmıştır. Söylem-tarihsel analiz (*discourse historical analysis*) kullanılarak, kayırmacı atamaları çerçevelendiren söylemsel meşrulaştırma stratejileri incelenmektedir.

Günümüzde aşırı siyasallaşma ile karakterize edilen Türkiye, önemli bir örnek olay sunmaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi (1983-2023) tutanakları, beş anahtar kelime (bürokrat, bürokrasi, liyakat, kayırmacılık ve atama) kullanılarak taranmış ve 1.954 milletvekilinin konuyla ilgili konuşmaları toplanmış ve analiz edilmiştir. Özellikle, 185 iktidar partisi konuşması, (i) meşruiyet argümanlarını ve (ii) söylemsel meşruiyet stratejilerini (yetkilendirme, rasyonalizasyon, ahlakileştirme ve mit oluşturma) belirlemek için kodlanmıştır.

Bulgular, iktidar partilerinin, muhalifleri tarafından kayırmacılık olarak çerçevelenen atamaları meşrulaştırmak için sıklıkla "yasallık" gerekçesini kullandığını göstermektedir. Bu strateji, iktidar partilerinin kayırmacılığın olası olumsuz sonuçlarını gizlemesine yardımcı olurken, bir tür stratejik hukuk kullanımı yoluyla hukukun üstünlüğü ilkesini zedelemektedir.

Anahtar Kelimeler: *söylem tarihsel analizi, kayırmacılık, söylemsel meşruiyet, bürokrasi, siyasallaşma*

**Bu çalışma Türkiye Bilimsel Teknolojik Araştırma Kurulu (TUBITAK) tarafından 122K807 numaralı proje kapsamında desteklenmektedir. Yazarlar destekleri için TÜBİTAK'a teşekkür eder.*

[1] *Dr. Aslı Yılmaz Uçar, Misafir Araştırmacı, Leiden Üniversitesi, asliyilmazucar@gmail.com*

[2] *Doç. Dr. Recep Aydın, Hitit Üniversitesi, recepaydin27@gmail.com*

[3] *Dr. Öğr. Üyesi Burcu Bayrak, Bolu Abant İzzet Baysal University, bayrakburcu@gmail.com*

[4]; *Doç. Dr. Levent Demirelli, İstanbul Beykent Üniversitesi, leventdemirelli@hotmail.com*

"Legality" as Discursive Legitimation Strategy in Bureaucratic Patronage Appointments: Discourse Historical Analysis of the Case of Turkey Between 1983 and 2023*

Aslı Yılmaz Uçar[1], Recep Aydın[2], Burcu Bayrak[3], Levent Demirelli [4]

Özet

Patronage appointments in bureaucracy are widely criticized for reducing efficiency, effectiveness, and the quality of public services, as well as eroding public trust in governmental institutions. They may potentially lead to declining electoral support and, in the long term, the delegitimation of the state. Despite these political risks, patronage appointments have an excessive occurrence today. How, then, do the governing parties frame patronage to mitigate possible negative consequences?

Although populism literature acknowledges how politicization of bureaucracy is justified through populist discourse, patronage is not exclusive to populist leaders, and existing research tends to frame bureaucrats rather than the act of patronage itself.

Initially concerned with the framing of patronage, this study focuses instead on the arguments governing parties use to legitimate patronage. Using discourse historical analysis, discursive legitimation strategies surrounding patronage appointments are examined.

Turkey, characterized by current hyper-politicization, serves as the case study. Parliamentary minutes from the Turkish Grand National Assembly (1983–2023) were searched using five keywords (bureaucrat, bureaucracy, merit, favoritism, and appointment). 1,954 relevant speeches of members of parliament were collected and analyzed. In particular, 185 governing party speeches were coded to identify (i) arguments of legitimation and (ii) discursive legitimation strategies (authorization, rationalization, moralization, and mythopoesis).

The findings show that governing parties frequently use the rationale of "legality" to legitimate appointments framed by opponents as patronage. This strategy helps governing parties obscure the potentially negative consequences of patronage but hinders the rule of law principle through a sort of strategic use of legalism.

Keywords: *discourse historical analysis, patronage, discursive legitimation, bureaucracy, politicization*

**This study was supported by the Scientific and Technological Research Council of Türkiye (TUBITAK) under Grant Number 122K807. The authors thank TUBITAK for their support.*

[1] *Dr. Aslı Yılmaz Uçar, Guest Researcher, Leiden University, asliyilmazucar@gmail.com*

[2] *Assoc. Prof. Recep Aydın, Hitit University, recepaydin27@gmail.com*

[3] *Asist. Prof. Burcu Bayrak, Bolu Abant İzzet Baysal University, bayrakburcu@gmail.com*

[4];; *Assoc. Prof. Levent Demirelli, İstanbul Beykent University, leventdemirelli@hotmail.com*

Türkiye'de 1983-2018 Yılları Arasında Görev Yapan Bürokratların Görev Süreleri (Kalıcılığı) Üzerine Ampirik Bir Değerlendirme*

Levent Demirelli[1], Zehra Nur Oktav[2], Orhan Uzuner[3]

Özet

Alanyazında bürokrasi kelimesi farklı anlamlara gelecek şekilde kullanılabilmektedir. Bürokrasi kelimesinin üst kademe kamu yöneticilerini işaret edecek biçimde kullanılması söz konusu farklı anlamlardan biridir. Bu anlamıyla bürokrasi, devletin yüksek yönetim kademelerinde görev alan, siyasal kararlarının alınması ve uygulanması sürecinde etkin görev alan görevlileri kapsamaktadır. 20. yüzyılın başında Weber tarafından ortaya konulan karakteristikleri esas alındığında bürokrasinin en önemli özelliklerinden birinin, siyasi iktidarlara kıyasla, kalıcılığı olduğu söylenebilir. Diğer bir ifadeyle, seçimlerle değişen siyasal görevlilere karşıt olarak bürokratların göreve belirli bir seçim dönemi boyunca değil yaşam süresince bağlandığı ifade edilir. Bu çalışma ise Türkiye'de 1983-2018 yılları arasında görev yapan hükümet dönemlerinde (45-67. Hükümetler) görev yapan bürokratların görev sürelerini esas alarak, bürokrasinin kalıcılığı varsayımını sorgulamaktadır. Çalışma kapsamında bakanlık hiyerarşisinde bakandan sonra gelen -2011 yılından itibaren- bakan yardımcısı, müsteşar, müsteşar yardımcısı ve genel müdür pozisyonlarına yapılan tüm atamalar yer almaktadır. Bu kapsamda yukarıda anılan tarihsel aralıkta pozisyonlara atanmış bürokratların göreve başlama ve görevden ayrılma tarihleri tespit edilmiş, çözümleme bu tarihler arasındaki 'görev süreleri' temelinde gerçekleştirilmiştir. Bürokratların göreve atanma ve görevden alınma süreleri Resmî Gazete'de yayımlanan atama kararnameleri, kamu kurumları tarafından yayınlanan belgeler/raporlar, arşiv belgeleri kullanılarak derlenmiştir. Elde edilen veriler her bir bürokrat için bürokratın adı soyadı, (belirtildiği durumda) göreve atanmadan önce görev yaptığı pozisyon, atandığı pozisyon, göreve atanma tarihi, görevden ayrılma/alınma tarihi, atandığı bakanlık, atayan bakan, başbakan, hükümet bilgisi temelinde yapılandırılmıştır.

Çalışma kapsamında; (1) hükümetlerin görev süreleri ile bürokratların görev süreleri, (2) bürokratların görev süreleri ile hükümet türü (koalisyon, çoğunluk, azınlık hükümetleri), (3) bürokratların pozisyonları ile görev süreleri arasında anlamlı bir ilişki/farklılık bulunup bulunmadığı sınanmıştır. Çalışma sonucunda, hükümetlerin görev süreleriyle bürokratların görev sürelerinin paralel ilerlediği (r=0,55, p-değeri=0,009), çoğunluk, azınlık ve koalisyon hükümetleri tarafından atanan bürokratların ortalama görev sürelerinin sırasıyla 954, 656 ve 860 gün olduğu, pozisyon bakımından bürokratların görev süreleri arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığı görülmüştür. Sonuç itibarıyla Türkiye'deki somut veriler itibarıyla görev süreleri bakımından bürokratların kamu yönetiminin kalıcı unsurları olarak görülemeyeceği, aksine siyasi iktidarlarla birlikte gelip yine onlarla birlikte görevden ayrılan, bu yönüyle de teknik niteliğinden ziyade siyasi yönünün ağır bastığı iddia edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *atama, bürokrasi, bürokrat, görev süreleri, siyasi iktidar.*

**Bu çalışma, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından 122K807 numaralı proje ile desteklenmiştir. Projeye verdiği destekten ötürü TÜBİTAK'a teşekkürlerimizi sunarız.*

[1] *Doç. Dr., Levent Demirelli, İstanbul Beykent Üniversitesi, leventdemirelli@beykent.edu.tr*

[2] *Yüksek Lisans Öğrencisi, Zehra Nur Oktav, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, zehraoktav@icloud.com*

[3] *Yüksek Lisans Öğrencisi, Orhan Uzuner, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, 24281088@stu.omu.edu.tr*

An Empirical Evaluation on the Tenure (Permanence) of Bureaucrats Serving in Turkey Between 1983-2018*

Levent Demirelli[1], Zehra Nur Oktav[2], Orhan Uzuner[3]

Abstract

The term "bureaucracy" can be used with different meanings in the literature. One of these different meanings refers to top-level public administrators. In this sense, bureaucracy encompasses officials who serve in the high administrative echelons of the state and play an active role in the process of political decision-making and implementation. Based on the characteristics put forward by Weber at the beginning of the 20th century, it can be argued that one of the most important features of bureaucracy, compared to political powers, is its permanence. In other words, it is stated that bureaucrats, in contrast to political officials who change with elections, are tied to their positions not for a specific election period but for their lifetime. This study questions the assumption of the permanence of bureaucracy by examining the tenure of bureaucrats who served during the government periods between 1983 and 2018 (45th-67th Governments) in Turkey. The study includes all appointments made to the positions of deputy minister (as of 2011), undersecretary, deputy undersecretary, and director-general in the ministerial hierarchy, following the minister. In this context, the start and end dates of the terms of office of bureaucrats appointed to the aforementioned historical period and positions were determined, and the analysis was carried out based on the 'tenure' between these dates. The appointment and dismissal dates of the bureaucrats were compiled using the appointment decrees published in the Official Gazette, documents/reports published by public institutions, and archival documents. The data obtained were structured for each bureaucrat based on the bureaucrat's name and surname, (if specified) the position held before appointment, the position appointed to, the date of appointment, the date of departure/dismissal, the ministry appointed to, the appointing minister, the prime minister, and government information.

Within the scope of the study, (1) the terms of office of governments and the terms of office of bureaucrats, (2) the terms of office of bureaucrats and the type of government (coalition, majority, minority governments), and (3) whether there is a significant relationship/difference between the positions of bureaucrats and their terms of office were tested. The results of the study show that the terms of office of governments and the terms of office of bureaucrats progressed in parallel (r=0.55, p-value=0.009), and that the average terms of office of bureaucrats appointed by majority, minority, and coalition governments were 954, 656, and 860 days, respectively. In terms of position, no significant difference was found between the terms of office of bureaucrats. Consequently, based on the concrete data in Turkey, it is argued that bureaucrats cannot be seen as permanent elements of public administration in terms of their tenure. On the contrary, it is suggested that they come into office with political powers and leave office with them, and that their political aspect outweighs their technical nature in this regard.

Keywords: *appointment, bureaucracy, bureaucrat, tenure, political power*

**This study is supported by the Scientific and Technological Research Council of Turkey (TÜBİTAK) under project number 122K807. We would like to express our gratitude to TÜBİTAK for its support of the Project.*

[1] *Levent Demirelli, Istanbul Beykent University,* leventdemirelli@beykent.edu.tr

[2] *Master's Student, Zehra Nur Oktav, Ondokuz Mayıs University,* zehraoktav@icloud.com

[3] *Master's Student, Orhan Uzuner, Ondokuz Mayıs University,* 24281088@stu.omu.edu.tr

Bürokrasinin Siyasallaşmasının Belirleyicileri Bakımından Uzun Dönemli (Büyük) Veri Ne Söylüyor? 1984–2024 Yılları Arasında Türkiye'de Üst Düzey Bürokratların Atanma/Görevden Alma Kararlarına İlişkin Bir Araştırma Projesinin Bulguları*

Levent Demirelli[1], Aslı Yılmaz Uçar[2], Recep Aydın[3], M. Burcu Bayrak[4]

Özet

Bürokrasinin siyasallaşması, özgül bir araştırma konusu olarak son yıllarda kamu yönetimi üzerine çalışan araştırmacıların dikkatini çekmektedir. Bürokrasinin siyasallaşmasına ilişkin kavramsallaştırmalar ve tanımlar literatürde geniş biçimde tartışılmış olsa da bu olgunun belirleyicilerini anlamaya yönelik çalışmalar nispeten sınırlı sayıdadır. Siyasallaşmanın belirleyicilerine ilişkin çalışmaların sayısını sınırlayan ve dolayısıyla kavramsal gelişimi de kısıtlayan temel nedenlerden biri, atama verilerinin mevcut olmaması ya da erişilemezliğidir. Veriye erişim mümkün olduğunda ise karşılaşılan bir diğer sınırlılık, verinin kalitesi ve gerekli veriyi toplamak için gereken çabanın büyüklüğüdür.

Bu çalışma, 1984 ile 2014 yılları arasında Türkiye'de üst düzey bürokrasiye yapılan 37.954 atama/görevden alma kararını içeren özgün ve uzun dönemli bir veri setine dayanarak, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından desteklenen bir araştırma projesinin bulgularını paylaşmayı ve bürokrasinin siyasallaşmasının belirleyicilerine ilişkin kuramsal tartışmalara katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Veri setinin kapsamı, yeni kavramsallaştırmaların geliştirilmesine yönelik verimli tartışmalar için zengin bir zemin sunabilecek çeşitli özellikler taşımaktadır. Birincisi, veri seti yalnızca merkezi organlardaki (örneğin bakan yardımcıları, müsteşarlar, genel müdürler ve yardımcıları) atama/görevden alma kararlarıyla sınırlı kalmayıp; düzenleyici (kurul başkanları, yardımcıları ve üyeleri), ekonomik (KİT yöneticileri, yardımcıları ve yönetim kurulu üyeleri), taşra (valiler ve il/bölge müdürleri) ve dış temsil (büyükelçiler) gibi devletin farklı organlarındaki pozisyonları da içermektedir. Bu durum, kamu örgütlerinde siyasallaşmanın yoğunluk düzeylerindeki farklılıkların karşılaştırmalı biçimde gözlemlenip analiz edilmesine olanak tanımaktadır. İkincisi, veri seti yirmi üç hükümet dönemine (yedi koalisyon, on beş tek parti ve bir geçici seçim hükümeti) ait bilgileri içermekte ve böylece hükümet türünün ve hükümet değişimlerinin siyasallaşma üzerindeki etkilerinin incelenmesi için elverişli bir zemin sunmaktadır. Üçüncüsü, Türkiye'nin 2018 yılında hükümet sistemi değişikliğine gitmiş olması nedeniyle veri seti, parlamenter sistem ile başkanlık sistemi arasındaki siyasallaşma düzeyi farklarını ortaya koymakta ve aynı zamanda Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından kurulan yeni başkanlık sisteminin eğilimlerine işaret etmektedir. Dördüncüsü, veri setinde tüm bakanlık dönemlerinin dahil edilmesi, bakan değişiminin siyasallaşma üzerindeki etkisini incelemeyi mümkün

*Bu çalışma, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından 122K807 numaralı proje ile desteklenmiştir. Projeye verdiği destekten ötürü TÜBİTAK'a teşekkürlerimizi sunarız.

[1] Doç.Dr., Levent Demirelli, İstanbul Beykent Üniversitesi, leventdemirelli@beykent.edu.tr

[2] Doç. Dr., Misafir Araştırmacı, Aslı Yılmaz Uçar, Leiden Universitesi, asliyilmazucar@gmail.com

[3] Doç. Dr., Recep Aydın, Hitit Üniversitesi, Türkiye, recepaydin27@gmail.com

[4] Dr. Öğr. Üyesi, Burcu Bayrak, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, bayrakburcu@gmail.com

kılmaktadır. Özellikle, 2003'ten itibaren süregelen Erdoğan liderliği, iktidar partisi değişmeden bakan değişiminin etkisini analiz etmeye imkân tanımaktadır. Son olarak, veri seti tümevarımsal biçimde, literatürde tanımlanan belirleyicilerle açıklanamayan karar sayılarındaki radikal artışların (ve düşüşlerin) varlığını ortaya koymakta; bu durum ise yeni kavramsallaştırmaların geliştirilmesi gerekliliğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *bürokrasinin siyasallaşması, büyük veri, kamu yönetimi, üst kademe yöneticiler.*

What does the Longitudinal Data say about the Determinants of the Politicization of Bureaucracy? The Results of a Research Project on the Appointment/Dismissal Decisions of Senior Level Bureaucrats in Turkey between 1984 and 2024*

Levent Demirelli[1], Aslı Yılmaz Uçar[2], Recep Aydın[3], M. Burcu Bayrak[4]

Abstract

The politicization of bureaucracy as a specific research topic has attracted the attention of public administration academics in recent years. While conceptualizations and definitions regarding the politicization of bureaucracy have been widely discussed in the literature, there are relatively few studies that aim to understand the determinants leading to the politicization. One of the direct reasons limiting the number of studies, and thereby restricting the conceptual developments, on the determinants of politicization is related to the absence or unavailability of appointment data. When data is available and accessible, another limitation is based on the quality of the data as well as the effort required to collect the necessary data. Using a unique and longitudinal dataset containing 37,954 decisions of appointment/dismissal to/from the senior level bureaucracy in Turkey between 1984 and 2014, this study aims to share the preliminary findings of an ongoing research project funded by the Scientific and Technological Research Council of Turkey, and to contribute to the theoretical debates on the determinants of the politicization of bureaucracy. The scope of dataset offers a variety of features that would provide a prosperous basis for fruitful discussions towards the development of new conceptualizations. Firstly, since the dataset is not only limited to the appointment/dismissal decisions to the positions in the central organs (i.e., deputy ministers, undersecretaries, general directors and their deputies), but also it contains the decisions to the positions in the regulatory (i.e., directors, their deputies, and member of boards), economic (i.e., directors, deputy directors and member of boards of public enterprises), provincial (i.e., governors and provincial/regional directors), external (i.e., ambassadors) organs of the Turkish state, it enables to comparatively observe and analyze the differentiations between the levels of intensification of politicization in public organizations. Secondly, it includes data for twenty-three governmental periods (seven coalitional, fifteen single-party and one care-taker cabinets), and thereby provides a convenient field to analyze the impact of the type of cabinet and governmental alternation over politicization. Thirdly, as Turkey witnessed a change in the governmental regime in 2018, the dataset presents not only the differences between parliamentary and presidential regime in terms of the level(s) of politicization, but also points to the tendencies of new presidential regime established by Erdogan. Fourthly, since all ministerial periods are included in the dataset, it also permits us to analyze the effect of ministerial change on politicization. Particularly, Erdogan's long rule from 2003 onwards allows us to analyze the impact of ministerial alternation in a context where the ruling political party has not changed. Finally, the dataset inductively reveals the need to develop new conceptualizations for explaining the radical rises (and falls) in the number of decisions that do not fit with the determinants identified in the literature.

Keywords: *politicization of bureaucracy, public administration, big data, senior level bureaucrats, public administration*

This study is supported by the Scientific and Technological Research Council of Turkey (TÜBİTAK) under project number 122K807. We would like to express our gratitude to TÜBİTAK for its support of the Project.

[1] *Doç. Dr., Levent Demirelli, Istanbul Beykent University, leventdemirelli@beykent.edu.tr*

[2] *Doç. Dr., Aslı Yılmaz Uçar, Guest Researcher in Leiden University, asliyilmazucar@gmail.com*

[3] *Doç. Dr., Recep Aydın, Hitit University, recepaydin27@gmail.com*

[4] *Dr. Öğr. Üyesi, Burcu Bayrak, Bolu Abant İzzet Baysal University, bayrakburcu@gmail.com .*

İKİNCİ GÜN: DÖRDÜNCÜ OTURUM

31.10.2025 15:15-16:30 Salon 56

Denetim

Oturum Başkanı: **Aslı Yönten Balaban**

Kamu Denetçisine Başvurma Hakkının Dünya ve Türkiye'de Gelişimi
The Development of Right to Refer to the Ombudsman in the World and Türkiye
Şükrü Mert Karcı

Kamu Yönetiminin Çocuk Hakları Bağlamında Denetimi: Çocuk Ombudsmanlığı
Auditing Public Administration in the Context of Children's Rights: Children's Ombudsman
İnci Çoban İnce

Lunapark ve Benzeri Yerlerin Denetimleri Üzerine Bir İnceleme
A Study on the Inspection of Amusement Parks and Similar Entertainment Venues
Özlem Temizel

Depremden Doğan Zararların İdari Yargıda Tazmini
Compensation for Damages Caused by Earthquakes Before Administrative Courts
Cengiz Ergün

Kamu Denetçisine Başvurma Hakkının Dünya ve Türkiye'de Gelişimi

Şükrü Mert Karcı[1]

Özet

Kamu Denetçisine Başvurma Hakkı Türkiye'de 2010 Anayasa değişiklikleri ile birlikte siyasal haklar arasında yerini almıştır. Anayasadaki Dilekçe Hakkı'nın "Bilgi Edinme ve Kamu Denetçisine Başvurma Hakkı" şeklinde genişletilmesi, dilekçe hakkı temelli yeni kuşak haklarla ilişki kurulması şeklinde yorumlanabilmekle birlikte, daha önce yasal olarak tanınmış bilgi edinme hakkının anayasal açıdan güvenceli hale getirilmesi ve ombudsman kurumu oluşturulabilmesi sürecinin bir parçasıdır. 2010 yılı öncesi durum değerlendirildiğinde Türkiye'de ombudsmana başvuru hakkının temel hak ve özgürlükler kapsamının doğal gelişimi ile ilişkilendirilemeyeceği, ombudsman kurumu ile ilgili yasanın Anayasa Mahkemesince iptal edilmesini önleme amacına sahip olduğu söylenebilir.

Bahsedilen süreç bağlamında Türkiye'de Kamu Denetçisine Başvurma Hakkı'nın gelişen yeni kuşak haklar alanıyla ilgili olmayıp yönetsel reformu desteklemek için ortaya çıktığı söylenebilir. Bu çalışmada, söz konusu gelişmenin kaynakları doğrultusunda, evrensel olarak dilekçe hakkı ve hak arama özgürlüğü dışında ortaya çıkmış bir hak olarak kamu denetçisine başvurma hakkının varlığını sorgulamak amaçlanmıştır. Böylelikle temel hak ve özgürlükler alanında küresel gelişmelerin Türkiye'ye etkisini değerlendirmek önemli bir sorunsalı ortaya koymaktadır. Kamu denetçisine başvurma hakkının evrensel gelişimi incelenerek dilekçe hakkı ve hak arama özgürlüğünden bağımsız bir temel hak olarak varlığı irdelenmiştir. Türkiye'de temel hakların gelişimi konusunda öncül dürtünün yönetsel reform pratikleri doğrultusunda yararcı bir tutum mu yoksa evrensel hakların ulusal düzeyde hayata geçirilmesi amacı mı olduğu sorgulanmıştır.

Çalışmada kamu denetçisine başvurma hakkının genel olarak temel haklar arasında tarihsel süreç içinde gelişimi ilgili insan hakları metinleri ve anayasacılık gelişmeleri bağlamında incelenmektedir. Bu doğrultuda ombudsman kurumlarının küresel ölçekte farklı ülke grupları arasında ortaya çıkış süreci ele alınmıştır. 3 ülke grubu tarihsel gelişme bağlamında kronolojik olarak değerlendirilmiştir. Bu ülke grupları, ilk örnek İskandinav Ülkeleri, ombudsmanın yargı alternatifi olarak geliştiği Anglo-Sakson Ülkeleri ve son olarak ombudsmanların temel hakları koruma işleviyle ortaya çıktığı Güney Avrupa ülkeleridir. Bu ülkelerin ombudsman mevzuatlarının gelişim süreci ele alınarak kamu denetçisine başvurma hakkının ortaya çıkış sürecinin izleri takip edilmiştir. Genel tezimiz ombudsman kurularının ortaya çıkışında dilekçe hakkı gibi birinci kuşak hakların etkili olduğu, doğrudan ombudsman özelinde kamu denetçisine başvurma hakkının Türkiye uygulaması dışında evrensel bir niteliğinin bulunmadığıdır.

Anahtar Kelimeler: *kamu denetçisine başvurma hakkı, dilekçe hakkı, hak arama özgürlüğü, ombudsman.*

[1] *Doçent Doktor, Manisa Celal Bayar Üniversitesi,, mert.karci@cbu.edu.tr*

The Development of Right to Refer to the Ombudsman in the World and Türkiye

Şükrü Mert Karcı [1]

Abstract

The right to refer to the Ombudsman was included among political rights in Türkiye with the constitutional amendments in 2010. Although the expansion of the constitutional Petition Right by this process to the "Right to Access to Information and to Refer to the Ombudsman" can be interpreted as linking petition right with new generation of rights, it is also part of the process of constitutionally securing the previously legally recognized right to access information and establishing the ombudsman institution. When the situation before 2010 is evaluated, the right to refer to the ombudsman in Türkiye could not be associated with the natural development of fundamental rights and freedoms, and that the law related to the ombudsman institution aimed primarily to prevent its annulment by the Constitutional Court.

Within this context, it can be argued that the Right to Refer to the Ombudsman in Türkiye did not emerge as part of the evolving new generation of rights but rather to support administrative reform. This study aims to question the existence of the right to refer to the ombudsman as a right that arose beyond the universally accepted petition right and the right to legal remedies, based on the origins of this development. The universal development of the right to apply to the ombudsman will be examined, focusing on its existence as a fundamental right independent of the petition right and the right to legal remedies. It will also be questioned whether the primary impetus for the development of fundamental rights in Türkiye stems from a pragmatic attitude aligned with administrative reform practices or from the aim to implement universal rights at the national level.

In the study, the historical development of the right to refer to the ombudsman among fundamental rights will be examined within the context of relevant human rights texts and constitutional developments. Accordingly, the emergence of ombudsman institutions on a global scale among different country groups will be discussed. Three country groups will be evaluated chronologically within the context of historical development: the first implementation as the Scandinavian countries; the Anglo-Saxon countries, where the ombudsman developed as an alternative to the judiciary; and finally, the Southern European countries, where ombudsman institutions emerged with the function of protecting fundamental rights. By examining the development process of ombudsman legislation in these countries, traces of the emergence of the right to apply to the ombudsman will be followed. Our general thesis is that first-generation rights such as the petition right were effective in the emergence of ombudsman institutions, and that the right to apply to the ombudsman, specifically in the Turkish context, does not possess a universal characteristic outside this practice.

Keywords: *right to refer to the ombudsman, petition right, right to legal remedies, ombudsman*

[1] *Associate Professor, Manisa Celal Bayar University, mert.karci@cbu.edu.tr*

Kamu Yönetiminin Çocuk Hakları Bağlamında Denetimi: Çocuk Ombudsmanlığı

İnci Çoban İnce[1]

Özet

Kamu yönetiminin denetimi hem hukuk devletinin hem de şeffaf bir yönetimin gereğidir. Bu denetim yargısal olabileceği gibi yargı dışı yollarla da olabilir. Ombudsmanlık (Kamu Denetçiliği Kurumu) idarenin denetiminde yargı dışı bir denetim görevi üstlenmektedir. Türkiye'de anayasal bir kurum olarak temel amacı idare karşısında bireylerin haklarını korumak, idarenin daha kaliteli hizmet sunumuna ve haklarının bilincinde olan bireyler yetişmesine katkı sağlamaktır. Elbette ki bu amaç yalnızca yetişkin bireyler için değil, çocuklar için de söz konudur. Gerek Çocuk Hakları ile ilgili temel bir sözleşme olan Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde gerekse Türk Medeni Kanunu'nda on sekiz yaşını doldurmamış olanlar çocuktur. Çocukların da hak arama hürriyetini bizzat başvuru yaparak kullanabileceği Kamu Denetçiliği Kurumu içinde Çocuk Ombudsmanı yer almaktadır. İsveç ve Norveç başta olmak üzere pek çok ülkede yer alan bu kurum çocukların karşı karşıya kaldığı sorunlar için bir başvuru yolu olmakta, çocukların haklarını ve çıkarlarını korumayı amaç edinmektedir. Türkiye'de de bu amaçla oluşturulmuş ve çocukların ebeveyn rızası olmadan başvurabileceği tek kurumdur. Çocuklar kamu hizmetleri ve kamu çalışanlarıyla ilgili bir sorun yaşadığında veya bir hak talep ettiklerinde ombudsmana başvurabilmektedir. Bu sayede çocukların sahip olduğu haklar çerçevesinde yönetimin denetlenmesi söz konusu olmaktadır. Çocukların bizzat başvuru yapabilecekleri bir kurumun mevcut olması hem hak bilincinin gelişiminde hem de hakların korunmasında önemli bir farkındalık yaratmaktadır. Bu çalışmanın amacı çocukların haklarının korunması ve kamu yönetiminin denetlenmesi noktasında çocuk ombudsmanlığının değerlendirilmesidir. Bu değerlendirme çocuk ombudsmanlığına yer veren ülkelerden de örneklere atıfla özellikle Türkiye özelinde yapılacaktır. Çocukların karşılaştığı sorunlar ile ilgili olarak yaptığı başvurular ve Çocuk Ombudsmanlığının vermiş olduğu kararlar analiz edilecektir. Bu bağlamda Kamu Denetçiliği Kurumunun yayınladığı yıllık raporlar ile birlikte karşılaştırmalı bir değerlendirme yapabilmek için yerli ve yabancı literatürden, çocuk hakları ile ilgili uluslararası sözleşmelerden, yasal ve anayasal gelişmelerden hareket edilecektir. Bu çalışma yönetimin çocuk hakları bağlamında denetlenmesinin ve hak arama hürriyetinin de çocuklar tarafından kullanılabiliyor olmasının çocuk haklarının gelişimine etkisini göstermesi bakımından literatüre katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: *çocuk hakları, çocuk ombudsmanlığı, denetim.*

[1] *Dr. Öğr. Üyesi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, inci.ince@karatekin.edu.tr*

Auditing Public Administration in the Context of Children's Rights: Children's Ombudsman

İnci Çoban İnce [1]

Abstract

The supervision of public administration is a requirement of both the rule of law and a transparent administration. This supervision can be judicial or non-judicial. The Ombudsman (Ombudsman Institution) undertakes a non-judicial supervision duty in the supervision of the administration. As a constitutional institution in Turkey, its main purpose is to protect the rights of individuals against the administration, to contribute to the administration providing higher quality services and to raising individuals who are aware of their rights. Of course, this purpose is not only valid for adults but also for children. In both the Convention on the Rights of the Child, which is a fundamental agreement on the rights of the child, and the Turkish Civil Code, those who have not reached the age of eighteen are considered children. The Ombudsman for Children is included in the Ombudsman Institution, where children can also use their freedom to seek their rights by applying in person. This institution, which is located in many countries, especially in Sweden and Norway, is a means of application for the problems that children face and aims to protect the rights and interests of children. It was established for this purpose in Turkey and is the only institution that children can apply to without parental consent. Children can apply to the ombudsman when they have a problem with public services and public employees or when they demand a right. In this way, the administration is inspected within the framework of the rights that children have. The existence of an institution where children can apply in person creates significant awareness both in the development of rights awareness and in the protection of rights. The purpose of this study is to evaluate the children's ombudsman in terms of protecting children's rights and inspecting public administration. This evaluation will be made especially in Turkey, with reference to examples from countries that have children's ombudsman. The applications made by children regarding the problems they encounter and the decisions made by the Children's Ombudsman will be analyzed. In this context, in order to make a comparative evaluation together with the annual reports published by the Ombudsman Institution, domestic and foreign literature, international agreements on children's rights, legal and constitutional developments will be used. This study will contribute to the literature in terms of showing the effect of the supervision of the administration within the context of children's rights and the freedom to seek rights being used by children on the development of children's rights.

Keywords: *children's rights, children's ombudsman, audit*

[1] *Assist. Prof. Dr., Çankırı Karatekin University, inci.ince@karatekin.edu.tr*

Lunapark ve Benzeri Yerlerin Denetimleri Üzerine Bir İnceleme

Özlem Temizel[1]

Özet

Çocuklar ve gençler başta olmak üzere pek çok kişi için cazibe merkezi haline gelen lunapark ve benzeri eğlence ve oyun alanları zaman zaman can kaybı ya da kalıcı sağlık sorunları ile sonuçlanan kazaların yaşanmasına sahne olabilmektedir.

Diğer pek çok ülke için de giderek artan bir sorun haline gelen lunapark ve benzeri yerlerdeki kazalara ilişkin olarak medyadan edinilen bilgiler çerçevesinde Türkiye'de son 15 yıl içinde meydana gelen 23 lunapark kazası sonucunda 11 kişinin yaşamını yitirdiği ve dördü ağır olmak üzere 60 kişinin yaralandığı görülmüştür. Bunun yanında can kaybı ya da yaralanma ile sonuçlanmamakla birlikte toplumda korku ve paniğe yol açarak güvensizliğe sebep olan çok sayıda lunapark kazası olduğu bilinmektedir.

Lunapark ve benzeri yerlerde kişilerin can güvenliği ve esenliğini tehdit etmeyecek bir şekilde hizmet sunulmasının temini esas itibarı ile bir kamu güvenliği ve kamu yararı meselesidir.

Bu bağlam içerisinde boş vakitlerin değerlendirilmesine yönelik hizmetler sunan oyun ve eğlence mekanları olan lunapark ve benzeri yerlerde kişilerin güvenliğine yönelik ne tür önlemler alındığı, bu önlemlerin ne şekilde uygulandığı ve yeterli olup olmadığı gibi yanıtlanması gereken birtakım sorular ortaya çıkmaktadır. Lunapark ve benzeri yerlerin kişilerin can güvenliği ve esenliğini tehdit etmeyecek bir şekilde hizmet sunmasının en temel şartlarından birinin de kamusal denetimler olduğu açıktır.

Yasal düzenlemeler çerçevesinde çoğunlukla belediye sınırları ve mücavir alanlarda konumlanan lunapark ve benzeri yerlerin kamusal denetimlerinde öne çıkan idarenin belediye olduğu anlaşılmaktadır.

Bu çerçevede çalışmanın konusu lunapark ve benzeri yerlerin bir kamu hizmeti olarak denetlemelerine ilişkin yasal düzenlemelerin incelenerek değerlendirilmesi olarak belirlenmiştir. Çalışma ile lunapark ve benzeri yerlerin kamusal denetimlerine ilişkin mevcut yasal düzenlemelerin yeterli olup olmadığının ortaya konulması ve yetersiz görülen taraflarına ilişkin öneriler geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Bu çalışma, lunapark ve benzeri yerlerde can güvenliği esenliğin sağlanması amacıyla mevcut yasal çerçevenin sorgulanarak geliştirilmesi gerektiğini savunmaktadır. Belediyelerin sorumluluğu ve kamusal denetimlerin niteliği bu bağlamda kritik öneme sahiptir. Bu yönüyle çalışma, kamu politikaları, yerel yönetimler ve toplumsal güvenlik açısından önemli bir katkı sunma potansiyeline sahiptir. Çalışma nitel araştırma yöntemleri çerçevesinde hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *yerel yönetimler, kamusal denetim, kamu güvenliği*

[1] *Dr., T.C. Sayıştay Başkanlığı, zlmtmzl@gmail.com .*

A Study on the Inspection of Amusement Parks and Similar Entertainment Venues

Özlem Temizel [1]

Abstract

Amusement parks and similar recreational and play areas, which have become centers of attraction especially for children and young people, can occasionally be the scene of accidents resulting in loss of life or permanent health problems.

In Turkey, based on information obtained from the media regarding accidents in amusement parks and similar venues—an increasingly pressing issue in many countries—it has been observed that 23 amusement park accidents have occurred in the last 15 years, resulting in the deaths of 11 people and injuries to 60 others, including four seriously injured. In addition to these, it is known that numerous other amusement park accidents, although not resulting in death or injury, have caused fear and panic in society, leading to a sense of insecurity.

Ensuring that amusement parks and similar venues offer services in a way that does not threaten individuals' safety and well-being is fundamentally a matter of public safety and public interest.

In this context, several questions arise that need to be answered, such as what kinds of safety measures are taken in these venues that provide recreational services, how these measures are implemented, and whether they are sufficient. It is clear that one of the most essential conditions for amusement parks and similar venues to operate without threatening people's safety and well-being is public oversight.

Within the framework of legal regulations, it is understood that municipalities are the primary authorities responsible for public supervision of amusement parks and similar venues, which are mostly located within municipal boundaries and adjacent areas.

Accordingly, the subject of this study is to examine and evaluate the legal regulations related to the supervision of amusement parks and similar venues as a public service. The study aims to reveal whether the current legal regulations regarding the public oversight of these places are sufficient and to develop recommendations for aspects deemed inadequate.

This study argues that the current legal framework should be reviewed and improved to ensure the safety and well-being of individuals in amusement parks and similar venues. In this regard, the responsibilities of municipalities and the nature of public supervision are of critical importance. From this perspective, the study has the potential to make a significant contribution in terms of public policy, local governance, and social safety. The study was prepared within the framework of qualitative research methods.

Keywords: *local governments, public oversight, public safety*

[1] *Dr., Turkish Court of Accounts, zlmtmzl@gmail.com .*

Depremden Doğan Zararların İdari Yargıda Tazmini

Cengiz Ergün[1]

Özet

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler, yalnızca fiziksel ve sosyal yıkımlara yol açmakla kalmamış; aynı zamanda kamu yönetiminin afetlere hazırlık kapasitesi ve idarenin hukuki sorumluluğu tartışmalarını da yeniden gündeme getirmiştir. Bu ölçekte bir felaket karşısında kamu otoritelerinin yükümlülüklerini yerine getirip getirmediği ve zararın önlenmesi veya azaltılması için gerekli özenin gösterilip gösterilmediği, idare hukukunun temel sorumluluk ilkeleri ışığında değerlendirilmesi gereken bir konudur.

Bu çalışma, depremden kaynaklanan zararların idari yargı önünde tazminine ilişkin hukuki rejimi, özellikle hizmet kusuru ve kusursuz sorumluluk ilkeleri çerçevesinde ele almaktadır. İdarenin, afet öncesi alınması gereken tedbirlerden başlayarak afet anındaki müdahale yeterliliği ve sonrasındaki toparlanma süreçlerindeki hizmet sunumu, bu iki temel sorumluluk biçimi açısından analiz edilmelidir. Bununla birlikte, mücbir sebep, beklenmeyen hal, zarar görenin kendi kusuru, üçüncü kişilerin kusuru gibi durumlar, idarenin sorumluluğunu tamamen ya da kısmen ortadan kaldırabilecek nitelikte istisnai hâller olarak değerlendirilmekte; bu istisnaların sınırları çalışmada ayrıca tartışmaya açılmaktadır.

Türkiye'nin aktif fay hatları üzerinde yer alan bir deprem ülkesi olduğu gerçeği, kamu otoritelerine afet risklerini önceden belirleme ve gerekli önlemleri alma yönünde sürekli bir hazırlık ve müdahale yükümlülüğü yüklemektedir. Bilimsel ve teknik imkânlardaki gelişmeler, bu yükümlülüklerin kapsamını giderek genişletmekte; böylece idarenin sorumluluğunu tamamen veya kısmen ortadan kaldırabilecek hâllerin uygulama alanı daralmaktadır. Bu bağlamda zararın ve zarar doğuran etkinliğin öngörülebilirliği ve önlenebilirliği arttıkça, idarenin kaçınamayacağı sorumluluk alanları daha belirgin ve ölçülebilir hâle gelmektedir

Çalışma kapsamında, geçmişte yaşanan depremler sonrasında Türk idari yargısının geliştirdiği içtihatlar incelenmekte ve yargı pratiğinin geçirdiği dönüşüm analiz edilmektedir. Normatif, kuramsal ve içtihat temelli yöntemle yürütülen bu çalışma, idarenin deprem kaynaklı zararlar karşısındaki sorumluluğuna dair bir değerlendirme sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *İdarenin sorumluluğu, hizmet kusuru, kusursuz Sorumluluk, idari yargı, tazmin*

[1] *Arş. Gör.Dr., Kafkas Üniversitesi, cengizergun@gmail.com*

Compensation for Damages Caused by Earthquakes Before Administrative Courts

Cengiz Ergün [1]

Abstract

The earthquakes centered in Kahramanmaraş on February 6, 2023, not only caused physical and social destruction, but also brought back to the agenda the discussions on the disaster preparedness capacity of public administration and the legal responsibility of Administration. In the face of a disaster of such magnitude, whether public authorities have fulfilled their obligations and whether due diligence has been exercised to prevent or mitigate damage must be assessed in light of the fundamental principles of administrative law.

This study addresses the legal regime regarding the compensation of damages arising from earthquakes before administrative courts, particularly within the framework of service fault and liability without fault. The administration's responsibilities—ranging from the preventive measures to be taken before the disaster, to the adequacy of intervention during the disaster, and the delivery of services in the post-disaster recovery process—should be analyzed in terms of these two fundamental forms of liability. However, situations such as force majeure, unforeseen circumstances, the fault of the injured party, or the fault of third parties are considered exceptional cases that may completely or partially eliminate the administration's liability; the boundaries of these exceptions are also discussed in this study.

The fact that Turkey is a country located on active fault lines imposes a continuous obligation on public authorities to anticipate disaster risks and to take necessary precautions. Advances in scientific and technical capacities are steadily expanding the scope of these obligations; thus, the application area of circumstances that may fully or partially eliminate administrative liability is progressively narrowing. In this context, as the foreseeability and preventability of damage and harmful events increase, the areas of liability from which the administration cannot escape become more clearly defined and measurable.

The study examines the jurisprudence developed by Turkish administrative courts following past earthquakes, and analyzes the transformation of judicial practice. Conducted through a normative, theoretical, and case-law-based approach, this study aims to provide an assessment of the administration's legal responsibility in the face of earthquake-related damages.

Keywords: *Liability of the administration, service fault, liability without fault, administrative judiciary, compensation*

[1] *Dr., Kafkas University, cengizergun@gmail.com*

Kamu Yönetimi Derneği

KAMU HİZMETLERİ VE KAMUSAL HAKLARA ERİŞİM

II. ULUSLARARARASI KAMU YÖNETİMİ KONGRESİ 30-31 EKİM 2025, ANKARA

978-625-98890-2-3